

پنج نوبت
روزانه

د روسانو
له وتو
د ائتلافی حکومت
تر نسکوریدو

Ketabton.com

حکمتیار

د کتاب له متن څخه

لډې نه په مخکې مراحلو کې هم د دوست او دښمن جبهه څرگنده وه او هم د جگړې لاملونه، آرمانونه او شعارونه. د دوست او دښمن په پیژندلو کې ډیر کم کسان په مغالطې او اشتباه کې پریوتل، خو پدې پړاو کې چې بهرنی فوځونه زمونږ له هیواد نه ستانه شوی وو او په جگړو کې د دښمن فعال خو نامرئی او له نظره پټ حضور هرچا ته څرگند نه وو، پدې پړاو کې د جگړې دوام ډیرو ته د توجیه وړ نه بریښیدو، پدې نه پوهیدل چې دښمن له دروازی وتلی خوله کړکۍ بیرته رانتوتلی، څیره ئې بدله کړې، په جگړې کې ئې د سابق په شان ونډه ده خو په بدلی څیری کې، که څه هم کمونست نجیب له پریو بریتو سره گونبه شوی، خو دده د سیاستونو وارث له پکول، عبا او قبا سره دده لوبه کوي او دده د بادارانو په خدمت کې دی.

هغه کسان چې د پښو په ماهیت او په پښو کې د پردې شاته د اصلی لوبغاړو په ونډې دقیقاً نه پوهیدل او د دښمن د تبلیغاتی سرچینو له درواغجنو او زهرجنو تبلیغاتو نه متاثره شوی وو، ټولې خواوې ئې د استثناء او تفکیک نه پرته محکومول، د جگړې د داخلي او خارجي عواملو له پیژندو نه عاجز وو، نه پوهیدل چې د نجیب له نسکوریدو نه وروسته د ټولو جگړو اصلی عاملین د ببرک طرفداران وو چې غوښتل ئې نجیب په ببرک کارمل تعویض کړي، د شهناز تنی له کودتا نه وروسته چې خلقيان تصفیې شول، ځینی بنديان او ځینی له هیواد نه وتښتیدل، د چارو واځی د جنرال نبی عظیمی او جنرال آصف دلاور په شان د ببرک د پلویانو لاس ته ورغلی، دوی لا د مخه د کودتا منصوبه جوړه کړې وه، ببرک ئې د همدې لپاره له مسکونه راوغوښت، د کې جی بی موافقه ئې ترلاسه کړه، امریکا او په منطقی کې ځینو نورو مؤثرو هیوادونو دوی ته اطمینان ورکړ چې د دوی تر مشرې لاندې له ځینو جهادی ډلو سره د یوه ائتلافي حکومت ملاتړ کوي.

لډې حقایقو نه بې خبره کسان داسې گمان کوي چې د جبل السراج ټنګینه معاهده، له خپلو ټولو خونړیو عواقبو سره، یوه تصادفي پیښه وه چې د ځینو جاه طلبه او قدرت غوښتونکو څپرو له فرصت طلبی نه راولاړه شوی. نه دا چې د دې خطرناکې او خونړی توطئې اصلی طراحان د کې جی بی او سی آی ای په شان بین المللی جاسوسی شبکی دی چې غوښتل ئې پدې سره د یوه اسلامي حکومت د جوړیدو مخنیوی وکړي، کې جی بی د همدې مقصد لپاره یو ځل بیا د ببرک ډله استخدام کړه. خو دا ځل د روسی فوځونو د رابللو په ځای باید د یوې داسې ائتلافي جبهې تر پردې شا ته خپل نقش ترسره کړي چې له ځینو غولیدلو قدرت غوښتونکو سره به ئې جوړوی !!

دغو حلقو ته پدې مطلب پوهیدل گران دی چې ولې مسکو او واشنگتن څنګ په څنګ او په یوه وخت د جبل السراج له معاهدې او د دې معاهدې په بنسټ د جوړې شوی ائتلافي جبهې ملاتړ کولو؟ نه پوهېږي چې واشنگتن ته پدې پړاو کې ترټولو مهمه مسئله دا وه چې څنګه د مجاهدینو په لاس د یوه اسلامي حکومت د جوړیدو مخنیوی وکړي، امریکا د جهاد د دې تاریخي تجربې بریا او په یوه اسلامي حکومت د هغه منتج کیدل، ټوله اسلامي نړۍ کې دخپلو استعماري گټو لپاره جدې تهديد گڼلو، گمان ئې دا وو چې که دا تاریخي تجربه ناکامه نکړي او د مجاهدینو په لاس د اسلامي حکومت د جوړیدو مخنیوی ونکړي، دا تجربه به په نورو ملکونو کې هم هرو مرو تکرارېږي، نور ملتونه مخصوصاً هغه چې په خپلو هیوادونو کې د پردیو له سیاسي، اقتصادي او فرهنگي تسلط نه ستومانه شوی، د دوی له سلطې نه د ژغورنې او د استقلال او خپلواکۍ په لټه کې دی، د افغان مجاهدینو لار به غوره کوي، پدوی پسې به اقتدا کوي او پدې سره به امریکا ته په خپلو مستعمراتو کې هماغه مشکلات راولاړوي چې افغان مجاهدینو شوروی اتحاد ته راولاړ کړل.

فهرست

د ناشر مقدمه	أ
سريزه	ج
مسكو وتلو ته اړ شو	۱۱
با عزته وتل	۱۲
د مسكو او واشنگټن موافقه	۱۹
د پاكستان دريځ	۲۰
په وتونكو فوځونو حملې	۲۳
د مسكو پيغامونه	۲۵
وتل	۲۷
دنقيب د حكومت په نسكورېدو كې ځنډ	۳۰
د بينظير او عرفات په غونډې كې	۳۵
د مؤقت حكومت د خارجه وزير په توگه	۳۷
د رباني او مجددي عكس العمل	۳۹
د جلال آباد جگړه	۴۲
روسانو ولې مسعود انتخاب كړ؟!	۴۷
د مسعود او ۴۰ نمبر فرقې ترمنځ تړون	۵۸
د تړون مسوده	۵۹

۲۲	د نجیب پیغامونه
۲۹	رکود او د کودتا هڅه
۷۵	د ځینو حزبیانو مخالفت
۷۷	نجیب څه وکړل
۷۸	د اسلامي شتونو وزارت
۸۰	د خوست فتحه
۸۰	کابل ته د کارمل راستنېدل
۸۴	د بینن سیوان هڅي
۸۸	د نجیب استعفی
۹۱	د حزب اسلامي طرحه
۹۴	پېښي
۹۴	د شمال پېښي او د بېرک د پلویانو لوبه
۹۵	د جبل السراج معاهده
۹۸	په کابل د حملې گواښ
۱۰۳	د فتحی زیری
۱۰۹	د امریکا عکس العمل
۱۱۲	د گاوندیو دریځ
۱۱۲	له کابل نه تړولو وروسته
۱۱۷	د جنرال دوستم د جلبولو هڅي
۱۲۱	د رباني واکمني
۱۲۴	د استاد فرید صدارت
۱۲۷	لویه گډه حمله
۱۲۹	د دې حملې نتایج
۱۳۰	د خنجان عملیات
۱۳۱	ائتلاف او د سولي هڅي

۱۳۵	مورې، ائتلاف او پاکستان .....
۱۴۰	د ائتلافونو ژمني .....
۱۴۴	د ائتلاف په مقابل کې د نورو ډلو دريغ .....
۱۴۴	حرکت انقلاب اسلامي .....
۱۴۶	اتحاد اسلامي .....
۱۴۹	په غرب پوري تړلې کړی .....
۱۴۹	مائوويستان .....
۱۵۳	د شينډنډه سقوط .....
۱۵۷	د اسلام آباد مذاکرات .....
۱۵۹	د اسلام آباد د معاهدې بشپړ متن .....
۱۶۲	وظايف او صلاحيتونه .....
۱۶۲	جمهور رئیس: .....
۱۶۲	د جمهور رئیس صلاحيتونه: .....
۱۶۴	د صدراعظم صلاحيتونه: .....
۱۶۸	کابينه او ائتلاف .....
۱۷۱	د جنرال دوستم کفالت .....
۱۷۳	د شوری هم آهنگي تأسيس .....
۱۷۹	د جنرال مؤمن مرگ .....
۱۸۱	د مسعود واکمني .....
۱۸۷	زما په کور بمباري .....
۱۹۴	د سولي د هڅو بل دور .....
۱۹۷	د طالبانو حرکت .....
۲۱۱	د حزب اسلامي په ضد .....
۲۱۱	د طالبانو جنگ .....
۲۱۴	د غزني سقوط .....

۲۲۴	د چهارآسياب مجدد سقوط
۲۳۰	له رباني او مسعود سره مذاكرات
۲۳۲	د معاهدي متن
۲۳۴	د جمهور رئيس صلاحيتونه
۲۳۵	د صدر اعظم او كابينې صلاحيتونه
۲۳۵	په حكومت كې د هري ډلي موقعيت
۲۳۹	كابل ته تگ
۲۴۲	د تگلاري بشپړ متن
۲۴۸	د امنيت د تايمين په برخه كې
۲۴۸	د دفاعي چارو په برخه كې
۲۴۹	په اداري برخه كې
۲۵۰	په اجتماعي برخه كې
۲۵۲	د بنووني او روزني په برخه كې
۲۵۳	د روغتيا په برخه كې
۲۵۳	د كرهني په برخي كې
۲۵۳	د اقتصاد او تجارت په برخه كې
۲۵۵	د بهرني سياست په برخه كې
۲۶۵	د مات وزرو خپل كې
۲۷۳	بي رحمه گاونډي

پتي توطيې، برېښي څېرې _____ د ناشر مقدمه

بسم الله الرحمن الرحيم

د ناشر مقدمه

د ميثاق ايتار اداره وياړي چي د ورور حكمتيار دا له تاريخي اسنادو نه غني اثر، چي لدې نه مخكي په پښتو، دري، اردو او عربي كي د بېلو بېلو نشراتي مؤسسو له خوا چاپ شوي، يو ځل بيا په نوې قطع او صحافت كي د افغانستان د لرغوني تاريخ مينه والو ته وړاندي كوي. چا چي دا كتاب څو كاله د مخه او زموږ په گران هېواد افغانستان باندي د امريكائي ځواكونو له يرغل نه مخكي لوستلي، ډېري برخي به ئې په هغه وخت كي ورته داسي وړاندويني برېښېدلې وي چي نن ئې د خپلو سترگو وړاندي د څرگندو حقايقو په بڼه كي گوري. څو بېلگي ئې ستاسو مخي ته ږدو:

- د طالبانو حكومت د اوږدې مودې لپاره دوام نشي كولى، د دوى ناکام سياستونه، د هېواد اجتماعي جوړښت، د دې سيمي وضعيت او د اسلام په ضد د امريكا او روسيې گډ سازشونه دوى ته په قدرت كي د پاتې كېدو مجال

د ناشر مقدمه _____ پتي توطني، برنډي خبرې

نه ورکوي.

- د شمال جبهه د مسکو او واشنگتن د گډ سازش په نتیجه کې جوړه شوې، هدف ئې دا وو چې له دغې ډلې نه د جگړې د دوام او پدې هېواد کې د اسلامي حکومت د جوړېدو د مخنيوي په کار کې استفاده وکړي.
- امريکا به ظاهر خان راوړي، خو د راوستو يوازنی لار ئې د دې هېواد نظامي اشغال دی.
- شمالي تلواله به د روسانو په وينا لدې امريکائي منصوبې سره توافق کوي.
- امريکا د روسانو په څېر افغانستان نيولی شي او خپل کارمل پدې هېواد د لنډې مودې لپاره تپلی شي، خو د دې هېواد دائمي اشغال ورته ممکن ندی.

د دې کتاب ډېرې نورې خبرې به دې ته ورته او داسې ومومئ چې نن ئې عملاً تحقق موندلی.

موږ نه يوازي د قطع او صحافت له اړخه د دې ارزښتناک کتاب په نوي چاپ کې څه نوښتونه راوستي او مخکني اشتباهات مو تر ډېره حده راکم کړي، بلکې د کتاب په پای کې مو د ورور حکمتيار هغه دوه جالبي ادبي ټوټې هم اضافه کړې چې د هېواد د دغې مرحلې پېښې پکې انځور شوي.

هدف مو دا دی چې خپل ولس له حقایقو خبر کړو، د دښمن توطئو ته ئې متوجه کړو، د دښمنانو د سپکو او ذليلو ملگرو کرغېړني څېرې افشاء کړو او د افغان ولس راتلونکي نسل ته د مجاهدينو هغه ارزښتناکې تجربې انتقال کړو چې هره يوه ئې په ډېر گران قيمت او د زرهاوو سرتېرو مجاهدينو د وینو په بیه ترلاسه شوې. پدې امید چې ارحم الراحمين خدای مو د خپلي لارې د مجاهدينو په ډله کې قبول کړي.

اللهم وفقنا لما تحب وترضی

بسم الله الرحمن الرحيم

سريزه

د روسي فوځونو له وتلو نه وروسته پړاو، مخصوصاً د نجيب حکومت له نسکورېدو راديخوا، د اسلامي جهاد ترټولو سخت، غامض او کرکېچن پړاو وو چې له مخکنيو مراحلو سره ئې پوره تفاوت درلود. لدې نه په مخکي مراحلو کي هم د دوست او دښمن جبهه څرگنده وه او هم د جگړي لاملونه، آرمانونه او شعارونه. د دوست او دښمن په پېژندلو کي ډېر کم کسان په مغالطې او اشتباه کي پرېوتل، خو پدې پړاو کي چې بهرني فوځونه زموږ له هېواده ستانه شوي وو او په جگړو کي د دښمن فعال خو نامرئي او له نظره پټ حضور هرچا ته څرگند نه وو، پدې پړاو کي د جگړي دوام ډېرو ته د توجيه وړ نه بربښېدو، پدې نه پوهېدل چې دښمن له دروازې وتلی خوله کړکی بېرته راننوتلی، څېره ئې بدله کړې، په جگړي کي ئې د سابق په شان ونډه ده خو په بدلي څېرې کي، که څه هم کمونست نجيب له پرېو بریتو سره گونډه شوی، خو د ده د سياستونو وارث له پکول، عبا او قبا سره د ده لوبه کوي او د ده د بادارانو په خدمت کي دي.

سريزه _____ پتي توطني، بريندي خبري

هغه کسان چي د پېښو په ماهيت او په پېښو کي د پردې شاته د اصلي لوبغاړو په ونډي دقيقاً نه پوهېدل او د دښمن د تبليغاتي سرچينو له درواغجنو او زهرجنو تبليغاتو نه متاثره شوي وو، ټولي خواوي ئې د استثنا او تفکيک نه پرته محکومولي، د جگړي د داخلي او خارجي عواملو له پېژندو نه عاجز وو، نه پوهېدل چي د نجيب له نسکورېدو نه وروسته د ټولو جگړو اصلي عاملين د ببرک طرفداران وو چي غوښتل ئې نجيب په ببرک کارمل تعويض کړي، د شهنواز تني له کودتا نه وروسته چي خلقيان تصفيه شول، ځيني بنديان او ځيني له هېواد نه وتښتېدل، د چارو واگي د جنرال نبي عظيمي او جنرال آصف دلاور په شان د ببرک د پلويانو لاس ته ورغلې، دوی لا د مخه د کودتا منصوبه جوړه کړې وه، ببرک ئې د همدې لپاره له مسکونه راوغوښت، د کي جي بي موافقه ئې ترلاسه کړه، امريکا او په منطقي کي ځينو نورو مؤثرو هېوادونو دوی ته اطمئنان ورکړ چي د دوی تر مشري لاندې له ځينو جهادي ډلو سره د يوه ائتلافي حکومت ملاتړ کوي.

له دې حقايقو نه بې خبره کسان داسي گمان کوي چي د جبل السراج ننگينه معاهده، له خپلو ټولو خونړيو عواقبو سره، يوه تصادفي پېښه وه چي د ځينو جاه طلبه او قدرت غوښتونکو خبرو له فرصت طلبۍ نه راولاړه شوې. نه دا چي د دې خطرناکي او خونړۍ توطني اصلي طراحان د کي جي بي او سي آي په شان بين المللي جاسوسي شبکې دي چي غوښتل ئې پدې سره د يوه اسلامي حکومت د جوړېدو مخنيوی وکړي، کي جي بي د همدې مقصد لپاره يو ځل بيا د ببرک ډله استخدام کړه، خو دا ځل د روسي فوځونو د رابللو په ځای بايد د يوې داسي ائتلافي جبهې تر پردې شا ته خپل مأموريت ترسره کړي چي له ځينو غولېدلو قدرت غوښتونکو سره به ئې جوړوي !!

دغو حلقو ته پدې مطلب پوهېدل گران دی چي ولې مسکو او واشنگتن څنگ په څنگ او په يوه وخت د جبل السراج له معاهدې او د دې معاهدې په بنسټ د جوړي شوې ائتلافي جبهې ملاتړ کولو؟ نه پوهېږي چي واشنگتن ته پدې

پتي توطيې، بربنډي څېرې _____ سريزه

پړاو کي ترټولو مهمه مسئله دا وه چي څنگه د مجاهدينو په لاس د يوه اسلامي حکومت د جوړېدو مخنيوی وکړي، امريکا د جهاد د دې تاريخي تجربې بريا او په يوه اسلامي حکومت د هغه منتج کېدل، ټوله اسلامي نړۍ کي د خپلو استعماري گټو لپاره جدي تهديد گڼلو، گمان ئې دا وو چي که دا تاريخي تجربه ناکامه نکړي او د مجاهدينو په لاس د اسلامي حکومت د جوړېدو مخنيوی ونکړي، دا تجربه به په نورو ملکونو کي هم هرو مرو تکرارېږي، نور ملتونه مخصوصاً هغه چي په خپلو هېوادونو کي د پرديو له سياسي، اقتصادي او فرهنگي تسلط نه ستومانه شوي، د دوی له سلطې نه د ژغورني او د استقلال او خپلواکي په لټه کي دي، د افغان مجاهدينو لار به غوره کوي، پدوی پسې به اقتدا کوي او پدې سره به امريکا ته په خپلو مستعمراتو کي هماغه مشکلات راولاړوي چي افغان مجاهدينو شوروي اتحاد ته راولاړ کړل.

دوی دې ته نه دي متوجه چي د دې مرحلې جگړې په اصل کي د تېرو جگړو تسلسل او د سابق په شان له بهرنه تپل شوې جگړې دي، منطقوي رقابتونه د دې جگړو د ادامې لامل دي، واشنگټن او مسکو او پدوی پوري تړلي محلي ځواکونه پدې جگړو پانگه اچوی او په جگړو لگيا ډلي حمايه کوي.

له هيچا بايد دا حقيقت پټ نه وي چي زموږ هېواد، مخصوصاً د ۱۹ او ۲۰ پيړۍ په بهير کي د يوه داسي معبر او پله حيثيت درلود چي بنکيلاکگرو ځواکونو غوښتل له هغه نه آخوا تېر شي خپل هغه پراختيا غوښتونکي اهداف ترلاسه کړي چي د دې هېواد دواړو خواوو ته پراته وو، مخکي شوروي اتحاد غوښتل له افغانستان نه تېر شي، تودو اوبو او د خليج د تيلو زېرمو ته ورسېږي، د کرملين واکدارانو د تزار له زمانې نه بيا د کمونستانو تر واکمني پوري تل ويلي چي روسي سرتېري به هرو مرو خپلي پښې د هند په سمندر کي وينځي! د همدې لپاره مسکو دا جگړه زموږ په هېواد تحميل کړه، لومړی د کمونستانو په ذريعه او د عسکري کودتاگانو له لاري، چي د کمونستانو له ماتو نه وروسته په خپله د

سريزه _____ پتي توطني، برنډي خبري

جگړي ډگر ته راوړاندي شول او لس کاله په افغانستان کې وځنگېدل، د مسکو له نظره د افغانستان د نیولو او پدې هېواد کې د یوه خپلواک اسلامي حکومت د جوړېدو د مخنیوي په اهمیت هلته ښه پوهېدی شو چې دې خبرې ته دقیقاً ځیر شو چې مسکو د لسو کلونو جگړې په دوران کې یو ملیون سرتېري په مختلفو ټولگيو کې افغانستان ته ولېږل، هومره ئې پدې جگړې پانگه واچوله چې ملا ئې ورماته کړه او د شوروي اتحاد د وېروونکې امپراطورۍ په نسکورېدو منتج شوه، خو اوس او د شوروي اتحاد له زواله وروسته پداسې حال کې چې مسکو له ملا ماتوونکو اقتصادي ستونزو او سختو داخلي مشکلاتو سره مخامخ دی، د رباني له دولت سره د جگړې د دوام لپاره بې دریغه مالي او نظامي مرستې کوي.

غرب نشو کولی چې د تودو اوبو او د خلیج د تیلو د څاگانو په لوري د شوروي ځواکونو مخکې تگ وزغمي، دا څاگاني عمدتاً د امریکایي کمپنیو په واک کې وې، دوی له شوروي اتحاد سره د ډغرو وهلو توان په خپلو متوکي نه لیدلو، د زړه ورو افغانانو نه ماتېدونکې مقاومت ئې داسې وموندو چې له هغه نه د حمایت په صورت کې کولی شي د دې مخکې تگ مانع شي او د خپلو پخوانیو ماتو غچ واخلي او په خلیج او د هند سمندر شا او خوا کې خپلي گټي خوندي وساتي.

خو د شوروي اتحاد له زواله وروسته، اوس امریکا غواړي چې له افغانستان نه د یوه معبر په حیث استفاده وکړي او د مرکزي آسیا د تیلو زېرمې ترلاسه کړي، د دې سیمې هېوادونه له مسکو نه رابېل کړي او په روسیې د اتکاء او اعتماد په ځای ئې د افغانستان له لاري له ځان سره وصل کړي، پدې سیمې د مسکو د بیا واکمنۍ مخه ونیسي، پری نږدې چې د دې هېوادونو ترڅمکي لاندي پراخي زېرمې او گټور تجارتي بازارونه د مسکو په گټه وړیا له لاسه ورکړي. ټولو ته معلومه ده چې د شوروي اتحاد په جنوبي سرحداتو کې پراته هېوادونه، د خپلو زېرمو له پلوه هومره غني دی چې د غربي هېوادونو د کمپنیو پاملرنه ئې ځانته

پتي توطيې، برېښي څېرې _____ سريزه

جلب کړي، له سياسي او اجتماعي اړخه له مسکو نه د آزادۍ په لټه کي دي، پدې سيمي کي د نفوذ پراخ او مناسب شرائط شته، امريکا غواړي په کابل کي يو مزدور او لاس پوځي حکومت ولري ترڅو د دوی لاره د مرکزي آسيا په لوري پرانېزي.

حقيقت دا دی چې د افغانستان رواني جگړي په اصل کي د تيلو د کمپنيو جگړي دي، پدې خبري يوازي هغه کسان نشي پوهېدی چې ډېر بې عقله او بې خبره وي، نه د محلي رقابتونو په ماهيت خبر وي او نه د بين المللي توطئو له څرنگوالي نه اطلاع لري، پدې نه پوهېږي چې مسکو د څه لپاره د نجيب او ببرک په ځای رباني او مسعود انتخاب کړل، کله ئې انتخاب کړل؟ کومو لاملونو مسکو دې کار ته اړ کړ؟ څنگه او ولې د نظار شوری له ۱۹۸۲ نه وروسته د يوې پتي معاهدې په ترڅ کي له روسانو سره ملگرې شوه او له هماغه نېټې راهيسي له مسکو څخه پيسې او وسلې ترلاسه کوي؟ دا يوه تصادفي پېښه نه وه، بلکي مسکو تل او د خپل استعماري تاريخ په اوږدو کي، په خپلو ټولو مستعمراتو کي وړوکي، التقاطي، دوه مخي او سازشي ډلي د ځواکمنو، انقلابي او سازش نه منونکو ډلو په خلاف انتخاب کړي، هغوی ته ئې وده ورکړې، د مقاومت د ټکولو او په خپلو مستعمراتو د سلطې لپاره ئې له هغوی نه استفاده کړې. دا حقيقت خو اوس د ډېرو سطحی نظر خاوندانو نه هم پټ ندی چې پدې سيمي کي د مسکو ستراتيژيکي گټي، د افغانستان د جگړي له دوام سره غوټه شوې، د همدې لپاره مسکو داسي يو محور انتخاب کړ او داسي يوه ډلگۍ ئې استخدام کړه چې يوازي د جگړي د دوام باعث شي او په افغانستان کي د سولي او ثبات راتلو مخنيوی وکړي.

متأسفانه ځيني کسان لا تر اوسه له هغو حقايقو ندي خبر چې په افغانستان کي د مېشت روسي قواوو قومندانانو او د کي جی بی لور رتبه مأمورينو، د خپلو خاطراتو په کتابونو کي افشاء کړي، دوی په خپلو ضخيمو کتابونو کي د دې

سريزه _____ پتي توطني، برنډي څپري

مرحلي ټول انكشافات څپرلي او ټول پټ اسرار ئې افشاء كړي، دا ئې څرگند كړي چې روسانو څنگه د بد ضميره او جهاد څرخوونكو قومندانانو د اخستو، د مقاومت په ليكوكي د داخلي جگړو اور بلولو او د دې جگړو او مخصوصاً د حزب اسلامي په خلاف د گډو عملياتو لپاره د مسعود په شان د پروتوكولي قومندانانو استخدام په برخه كې څومره پانگه اچولې او څومره پراخي او پرله پسې هڅي ئې كړې؟!

دوی د دښمنانو د اعتراف سره سره او د دغو پټو اسرارو له څرگندېدو نه وروسته هم پدې ندي پوه شوي چې حزب اسلامي د اسلامي مقاومت د ملاتير او د اسلامي تحريك د باني او مؤسس په حيث د اسلام د دښمنانو له گډې ستري توطيې سره مخامخ شو، د کمونستانو او غولېدلو څپرو ائتلاف ئې د همدې لپاره جوړ کړ، د طالبانو حرکت ئې د همدې لپاره جوړ او د حزب اسلامي په خلاف د جگړې ډگر ته راوړاندي کړ، د همدې ځواکونو په ايما او اشاره او د دوی په وساطت، طالبانو د پيدايښت په لومړيو مرحلو كې ائتلاف ته د ملگرتيا لاس ورکړ او په گډه د حزب اسلامي په خلاف و جنگېدل. دا حلقې نه پوهېږي چې اسلام آباد له يوې خوا د امريکا تر سخت فشار لاندې وو او پدې نشو توانېدی چې د امريکا له اغېز نه آزاد، د خپلو ملي مصالحو په رڼا كې خپلواک سياست غوره کړي او د افغانستان د راتلونکې په اړه د واشنگتن شرايطو ته تسليم نشي، مجبور وو هماغه څه وکړي چې امريکا ئې ورته خوښوي، له بلي خوا د امريکايانو او په امريکا پوري د تړلو حلقو د دې تبليغاتو تر اغېز لاندې تللي وو چې که په کابل کې داسې يو حکومت جوړ شي چې په سرکې ئې کوم پښتون مشر وي او حزب اسلامي په هغه کې فعاله او مؤثره ونډه ولري، دا کار اسلام آباد ته د پښتونستان کښاله راولاړوي او په پاکستان کې د دوی د مخالفو اسلامي ډلو د تقويې او مزید ځواکمن کېدو اسباب برابروي، د همدې لپاره ISI د هغه وخت مشر، جاوید ناصر، د حزب اسلامي د مجاهدينو په لاس د کابل د فتح کېدو په ورځ، په پېښور کې له افغاني مشرانو سره د خپلي غونډې په ترڅ کې وويل:

پتي توطيې، برېښي څېرې _____ سريزه

پاکستان به هيڅکله اجازه ورنکړي چي حزب اسلامي په کابل حکومت وکړي، حتی له قوې نه د استفادې په بيه !!

مگر دا هسي يو تصادف وو چي پاکستان دوه ځله رباني د جمهور رئيس او مسعود د دفاع وزير په توگه په نورو تحمیل کړل؟! لدې کار نه د اسلام آباد مقصد څه وو، د دوی په انتخاب کي ئې کومي گتې مضمري وې؟!

دا کسان گمان کوي چي د نجيب له نسکورېدو نه وروسته ټولي جگړي، د اقتدار د لاس ته راوړو جگړي وې چي د جهادي ډلو ترمنځ راولاړي شوې، پداسي حال کي چي دا جگړي، د سابقه جگړو تسلسل او ادامه ده، د دې جگړو واگي او قومنده د همغو افسرانو په لاس کي وه چي مخکي له ټولو مجاهدينو سره جنگېدل، خو اوس يوازي له حزب سره، مخکي له کمونست رژيم نه د دفاع لپاره او اوس له اسلامي دولت نه د دفاع تر غولوونکې پلمې لاندې. د نجيب د حکومت لوی درستيز، د کابل د گارنيزيون قومندان، له کمونست رژيم نه د پاتې قطعاتو قومندانان، د روسانو په لاس جوړي شوې او روزل شوې ملېشې، دا هغه ځواکونه وو چي د دغو جگړو مهار ئې سل په سلو کي په لاس کي وو، د شوراي نظار په شان د منحطو ټولگيو نه هغوی فقط د يوې غولوونکې پردې په حيث استفاده کوله.

ځيني بې خبره کسان داسي گمان کوي چي گواکي د نجيب له نسکورېدو وروسته، قدرت مجاهدينو ته انتقال شوی، اسلامي حکومت جوړ شوی او جگړه تر يوې مودې متوقف شوې خو وروسته د قدرت د وېش په سر د مجاهدينو ترمنځ نزاع راولاړه شوې او په جگړي منتج شوې !! پداسي حال کي چي نه مخکنۍ جگړه د يوې شېبې لپاره متوقف شوې، نه قدرت مجاهدينو ته انتقال شوی او نه په کابل کي د چارو واگي مجاهدينو ته سپارل شوې، جگړه د سابق په شان، د کمونستو افسرانو تر قومندې لاندې روانه وه، په کابل کي د چارو واگي په کامله توگه د کمونستانو په واک کي وې، ارگ، د دفاع وزارت، د دولتي امنيت (خاد) وزارت،

سريزه _____ پتي توطني، برندهي خپري

راډيو، تلويزيون، هوايي ميدان، د ښار امنيت، د کابل امنيتي کمربند، په ښار او د ښار شا او خوا حاکم نقاط ټول د کمونستانو او مليشو په اختيار کي وو. کوم مجاهدين چي کابل ته تللي وو په حقيقت کي مېلمانده وو چي د تصفيې لپاره کابل ته بلل شوي وو، د کابل په شا او خوا کي د حزب شته والي کمونستانو ته موقع ورنکړه چي دوی تصفيه کړي.

پدی کتاب کي د روسي فوځونو له وتو نه د ائتلافي حکوت تر پرېوتو پوري جريانات خپرل شوي، اميد دی لدې نه مخکي او وروسته مراحل هم په بېلابېلو کتابونو کي وڅپرو.

د دې جرياناتو له خپرلو نه مو مقصد دا دی چي زموږ هوشيار او با ايمان ولس، د دې خونړيو پېښو اصلي لوبغاړي او د پردې شا ته د دښمنانو نامرئي لاسونه درک کړي، هغه ډلي وپېژني چي په پرديو پوري تړلې او د بهرنيو ځواکونو د گټو لپاره جنگېږي، د جگړو د عواملو، لاملونو او موخو په پېژندگلو کي اشتباه ونکړي، د هېواد او منطقي د وضعيت او د دې سيمي په جرياناتو کي د زيدخله مؤثرو اړخونو په هکله ژور معلومات ترلاسه او د دې په رڼاکي وتوانېږي چي د روان دردوونکي حالت نه د وتو لار تشخيص او مناسب تصميم ونيسي.

موږ د دې توري شپې په ختمېدو باور لرو، روښانه راتلونکې ته په طمع يو، ډاډه يو چي دا پړاو به هم حتماً او ژر پای ته رسېږي، پتي او څرگندي توطني به يوه په بل پسې شنېږي، پټ او څرگند دښمنان به زموږ د مؤمن او صبور ولس د عزم او ايمان په وړاندي ماتې خوري او زموږ د شهيدانو آرمان به هرو مرو او په نږدې راتلونکې کي تحقق مومي.

و ما ذلك على الله بعزيز

حکمتيار

۱۳۷۸/۲/۴

پتي توطيې، برېښوي څېرې _____ مسكو وتلو ته اړ شو

مسكو وتلو ته اړ شو

برژنف چې په کومي هيلي افغانستان ته د فوځونو د لېرلو فيصله کړې وه، لدې تصور سره چې د دريو مياشتو په ترڅ کي به روسي قطعات په کامله توگه د افغانستان د پېښو بهير مهار کړي، په اوضاع به مسلط شي، مقاومت به وټکوي او "انقلابي!" رژيم به د "ارتجاعي!" ځواکونو په خلاف هومره مضبوط کړي چې د سقوط وېره به ئې د تل لپاره ختمه شي، خو دا هيله نه يوازي ترسره نه شوه او د ده دا تصور نه يوازي غلط ثابت شو، بلکي برعکس د ده دا اقدام د يوې ستري وېرونکې امپراطورۍ په زوال منتج شو.

برژنف دا فيصله پداسي وخت کي کړې وه چې:

۱ - د دنيا هيڅ نظامي ځواک له مسکوسره د ټکر او تصادم جرأت نشو کولی او د هغه مخي ته د ودرېدو توان ئې په ځان کي نه ليدو، امريکا د دنيا بل دوهم طاقت په ويتنام کي د روسانو په وړاندي داسي شرمناکه او عبرتناکه ماتې

مسکو وتلو ته اړ شو. پټي توطيې، برېښې څېرې

خوړلې وه چې د دوهم ځل لپاره، د دنيا په بل ځای کې، مخصوصاً په آسيا او روسيې ته نږدې ملکونو کې د روسانو سره د تصادم تصور ئې نشو کولی.

په بين المللي پېښو کې امريکا ورځ په ورځ او په ډېر سريع توگه په شا تمېېده، يو په بل پسې ئې نظامي اډې، د وسلو د خرڅلاو بازارونه او ملگري رژيمونه د مسکو په گټه له لاسه ورکول، په آسيا، اروپا، افريقا او د لاتيني امريکا په ملکونو کې انقلابي بدلونونه، کودتاگانې او مسلح قيامونه د امريکا پلوه ارتجاعي رژيمونو په خلاف تر سره کېدل او له کمونستي افکارو نه متاثر ځواکونه قدرت ته رسېدل او د مسکو پلوه رژيمونو شمېر ورځ په ورځ په زياتېدو وو. د دنيا په هر گوټ کې چې به د کوم انقلاب، عسکري کودتا، مسلحانه قيام، بغاوتونو، مظاهرو، د يوه رژيم د سقوط او د بل د مسلط کېدو خبر خپرېدو نو ډېر ژر به ټولو ته څرگنده شوه چې پدې پېښو کې اصلي لوبغاړي روس پلوه کمونستان دي.

۳ - د کمونستانو په لاس کې پرېوتی ملک او د سرو فوځونو له خوا اشغال شوی کوم هېواد، بيا ندی توانېدلی چې د دوی له منگولو خپله آزادي او استقلال تر لاسه کړي، په نړۍ کې حاکم ذهنيت همدا وو چې د داسې هېواد بيا آزادي امکان نلري.

۴ - په امريکا کې قدرت د ديموکراتانو په لاس کې وو، د امريکا ولس دوی ته پدې خاطر د جمهوري غوښتونکو په خلاف رایه ورکړې وه چې دوی له مسکو سره د تصادم او جگړې مخالف وو او غوښتل ئې د بهرنيو مسائلو په ځای کورنۍ وضعي ته توجه وکړي او د ويتنام د پېښو په شان د حوادثو د راولاړېدو مخالف وو.

زه د امريکا د هغه وخت، د سياسي وضعيت او د امريکائي واکمنانو د ذهني کيفيت د توضیح لپاره، د يوه خاص جريان رانقلول دلته ضروري گڼم:

پتي توطيې، برېښي څېرې _____ مسكو وتلو ته اړ شو

د امين رژيم ته د آخري گوزار ورکولو لپاره موږ د يوه عسکري اقدام ترتيبات نيولي وو، زموږ وفادارو افسرانو احوال راولېږو چې د اقدام لپاره تيار يو، خو معلومات مو دا دي چې روسان حتماً فوځي مداخله کوي، تاسو د گاونډيو هېوادو، مخصوصاً له امريکائيانو نه معلومه کړئ چې د روسانو د فوځي مداخلې په صورت کي به د دوی عکس العمل څه وي؟

تر دې نه د مخه، موږ له امريکائيانو سره هيڅ ډول بالواسطه يا بلا واسطه تماس نه درلود، ما نه غوښتل چې له امريکائيانو سره او هغه هم د داسي يوې مهمې مسئلې په ارتباط خبره وکړو، خو وروسته مو دا مناسبه وگڼله چې د دوی رايه د روسانو د عسکري مداخلې د احتمال په هکله او بيا د وقوع په صورت کي د دوی د عکس العمل په اړه ځانته معلومه کړو.

ما استاد امين الله ته وظيفه ورکړه چې په پېښور کي د امريکا له کنسل سره پدې هکله خبره وکړي چې آيا دوی د روسانو د عسکري مداخلې او د فوځونو لېږلو راپورونه دقيق گڼي که نه؟ او څومره دا کار محتمل گڼي؟ او که فرضاً روسانو زموږ په هېواد تېری وکړ د دوی عکس العمل به څه وي؟ د امريکا کنسل هغه ته وويل چې زه د ځواب ورکولو نه عاجز يم، واشنگټن سره تماس نيسم، ډېر ژر به د واشنگټن رسمي ځواب درکړم!

په هماغه هفته کي کنسل، استاد امين الله ته وويل چې د واشنگټن رسمي ځواب دا دی: " واشنگټن گمان نکوي چې روسان به په افغانستان تېری وکړي او دې هېواد ته به خپل فوځونه ولېږي که فرضاً داسي وشول نو واشنگټن به دوه کاره کوي:

الف: له روسانو سره به د (سالت ټو) مذاکرات متوقف کوي.

ب: او روسانو ته د غنمو مرستي به بندوي."

د دې ځواب معنا څرگنده وه او د روس په وړاندي، د امريکا وضعيت او د

مسکو وتلو ته اړ شو. پټي توطيې، برېښې خبرې

ناتواني له احساس نه د راولاړ شوي پسييف سياست بڼه څرگندونه ئې کوله! خو ورځي وروسته روسي فوځونه د هوا او ځمکي له لاري د کابل په لوري و خوځېدل، امين ئې په قتل ورسولو او بېرک ئې د اقتدار په کرسۍ کښېنولو.

د واشنگټن رسمي عکس العمل د کارتر په ژبه دا وو:

"امريکا، د افغانستان په آزاد هېواد د شوروي اتحاد فوځي تېري په کلکه غندي،... او دا خبره په ډاگه کوي چي د جنوب په لوري د دوی مزید مخکي تگ نشي زغملی...". د دې رسمي دريځ، مفهوم هم ډېر څرگند وو، يعنی: افغانستان لا د مخه د شوروي اتحاد تر اغېز لاندې کړی، کي منل شوی، پدې هېواد د مسکو د فوځي تېري په مقابل کي امريکا کوم خاص عکس العمل نه بښي! خو که د جنوب په لوري مزید مخکي ولاړ شي بيا به امريکا عکس العمل بښي!!

بريژنف ته د واشنگټن نبض بڼه معلوم وو، د همدې لپاره هغه په ډېر ډاډ او جرأت سره، په ډهلي کي د يوه مطبوعاتي کنفرانس په ترڅ کي وويل:

د افغانستان په سرحداتو کي چي کومي پېښي راولاړي شوې، د دريو راتلونکو مياشتو په منځ منځ کي به کاملاً پای ته ورسېږي او پدې هېواد کي به کامل امنيت تأمين شي. خو داسي و نشول، روسي فوځونو د ۱۳۵۸ کال د جدي له ۲ نه د ۱۳۶۷ کال د دلوی تر ۲۵ نېټې خپل ټول ممکن توان طاقت په کار واچولو، له هيڅ جنايت نه ئې ډډه ونکړه، ټول وسايل ئې وآزمويل، خو نه يوازې دا چي د مقاومت په ختمولو قادر نشو بلکي د هغه د ورځ په ورځ مزید ځواکمن کېدو مخنيوی ئې ونشو کړی او په پای کي له دې هېواد نه وتلو ته اړ شو.

د روسانو د ناکامي او له افغانستان نه د فوځونو د ايستلو د پرېکړي لاندې اساسي عوامل وو:

۱. په جگړي کي د روسي فوځيانو د مرگ ژوبلي شمېر ورځ په ورځ زیاتېدو، دې کار په طبيعي توگه په روسي فوځيانو، د دوی په خپلوانو او ملگرو کي د

پتي توطيې، برېښي څېرې _____ مسكو وتلو ته اړ شو

جگړې په خلاف کرکه او نفرت راولاړولو او هغه ئې يوه ناکامه او بې حاصله هڅه شمېرله او همدې احساس د دوی رزمي روحيه ورځ په ورځ کمزورې کوله.

۲. د جگړې مالي مصارف هغه حد ته رسېدلي وو چې نور د شوروي اتحاد، مات گوډ اقتصاد ته د زغملو نه وو.

۳. پدې وټوانېدل چې د خلق او پرچم د مختلفو ډلو ترمنځ شديد اختلافات حل کړي او يو قوي افغاني حزب او د هغه له لاري يو ډاډمن افغاني فوځ جوړکړي، د جگړې ټول بار په خپله د روسانو په غاړه وو، د داسې جگړې، نه گټل ورته ممکن وو او نه ئې د تلفاتو زغمل.

۴. د مسکو سخت دريځه، زاړه واکداران مخصوصاً هغه چې افغانستان ته ئې د فوځ د لېږلو پرېکړه کړې وه يو په بل پسې يا په طبيعي مرگ مړه شول يا په يوه، بل دليل له صحنې لېرې شول او واک داسې کسانو ته په لاس ورغی چې غوښتل ئې د دې بې نتيجه او بې فايده جگړې له نه زغمېدونکي مالي او ځاني تاوان نه شوروي اتحاد ډېر ژر وژغوري او د ولس د اقتصادي ستونزو د حل کولو فرصت او کريدت ترلاسه کړي.

۵. روسانو د افغانستان د اشغال په جريان کې تقريباً يو مليو ن فوځيان يو په بل پسې دې هېواد ته لېږلی چې پس له څه مودې پاتې کېدو ئې تعويض کړي، دې فوځيانو له ځان سره د دې جگړې ټول منفي تاثرات شوروي ته انتقال کړل او په ولس کې ئې د جگړې په خلاف حساسيتونه تشديد کړل.

۶. په روسانو باندي، په افغانستان کې د زياتي پاتې کېدو او په جگړې کې د عدم موفقيت په وجه بين المللي فشار ورځ په ورځ زيات شوي وو.

۷. د جگړې په ميدان کې عملاً د دوی ناکامي او د مقاومت په ختمولو او حتی تضعيف کې د دوی پاتې راتلل.

مسکو و تلو ته اړ شو _____ پتي توطني، برېښې خبرې

با عزته وتل

مسکو له افغانستان نه د فوځونو د ايستلو فيصله وکړه، خو غوښتل ئې:

- وتل ئې باعزته وي.
- د وتلو په وخت کي پدوی حملې و نشي.
- دا پېغور ئې په برخه نشي چي خپل ملگري ئې د مرگ په پوله يوازي او بې اسرې پرېښودل.
- د ماتې له طبيعي منفي اثراتو نه د خوندي پاتې کېدو تضمين ترلاسه کړي.
- وتل ئې له امريکا سره د يوه توافق په اساس وي او لږ تر لږه د دوی وتل داسي توجيه شي چي د يوې معاهدې په اساس او له سولي سره د مسکو د علاقمندي په وجه ترسره شوي نه د يوه نظامي ماتې په وجه.

روسانو پدې ټينگار کولو چي د نجيب د حکومت د بقا ضمانت دي وشي، استدلال ئې دا وو چي که د نجيب حکومت ابقا نشي، يا کمونستان په حکومت کي شريك نه وي، په بل صورت کي د دوی ژوند نشي تضمينېدې او ټول به دې ته مجبورېږي چي هېواد پرېږدي او مسکو د دې توان نلري چي څو لکه کمونستانو او د دوی پلويانو ته په خپل هېواد کي پناه ورکړي، دوی دا هم ويل چي اوس خو د خلق د ديموکراتيک گوند هم نوم بدل شوی او هم تگلاره، هغه اوس د وطن د گوند په نامه يادېږي، اسلام ته ئې مخه کړې او په اساسي قانون کي ئې په واضح الفاظو ليکلي چي د هېواد رسمي دين اسلام دی، ملي مصالحه ئې اعلان کړې، د حکومت واگي ئې د حسن شرق په شان بې طرفه کسانو ته سپارلې، له مجاهدينو سره ائتلافي حکومت ته چمتو دی، مجاهدين بايد له خپل سخت دريغ نه راکوز شي او د وطن له گوند سره د ائتلافي حکومت جوړولو ته تيار شي. واشنگتن په لاندي دلائلو د مسکو له دريغ سره اتفاق کولو:

پتي توطيې، بربنډي څېرې _____ مسكو وتلو ته اړ شو

۱. دوی ته ترټولو مهمه موضوع د روسي فوځونو ماتې، له افغانستان نه وتل او پدې ترتيب د ويتنام د ماتې غچ اخستل وو.

۲. د امريکا جمهوري غوښتونکي گوند غوښتل چې د دوی د اقتدار په موده کې روسي فوځونه له افغانستان څخه ووځي او پدې ترتيب د خپل کامياب خارجي سياست يو نه هيرېدونکی ريكارد قائم کړي او په راتلونکو نږدې انتخاباتو کې يو ځل بيا بری ترلاسه کړي.

۳. امريکايانو غوښتل چې گورباچوف ته چې د شوروي اتحاد په درې وړې کولو کې ترې بڼه استفاده کېدلې شوی دا امتياز ورکړي چې د روسي فوځونو وتل په عزت سره ترسره شوي او د مسکو پلوي حکومت په کابل کې په خپل حال پاتې شوي.

۴. امريکا پدې خاطر هم دا نه غوښتل چې د روسي فوځونو له وتلو سره سم دي د نجيب حکومت نسکور او په ځای دې د مجاهدينو اسلامي حکومت جوړ شي چې:

- د نجيب لپاره ئې داسې بديل نه درلود چې د امريکا د خوښي حکومت په کابل کې جوړ کړي.

- د مجاهدينو په لاس د يوه اسلامي حکومت جوړېدل ورته په څو دليله خطرناک بربښېدو:

- د ايران د تجربې له تکرار نه ئې وېره درلوده او دا تشويش ورسره وو چې که د ايران تر څنگ يو بل انقلابي رژيم په منطقه کې رامنځته شي، په منطقي او مخصوصاً خليج کې د امريکا گټې له جدي گواښ سره مخامخ کېږي.

- د افغانانو اسلامي پاڅون او جهادي شعارونو او د اسلامي جهاد له لارې د يوه استعماري مجهز ځواک مقابلې او پدې نابرابري جگړې کې د دوی برياليتوبونو په اسلامي امت کې هغه جهادي ولوله راويښه کړه چې په اسلامي

مسکو وتلو ته اړ شو. پټي توپټي، برېښي خبرې

ملکونو او د دوی په اقتصادي زېرمو مسلط استعماري ځواکونو تل له هغې نه ترهه درلوده او د هغې د ټکولو او له منځه وړلو لپاره ئې ډېرې هڅې او ډېر مصارف کړي وو. اسلامي ملکونه چې د دوی د وسلو د خرڅلاو په بازارونو، د مصنوعاتو په مارکیتونو او د خامو موادو د لاس ته راوړلو په ذخیرو بدل شوي او په سیاسي او اقتصادي لحاظ په مستقیم او غیرمستقیم توګه په هغوی حکومت کوي، د افغان جهاد له ادامې او بري نه د دې ملکونو په اسلام غوښتونکو او آزادي غوښتونکو کې په طبیعي توګه دا احساس او دا هیله قوت مومي چې کولی شي د افغانانو په شان د جهاد له لارې د خپلو هېوادونو آزادي ترلاسه کړي.

د امریکا استخباراتي شبکو او سیاسي مبصرینو په فلسطین کې نوی جهادي خوځښت، د کشمېر مسلحانه جهاد، د الجزائر پېښي، د مصر جریانات، په سوډان او یمن کې د مسلمانو ځواکونو تحرکات او د دنیا په ګوټ ګوټ کې د اسلام او جهاد تر نامه لاندې راولاړ شوي نهضتونه د افغان جهاد طبیعي اثرات ګڼل او په مسلسل توګه ئې سپینې ماڼۍ او د سنا جرګې مربوطه کمیسیونونو ته دا راپورونه وړاندې کول چې د افغان جهاد د ادامې له خطرناکو اثراتو نه په اسلامي ملکونو کې د امریکا ګټو ته شدید خطر متوجه دی، که دا جهاد خپل هدف ته ورسېږي او د یوه مستقل اسلامي حکومت په جوړولو وتوانېږي او دا جهادي تجربه ناکامه نکړي شي، د خطرناکو عواقبو مخنیوی به ئې ډېر ګران وي، دغو استخباراتي شبکو په خپلو راپورونو کې دې ټکي ته هم اشاره کوله چې د ایران له انقلاب نه پداسې حال کې چې د اسلامي امت د یوه وړوکې مذهبي فرقې نمایندګي کوي د امریکا ګټو ته کومه صدمه رسېدلې او دوی ته ئې کوم جنجالونه راولاړ کړي، که افغان مجاهدین د ایران تر څنګ، د دنیا د سني مذهبه مسلمانانو لپاره په یوه محور بدل شي او په کابل کې د مجاهدینو په لاس اسلامي حکومت رامنځته شي، امریکا ته به بیا د دې بهیرمقابله ګرانه وي. دوی په خپلو راپورونو کې په درواغو دا هم لیکل چې د افغان مجاهدینو څخه حزب اسلامي د

پتي توطيې، بربنډي څېرې _____ مسكو وتلو ته اړ شو

ايران د سپاه پاسدارانو سره ژوري اړيکي لري، د نړۍ په سطح ئې د تروريستي فعاليتونو لپاره گډ تربيتي او عملياتي مراکز جوړ کړي او په پاکستان کي د حزب اسلامي ترڅنگ د ايران د سپاه پاسدارانو سابقه رئيس او په اسلام آباد کي د ايران زوړ سفير جناب ابو شريف په او سېدو ئې استناد کولو او هغه ئې د خپلي درواغجنې ادعا د ثبوت لپاره د دليل په حيث وړاندي کولو، حال دا چي ابو شريف په پاکستان کي د يوه مهاجر په حيث ژوند کولو، د ايران له حکومت سره ئې مناسبات بڼه نه وو او ايران ته نشو تلي.

د مسکو او واشنگټن موافقه

واشنگټن او مسکو د افغانستان د کشالې په اړه د خپلو اختلافاتو د کمولو لپاره په لاندې خبرو توافق وکړ:

- روسي فوځونه به د ۱۳۲۷ کال د دلوي تر ۲۵ (د ۱۹۸۹ کال د فبروري تر ۱۵) پوري له افغانستان نه وځي.
- د نجيب حکومت به په خپل حال پاتې وي او د روسانو مالي او نظامي مرستي به لدې حکومت سره ادامه لري.
- له مجاهدينو سره به مرستي متوقف کېږي او دې ته به اړ کېږي چي د وطن له گوند سره د تفاهم له لاري مشکل حل کړي.
- په ژنيو کي به د داسي مذاکراتو په ترڅ کي د روسي فوځونو د وتلو په مهال وېش او مربوطه معاهدې امضاء کېږي چي د پاکستان او افغانستان د حکومتونو استاخي به هم پکي برخه لري او د معاهدې اصلي طرفونه او امضاء کوونکي به د پاکستان او افغانستان د حکومتونو استاخي وي نه د واشنگټن او مسکو استاخي !!
- امريکايان به د دې هڅه کوي چي د مجاهدينو استاخي د ناظر په حيث پدې

مسکو وتلو ته اړ شو. پټي توطيې، برېښې خبرې

مذاکراتو کې برخه واخلي، ترڅو د نوموړې معاهدې په مراعات ملزم کړي شي او لږ تر لږه دنيا ته داسې وښودل شي چې د مجاهدينو په سر امریکائيانو له مسکو سره سودا نده کړې، بلکې د دوی په موجودیت کې د دوی د خوښې معاهده امضاء کړې.

د پاکستان دريځ

پدې وقت کې د پاکستان د حکومت واگي د جونيډو په شان د يوه بې انتهاء نرم مزاج او ضعيف شخص په لاس کې وې، غوښتل ئې له يوې خوا د روسي فوځونو وتل د ده د حکومت په دوران کې ترسره شي او پدې ترتيب شخصاً دی او د ده حزب "مسلم ليگ" په ولس کې خاص اعتبار او حيثيت ترلاسه کړي او له بلې خوا د امریکا غوښتنو ته په مثبت ځواب ويلو سره د خپل ضعيف حکومت لپاره قوي بهرنی تائيد او ملاتړ پيدا کړي. د همدې لپاره ئې د ژنيو د مذاکراتو او د مسکو او واشنگټن ترمنځ د شوو موافقو په کلکه ملاتړ کولو او ويل بي: د روسي فوځونو په وتلو بايد اکتفاء وشي، د نجيب حکومت دي په رسميت وپېژندلی شي او له مجاهدينو سره دي نظامي مرستي متوقف شي. ده د امریکائيانو له غوښتنې سره سم له مجاهدينو نه په کلکه غوښتنه کوله چې حتماً د ژنيو په مذاکراتو کې شرکت وکړي او د ژنيو د مذاکراتو او معاهدې له هر راز مخالفت نه ډډه وکړي !!

خو موږ په کلکه، صراحت او مکرره توگه د دې مذاکراتو او په هغه کې د گډون مخالفت وکړ او دا خبره مو د گڼ شمېر مطبوعاتي کنفرانسونو او اجتماعاتو په ترڅ کې اعلان کړه چې:

- د ژنيو په مذاکراتو کې هيڅوک د مجاهدينو او افغان ولس نمايندگي او ترجماني نشي کولی.
- موږ د دې مذاکراتو د نتايجو په اړه هيڅ التزام نه لرو.

پتي توطيې، بربنډي څېرې _____ مسكو وتلو ته اړ شو

- ترڅو چي قدرت د مسكو د لاس پوڅي حكومت څخه يوه مؤقت حكومت ته نه وي انتقال شوی، د افغانستان بحران نشي حل كېدی.
- د افغانستان د بحران په ارتباط د پاکستان او د نجیب د استاڅو ترمنځ د يوې معاهدې د امضاء معنا دا وه چي د نوموړې كشالې اصلي طرفونه دوی دي، گواكي دا د پاکستان او افغانستان ترمنځ يوه سرحدي منازعه وه چي د دواړو د استاڅو ترمنځ د ژنيو د نوموړې معاهدې د امضاء په نتيجه كي حل شوه.

زموږ او د پاکستان د خارجه وزارت د دريځونو ترمنځ د شديد او څرگند اختلاف د رفع كولو لپاره، د جهادي تنظيمونو د مشرانو او د پاکستان د هغه وخت د خارجه چارو د وزير ترمنځ د يوې گډې جلسې ترتيبات ونيول شول، پدې جلسې كي صاحب زاده يعقوب خان، د ژنيو له مذاكراتو نه د دفاع په خاطر څه مات گوډ استدلالونه وكړل او په پای كي ئې وويل: "پاکستان د خپلو مجبوريتونو په وجه پدې مذاكراتو كي شركت كوي او له تاسو نه هم دا توقع كوو چي زموږ مجبوريتونه درك كړئ او له نوموړو مذاكراتو سره توافق وكړئ".

ما په ځواب كي ورته وويل: روسي فوځونه حتماً او په هر صورت كي له افغانستان نه وځي كه د ژنيو معاهده وشي او كه ونشي، مسكو په خپله دا خبره مكرر اعلان كړي چي خپل فوځونه په هر صورت كي له افغانستان نه باسي. پداسي مذاكراتو كي چي د نجیب استاڅي برخه ولري نه ستاسو شركت مناسب دی او نه دافغان مجاهدينو د هيئت گډون. تاسو له نجیب نه يوه بې طرفه مؤقت حكومت ته د قدرت په انتقال ټينگار وكړي او استدلال وكړي چي د نجیب د پاتې كېدو په صورت كي پدې هېواد كي امنيت نشي راتلای او جگړه پای ته نشي رسېدي. موږ هم خاص مجبوريتونه لرو او د هغه په وجه موږ لدې مذاكراتو سره له توافق نه معذور وگني. زما د دې ځواب په مقابل كي صاحب زاده يعقوب خان د ديپلوماتيكي آدابو نه ډېر ډېر لېري په عصباني لهجې وويل: "پاکستان يو آزاد

مسکو وتلو ته اړ شو. پټي توطيې، برېښې خبرې

ملك دى، هره پاليسي ئې چې زړه وغواړي غوره كوي به ئې، موږ د خپل هېواد گټي په خطر كې نشو اچولى او د چا د اقتدار لپاره ئې نشو قرباني كولى...

ما ورته وويل: بيشكه چې پاكستان يو آزاد ملك دى او كولى شي د خپلي خوښي پاليسي غوره كړي خو د پاكستان په ارتباط نه د افغانستان په اړه. موږ هم دا حق لرو چې د خپل هېواد په هكله د خپلي خوښي سياست غوره كړو او پرى نزدو چې زموږ برخليک دي نور وټاکي او زموږ د ولس قرباني دي هدر لاړه شي.

د ISI مشر مداخله وكړه، د مشاچرې د مزید تريخوالي مخه ئې ونيوله، صاحب زاده يعقوب خان ئې په كومه پلمه له جلسې نه د څو شيبو لپاره له ځان سره بهر وايستلو او د بېرته راستنېدو نه وروسته ده او خارجه وزير غوښتل چې مخكې تريخوالى جبران شي او جلسه په آرامه فضاء كې پاى ته ورسېږي.

د پاكستان د هغه وخت جمهور رئيس جنرال ضياء الحق هم د جونيچو د حكومت د دريغ په هكله انديښمن وو، جونيچو ته ئې ويل چې روسان حتماً وتونكي دي، بايد په خپل پخواني دريغ، "يوه موقت حكومت ته د قدرت په انتقال" ټينگار وكړو او د نجيب حكومت د پاتې كېدو په هكله د مسكو شرط ته تسليم نشو. بنايي هغه پدې پوهېدو چې د نجيب د پاتې كېدو عواقب به افغانستان او پاكستان ته څومره خطرناك وي. خو جونيچو د ضياء الحق مشورو ته خاصه توجه ونكړه، هيچا د دې تصور نشو كولى چې جونيچو به د ضياء الحق مشورو ته نه يوازې دا چې توجه ونكړي بلكې د هغه په خلاف به په څرگنده گام اوچت كړي، خو همداسې وشول.

ده د ژنيو د معاهدې په هكله د خپل دريغ په گټه د سياسي گوندونو د ملاتړ ترلاسه كولو لپاره، د ټولو گوندونو گډ "دگردي ميز" كنفرانس دائر كړ، د ولسي تائيد ترلاسه كولو لپاره ئې د ټول پاكستان د مهمو ښارونو دوره وكړه او په عامو جلسو كې ئې د دغو مذاكراتو په گټه پوره تبليغات وكړل.

پتي توطيې، بربنډي څېرې _____ مسكو وتلو ته اړ شو

بنابايي د جونيډو د حكومت د انحلال څه نور عوامل هم وي خو زه گمان كوم چي تر ټولو ستر عامل ئې د ژنيو د معاهدې په سر له جنرال ضياءالحق سره د ده اختلاف وو.

د دغو مذاكراتو په دوران كې موږ له جنرال ضياءالحق سره گڼ شمېر اوږدې جلسې درلودې، يو ځل خو زموږ جلسه چي ماښام شروع شوې وه د سحر له لمانځه نه لږ د مخه پاى ته ورسېده. د دغو جلساتو د بحث اصلي موضوع دا وه چي د مسكو او واشنگتن ترمنځ د توافق او د ژنيو له معاهدې نه د راولاړ شوي وضعيت له احتمالي ستونزو سره څنگه مقابله كولى شو او د پاكستان او مجاهدينو ترمنځ څنگه د سوء تفاهم او اختلاف مخنيوى كولى شو.

د همدغو غونډو په نتيجه كې مرحوم ضياءالحق له ځان سره دا پرېكړه وكړه چي د امريكا فشارونو ته تسليم نشي او پرى نږدې چي پاكستان د داسي فشارونو لاندې د افغانستان د كشالي په اړه داسي كوم گام اوچت كړي چي د مجاهدينو د قرباني او ارمان سره د جفا معنا وركړي.

دا تصميم څه آسان كار نه وو، د مرحوم ضياءالحق دا پرېكړه د ده د ژوند په بيه تمامه شوه، زه په ټول ډاډ او اطمئنان سره دا ويلي شم چي د مرحوم ضياءالحق ترور او د طيارې انفجار د همدې پرېكړې نتيجه وه.

په وتونكو فوځونو حملې

د روسي فوځونو د مصئون انسحاب په هكله چي په ژنيو كې كومه موافقه شوې وه، موږ د دې موافقې په خلاف اعلان وكړ چي په روسي فوځونو به ترهغه زموږ د مجاهدينو حملې رواني وې چي آخري فوځي ئې له سرحد نه آخوا تېرېږي. هدف مو دا وو چي له يوې خوا نړيوالو ته ثابتته كړو چي شوروي فوځونه د ماتې په نتيجه كې وځي نه په افغان ولس د پيرزويني په وجه او يا د ژنيو د موافقې په وجه، له بلي خوا موغوبنتل چي مسكو ته عملاً تفهيم كړو چي د افغانستان

مسکو وتلو ته اړ شو. پتي توطيې، برېښې خبرې

مسئله له امريکا يا د دې هېواد له گاونډيو سره د تفاهم او توافق له لاري نه، بلکي په خپله له افغانانو سره د تفاهم له لاري او د افغانستان استقلال او آزادي ته د احترام له لاري حل کېدې شي، همدا راز د ژنيو په مذاکراتو سره چې د مجاهدينو کوم سپکاوی شوی وو، داسي حملې د هغه طبيعي نتيجه وه، موږ بايد دا حقيقت ټولو ته څرگند کړي وی چې افغانان د هيچا وصايت او قيموميت نه مني، هيچا ته د دې حق نه ورکوي چې د دوی په سرله نورو سره سودا وکړي. د روسي فوځونو د وتلو په ارتباط د يوې خاصې پېښې څرگندول مفيد گڼم: ما ته د پاکستاني مأمورينو له لاري په پاکستان کې د افغانستان په اړه د يوه موظف عاليرتبه او با صلاحيت امريکايي مأمور سره د تفصيلي خبرو او د سوء تفاهم د رفع کولو وړانديز وشو چې ما موافقه وکړه، دا هغه وخت وو چې واشنگټن د روسي فوځونو له وتلو نه وروسته د افغانستان د راتلونکې په هکله دا اندېښنه درلوده چې مبادا د نجيب حکومت مقاومت ونشي کړی، د وضعي له سنبالولو عاجز شي او مجاهدين د کوم غير مترقبه اقدام په نتيجه کې قدرت ترلاسه نکړي او د ايران ترڅنگ يو بل اسلامي حکومت په منطقي کې رامنځته نشي. د همدې لپاره ئې زما د ترور گڼ شمېر هڅې وکړې، لدې امريکايي استاخي سره د خبرو په ترڅ کې ما له هغه نه پوښتنه وکړه چې د CIA مأمورينو د څه لپاره دا سروی پيل کړي او له افغانانو نه تپوسونه کوي چې که حکمتيار نه وي نو په مقاومت به د ده د نشتوالي اثرات څه وي؟ لدې سروی نه او د ډېرو نورو دلائلو نه ما ته داسي معلومېږي چې CIA زما د ترور منصوبه لري، ما ته وواياست چې ولې دا کار کوي؟ هغه په وار خطا لهجه وويل: زه قسم خورم چې موږ دا اراده نلرو برعکس موږ تاسو ته احترام لرو او پدې اعتراف کوو چې تاسو شخصاً او حزب اسلامي د روسانو په خلاف مقاومت کې محوري او ستره ونډه درلوده ...

د خبرو په پای کې هغه ما ته وويل: اجازه راکړي تاسو ته د جمهور رئيس خصوصي پيغام ورسوم چې هغه ستاسو لدې موقف سره شخصاً موافق دی چې په روسي فوځونو دي د وتلو په جريان کې حملې جاري وي !!

پتي توطيې، برېښي خبرې _____ مسكو وتلو ته اړ شو

ښايي دې امريکايي مأمور، داسي گمان کړي وي چې د امريکا د جمهور رئيس د دې خصوصي او مهم پيغام !! په نتيجه کې به د واشنگتن په هکله زما ټول تشويشونه او بدگماني، په ډاډ او د منني په احساس بدل شوي وي، ځکه هغه به حتماً د آسيایي ملکونو ډېر داسي ستر ستر شخصيتونه ليدلي وي چې د امريکا د سفارت د يوه عادي مأمور په تلفوني (هلو)، تر ډېره وخته له خوشحالي او فخر نه په جامو کې نه ځانېږي !! خو ما چې هغه ورځ او د همدې خبرې له اورېدو نه وروسته په خپل زړه کې د امريکايانو د دوه مخي او منافقانه سياست په هکله کومه ژوره کرکه احساس کړې، سابقه ئې نه درلوده. امريکايان په ژنيو کې له روسانو سره د باعزته او مصئون وتلو معاهده امضاء کوي، خو په معاهدې د امضاء رنگ لا نه دی وچ شوی چې د دې معاهدې جدي مخالف او په روسي قطعاتو د وتلو په وخت کې د حملو طرفدارو ته، د جمهور رئيس لخوا خصوصي پيغام لېږي چې د ده له دريځ سره موافق دی !!

د مسکو پيغامونه

مسکو د خپلو هيئتونو په ذريعه او له ډېرو نورو لارو نه موږ ته پدې مرحله کې گڼ شمېر پيغامونه ولېږل، يو ځل گرباچوف خپل ډېر اعتمادی مشاور، د خبرو اترو لپاره د مسکو د رسمي پيغام د انتقال لپاره پاکستان ته راوړلېږو، په اسلام آباد کې د حزب د نمايندگي په دفتر کې مې لده سره ليدنه کتنه وشوه. د هغه دخبرو لنډيز داسي وو:

۱ - گرباچوف په کلکه تصميم نيولی چې شوروي فوځونه حتماً له افغانستان څخه و باسي، پدې کې هيڅ شک مه کوي.

۲ - روسي جنگي اسيران موږ ته وسپاري، دا کار به د گرباچوف دريځ د هغو ځواکونو په خلاف پياوړی کړي چې په افغانستان کې د شوروي فوځونو د پاتې کېدو پلويان دي.

مسکو وتلو ته اړ شو. پتي توطيې، برېښې خبرې

۳ - بايد د وطن له گوند سره چي کافي بدلونونه پکي راغلي او سابقه کمونستي تگلاره ئې پرېښي، گډ حکومت جوړ کړي، مورې پدې هکله ستاسو ترمنځ وساطت کولی شو.

۴ - که د وطن گوند په اقتدارکي شريک نه وي څنگه به د دې گوند د غړو ژوند تضمینوو؟

۵ - مورې نشو کولی د وطن گوند ټولو غړو او د نجیب د حکومت دومره لوی شمېر پلویانو ته پناه ورکړو، دوی بايد په خپل هېواد کي په ډاډ او اطمینان سره پاتې شي.

۶ - آیا مسکو د شوروي فوځيانو د وتلو نه وروسته له افغانستان سره د خپلي عنعنوي دوستي په دوام حساب کولی شي؟

۷ - آیا په افغانستان کي خو به د شوروي اتحاد په خلاف د دښمني او مخالفت اډه نه جوړېږي؟

۸ - لدې سره ئې زیاته مینه وه چي پوه شي آیا د مسکو - کابل ترمنځ دوستانه تعلقات مخصوصاً د وسلو پلورلو په ارتباط به په خپل سابقه حال پاتې وي که نه؟

چي کله ما په خبرو پیل وکړ، پدې پلمه زما خوا ته رانږدې شو چي گواکي په کومي جگړي کي ئې د غوږ پر دې صدمه لیدلی او له لېږي نه خبره نه اوري! زما د ځوابونو خلاصه دا وه:

۱ - د فوځونو وتل تر هر چا د مخه ستاسو په گټه ده.

۲ - د فوځونو د وتلو په مهال وېش او د افغانستان د بحران د حل لټولو لپاره بايد تاسو له مجاهدينو سره خبرو ته ناست وی نه له هغه چا سره چي د مجاهدينو ترجماني او نمایندگي نشي کولی.

پتي توطيې، بربنډي څېرې _____ مسكو وتلو ته اړ شو

۳- د وطن له گوند سره ائتلافي حکومت جوړول نه عملي او ممکن کار دی او نه د بحران د حل لار، چا چې تاسو ته د داسې ائتلاف د امکان په هکله اطمینان درکړي وي، د افغانستان د حاکم ذهني او عيني وضعیت په هکله ئې بې بنیاده او غلط راپور درکړي.

۴- موږ عمومي عفوه اعلان کړي، د وطن گوند دي له همدې عفوی نه استفاده وکړي، د دوی لپاره همدا امتیاز کفایت کوي، پدې اړه تفاهم کېدی شي.

۵- د دې خبرې سل په سلو کې اطمینان درکوو چې افغانستان به ستاسو په خلاف د امریکا په نظامي اډې نه بدلېږي.

۶- د افغانستان او شوروي اتحاد ترمنځ د راتلونکو اړیکو څرنگوالی د مسکو په چلند او دریځ پورې اړه لري، که مسکو په خپل سیاست کې تجدید نظر وکړي، تېر اشتباهات جبران کړي، دیوه خاص ټولگي په ځای د ټول افغان ولس سره دوستي وغواړي، پدې صورت کې مسکو د افغانستان په دوستي حساب کولی شي.

۷- جنگ ځپلي، خوار افغانستان ته د خپلو ټولو زړو وسلو په نوو وسلو بدلول، هغه هم په لنډه موده کې ناشونی کار دی.

۸- د جنگي اسراوو په هکله به موږ له مشورې نه وروسته تاسو ته د خپل تصمیم اطلاع درکړو.

۹- د افغانستان د بحران د حل یوازنی عملي لار دا ده چې قدرت یوه داسې مؤقت غیر ائتلافي حکومت ته انتقال شي چې کابینه ئې له غیرمتنازع فیها دریمگنو شخصیتونو نه جوړه شوې وي او بیا انتخابات تر سره شي.

وتل

بالآخره د روسي فوځونو و تل پیل شول، کابل او نورو مراکزو ته د خورو

مسکو وتلو ته اړ شو. پټي توطيې، برېښې خبرې

ورو قطعاتو د راغونډولو او بيا په لويو لويو قطارونو کې د شمال او سرحد په لوري د هغوی د لېږدولو په دوران کې، دلارو په دواړو خواوو کې د مجاهدينو په مراکزو مسلسلې او درنې بمبارۍ کېدې، خو لدې سره سره مجاهدينو هغوی آرام نه پرېښودل او پرله پسې حملې ئې ورباندې کولې، دې حالت هرستنېدونکې روسي فوځي ته د جگړې د پای د څرنگوالي، د روسي فوځونو د وتلو د لاملونو او د دوی په نسبت د افغان ولس د احساس جامع تصور ورکولو او پدې ئې پوهول چې د روس ملت او واکدارانو ته د افغان ولس پيغام، د گلونو په هغو آميلونو کې چې په کابل کې د روسي افسرانو په غاړه کې وليدل او يا د گلانو په هغو گيډيو کې چې افغاني کمونستانو د دوی په ټانکونو اېښودل تمثيل کېده او که د گوليو په هغه باران کې چې د وتلو په وخت او د لارو په اوږدو کې د مجاهدينو له خوا پدوی وربدې؟ ښايي د مجاهدينو د دغه واقعي استقبال په وجه وو چې کله د ۱۹۸۸ کال د فبرورۍ په ۱۵ آخري روسي فوځي د افغانستان له پولې نه د شوروي اتحاد په لوري تېرېدو نو شا ته ئې د کتلو شوق نه درلود او د فوځونو قومندان اعلان وکړ چې روسان به بيا افغانستان يا بل پردي هېواد ته د فوځونو د لېږلو غلطی تکرار نکړي!! که د وتلو په وخت کې يوازي د گلونو په شيندلو او د گلونو په گيډيو او آميلونو استقبال شوي وي او د لارې په اوږدو کې ئې پرله پسې گولی د غوږونو څنگ ته نه وي تېرې شوې، ممکن د دې خبرې د کولو ضرورت ئې نه وي احساس کړي...

په هغه ورځ چې کله دا خبره د دنيا د ټولو راډيوگانو په څپو کې اعلان شوه چې دا دی د روسي فوځونو آخري فرد، د افغانستان له پولې نه واوښت په ما عجيب حالت راغي، د شکرسجده مي په ځای کړه، خو رکعت له مونځ مي وکړ، مسلسل او ټوله ورځ مي له سترگو نه بې اختياره اوښکې بهېدې، دا نه د خوشحالي اوښکې وې نه د خپل شهيد پلار، وروڼو او همسنګرو شهيدانو د رايادولو اوښکې او نه هم د دې آرمان اوښکې چې کاش زموږ شهيدان ژوندي وي او د بری دا صحنه ئې په خپلو سترگو ليدلې وي، بلکې دا د رحمان رب د وسيع

پتي توطيې، برېښي څېرې _____ مسكو وتلو ته اړ شو

او بې انتهاء پيرزويني له احساس نه راخوټېدونکې د شکر اوښکي وي، ما په خپل ټول وجود سره او د زړه په سلول سلول سره د هغه لوی آرمان د ترسره کېدو ننداره کوله چې هر چا ته ناشونی معلومېدو، خو زما زړه تل گواهي راکوله چې دا آرمان به تر سره کېږي، د زړه دا ډاډمن شهادت به مي تل په غونډو، ويناگانو، ليکونو کي په وار وار څرگندېدو او ويل به مي چې روسي فوځونه به حتماً زموږ له هېواد نه په وتلو مجبورېږي، نن هماغه خبره رښتوني شوې وه.

زه ډېر ماشوم وم، څو کله چې پوه شوم د روم او فارس په شان دوه ستري امپراطوري د پيغمبر عليه السلام په لاس نسکوري شوي، ما الله ته دا دعا پيل کړه او تل به مي د هر لمانځه نه وروسته تکراروله چې (خدایه په ما د روس او امريکا زوال وگورې او په زوال کي ئې ما ته لويه ونډه راپه برخه کړې) نن د خپلي هغي زړې مکرري دعا د يوې برخي د تحقق او اجابت شاهد وم. پدې خاطر مي له سترگونه د شکر اوښکي بهېدي، اميد مي دا دی چې، د دعا گانو منونکی رب، زما د دعا هغه دوهمه برخه هم ترسره کړي.

د حکومت په نسکوریدو کې ځنډه ————— پټې توطیې، برېښلوي څېرې

د نجیب د حکومت په نسکورېدو کې ځنډه

د روسي فوځونو له وتلو نه وروسته، د هر چا انتظار دا وو چې د نجیب حکومت به ډېر ژر رانسکور شي، خو د دې انتظار په خلاف، د نجیب حکومت د څه مودې لپاره دوام وکړ، راشي وگورو چې آیا د دې خلاف انتظار مقاومت وجه هماغه وه چې جنرال گروموف "په افغانستان کې د روسي فوځ عمومي قومندان" ئې دعوی کوي، که بل څه؟ جنرال گروموف په خپل کتاب (سری لښکری په افغانستان کې) لیکي: د خوست دفاع او د جلال آباد ساتني، چې يو کال اوږده شوه، د لمر غوندي روښانه کړه چې د څلویښتم لښکر له جزو تامونو سره اوږه په اوږه جنگېدلی حکومتی فوځ رښتینی قوت دی "آیا په رښتیا د نجیب د فوځ پیاوړتیا او د شوروي اتحاد پراخو مرستو د دې حکومت د فوری سقوط مخنیوی وکړ که عوامل ئې نور څه وو؟

د روسي فوځونو د وتلو نه وروسته د نجیب د حکومت په فوری سقوط کې د ځنډه، خاص کورني او بهرني عوامل وو چې ځیني ئې دا دي:

پتي توطيې، بربنډي څېرې _____ د حکومت په نسکوریدو کې ځنډ

۱ - جهادي تنظيمونه په هماغو حساسو شپو ورځو کې چې کابل رژیم ته د وروستی او پرېکنده گوزار ورکولو تر ټولو مناسب وخت وو، د حکومت د جوړولو په لوبه کې مصروف کړي شول او هغه هم پدې شکل چې د ټولو تنظيمونو ۲۰، ۲۰ تنه مؤثر قومندانان او مهم شخصیتونه باید په راولپنډۍ کې راغونډ شي او د حکومت د جوړولو په سر د اوږدو مرکو، بحثونو او مشاجرو نه وروسته توافق وکړي.

۲ - امریکایانو پدې ټینګار کولو چې باید د مجاهدینو د حکومت له څرنگوالي نه پدې شکل مطمئن شي چې پدې حکومت کې باید ملي گرایان محوری رول ترلاسه کړي. پاکستانیانو د بنسټ پالو له مسلط کېدو نه د واشنگتن د وېرې د ختمولو لپاره د داسې یوې شوری د جوړېدو فیصله له افغاني تنظیمونو نه واخستله چې ستر او واړه تنظیمونه به په هغې کې برابره برخه لري. دې ۴۶۰ کسيزي مشورتي غونډې ته به هر تنظیم ۲۰ غړي معرفي کوي او همدا غونډه به د راتلونکي حکومت د مهمو ادارو د وېش په اړه پدې شکل فیصله کوي چې هر غړی به د دوو رایو ورکولو حق لري. د دې غونډې دوی حتمي او خطرناکې نتیجې وې:

الف: مجاهدین د اساسي عسکري کار په ځای په یوه سیاسي جنجال کې مصروف کړي شول.

ب: د وړو تنظیمونو ترمنځ د ائتلاف په نتیجه کې حساسي ادارې تر ټولو ضعیفو تنظیمونو ته وسپارل شوې، دې کار د مؤثرو او قوي تنظیمونو د مجاهدینو په روحیې منفي اثر وکړ او په اکثره ځایونو کې د جگړې په سوږوالي منتج شو.

۳ - د کابل رژیم لا د روسي فوځونو د وتلو نه د مخه له اطراف نه خپل ځواکونه مهمو ښارونو او هغو حساسو ځایونو ته راغونډ کړل چې په کوم کې دفاع کول ورته آسان وو، په لویو ښارونو د عملیاتو لاندې ضروري او لازمي

د حکومت په نسکوریدو کې ځنډه ————— پټې توطیې، برېښې څېرې

غوښتنې وې:

الف: د مجاهدينو ترمنځ جدي او ژور يووالی او تنسيق او په يوه وخت گډ عمليات.

ب: کافي درنې وسلې.

ج: د هوايي بریدونو د مدافعی مؤثر نظام.

د: د داسې عملیاتو کافي تجارب.

ه: په ډېرو قوي مراکزو د عملیاتو په ځای په څو نسبتاً ضعیفه مراکزو پرله پسې کامیاب عملیات.

مجاهدينو ته له يوې خوا د راولپنډۍ جوړ شوي مؤقت حکومت صدمه ورسوله، له بلې خوا د جلال آباد په شان په يوې ناکامي نښتې کې پداسې حال کې مصروف شول چې د لويو ښارونو د نيولو جنگي تجارب ئې نه درلودل، له بلې خوا ځينو هغو قومندانانو د دې جگړو د مخالفت غږ اوچت کړ چې د کابل له رژيم او روسانو سره ئې اوربندونه او پروتوکولونه درلودل، غربي آژانسونو د دوی مخالفتونه په پراخه پيمانه خورول او د عملیاتو په خلاف ئې خلک راپارول.

۴- امریکا او پلویانو ئې نه غوښتل چې د روسي فوځونو د وتلو سره سم دې د نجیب حکومت نسکور شي، ځکه د دې په نتیجه کې به په کابل کې د هغو ځواکونو حکومت جوړېدو چې امریکا خطرناک بنسټ پلان گڼل. دوی د نجیب د حکومت د فوری سقوط او په کابل کې د مجاهدينو په لاس د اسلامي حکومت د جوړېدو د مخنیوی لپاره لاندې کارونه وکړل:

الف: د غربي خبري آژانسونو، اخبارونو، مجلو او راډیو گانو مخصوصاً بي، بي، سي او امریکا غږ تبلیغاتي لهجه په ناڅاپي ډول بدله شوه، د مجاهدينو په خلاف او د نجیب په گټه تبلیغات پیل شول.

پتي توطئي، بربنډي څېرې _____ د حکومت په نسکوریدو کې ځنډ

ب: په امریکا پوري تړلې ډلې او قومندانان مکلف شول چې د نظامي عملیاتو مخالفت او مخنیوی وکړي او لږ تر لږه پداسي عملیاتو کې له گډون نه ډډه وکړي.

د دې مرحلې د نظامي عملیاتو په خلاف به د مسعود او د مسعود په شان د ځینو قومندانانو دریځ او تبلیغات د ټولو په یاد وي.

ج: له مجاهدینو سره هر راز مرستې باید په ټیپه ودرېږي، د مجاهدینو په خلاف باید تبلیغات هومره تشدید شي چې په اسلامي نړۍ کې د مجاهدینو سره انفرادی مرستې هم متوقف شي.

د - د راولپنډۍ د اوچرې کمپ او ورپسې د نونبار د وسلو لوی سلاح کوټونه ئې په لنډه موده کې یو په بل پسې منفجر کړل، غوښتل ئې له یوې خوا مجاهدینو ته د مهماتو د رسېدو ټول امکانات ختم کړي او له بلې خوا په پاکستانی ولس کې د جنگ په خلاف احساسات راوپاروي.

ه: خو چې د فشارونو، تهدیدونو او اخطارونو سره سره، د پاکستان په دریځ کې تبدیلی رانغله، نو مرحوم ضیاءالحق ئې له خپلو گڼ شمېر مهمو ملگرو سره د بهاولپور په فضاء کې د ده د سورلی د طیارې په انفجار کې له منځه یووړ او افغان ولس ئې له یوه رښتونې دوست نه محروم کړ.

ډېر ناپوه او له حالاتو نه بې خبره خلك به دا گمان کوي چې د نوموړو سلاح کوټونو او بیا د طیارې انفجار به تصادفي پېښې وي، پدې کې هیڅ شک نشته چې دا کارونه د امریکا د هغه پلان برخې وې چې په کابل کې د مجاهدینو په لاس د اسلامي حکومت د جوړېدو د مخنیوی لپاره وضع شوی وو. دغو پېښو وښودله چې امریکا ډېر بې اعتباره، خود غرضه، بې مروتې او نامرده دوست او د اسلام او مسلمانانو نه پخلا کېدونکی دښمن دی، یا به ډېر احمق انسان په امریکا باور کوي او یا ډېر بې ایمانه، امریکا مزدور خوښوی نه ملگري، داسې مزدور چې

د حکومت په نسکوریدو کې ځنډه ————— پټې توطیې، برېښي خبرې
د امریکا د گټو لپاره هره شېبه د ځان او د خپل هېواد او ولس قرباني کولو ته
چمتو وي.

۵. د ضیاء الحق له ترور نه وروسته، غلام اسحق خان د جمهور رئیس په حیث
وټاکل شو، د ده په وخت کې د افغانستان په اړه د پاکستان پالیسي پدې دلیل د
سابق په خبر پاتې شوه چې د فوځ لوی درستیز، جنرال اسلم بیګ او د ISI مسئول
جنرال حمید گل وو او د فوځ او نورو حساسو او مهمو ادارو واګي د داسې کسانو
په لاس کې وې چې د ضیاء الحق نږدې همفکره او هم مزاجه خلک گڼل کېدل. د
جنرال ضیاء الحق یو د یادونو وړ امتیاز دا وو چې اکثراً ئې هغه افسران راوړاندي
کړي وو چې د اسلامي شخصیت په درلودو او په پاکوالی او وطن پالنې مشهور
وو.

غلام اسحق خان مجبور وو په دريو میاشتو کې د انتخاباتو تر سره کېدل
اعلان کړي، په انتخاباتو کې پیلزیارتي هومره رایې ترلاسه کړي چې د یوه
ائتلافي حکومت په جوړولو قادر شي.

له امریکا سره د دې گوند د نږدې دوستانه اړیکو په وجه، امریکایانو دا
انتظار درلودو چې د افغانستان په ارتباط به د پاکستان په دریځ کې د دوی د
خوښې تبدیلی راشي، خو د جنرال اسلم بیګ، جنرال حمید گل او گڼ شمېر نورو
مؤثرو شخصیتونو د شته والی په وجه د امریکا دا انتظار تر سره نشو، همدا وجه
وه چې د پاکستان د فوځ او ISI په هکله په غربي ورځپاڼو او راډیوگانو کې دا
تبلیغات کېدل چې په حساسو ادارو کې لاتراوسه هغه افسران پاتې دي چې بنسټ
پاله دي او د افغان مجاهدینو ملاتړ کوي، امریکا د پاکستان په واکمنانو شدید
فشار اچولی وو چې دا افسران باید ژر تر ژره تعویض شي.

په همدې اړه د یوه خاص جریان لیکل راته پدې خاطر ضروري برېښي چې
دېر پټ اسرار او حقایق په گوته کوي:

پتي توطيې، بربنډي څېرې _____ د حکومت په نسکوریدو کې ځنډ

د جنرال اسلم بیګ د تقاعد د مودې رانږدې کېدو او د ده په عوض د بل لوی درستیز د ټاکلو په شپو ورځو کې، ما د وقت له جمهور رئیس غلام اسحاق خان سره یوه تفصیلي لیدنه کتنه درلوده، د نورو خبرو په ترڅ کې ما هغه ته د نوي لوی درستیز ټاکلو په ارتباط وویل: زه گمان کوم چې د پاکستان او د پاکستان د شا او خوا حالات دا تقاضا کوي چې تاسو جنرال حمید گل د دې دندي لپاره وټاکي ... کاش پاکستان او افغانستان د ده په څېر ډېر شمېر لایق او با احساسه افسران درلودی...

هغه مسکې شو او ما ته ئې وویل: ستاسو خبره صحیح ده، خو پدې کار سره به امریکایان ډېر حساس او خفه شي!! هغوی وايي چې جنرال حمید گل بنیاد پرست دی!!

د بینظیر او عرفات په غونډې کې

د افغانستان په اړه د بینظیر بوتو د گوند دريځ د هغې غونډې له خبرو اترو نه معلومولی شي چې د یاسر عرفات په افتخار د جوړې شوې مېلمستیا په پای کې ما لدوی سره درلوده. په غونډې کې د بې نظیر په شمول نصرت بوتو، د بهرنیو چارو وزیر، جنرال بابر د کورنیو چارو وزیر او د آی اس آی مسئول او یاسر عرفات او د ده د هیئت غړو برخه درلوده، د یاسر عرفات د غوښتنې په اساس ما ته پدې مېلمستیا او غونډې کې بلنه راکړل شوې وه، بې نظیر بوتو غوښتل چې د دواړو طرفونو گډه خبره د یاسر عرفات په ذریعه وشي، هغه ما ته مخ کړ او وئې ویل: "ته ځوان ئې او روښانه راتلونکې لرې... په خپلو د غو بچیانو (کمونستانو) رحم وکړه، دوی مؤقتا په خپلي غېږ کې ونیسه، په یوه گډ ائتلافي حکومت توافق وکړي او پدې ترتیب روانه جگړه پای ته ورسوي، بیا انتخابات وکړي، په انتخاباتو کې طبعاً او له شکه پرته، ملت تا ته رأی درکوي..."

ما ورته وویل: زموږ د هېواد وضعیت داسې دی چې د مجاهدینو او نجیب

د حکومت په نسکوریدو کې ځنډه ————— پټې توطیې، برېښوي څېرې

ترمنځ د ائتلافي حکومت د جوړېدو هیڅ امکان نشته، باید په یوې داسې طرحې فکر وکړو چې عملي وي او واقعاً او د تل لپاره د جگړې عوامل او امکانات پای ته ورسوي. هغه وویل: نو تاسو دواړه ظاهرشاه د مؤقتي مودې لپاره د سمبول په حیث ومني، اصل قدرت به ستاسو په لاس کې وي.

ما وویل: "د ظاهرشاه د راتلو هیڅ چانس نشته، نه ئې مجاهدین مني او نه هغه د افغانستان په شان د کرکېچنوحالاتو د سمبالولو استعداد او توان لري، په کوم چا چې هیڅ توافق نشي راتلای هغه ظاهرشاه دی. د حل عملي او آسانه لار دا ده چې یوه داسې مؤقت حکومت ته قدرت انتقال شي چې ټولو طرفونو ته د منلو وړ وي او له منل شوو صالح افغاني شخصیتونو نه جوړ شوی وي. د پاکستان په شان موږ هم یوه مصطفی جتويي ته ضرورت لرو، ټولو وخنډل (جتوئی په پاکستان کې د مؤقت حکومت صدر اعظم ټاکل شوی وو): ما علاوه کړه: بیا دي انتخابات تر سره شي. هغه کسان چې گمان کوي په افغانستان کې انتخابات یا عملي ندي یا سابقه نلري اشتباه کوي، په افغانستان کې د انتخاباتو سلسله د ظاهرشاه په دور کې پیل شوې او څو ځله انتخابات تر سره شوي، که افغانستان ته ورته، د نړۍ د نورو هېوادونو اوږدې داخلي جگړې، لکه د جنوبي افریقا او کمبودیا په څېر منازعات، د انتخاباتو له لارې حل کېدی شي او هلته ائتلافي حکومتونه غیر عملي گڼل کېږي، ولې د افغانستان بحران په همدې ترتیب حل نشي!"

د هغې غونډې په پای کې یاسر عرفات له بینظیر بوتو نه وغوښتل چې د ده (یاسر عرفات) او امریکا ترمنځ منځگړیتوب وکړي! داسې معلومېده چې یاسر عرفات په هماغو شپو ورځو کې د خپلې پخوانۍ تگلارې له نتایجو نه مایوسه شوی وو، د حماس د انقلابي خوځښت وسیع تحرکات او ورځ په ورځ زیاتېدونکې نفوذ ئې د الفتح سازمان لپاره جدي خطر گڼلو او غوښتل ئې د امریکا له لارې له اسرائیلو سره کوم توافق ته ورسېږي"

پتي توطيې، برېښي څېرې _____ د خارجه وزير په توگه

د مؤقت حکومت د خارجه وزير په توگه

ما په مؤقت حکومت کي د خارجه وزير په توگه خپل کار په جدي توگه پيل کړ، په هغي مرحلې کي زموږ په وړاندي دوه مهم هدفونه پراته وو: په اسلامي کنفرانس کي د افغانستان خالي څوکۍ تر لاسه کول او د اسلامي نړۍ د يو شمېر ملکونو له خوا د مؤقت حکومت په رسميت پېژندل.

د دې لپاره ما شخصاً د يوه گډ هيئت په سرکي د ايران، سعودي، ليبيا، عراق، ماليزيا، سنگاپور، برونای، بنگله ديش، اندونيزيا، آستراليا او چين دوره وکړه او ډېرو نورو ته مو هيئتونه ولېږل.

ما غوښتل چي تر ټولو د مخه ايران زموږ مؤقت حکومت په رسميت وپېژني، د همدې لپاره مي لومړی سفر ايران ته وو، ايراني مسئولينو ته مو وويل چي راشي دا تاريخي گام تاسو اوچت کړي او دا افتخار تاسو تر لاسه کړي چي د مجاهدينو حکومت مو تر ټولو د مخه په رسميت وپېژندلو، پدې سره به هم په

د خارجه وزير په توگه _____ پتي توطيې، برېښي خبرې

اسلامي نړۍ کي ستاسو اعتبار ته گټه ورسپړي او هم به په افغان ولس کي ستاسو په نسبت د ميني او احترام جذبه تقويه شي، هغوی ته مي وويل چي د نجيب حکومت حتماً او ډېر ژر نسکورېږي، د مجاهدينو حکومت به په نږدې راتلونکې کي د هغه ځای نيسي، بڼه به دا وي چي په کابل کي تر استقرار نه د مخه هغه په رسميت وپېژني، پدې سره به مجاهدين د تل لپاره ستاسو مرهون وي. خو ايران پدې ارتباط دوه مشکله درلودل:

الف: په مؤقت حکومت کي، په ايران کي د مستقر شيعه تنظيمونو عدم شموليت.

ب: له مسکو سره د تهران د نږدې روابطو له خړ پر کېدو نه د دوی تشويش.

ما له يوې خوا هڅه وکړه چي دا تنظيمونه حتماً په يوه څه راضي کړو او په مؤقت حکومت کي ئې شرکت ته تيار کړو او له بلي خوا د تهران مسئولين پدې قانع کړو چي د مؤقت حکومت په ارتباط خپل دريځ د شيعه تنظيمونو په شموليت او عدم شموليت پوري ونه تړي، خو متأسفانه پدې موفق نشوم.

د اسلامي کنفرانس په غونډي کي، مجاهدينو ته د افغانستان د خالی څوکۍ د سپارلو په ارتباط د هغو هېوادونو او هيئتونو د مخالفت د مخنيوی لپاره چي له مسکو سره ئې نږدې روابط درلودل، مور د ليبيا او عراق د موافقې ترلاسه کول ضروري وگڼل، د همدې لپاره ما شخصاً د دې دواړو ملکونو دوره وکړه، له معمرالقذافي او صدام حسين سره مي تفصيلي ليدني کتني وشوې له دواړو څخه مي قطعې اطمینان ترلاسه کړ، ما د دواړو استقبال او تائيد د خپل انتظار نه ډېر ډېر اوچت وموندو.

يوازنی طرف چي د مخالفت وېره مي ترې درلوده د الفتحي هيئت وو، د همدې لپاره مي له ياسر عرفات سره تلفوني خبري وکړي او له هغه نه مي وغوښتل چي که تائيد او ملاتړ نشي کولی لږ تر لږه بايد مخالفت ونکړي.

پتي توطيې، برېښي خبرې _____ د خارجه وزير په توگه

د دغو هلو ځلو په نتيجه كې موږ له يوې خوا په اسلامي كنفرانس كې د افغانستان څوكۍ تر لاسه كړه چې ډېر زيات اهميت ئې درلودو او له بلې خوا څلورو ملكونو زموږ مؤقت حكومت په رسميت وپېژندو.

متأسفانه د بې نظير بوتو حكومت، پدې خاطر چې واشنگټن ناراضه نشي زموږ په مؤقت حكومت له اعتراف نه ډډه وكړه، د ډېرو نورو هېوادونو د عدم اعتراف وجه يا د پاكستان عدم اعتراف وو او يا د امريكا مخالفت.

بينظيربوتو ويل چې كه مجاهدين ځيني لوی ښارونه ترلاسه كړي او يا د دوی حكومت داخل ته انتقال شي پاكستان به ئې په رسميت وپېژني، پداسې حال كې چې مجاهدينو د كنړ، خوست، تخار او پكتيكا په شان مهم ولايتونه نيولي وو.

د رباني او مجددی عكس العمل

استاد رباني له مؤقت حكومت نه د جوړېدو له لومړۍ ورځې څخه ښه خاطر نه درلوده، ځكه ده او گيلاني ته تر ټولو كمه رايه او تر ټولو غير مهم پستونه په لاس ورغلي وو. په همدې خاطر هره شېبه د دې حكومت د ړنگېدو په انتظار كې وو.

مجددی ته د وزارت خارجه زيات فعالېدل او يو په بل پسې مهم موفقيتونه په لاس ورتلل د زغملو وړ نه وو.

دواړو، د امريكا اوسعودی سفارتونو او ISI ته شكايته كول، د مجددی حوصله هومره تنگه شوه چې خبره ئې تر اخبارونو ورسوله. مسعود په شمال كې د حزب له گڼ شمېر جبهاتو سره په جگړو بوخت شو، كه څه هم د ده جگړې لا د مخه او له روسانو سره په ۱۹۸۲ كال كې د اوربند د علني او له يوه بل سره د مرستو د مخفي معاهدې له امضاء كولو نه وروسته پيل شوې وې چې په دغو كې د اشكش، اندراب، لرخاب، كشم، تخار، فرخار، گلېهار، بولغين او كوهستان

د خارجه وزير په توگه _____ پتي توطئې، برېښوي خبرې

جگړې د يادولو وړ دي. د حزب اسلامي ستر ستر قومندانان، لکه انجنير سليم، انجنير عبدالوهاب، قاضي جاويد، عبدالحی شيدا، ابراهيم بت شکن، سيد ناصر، مولوی عبدالوهاب، محمد عبدالله، ملاحسن... پداسي حالت کي د شورای نظار په ذريعه په شهادت رسېدلی چي يا ئې مذاکراتو ته دعوت کړي او د تلو راتلو په جريان کي ئې وژلي، يا ئې د معاهدو نه وروسته د نامردانه کمينونو په ترڅ کي په شهادت رسولي. د همدغو جگړو په ترڅ کي د مؤقت حکومت په دوران کي، په تخار کي د حزب اسلامي د قومندان سيد جمال شهيد سره د يوه تکړه په نتيجه کي د جمعيت څو تنه داسي قومندانان په قتل ورسېدل چي ټولو له مسعود سره سخت مخالفت درلودو، مور ته اطلاع ورسېده چي نوموړی قومندانان په اسارت نيولی شوي، فوراً مو سيد جمال او نورو قومندانانو ته د مخابراتي له لاري هدايت ورکړ چي نوموړی کسان بايد ډېر ژر خوشي کړي شي، خو وروسته معلومه شوه چي دوی په قتل رسېدلي، مور د دې پېښي په اړه خپل خفگان، د شهداوو له خپلوانو او جمعيت سره غم شريکي او د حادثی غندنه رسماً د يوې اعلاميې په ترڅ کي اعلان کړه، خو رباني او مجددی د نوموړی پېښي په ارتباط زما په خلاف شديد تبليغات وکړل او داسي ئې وښودله چي گواکي دا کار زما په هدايت ترسره شوي. له بلي خوا جمعيت په شمال کي د مختلفو ولايتونو څخه خپل قوتونه راغونډ کړل او په تخار کي ئې د سيد جمال او د حزب اسلامي د نورو جهاتو په خلاف وسيع عمليات پيل کړل، سيد جمال د خپلي کورنۍ او جبهې له گڼ شمېر کسانو سره ونيولی شو او وروسته ټول اعدام شول. د اعدام صحنه ئې د بی بی سي او امريکا غږ له لاري پداسي پارونکي انداز کي منعکس شوه چي د حزب اسلامي ټول غړي ئې غچ اخستلو ته وهڅول. د جمعيت ټولي اکمالاتي لاري چي د حزب له منطقو نه تېرېدي، بندي شوي... مور هڅه وکړه چي د تشنج له تشديد نه مخنيوی وکړو او پری نږدو چي دښمن له هغه نه استفاده وکړي... دغو پېښو په گډ حکومت کي د يوځای کار کولو امکانات ختم کړل او مور ئې دې ته مجبور کړو چي د مؤقت حکومت په کابينې کي خپل عضویت د

پتي توطيې، برېښي څېرې _____ د خارجه وزير په توگه

تعلیق په حالت کي اعلان کړو. هسي هم نوموړی حکومت خپل افادیت له لاسه ورکړي وو، د گتبي په ځای ئې جهاد ته صدمه رسوله، تنظیمونو خپل کارونه ځانته په مستقله توگه پر مخ بيول، نه ئې د افغانانو مشکلات حل کولی شوی او نه ئې د دوی توقعات پوره کولی شوي. امریکائيانو له یوې خوا د حکومت په خلاف شدید تبلیغات کول او غوښتل ئې افغانانو ته دا ثابته کړي چي مجاهدین د حکومت کولو اهلیت نلري، له بلې خوا ئې په داخل کي د قومندانانو شوراگاني جوړولی او د خپلي خوښي قومندانانو سره ئې مخامخ مرستي کولی او هغوی ئې د مؤقت حکومت په خلاف هڅول او د هغوی په خوله ئې د حکومت په خلاف تبلیغات کول.

د جلال آباد جگړه ————— پټې توطيې، برېښوي خپري

د جلال آباد جگړه

د جلال آباد ناکامي جگړې د کابل رژيم ته له خو پلوه گټه ورسوله:

۱- د رژيم د فوځي قطعاتو او پلويانو مړاوی روحیه ئې راژوندی کړه او د فوری نسکورېدو تصور ئې د بقا او مقاومت په یوه کاذب ډاډ او اطمینان بدل کړ.

۲- د مجاهدينو روحیه ئې تضعيف کړه او په رژيم د عاجل برلاسي په هکله ئې شکمن کړل.

۳- له نوموړی جگړې سره د مسعود په شان د ځينو قومندانانو مخالفت او د بی بی سي له لاري د دې عملیاتو په خلاف د دوی د څرگندونو په ملاتړ کي پراخ تبلیغات، مجاهدينو ته د جگړې د افادیت او راتلونکې په هکله تشویشونه راولاړول.

۴- پدې دوران کي مسعود په سالنگ او نورو ځایونو کي په څرگنده توگه د عملیاتو مخالفت کولو، د دې لپاره چي د نوموړی مخالفت وجه څرگنده شي او

پتي توطيې، بربنډي څېرې _____ د جلال آباد جگړه

ټولو ته معلومه شي چې دا له روسانو او د کابل له رژیم سره د مسعود د پروتوکولونو په نتیجه کې وه، زه دلته په افغانستان کې د روسي قطعاتو د عمومي قومندان جنرال گروموف له خوا د لیکل شوي کتاب د ځينو برخو رااخستل ضروري گڼم:

هغه دخپل کتاب په ۲۲۵ مخ کې لیکي: "له همدې امله د محدودو قطعاتو قومندانې سخته علاقه درلوده چې مسعود د همکارۍ لپاره ځانته رامت کړي او پدې توگه په پنجشیر او د افغانستان شمال ختیځ په نورو ولایتونو کې د خونړیو جگړو د پېښېدو مخنیوی وکړي. د څلویښتم لښکر د استخباراتي مرکز هڅو، په پای کې ټاکلې نتیجې ورکړې، په ۱۹۸۲ کال کې مورځ خپل لوی مقصد ته ورسېدو، له احمد شاه سره مو داسې ټینګې اړیکې پیدا کړې چې ان له افغانستان څخه د شوروي فوځونو د وتلو تر وخته په خپل حال پاتې شوي. په افغانستان کې زموږ د فوځي حضور په ټولو کلونو کې له مسعود سره زموږ اړیکو بریالی وده وموندله، خو لدې سره سره د محدودو فوځي ټولګیو قومندانې د ده د وسله والو باندونو فعالیت له نظره نه غورزاوو. په ۱۹۸۲ کال کې د څلویښتم لښکر د استاخو او شخصاً د مسعود له خوا یو تړون لاس لیک شو چې د هغه له مخې مسعود ژمنه کړې وه چې په جنوبي سالنگ کې به چې د ده د بې رقیبه بادارۍ سیمه وه، پر شوروي فوځي قطارونو یرغل ته اجازه نه ورکوي. احمد شاه دخپلو ډلو د وسلو او مهماتو د کمبود له امله مجبور شو چې دغه تړون ته غاړه کښېږدي، د پنجشیر درې د کلابندی او دغه راز په کاپیسا کې چې پنجشیریانو ته د وسلو د رسولو کارواني لاري پری تېری شوې وې د جمعیت خلاف د حزب اسلامي د باندونو شدید فعالیت د دې سبب شو چې احمدشاه ته د وسلو او مهماتو په رسولو کې کمی راشي. له بلې خوا دسیمه ایزو خلکو ناخوښی چې د احمدشاه د باندونو د فعالیت له امله ورته زیان رسېدلی وو، هم نوموړی د دغسې یوې سولې کولو ته اړ کړي.

د جلال آباد جگړه _____ پټي توطنې، برېښلوي څېرې

د لاس ليک شوي تړون له مخي مسعود خپلو وسله والو باندونو ته امر وکړ چې د حکومتي عسکرو خلاف دي له جگړې نه لاس واخلي او خپل ټول ځواک دي د مخالفې ډلې اسلامي حزب د باندونو خلاف جگړې ته متوجه کړي.

مسعود په بدل کي له مور نه غوښتل چې شوروي عسکر دي له پنجشیر څخه ووځي او له دغي ولسوالۍ نه دي د افغانستان اردو ته د سرتېرو له جلب نه ډډه وشي.

هغه وروسته په ۲۲۸ صفحی کي داسي ليکي: "د ۱۹۸۲ کال په دسمبر کي چې احمدشاه کومه سوله د شوروي ځواکونو له خوا دهغه د باندونو د بشپړې تباهي له وېرې کړې وه، د ۱۹۸۴ تر اپريله اوږده شوه"

بيا ليکي: "روغه جوړه شو مياشتي نوره هم اوږده شوه. د يادولو وړ بولم چې مسعود له ځينو کوچنيو مواردو پرته خپلي ژمني بشپړي سرته رسولې."

گروموف د (کي، جی، بی) د هغو راپورونو په هکله چې د احمدشاه په هکله به ئې مسکو ته لېږل په ۲۲۹ صفحی کي داسي ليکي: "احمدشاه دي د افغانستان له ديموکراتيک جمهوري دولت سره رسمي تماس ټينگولو ته رامت کړي شي، د لومړی گام په توگه دي احمدشاه ته وويل شي چې په زندان کي دخپلو نږدې پلويانو د خوشي کولو په هکله دي د افغانستان ديموکراتيک جمهوريت مشرتابه ته نيغ په نيغه مراجعه وکړي، له احمدشاه سره په اړيکو کي دي زيات زور د هغه له خوا په افغانستان کي د موجوده رژيم د مشروعيت په مستقيمي يا غيرمستقيمي پېژندنې واچولی شي"

هغه وروسته په ۲۷۳ مخ کي ليکي: احمدشاه په خپله هم خپل موقعيت ښه پېژاندو او همدې حالت د هغه پرسياست او له شوروي فوځيانو سره د هغه په اړيکو اغېزه شيندله، هغه ښه پوهېدو چې د څه شي د کولو اجازه لري او د کوم شي د کولو له امله به ئې غوږونه تاوېږي"

پتي توطيې، برېښي څېرې _____ د جلال آباد جگړه

دهمدي کتاب ژباړونکي، پردیس مسافر، د کتاب په پیل کې د "ماشکوفسکي کمسوليج" په نامه د مسکو د يوې ډېرې معتبرې ورځپاڼې هغه مرکه رااخلي چې له ایگور باریسوويچ د روسيې د فوځي استخباراتو له مأمور سره ئې کړې او د همدې ورځپاڼې د ۱۹۹۴ کال د اپریل د ۱۳ نېټې په گڼې کې خپره شوې داسې رااخلي:

خبريال: ایگور بارسوويچ! په هغو ټولو پېښو کې څه شي ته د فوځي استخباراتو د ادارې د بریا نوم ورکولی شي؟

ځواب: هره ورځ مو زیار ایستو چې د سرد زیان اندازه تر ډېره حده راکمه کړو. دا نه یوازې ستونزمن کار وو بلکې له ځاني خطر ډک کار وو او ځکه پدې لړ کې د "کوم ستر بری" په گوته کول آسان نه برېښي... ښه به وي که بری یا ماته په هره ځانگړې پېښه کې په جلا جلا توگه ولټولی شي.

خبريال: خوله دې ټولو سره سره.

ځواب: زموږ د ادارې کارکونکي کله ناکله پدې بريالی کېدل چې له احمدشاه مسعود سره مخامخ تماس ونیسي.

خبريال: لږ صبر وکړي، لږ صبر وکړي! آیا ستا مقصد دا دی چې گڼي احمدشاه مسعود د شوروي فوځي استخباراتو جاسوس وو؟

ځواب: نه، خوکه ټيک خبره رانه غواړې نو هغه زیاته موده په موږ پورې تړلې او زموږ د نفوذ عامل وو، نږدې یو کال زموږ مأمورینو لده سره لیده کاته کول، بېلې بېلې موضوع گانې ئې ورسره څېړلې او گډې پرېکړې مو سره کولې او هغه به زیات وخت هغه څه کول چې موږ ورته ویل.

دغه حقایق او دې ته ورته ډېر نور اسرار چې د روسي فوځونو له وتلو نه وروسته گڼ شمېر روسي افسرانو او د (کي، جی، بی) غړو او روسي لیکوالانو لیکلي او خپاره شوي او له روسانو سره ئې د مسعود روابط افشا کړي، له حزب

د جلال آباد جگړه _____ پټې توطيې، برېښوي څېرې

سره د ده د جگړو او د کابل رژیم په خلاف د مجاهدينو له عملياتو سره د ده د مخالفت لاملونه په ښه توگه څرگندوي.

حقيقت دا دی چې د مسکو له پلوه چې تر نن پوري له مسعود سره د پيسو او وسلو کومې مرستې کېږي د دې سلسله د ۱۹۸۲ کال د اوربند له هماغه معاهدې سره سم پيل شوې او تراوسه ادامه لري.

نجيب په واضح الفاظو دا خبره اعلان کړه چې موږ د دفاع وزارت څوکۍ مسعود ته خالی پرېښی !!

حسن شرق، د وخت صدراعظم دخپل کتاب "کرباس پوښان برهنه يا ۲۵۲ مخ کي ليکي چې له گرباچوف سره د ليدني په وخت کي د مسکو واکمن ده ته وويل: تاسو له مسعود سره په شمال کي د يوې خپلواکي سيمي د جوړولو موافقه وکړي او پدې هکله د ده مرسته وکړي، پدې ترتيب به دی له جگړي نه لاس واخلي، د ده ځينو ملگرو پدې هلکه تمايل ښودلی.

پتي توطئي، بربندي خبرې _____ روسانو ولي مسعود انتخاب کر؟

روسانو ولي مسعود انتخاب کر؟!

له ډېرو کسانو سره دا سوال دی چې کي جی بی ولي مسعود انتخاب کر؟
پداسي حال کي چې هغه د فرانسويانو له خوا مطرح شو او سي آی ای په هغه
کارکولو، د يوه منظم فوځ جوړولو لپاره ئې ده ته څو کاله کافي مالي مرستي
ورکولې، پاکستان ئې تل تر فشار لاندې نيولو چې ده ته زيات امتيازات، ډېر
وسايل او امکانات ورکړي، اسلام آباد ئې دې ته اړ کړ چې د مجاهدينو په
حکومت کي رباني د جمهور رئيس او مسعود د دفاع وزير په توگه وټاکي او ټول
جهادي احزاب د دې خبري منلو ته اړ کړي !!

هغه کسان چې د غربي آژانسونو، مخصوصاً بی بی سي او امريکا غږ د
پراخو تبليغاتو تر تاثير لاندې تللي او مسعود د دغو تبليغاتو په هنداره کي د
جهاد د اتلانو په څېره کي گوري، پدې خبري پوهېدل ورته گران برېښي چې څنگه
د فرانسې او امريکا د حمايت تر څنگ، له کي جی بی سره ټينگ روابط جوړوي
او د مسکو مرستي تر لاسه کوي. ځيني خو حتی نن هم چې د کي جی بی گڼ شمېر

روسانو ولی مسعود انتخاب کړ؟ _____ پتي توطئې، برېښې څېرې

مأمورينو او په افغانستان کي مستقر، د روسي قطعاتو گڼ شمېر قومندانانو د خپلو خاطراتو په کتابونو کي دا اسرار افشا کړي او له روسانو سره ئې د مسعود له معاهدو او پټو ارتباطاتو نه پرده اوچته کړي د دې معما له پوهېدو نه عاجز دي.

موږ هم د ۱۹۸۰-۱۹۸۲ کلونو ترمنځ دا راپورونه ترلاسه کول چي مسعود له روسانو نه مالي او نظامي مرستي ترلاسه کوي او د حزب اسلامي په خلاف له روسانو سره گډ عمليات تر سره کوي، د پنجشیر د شا او خوا جبهاتو قومندانانو له اندراب، ورسج، فرخار، اشکمش، کوهستان، کاپيسا، جبل السراج او غوربند نه موږ ته ليکل چي مسعود په ډېر مقدار کي هغه افغاني خوروی چي روسان ئې نجیب ته ورکوي، په ورته بندلونو کي او د ورته نمبرونو بانک نوټونه او زموږ په جبهاتوباندي د برید په وخت کي روسي قطعات په هوايي حملو او د توپچی په ډزو سره د ده مرسته کوي او زموږ په ضد گډ عمليات لري! گمان موکولو چي نښايي دا راپورونه د محلي رقابتونو زيژنده وي، نبايد جدي وگڼلي شي، خو کله چي موږ ته مؤثق اطلاعات راوړسېدل، له روسانو سره د مسعود د تړون کاپی مو ترلاسه کړه، د ده او روسانو د اوربند معاهده د راپيوگانو له لاري اعلان شوه نو د جريان په حقيقت پوه شوو.

روسانو د ضعيف النفسه قومندانانو په اخستلو، د مجاهدينو ترمنځ د شخړو او جگړو راولاړولو، په پوستو او اکمالاتي قطارونو د مجاهدينو د بريدونو په مخنيوی او د پایپ لاین له لاري د تیلو په خوندي انتقال ډېر مصارف کړي، د دې لپاره ئې د مجاهدينو په لیکو کي استخدام شوو ټولگيو ته ضرورت درلود، له ډېرو قومندانانو سره ئې تماسونه نيولي، هغوی ته ئې زړه رابښکونکي وړاندیزونه کړي خو له لږو کسانو نه ئې مثبت ځواب اورېدلی، اکثره منفي ځواب ورکړي. د روسانو سره روغه جوړه او اوربند ئې ملي خیانت گڼلی او لدې نه ئې په کلکه ډډه کړي، یوازنی معروف قومندان چي له روسانو سره لومړی په پټه او بیا

پتي توطيې، بربنډي څېرې _____ روسانو ولي مسعود انتخاب كړي؟

په څرگنده خبرو اترو ته كښېنستې او د اوربند ننگينه معاهده ئې امضاء كړې مسعود وو. روسانو له مسعود سره د پروتوكول د امضاء او د ده د استخدام لپاره څو محرکات درلودل:

۱- بنكيلاکگر ځواکونه تل د ملي مقاومتونو د ټکولو لپاره وړي ډلي د لويو په خلاف او اقليتونو د اکثريتونو په خلاف استعمالوي او د مقاومت په ليکو کي د خپل منځي جگړو لپاره په وړو ډلو پانگه اچوي.

۲- له روسانو سره د مسعود څرگند اوربند او له جگړو لاس اخستل، له ټولو هغو پراخو تبليغاتو سره سره چي غربي آژانسونو د ده لپاره کول د کي جی بی لويه بريا گڼل کېده چي لږ تر لږه ئې لدې سازش نه پراخه تبليغاتي استفاده کولی شوی.

۳- په جنوبي سالنگ کي د تونل له خولي نه تر جبل السراج پوري د روسي قطارونو امنیت تامین کېدو.

۴- د حزب اسلامي په خلاف ئې لده نه پراخه استفاده کولی شوی.

۵- د پنجشير جبهه له څلورو خواوو د حزب اسلامي جبهاتو احاطه كړې وه، مسعود له پنجشير نه د وتلو او په نورو منطقو کي د نفوذ او د پښو ځای موندلو لپاره دې ته ځان اړ گڼلو چي له حزب سره د جگړي لار غوره کړي، روسانو د ده دا د ضعف نقطه بڼه درک کړې وه هيله من وو چي د اوربند، له يوه بل سره د نظامي مرستو او گډو عملياتو په اړه به د روسانو وړانديز ته حتماً مثبت ځواب وايي.

۶- حاکم کمونست حزب لا ډېر د مخه خپل مؤثریت له لاسه ورکړي وو، روسان د بدیل په لټه کي وو، د کمونستانو هیڅ ډله د مسکو لپاره بدیل نشوه جوړېدی، غوښتل ئې د مسعود نه د یوه محتمل بدیل په څېر کار واخلي. پدې مطلب هلته بڼه پوهېدی شو چي د هغه روسي هیئت د رئیس وینا ته ځیر شو چي په کولاب کي ئې له رباني او ملگري هیئت سره لیده کاته درلودو او هغه ته ئې په خپل خطاب کي وویل: "بناغلي استاده! مسکو په خپلو مخکنیو اشتباهاتو

روسانو ولی مسعود انتخاب کړ؟ _____ پتي توطئې، برېښوي څېرې

اعتراف کوي چې کمونست حزب ئې انتخاب کړ او له نجیب نه ئې ملاتړ وکړ،
تاسو تر نجیب نه مسکو ته ډېر غوره او مفید وئ!!"

د دې لپاره چې له روسانو سره د مسعود په ژورو اړیکو او پدې کار د کي
جی بی ترکیز او پانگي اچولو له اهدافو نه ښه خبر شو، د یوه امریکایي آزاد او
مستقل لیکوال، بروس ریچاردسن له هغه کتاب نه څه اقتباسات کوي چې د
افغانستان په هکله ئې لیکلي، د افغان ولس په نامه ئې اهداء کړی، نوم ئې
(افغانستان د شوروي وپرونکي تسلط پای ته رسوونکی) دی، دا کتاب په
انگلیسي لیکل شوی او په دري ترجمه شوی، د کتاب لیکونکی د کي جی بی او
په افغانستان کي د روسي قطعاتو د لوړ رتبه افسرانو په ډېرو لیکنو اسناد کوي
او ډېر په زړه پوري اسرار ئې افشا کړي. بروس ریچاردسن د خپل کتاب په هکله
لیکي: ما د دې کتاب په لیکني کي د بوریس بی گروموف (د روسي فوځونو د ۴۰
نمبر قول اردو قومندان) او د لیوند شیبارشین (د کي جی بی د لومړۍ شبکې
رئیس) د خاطراتو له کتابونو نه استفاده کړي او د مسعود او په افغانستان کي د
مبشت روسي افسرانو ترمنځ د تړون تفصیلات مي ترلاسه کړي. د دوی په
کتابونو کي د روسي فوځونو د عملیاتو تفصیلي معلومات موندلی شو، دا
معلومات چې د افغان شوروي ټول جنگ احتواء کوي، که د مخابرو راپورونه
دي، که پټ اوراق او اسناد او زما د دې کتاب د لیکني نه څه موده د مخه د
اسرارو له دوسیونه راوتلی او منتشر شوی. ما له لاندنیو آثارو نه استفاده کړي:

- "د سپاهیانو کیسه" او "روسي فوځیانو د جگړو خاطرې په یاد دي" د هانایما،
لیپانن او ویور چنگو آثار.
- "په افغانسان کي عام سیاسي قتل" د روزان کلاس اثر.
- "افغان ځواکونه او روسي سپتاناتز" د محمد حسن کاکړ، بروس آمستوتز،
الکساندر بنگسن او ایلی کراکراسکي آثار.

پتي توطيې، برېښي څېرې _____ روسانو ولي مسعود انتخاب كړ؟

- او د خاطراتو هغه كتابونه چې د روسي قطعاتو مهمو افسرانو ليكلي لکه د الکساندر فوتودوف او پروفیسور اناتولی سودویلاتوف خاطرات چې د جگړو په هکله لومړني معلوماتونه ورکوي. خو کوم کتابونه چې "د اسنادو د ساتني مرکز" له خوا په مسکو کې نشر شوي، د پېښو د تفصیلاتو او په هغو کې د بېلابېلو څېرو ونډه او د رسمي ملاقاتونو راپورونه نشر شوي ډېر ارزښتناک دي.

هغه ليکي: پداسي ټولنو کې چې گڼ مليته دي، پدوی د حکومت کولو لپاره روسانو تل د بېلابېلو قومي، اجتماعي او مذهبي ټولنو ترمنځ اختلافات راولاړ کړي، د ځواکمن په خلاف ئې د ضعيف ټولگي مرسته کړي، لکه چې د قفقاز په جگړو کې د تزاری دولت مشرانو د "کباردی" او "کوميک" له قومونو سره د "آوار" او "چيچين" د ولس پر ضد مرسته وکړه او د مسيحي "اوستانيانو" په مقابل کې د "ديگور" د قبایلو او د آذربایجاني مسلمانانو په خلاف ئې د ارمني مسيحيانو ملاتړ وکړ. د تزاری دولت له تجربو نه کمونستو بلشويکيانو استفاده وکړه، په ۱۹۱۸ ميلادي کال کې د "بشکريانو" نه ئې د خپلو ځواکونو او جنگياليو رقيبانو (تاتاريانو) په وړاندي حمايت وکړ، په ۱۹۲۰ کې ئې د قفقاز په شمال کې د "دآلين" په مقابل کې له "آوريانو" او د چيچينيانو "په خلاف له "انگوشيانو" نه دفاع وکړه، د قزاقستان په کورنيو جگړو کې ئې يوه ډله کوچيان اغوا کړل او له هغوی نه ئې د نورو په ضد کارواخيست "وگورئ: بنگسن ۳ مخ"، همدا کار دوی په خوارزم او فرغانه کې وکړ، "اوزبک" او "قره کالپيتک" ئې د ترکمنانو په خلاف استعمال کړل او له تاجيکانو "نه ئې د باسماچي خوځښت د ټکولو لپاره استفاده وکړه، باسماچيان هغه چريکي مبارزين وو چې د خوځند له سقوط نه وروسته د بلشويکيانو په خلاف د مبارزې ډگر ته راووتل.

شورويانو داسي انگېرله چې په افغانستان کې د مختلفو قومي او مذهبي ډلو ترمنځ د شخړو د راولاړولو کافي امکانات شته، کولی شي د پښتنو مختلفي

روسانو ولی مسعود انتخاب کړ؟ _____ پتي توطئې، برېښوي څېرې

قبېلی، یوه د بلي په خلاف، شيعه د سني په ضد، اسماعیلی فرقه د شيعه او سني په خلاف او بناریان د کلیوالو او بزگرانو په ضد راوپاروی، خو روسان پداسي محیط کي راگیر شوی وو چې د ټولني له فکری او اجتماعي جوړښت سره نابنده وو او د یوې داسي موفقې ستراتیژي په جوړولو ونه توانېدل چې وکولی شي خپل دښمنان تجزیه کړي او د یوه بل په خلاف ئې وځنګوي.

بروس لیکي: خو یوه ډېره جالبه استخباراتي هڅه هغه وه چې په افغانستان کي د شوروي استخباراتي ډلو، د پنجشیر له قومندان، احمد شاه مسعود سره د یوې پتي معاهدې په اړه درلوده او پدې هڅي کي ډېر ژر بریالی شول. مسعود د / ۳۵۰۰۰ ډالرو غوښتنه وکړه، چې د ۱۹۸۳ کال د فروری په میاشت کي، په معاهدې د امضاء په مقابل کي ئې ترلاسه کړل "وگورئ د فوتودوف کتاب".

دا دوهم تړون وو چې په یوه بل د عدم تعرض په اړه مسعود له روسي افسرانو سره امضاء کړي وو. لومړی تړون د ۱۹۸۲ کال د جون په میاشت کي ترسره شوی وو، چې د پیسو د ترلاسه کولو نه علاوه د ده درې نوري غوښتني هم منل شوي وې:

- له روسي چارواکو سره مخامخ او مسلسل تماس "د بیرک کارمل د حکومت په ځای".
- له خپلو دښمنانو سره د مقابلې لپاره له روسانو نه مالي او نظامي مرستي ترلاسه کول.
- په پنجشیر د ده سلطه. "وگورئ: امستوتز: ۲۹۲ مخ".

کله چې استخباراتي مأمور، فرانز کلنسویچ، خپل مافوق نظامي افسر، ډگروال واستروتین ته اطلاع ورکړه چې مسعود د شوروي له فوځ سره د فعال او منظم ارتباط غوښتونکی دی، ده ته وویل شو: دا یوه مهمه استخباراتي کودتا ده، خاص استراتیژیک اهمیت لري، تا ته ئې د دې کودتا په خاطر د "شجاعت او

پتي توطيې، برېښي څېرې _____ روسانو ولي مسعود انتخاب كړ؟

اتلوالی نشان" سپارښتنه كړي!!

كلنسويچ له مسعود سره د خپلي ليدني په هكله ليكي: خپل منځی اختلافات تل موږ ته گټور وو، ما هم دې لوري ته پاملرنه وكړه، موږ (ما او مسعود) په يوې بې طرفی منطقي كې، په يوې داسي لوري له يوه بل سره وليدل چې له هغه ځايه موږ دواړو، ټوله هغه ساحه ليدلی شوه كوم چې مسعود غوښتل د ده تر ولگې لاندې وي. بيا هغه د شپې په تياره كې زما ځای ته راغی او تړون مو امضاء كړ. د دې تړون له مخي به هغه په خپلي منطقي كې د روسانو او د كابل حكومت پر فوځونو له حملو نه ډډه كوي، له هر هغه پيلوت سره به مرسته كوي چې طياره ئې د ده په منطقي كې راپرېوزی او موږ به په پنجشير كې د ده په چارو كې مداخله نه كوو او له ده سره به د پيسو، وسلو، مهماتو، خوراكي موادو او طبي وسائلو مرسته كوو. دې ته ورته معاهدې د رسمي هداياتو له مخي له هغو مخالفينو سره تړل كېدی چې له روسي فوځونو سره تړون او ملگرتيا ته چمتو كېدل. هدف ئې دا وو چې د لويو نظامي عملياتو او بې ځايه تلفاتو مخنيوی وشي. وگورئ: د "شوفيلد كتاب- غوره شورويان ۱۱۳-۱۱۴ مخ".

واستروتين وايي: د شوروي ځواكونو ۳۴۵ فرقي له مسعود سره د اوږدې مودې لپاره ټينگي اړيكي درلودی او د يوه بل مرسته ئې كوله، د ده په ملگرتيا مو ډېرې هغه جهادي ډلي وټكولې چې په نورو تنظيمونو پوري تړلې وې او د ده لومړۍ درجه دښمنان ول. " وگورئ: شوفيلد: غوره شورويان: ۱۱۳-۱۱۴ مخ".

دگروال واستروتين، هغي استخباراتي ټولگي ته چې د فرانز كلينسوويچ تر اشراف لاندې ئې كار كولو د " شاملون" نوم وركړی وو، دا ټولگي چې له څه مودې كارنه وروسته، د ۳۴۵ فرقي په يوه فعال او قوي مټ بدل شوی وو، په اصل كې د شوروي اتحاد له پوهنتونونو او انستيتونو نه فارغ شوي افراد وو چې عمر ئې اكثرأ له ۲۰ كلونو نه زيات او اكثرأ تاجيك او اوزبك وو خو په پښتو، دري او هندي ژبو هم بلد وو، د افغانانو له دود دستور سره آشنا وو او پدې هكله تر نورو

روسانو ولی مسعود انتخاب کړ؟ _____ پتي توطئې، برېښې خبرې

روسي افسرانو ډېر مخکې وو.

له افغاني ډلو سره دا راز معاهدو پدې خاطر روسانو ته اهميت درلود چې پدې سره مو لږ تر لږه دا هدف ترلاسه کولى شو چې نظامي اکمالاتي قطارونه، د کابل - حيرتان د لويي لاري له ځينو برخونه په پوره ډاډ او اطمینان تېر کړو، دغې لويي لاري موږ ته حياتي اهميت درلود.

کلنسويچ چې افغانانو د کپتان فرانز په نامه پېژندو له مسعود سره د خپل لومړني تماس په اړه ليکي: ما ته ډېره گرانه وه چې داسې څوک پيدا کړو چې مسعود ته زما د پيغام رسولو ته تيار شي، قاصدانو د ده له غبرگون نه او د نورو ډلو له عکس العمل نه تشويش درلودو. "وگورئ: شوفيلد ۱۱۲ مخ".

مسعود پداسې موقعيت کي وو چې که دی داسې يوه تړون او معاملې ته تيار شي، نورو ډلو ته لار پرانستل کېږي او د هغوی دې کار ته تشويقول آسان کېږي. واستروټين استدلال کولو چې له مسعود سره داسې يو تړون په حقيقت کي يوه ارزښتناکه او استراتيژيکه سياسي کودتا ده، پکار ده چې د سپتسپروف استخباراتي ټولگي ته پوره صلاحيت او کافي امکانات ورکړي شي ترڅو له مسعود سره د لازياتو تعهداتو او مزید منظمو اړيکو شرايط برابر کړي "وگورئ د سودو پلاتوف خاطرات".

کلنسويچ د خپل هغه پيغام تفصيلات چې مسعود ته ئې لېږلي وو داسې ليکي: غواړم پدې خبره دي خبرکړم چې زه حاضرم هرځای او هرکله چې ته وغواړې له وسلې نه پرته ستا ليدو ته درشم!!

هغه چا ته چې زما دا پيغام ئې مسعود ته ورسولو، شپږ کامازه اوږه، غنم، وريځي او کالی مو ورکړل، جواب ته سترگي په لاري وم، چې ناڅاپي راوړسېدو او په هغه کي ده له ملاقات او د يوې معاهدې له عقد سره موافقه کړې وه "وگورئ: شوفيلد: غوره شورويان: ۱۱۳ مخ".

پتي توطيې، برېښې څېرې _____ روسانو ولي مسعود انتخاب كړ؟

"شاملون" د مواصلاتي لارو د امنيت په تايمين او كابل ته د كاروانونو په روغ رمت رسولو كې ډېر مؤفق وو، له گڼ شمېر پروتوكولي قومندانانو مخصوصاً مسعود سره د نه تعرض له معاهداتونه ډېر راضي برېښېدو، په حقيقت كې دا يوه لويه او ستراتېژيکه سوبه وه چې په آساني او ارزان قيمت روسانو ته په لاس ورغلي وه او پدې توانېدلي وو چې د پروتوكولي قومندانانو اعتماد او صادقانه ملگرتيا ترلاسه كړي. "وگورئ: شيبارشين: ۱۸۰ مخ".

هغه ليكي: د "ايوان شاملوف" هغه روسي سپاهي چې د جگړې لپاره افغانستان ته لېږل شوي وو، شفاهي شهادت دا حقيقت افشاء كوي چې څنگه د مقاومت په ليكو كې ځينو كسانو، شورويانو ته دا شرايط برابر كړل چې له شمال نه تر كابل پورې د هغې لويې مواصلاتي لارې امنيت تايمين كړي چې نه يوازي اوږده او طولاني وه بلكې له غرنيو سيمو نه تېره شوې وه. "شاملوف وايي: زما نوم ايوان شاملوف دی، زه په ۱۹۸۷ كال كې افغانستان ته ولاړم او په ۱۹۸۹ كال كې له وروستۍ قطعې سره بېرته خپل هېواد ته ستون شوم، زه له لنډې نظامي روزني نه وروسته افغانستان ته ولېږلي شوم، زموږ د روزني موده دوه مياشتې وه، ما ته د ماشينگني د استعمال روزنه راكړې شوه، له دوو مياشتو نه وروسته زموږ د قطعې مربوط ټولگي د افغانستان په لوري وخوځېدل، لومړي ټولگي بيا دوهم او بيا دريم، ۶۰ نفره پاتې وو، موږ ته وويل شول چې له پاتې كسانو نه يوه نمونه قطعه جوړېږي ترڅو د فوځ جنرالانو ته وښيو چې لېږل شوو فوځيانو ته څنگه روزنه ورکړې شوې. خو ډېر ژر معلومه شوه چې يو بل بلوك هم بايد ولېږلي شي، له پاتو ډېرشو كسانو څخه لس كسيز گروپ انتخاب شو، زه هم پدې ډلگي كې وم، د كاماز په ذريعه مو د ترمز له لارې د افغانستان په لوري سفر پيل كړ، موږ ته ويل شوي نه وو چې چيرته لېږل كېږي، دگمرک په دفتر كې راته معلومه شوه چې كندز ته درومو، خو په پای كې تاشقرغان ته ورسېدو! دا زما د كار لومړۍ ساحه وه، وروسته څو نورو سيمو ته د كار لپاره ولېږلي شوم... د شوروي

روسانو ولی مسعود انتخاب کړ؟ _____ پتي توطئې، برېښوي څېرې

فوځونو له وتلو نه د مخه زموږ قطعه د ۲۰۱ فرقي په ساحه کي چي بغلان او سمنگان ته څېرمه واقع وه په عملياتو لگيا وه، مسعود دلته ځيني چريکي گروپونه درلودل، لدې ټولگيو سره زموږ اړيکو په زړه پوري بڼه غوره کړې وه، دوی به زموږ مرکز ته راتلل، زغره والو موټرو په سربه د يوه بل خواته کښېنستلو او په گډه به مو سگرت دودول، حقيقت دا دی چي د مسعود گوريلايانو روسي فوځيانوته هيڅ نه ويل، موږ ئې خپل کارته آرام پرېښودلو خو د کابل حکومت فوځيان به ئې ځورول. "وگورئ د حسيني کتاب"

پدی منطقي کي، دلويي لاري په امتداد کي دوه پایپ لاینونه غزول شوي وو، چي ډيزل او تیل ځاځ پکي انتقالېدل، موږ د مسعود د ټولگيو سره دا تړون درلودو چي په ښارونو او سړکونو به موږ د پایپ لاین امنیت ساتو او غرنۍ سيمو کي به دوی دا کار کوي، د دې کار په مقابل کي به موږ هره میاشت څو ټنه اوږه او يو ټانکر تیل دوی ته ورکول.

تر هغه ځايه چي زما په یاد دي زموږ له خوا زموږ د فرقي قومندان او د مجاهدينو له خوا د دوی قومندان "مسعود" دا تړون امضاء کړي وو، زموږ اړيکي د مسعود له گوريلايانو سره هومره ښې او خوندوري وې چي د دوی آمران به ډله ډله زموږ د قطعي قومندانې ته راتلل، موږ به مجللي مېلمستياوی ورته برابرولی، مسعود او زموږ د قطعي قومندان په خپلو منځونو کي تعهد کړي وو چي يوه بل ته به تاوان نه رسوی، لدې تړون نه وروسته زموږ ژوند ډېر سوکاله، له جگړو لېرې تېرېدو "وگورئ: هایناما، لیپاتین او یورچنگو: له ۱۱۵ تر ۱۳۳ مخ پوري."

د مقاومت په ټکولو کي د روسانو تکتیک دا وو چي له یوې خوا به ئې ستر فوځي عمليات تر سره کول، يوه لويه سيمه به ئې محاصره کړه، کوتلوننه، لوړی او د تلو راتلو لاري به ئې ونيولی او د مجاهدينو حامي کلی به ئې محاصره او تر شدید اور لاندي ونيول، کلیوال به ئې هومره وځپل چي بیا څوک له مجاهدينو سره

پتي توطيې، برېښه يې څېرې _____ روسانو ولي مسعود انتخاب کړ؟

د مرستي او ملگرتيا جرأت ونکړي. له بلي خوا به ئې د رشوت له لاري د مجاهدينو ځيني ټولگي له نورو سره جنگول، د کابل حکومت هم ډېر کسان واخستل او له دوی نه ئې "پلاروطنه جبهه" جوړه کړه، د مجاهدينو ترمنځ به ئې ډېرې خونړۍ جگړې (چې په اصل کې د روسانو د استخباراتي شبکو کار وو) په درواغو ځان ته منسوب کړي... له نورو مجاهدينو سره د مسعود خونړۍ او ستره جگړه پدې منتج شوه چې نوموړی له روسي چارواکو سره سازش ته ملا وتړی او لدوی سره داسې يوه معاهده امضاء کړې چې د هغې له مخې به نورو تنظيمونو ته اجازه نه ورکوي چې په روسي فوځونو او د کابل حکومت په قطعاتو او پوستو حمله وکړي. "وگورئ: شيبارشين: ۱۷۷-۲۱۴ مخ"

شيبارشين د خپل کتاب په همدې برخې کې ليکي: په همدې وخت کې مسعود، د شوروي قواوو د قومندان په غوښتنه د يوه داسې تړون امضاء ته تيار شو چې د ۱۹۸۴ کال د اپريل تر ۲۱ ئې دوام درلود، د دې تړون له مخې مسعود ژمنه کړې وه چې د روسانو په خلاف به له هر راز مخاصمانه تبليغاتو نه ډډه کوي، د روسي فوځونو او د کابل حکومت د قطعاتو په ضد به خپل عمليات متوقف کوي، نورو جهادي ډلو ته به اجازه نه ورکوي چې د ده په سيمې کې داسې عمليات ترسره کړي، ده دا خبره هم ومنله چې د پنجشير مهاجرين کولی شي بېرته خپل کورکلی ته راستانه شي او يا د پنجشير نه کابل او د دولت تر تسلط لاندې نورو ولاياتو ته ولاړ او هلته مېشت شي، ده ژمنه کړې وه چې د پنجشير په درې کې مستقر د روسانو او کابل حکومت په قطعاتو به هيڅکله حمله نه کوي، خو مسعود د تړون پدې مودې کې د کابل له حکومت سره د مخامخ خبرو نه ډډه کوله او دې ته ئې ترجيح ورکوله چې خبرې او اړيکې ئې مخامخ له روسي چارواکو سره وي !! د ده لدې دريځ نه په څرگنده معلومېده چې دی او د جمعيت مشرتابه له روسي چارواکو سره د يوه ځانگړي سياست پلوي کوي او غواړي چې له نورو ډلو نه بېل په مستقل طور تفاهم وکړي.

روسانو ولی مسعود انتخاب کړ؟ _____ پتي توطئې، برېښوي څېرې

د جمعیت چارواکو له روسي فوځونو سره له جگړې او له نظامي مقابلې نه د ځان ساتلو سیاست ته دوام ورکړ او د دې هڅه ئې کوله چې د روسي فوځونو له وتلو نه وروسته مرحلې ته ځان چمتو کړي، د دوی په خلاف د روسي فوځونو عملیات هم متوقف شول، خو کله ناکله به ئې داسې حرکات کول چې دوی ته دا ونښي چې شوروي به د توافقاتو له روحیې نه هیڅ ډول تخطی او انحراف ونه زغمي.

د مسعود او ۴۰ نمبر فرقي ترمنځ تړون

د شوروي اتحاد استاڅو هڅه وکړه چې له مسعود سره اړیکې ټینګیکړي او د شوروي له حکومت سره د ده ملګرتیا ترلاسه کړي، د شوروي فوځ اعلی قومندان، د نجیب له موافقې نه وروسته د اعتدال خوبوونکو له لارې له مسعود سره تماس قایم کړ او د مذاکرې لپاره ئې لاندې آجندا چې په کابل کې د شوروي د سفارت مهر ورباندي وهل شوی وو، تیاره کړه:

سند: له مسعود سره د مذاکرې آجندا:

- ۱- د تاجک مېشته داسې سیمو تأسیس چې د متحده افغانسان په چوکات کې به نسبی خپلواکي لري، په بدخشان، تخار، کندز او د پروان په ځینو سیمو کې به خپلواکه حکومتونه جوړېږي.
- ۲- ده ته د تاجک قوم د تمثیل حق ورکول او په دولتي اداراتو او د جمهوري ریاست، پارلمان او کابینې په تشکیلاتو کې دوی ته مناسبه برخه سپارل.
- ۳- د رباني اسلامي جمعیت د یوه مستقل سیاسي گوند په حیث په رسمیت پېژندل او هغه ته مساوی حقوق منل.
- ۴- د تاجک قوم لپاره د جمعیت اسلامي تر اشراف لاندې منظم فوځي ځواک جوړول او په دولتي ادارو کې د هغه شاملول.

پتي توطيې، برېښې څېرې _____ روسانو ولي مسعود انتخاب كړ؟

د دې نظامي ځواك د جوړېدو اهداف او مقاصد به د ملي گټو په اړه او د حكومتي اهدافو په ارتباط، د كابل حيرتان لويې لاري د حفاظت په شمول د مذاكراتو په ترڅ كې تعريف كېږي.

۵. د تاجك قوم د خپلواكو سيمو په داخل كې د سولې تايمين او د دې سيمو ولس ته د عادي ژوند د اعادي شرايط برابرول.

۲. په شمال ختيځ افغانستان كې اقتصادي انكشاف، پدې هكله د دولت له لوري مرستې، همدا راز څو اړخيزه مرستې په مالي، نظامي او نورو برخو كې او همدا راز د سرحدي تجارت د انكشاف په اړه.

هغه ټكي چې ما پدې سند كې ځاى كړي، د شوروي اتحاد لوى سفير دا ټكي د افغانستان د جمهوري رياست له نظره تېر كړي او د هغوى موافقه ئې ترلاسه كړي.

مسعود ما ته په ځواب كې دا پيغام راولېږو چې پدغو موضوعاتو د خبرو لپاره تيار دى او لده سره هم د مذاكراتو لپاره ځيني نور وړانديزونه شته. د شوروي اړخ استاځي له وسلې او محافظ نه پرته هغه ځاى ته لاړل چې د مذاكراتو لپاره ټاكل شوى وو. ورنستوف او جنرال وى. اى وانيكوف پدې هيئت كې شامل وو، د مذاكراتو په ترڅ كې مسعود ته وويل شو چې يا دې له حكومت سره كوم تړون امضاء كړي او په گډه دې د كابل - حيرتان لويې لاري امنيت وساتي او يا دې يوازي د خپلو قطعاتو په ذريعه د دې لاري امنيت تايمين كړي او تحريرى تضمين دې وركړي چې د اردو قطعاتو او قطارونو ته به پدې ساحه كې هيڅ راز مزاحمت نه راولاړېږي " وگورئ: شيبارشين: ۱۷۷ - ۲۱۴ مخونه."

د تړون مسوده

د هغې معاهدې د مسودى متن چې د شوروي ځواكونو د قومندانى او د

روسانو ولی مسعود انتخاب کړ؟ _____ پتي توطئې، برېښې څېرې

پنجشیر د مسلح ډلي ترمنځ ورباندې بحث شوی دا وو:

د افغانستان له سولې او ثبات سره د رغبت په وجه او پدې هېواد کې د سولې د تأمین لپاره د تړون دواړه خواوې دا پروتوکول امضاء کوي او د هغې له مخې لاندې مکلفیتونه په غاړه اخلي:

۱- په جنوبي سالنگ او د حیرتان - کابل لويې لارې ته څېرمه سیمو کې د نظامي عملیاتو کامل توقف او د جمعیت اسلامي په لوري پوري مربوطو سیمو او د شوروي اردو، د کابل حکومت ځواکونو، سرحدې محافظینو او په څارندوی پوري مربوطو کلو، پوستو او قطعاتو باندې له هرې وسلې نه د هر راز ډزو قطع.

۲- د پنجشیر مسلح قطعات به د لويې لارې د هغې برخې امنیت ساتي چې له تاجکانو (د جبل السراج یوکلې) نه تر چوگنی (د سالنگ تونل ته نږدې کلې) پوري غزېدلې، پدې ساحې کې به د شوروي فوځونو او کابل حکومت په خلاف د ډزو، برید، غلا، شوکو او هر راز خصمانه عملیاتو د مخنیوی تضمین کوي.

۳- د شورویانو اړخ تعهد کوي چې د دې تړون له مخې به لازم مقدار وساتل او تجهیزات او د اړتیا وړ مواد د همدې تړون د مودې په جریان کې سپاری ترڅو د پنجشیر او د سالنگ مشخص شوو سیمو اړتیاوې رفع کړي.

۴- د نورو تنظیمونو مجاهدینو ته به اجازه نه ورکول کېږي چې پدې تړون کې ټاکل شوو سیمو ته ننوځي او د شوروي ځواکونو او کابل حکومت په خلاف عملیات وکړي او یا پایپ لاین تخریب کړي، که د نورو ډلو له خوا د داسې عملیاتو هڅه وشي د شوروي ځواکونه به دې ته تیاروی چې د پنجشیر د مسلح قطعاتو له غوښتنې سره سم په توپچی او هوايي بریدونو د دوی مرسته وکړي.

۵- د هغو روسي اتباعو د موندلو لپاره گډې هڅې او د معلوماتو تبادلې کوم چې پدې تړون کې ټاکل شوو سیمو کې وړک شوي.

۶- د دې تړون ساحه له تاجکانو نه تر چوگنی پوري د لويې لارې دواړو خوا

پتي توطيې، بربنډي څېرې _____ روسانو ولي مسعود انتخاب کړ؟

وو تر ۳۰ کيلومترې پوري اعتبار لري. لدې ساحې نه آخوا، روسي ځواکونه او د پنجشير مسلح ډله دا حق لري چي د هغو قطعاتو او وسله والو ډلو د ختمولو لپاره نظامي عمليات تر سره کړي چي د روسي فوځونو او د پنجشيري قطعاتو په خلاف ئې خپل نظامي عمليات ندي متوقف کړي.

۸- دا ترون له امضاء نه وروسته فوراً عملي کېږي.

د اطلاعاتو منبع: په افغانستان کي دشوروي قواوو د نظامي عملياتو گروپ. د ۱۹۸۸ کال د دسمبر مياشت.

دا سند جنرال وي بي گروموف، د شوروي اتحاد د دفاع وزير، شهناز تني او احمد شاه مسعود- امضاء کړي. شيبارشين: ۱۷۷-۲۱۴ مخ.

د وروستي تحليل له مخې، شاملون (د ۴۰ نمبر قول اردو استخباراتي مرکز) لدې توافقاتو نه ځيني خاص نتايج ترلاسه کړل، په ۱۹۸۲ کال کي موږ پدې بريالی شوو چي له مسعود سره تماس ونيسو او يوه توافق ته ورسېږو، دا توافق د شوروي فوځونو تر وتلو پوري په خپل حال پاتې شو. وگورئ: گروموف: محدود قطعات: ۱۸۸-۱۹۷ مخ

هغه ليکي: بيا هم د توجه وړ برياوې د روسانو په برخه شوې، د شوروي تهاجم د لس کلن جنگ په بهيرکي، د اوربند تر ټولو مهمه موافقه هغه وه چي د ۱۹۸۲ کال د فبروري په مياشت کي له مسعود سره تر سره شوه. د دې موافقې له مخي د پنجشير مجاهدينو د مسعود تر قوماندې لاندي دا ژمنه کړې وه چي په روسي او د کابل حکومت په قطارونو به ډزی او حمله نه کوي او د نورو جهادي ډلو د حملو مخه به نيسي. له روسانو سره د مسعود همدې معاهدې، د حکمتيار له حزب اسلامي سره د مسعود اختلاف راوپاراوو چي تر نن پوري دوام لري، مسعود د ۴۰ نمبر قول اردو د وسائلو په حمايت او مرسته په مسلسل توگه د حزب اسلامي په سپاهيانو بريدونه کړي او مرگ ژوبله ئې وراپولې. "وگورئ: د

روسانو ولی مسعود انتخاب کړ؟ _____ پتي توطئې، برېښې خبرې

حسيني کتاب "

دا معاهده دواړو خواوو ته گټوره وه، شوروي قواوو ته د سالنگ لويه او حياتي لار، چي ډېر ژر او په آساني تاوان منونکې وه، د دې معاهدې له مخي خوندي شوه او مسعود ته ئې د دې امکان ميسر کړ چي خپل ځواکونه اکمال او منظم کړي او له هغو وسلو او پيسو نه په استفادې سره چي روسانو ده ته ورکولې د خپل نظامي قدرت بنسټ مزيد ټينگ کړي، ... روسانو دا ژمنه کړې وه چي د هغه تجارتي اموالو د ټولې بيبي د پنځمي برخي برابر پيسې به ده ته ورکوي پدې شرط چي دا اموال د سالنگ له لاري کابل ته خوندي ورسېږي. " وگورئ: روبين: ۱۵۹ مخ".

د دولت هشي د قومندانانو او سرحدي قبایلو د اخستلو په لارکي تل بريالی نه وې، د مثال په توگه په ۱۹۸۰ کال کي د سرحداتو وزير فيض محمد د دې لپاره چي د ځدراڼو قبېله له دولت سره ملگرتيا ته چمتو کړي اته ويشت زره ډالر ئې د دې قبېلې مشرانو ته د رشوت ورکولو لپاره له ځان سره يووړل، پدې هکله له نوموړو مشرانو سره مخکنۍ موافقه شوې وه، خو د دې قبېلې سرتېرو نوموړی وزير او د ده دوه ملگري ووژل او پيسې دوی ته په لاس ورغلی.

د سياف د ډلي يوه قومندان له کابل نه رشوت ترلاسه کړ او له رژيم سره ملگری شو خو د ده د جبهې اکثر مجاهدين لده نه بېل او له بلي ډلي سره ملگري شول.

پروفيسور روبين (د امريکا او سېدونکي) د ۱۹۸۸ کال د فبروري په مياشت کي د ننگرهار ديوه قومندان له خولې ليکي چي د خاد مأمورينو ده ته د ډېرو پيسو وړانديز وکړ ترڅو د روسانو ملگرتيا وکړي خو هغه وايي چي ما د دوی په مخ تو کړل، دوی گمان کوي چي جهاد يو تجارت دی !! " وگورئ: روبين: ۳۳۲ مخ

پتي توطني، برېښي څېرې _____ روسانو ولي مسعود انتخاب كړ؟

گروموف پدې هكله چي د دوی استخباراتي اداره څنگه وتوانېده چي د رشوت له لاري ضعيف النفسه قومندانان استخدام كړي او په ځينو سيمو كې مقاومت تضعيف او د مجاهدينو عمليات په تپه و دروي ليكي: د دې تكتيك د برياوو خاصي بېلگي په دوو ستراتيژيكيو سيمو، بغلان او پروان كې ليدلې شو، له كومو نه چي د كابل او شوروي اتحاد تر منځ غزېدلې حياتي لار تېرېده، په پروان كې د تعجيز او اغوا (د ځپلو او په پيسو اخستلو) سياست هومره برياوې درلودې چي يوه غربي خبريال په ۱۹۸۳ كې د دې ولايت په هكله راپور وركړ چي دلته مقاومت كاملاً فلج شوی. وگورئ: گروموف: ۱۱۸-۱۹۷ مخ"

پروفيسور الكزاندر فيدوتوف له راډيو پيام آزادي سره په خپلي مركې كې وايي: روسان لا تر اوسه په افغانسان كې خپلو مخفي عواملو نه گټي اخستو ته دوام وركوي ترڅو په خپلي برېښي لاس وھني پرده واچوي.

بروس ريچارډسن ليكي: له جگړې نه د مخه، پښتانه د افغاني ټولني، ۴۰-۵۰ په سلو كې وو، دوی توريالي، جنگيالي او آزادي غوښتونكي دي، له تاريخي لحاظه هيڅكله د پرديو سلطې ته ندي تسليم شوي، د بل چا سلطه ئې نده منلې، دوی پدې هېواد حكومت كولو، د سكندر له زمانې نه تر نن پوري دوی پدې هېواد خپل خاص هويت او سليقه تحمیل كړي. " وگورئ: كارو ۱۳۴-۱۳۵ مخ"

پښتانه د آمو دريا شمال ته مېشت قومونو سره قومي او ژبني اړيكي نه درلودې، د همدې لپاره روسانو ته غير قابل هضم پاته شوي. روسانو د افغانستان د نيولو لپاره د پښتنو مهاجر كول او لدې هېواده ايستل ضروري گڼل، همداراز پاكستان ته د دغو پښتنو هجرت په هغه هېواد كې د عدم استقرار باعث كېدو، ځكه هلته د پښتنو يوه لويه برخه، له كلونو كلونو راډيخوا، د بېلېدو او استقلال هڅه كوي، روسان ئې تشويقوي او د كابل حكومت ورسره مرسته كوي: " وگورئ: كلاس: ۱۳۰-۱۳۱ مخ"

كه څه هم د افغانستان د ټولو سيمو اوسېدونكي د روسانو له لاسه

روسانو ولی مسعود انتخاب کړ؟ _____ پتي توطئې، برېښوي خبرې

څوړېدلی خو د روسانو معامله له پښتنو او غیر پښتنو سره ډېر توپیر درلودو، که څه هم د وېری اچونې نظامي عملیات د ځینو نورو سیمو د تخلیې لپاره هم تر سره شوي خو د روسانو عمومي ستراتیژي دا وه چې پښتون مېشته سیمې تخلیه کړي او لدې لارې د افغانستان اجتماعي جوړښت تبدیل کړي، چې پدې سره ئې په آساني کولی شوی دا مهمه او ستراتیژیکه سیمه د مرکزي آسیا له اشغال شوو جمهوریتونو سره یو ځای کړي، دا ځکه چې افغاني تاجکان، ازبکان او ترکمنان د پولې آخوا خلکو سره قومي او ژبني اړیکې لري او په آساني له هغوی سره یو ځای کېدی شي، دا کار د مسعود په لاس چې له یوې خوا تاجک وو او له بلې خوا د روسانو یو پروتوکولی قومندان، په آساني تر سره کېدی شو. "وگورئ: فودوتوف خاطرات"

د هغې احصایې له مخې چې پاکستانې او ایرانی حکومتونو تر سره کړي د افغاني مهاجرینو شمېر شپږ ملیونو ته رسېدو چې مطلق اکثریت ئې پښتانه وو. وگورئ: د کلاس اثر: ۱۳۰-۱۳۳ مخ

د دوی د مهاجر کولو لپاره له مختلفو لارو چارو نه استفاده کېده، په کلو ئې بمونه وروول، د تینستي په حال کې کلیوال به ئې د هلیکوپترو په ذریعه تعقیبول او وژل، فصلونو ته ئې د ریبلو په وخت کې اور اچولو، باغونه ئې له بیخه ایستل، رمې ئې ورته وژلې او د دې لپاره چې خواره شوي کلیوال بېرته خپلو کلیو ته راستانه نشي نهرونه، څاگاني او کاریزونه به ئې وړانول، دا د دوی پرېکړه وه، پدې پوهېدل چې د کلیوالو ژوند په زراعت متکي دی د اوبو نه پرته پدغو سیمو کې ژوند نشي کولی. وگورئ: کلاس: ۱۳۰-۱۳۳ مخ

د ۱۹۹۰ کال تر نیمايي پوري د افغاني مهاجرینو شمېر هومره وو چې د دنیا د ټولو مهاجرینو نیمايي دوی وو. افغانستان تقریباً له نیمايي نفوس نه محروم شوی وو خو د روسانو حملې لاهماغسي رواني وې ترڅو د یو شمېر پاتې کلیو او سېدونکي هم وتلو ته اړ کړي. په جنوب کې د پښتنو تقریباً ټولي سیمې تخلیه

پتي توطيې، بربنډي څېرې _____ روسانو ولي مسعود انتخاب كړ؟

يا تخريب شوې وي. د مثال په توگه د كندهار نفوس چې د هېواد دوهم ستر ښار وو او اكثریت اوسېدونكي ئې پښتانه دي، له / ۲۵۰۰۰۰ نه / ۳۵۰۰۰۰ كسانو ته راكوز شو، اكثره سيمي ئې تخلیه شوې. همدا راز هغه غربي سياحان چې د لوگر دره ئې په ۱۹۸۵ كې ليدلې وه، په ۱۹۸۶ كې ئې همدا دره له اوسېدونكو خالي وموندله.

ننۍ روسيه د پروني شوروي اتحاد وارث، لاتراوسه د مسعود مرسته كوي چې د سره جنگ په دوران كې د دوى له خوا استخدام شوى وو، دوى غواړي د افغانانو ملي يووالى ختم كړي، قومي تعصبات راوپاروى او افغانان په خپلو منځونو كې وجنگوي، دا هماغه كار دى چې بلشويكيانو مخكې كولو، د دوى هڅه دا ده چې له يوې خوا د مركزي آسيا هېوادونه د دوى په ولگيكي پاتې شي، د افغانستان له لاري له نوري نړۍ سره وصل نشي او د هغې تجارتي لاري د پرانستلو پروژه ويجاره كړي چې له كندهار، لشكرگاه، هرات او تورغندي نه تېرېږي او كويته له تركمنستان سره وصل كوي، ترڅو د دې هېوادونو بازارونو باندي د روسيې سلطه خوندي پاتې شي. پدې سربيره په افغانستان كې د جگړو دوام، له روسيې نه د تحميل شوې جگړې د تاوان موضوع شا ته غورزوى او افغانانو ته د دې مجال نه ورکوي چې پدې هکله مؤثر گام اوچت كړي.

د نجیب پیغامونه

پدی مودې کې له مختلفو لارو، له مورې سره پدې هکله تماسونه ونيولې شول چې له نجیب سره په یوه ائتلافي حکومت توافق وکړو.

د پاکستان، سعودي، ایران، عراق، ليبيا او د الفتحي تنظيم له گڼ شمېر هیئتونو سره د لیدنو کتنو په جریان کې دا جوتنه کېده چې مسکو او کابل دواړه د افغانستان د بحران د حل لپاره د مذاکراتو او ائتلافي حکومت غوښتونکي دي. د مختلفو چینلو په ذریعه د نجیب شخصي پیغامونه راوړسېدل. ولې خان د نشنل پارتي مشر په همدې سلسله کې زما د لیدلو لپاره کورته راغی او پدې ئې ټینګار کولو چې له نجیب سره د ده په وساطت مذاکرات پیل کړو. د ځینو قاصدانو او منځګړو په لاس لېږل شوي پیغامونه داسي وو چې گواکې نجیب پدې راضي دی چې د یوه مؤقت حکومت لپاره له قدرت نه لاس واخلي، خو دا کار به هله کوي چې مخامخ له ماسره وگوري، یو ځل ئې پیغام داسي وو چې: حکمتیار د مشر ورور په حیث منو، د کابینې لس مهم وزارتونه دي دی انتخاب کړي. له خپلي استعفی

پتي توطئي، بربندي خبرې _____ د نجيب پيغامونه

نه پنځه ورځي د مخه ئې دا احوال راولېږو چي که تاسو له ائتلافي حکومت سره توافق و نکړ نو وبه گورئ چي موږ قدرت چا ته سپارو!! دا ئې هم وييلي وو چي که له ائتلافي حکومت سره د مخالفت په نتيجه کي ظاهرشاه راغي مسئوليت به ئې د حکمتيار په غاړه وي. د نجيب له هيئتونو سره په بغداد او ليبيا کي ليدني کتني وشوې، زموږ له خوا کرياب او داکتر بهير او د دوی له خوا د بغداد په مذاکراتو کي، يعقوبي، سليمان لايق، وطن جار او کاوياني نمايندگي کوله او د ترابلس په مذاکراتو کي سليمان لايق او کاوياني.

پدی ټولو ليدنو کتنو او د پيغامونو وړلو راولو کي د دوی صرف يوه خبره وه او هغه، د حزب اسلامي او دوی ترمنځ ائتلافي حکومت او طبعاً زموږ هم يوازي يو ځواب وو او هغه دا چي: قدرت دي يوه مؤقت غير ائتلافي حکومت ته انتقال شي، بيا دي انتخابات ترسره شي او د وطن گوند ټول غړي دي فقط د عمومي عفوی په امتياز اکتفاء وکړي. پداسي حال کي چي نجيب له نورو ډلو سره هم تماسونه درلودل خو موږ ته ئې مسلسل ويل چي مسئله يوازي د حزب اسلامي او وطن گوند د روغي جوړي له لاري حل کېدی شي، که حزب توافق وکړي د نورو ډلو مخالفت هيڅ اهميت نلري. خو موږ له يوې خوا د اسلامي اصولو په حکم لدوی سره په ائتلافي حکومت توافق نشو کولی او له بلې خوا پدې هم ښه پوهېدو چي د ائتلافي حکومت نتايج به دا وي:

- د نورو ډلو د تصفيې لپاره به د هغوی په خلاف د جگړي لار غوره کوو، يعنی له کمونست سره ائتلاف او له مجاهد سره جگړه.
- پداسي حال کي چي د سياسي احزابو ائتلافي حکومتونه ناکام وي او دوام نشي کولی، د دوو داسي مسلح ډلو ائتلافي حکومت به څنگه ادامه وکړي چي کلونه کلونه د يوه بل په خلاف جنگېدلی دي، يو په اسلام باور لري او بل کمونست وي، يو د خپل هېواد کامل استقلال غواړي او بل سل په سلو کي د پرديو گوډاگي وي.

د نجیب پیغامونه _____ پتی توطئې، برېښه څېرې

- په حقیقت کې پداسې یوه ائتلافي حکومت کې شاملېدل د کابل واکمنانو ته د تسلیمېدو په معنا وه چې فوځ، خاد، د کابل او لویو ښارونو امنیتي کمربندونه او د لویو لارو امنیت د دوی په لاس کې وي، طبعاً به ائتلاف سل په سلو کې د دوی په ګټه وي.

- که خلقيان او پرچميان پداسې حال کې چې عقیده ئې یوه او حامی او پالونکې ئې یو دی، دواړه له مسکو نه توجیه کېږي، نشي کولی په ګډې ادارې کې د قدرت په وېش توافق وکړي، د قدرت په سر ئې د یوه بل له وژلو، بندي کولو او له هېواد نه شړلو نه ډډه ونکړه او روسان تر پایه ونشو توانېدی چې دوی په ډاډمنه توګه خپلو منځونو کې متحد وساتي، نو د مجاهدينو او د دوی ائتلاف به څنګه عملي وي. پدې هم ښه پوهېدو چې د کمونستانو له سر نه د هېواد د ژغورنې تر ټولو ډاډمنه او آسانه لار دا ده چې قدرت یوه غیر ائتلافي مؤقت حکومت ته انتقال شي او بیا انتخابات ترسره شي. دا ځکه چې:

الف: پدې سره د وطن ګوند متلاشي کېږي.

ب: کابل ته د مسلح ننوتلو او د قدرت په سر د مجاهدينو تر منځ د جګړو مخنیوی کېږي.

ج: د سازشونو او کودتاګانو له لارې او د پردیو په مرسته قدرت ته د رسېدو سلسله به د تل لپاره پای ته رسېږي او انتخابات به د حکومت د جوړولو د یوازنی اصولی لارې په حیث منل کېږي.

د: د ملي اردو د وساتلو او د ملي شتمنیو د ضایع کېدو مخنیوی به کېږي.

نوموړې مذاکرات پدې دلیل بې نتیجې پاتې شول چې مور ائتلافي حکومت نشو منلی او دوی له غیر ائتلافي مؤقت حکومت سره توافق نه کولو.

پتي توطيې، برېښي څېرې _____ رکود او د کودتا هڅه

رکود او د کودتا هڅه

د جلال آباد د عملیاتو ناکامي، د نجیب د حکومت دوام او له هغه سره د ځینو ډلو تپلو اوربندونه، له خاد سره د ځینو تش په نامه نفوذی قومندانانو یوځای کېدل، د رژیم له خوا د کابل گردیز لویه لار پرانستل، تر لوگر او میدان شهر پوري د کابل د امنیتي کمربند پراخېدل، د سالنگ په لوی لاري د رژیم د اکمالاتي کاروانونو مصئون تگ راتگ، د مجاهدینو د مؤقت حکومت انحلال، په شمال کي د حزب اسلامي په خلاف د مسعود جگړي چي ورو ورو نورو سیمو ته خورېدي، د کابل رژیم په گټه او د مجاهدینو په خلاف د غربی آژانسونو شدید تبلیغات، د پاکستان له خوا د مجاهدینو په مؤقت حکومت عدم اعتراف او... په یوه داسي خطرناک حالت او وروسته پداسي رکود منتج شو چي د ماتولو لپاره ئې یوه جدي ابتکار ته ضرورت وو. دا ابتکار باید د تل په شان حزب اسلامي کړي وي، په بلي ډلي کي د دې توان او استعداد نه وو.

په فوځ کي د کارکولو، د ناراضی افسرانو له لاري رژیم ته له داخل نه د یوه

رکود او د کودتا هڅه _____ پتي توطئې، برېښي څېرې

سخت گوزار ورکولو فيصله مو وکړه، چې پدې سره يا رژيم رانسکور شي او يا لږ تر لږه موجود رکود ختم شي.

له جنرال آصف شور سره چې په حربي ښوونځي کې زما همصنفي وو او د کمونستانو د اقتدار په دوران کې يوه موده په ننگرهار کې او څه موده په گرديز کې د دولت د قطعاتو قومندان وو، تماس ونيولی شو، که څه هم پدې وخت کې دی په کورس (آ) کې استاد وو، خو د يوه با اعتباره افسر په حيث ئې په فوځ کې د کار کولو ښه چانس درلودو، هغه دې ته چمتو شو چې له خپل اعتبار نه په استفادې سره هغه افسران تنظيم کړي چې د روان وضعيت له دوام سره موافق نه وو او له بحران نه د هېواد د ايستلو په لټه کې وو.

دلته بايد دا خبره توضيح کړم چې ما له شپږم نه تر نهم پوري په حربي ښوونځي کې سبق ويلي، په شپږم اوم او اتم صنفونو کې زه اول نمره وم او آصف شور به کله دريم او کله دوهم نمره شو، خو له اتم نه نهم ته هغه اول نمره او زه دوهم نمره کامياب شوم، ما ته د دې ناڅاپي تبديلي وجه، حربي ښوونځي ته د آصف شور د تره راتگ برېښېدو او دا گمان مې وکړو چې په استادانو د هغه نفوذ باعث شو چې زما په هکله بې انصافي وشي، په همدې خاطر ما د حربي ښوونځي د پرېښودو فيصله وکړه، خو په حربي ښوونځي کې د درې کاله پاتې کېدو نتيجه دا وه چې اوس گڼ شمېر زما هم دوره افسران په فوځ کې د جنرالي رتبې ته رسېدلي وو او ما ته ئې د دې امکان راپه برخه کولو چې د دوی ترمنځ کار وکړي شم.

جنرال آصف شور له لنډې مودې نه وروسته ما ته د يوه تفصيلي ليک په ذريعه اطلاع راکړه چې تر ډېره حده په خپل کار کې موفق شوي يو او زيات شمېر افسران مو ليدلي، اکثر و راسره موافقه کړي، په نورو کار روان دي. وروسته له څه مودې د ده کار داسې پراو ته ورسېدو چې له مانه ئې د راډيويي او تلويزيوني وينا متن او کسټي وغوښتي، ما ليکلی متن ورولېږو، د وينا اساسي ټکي دا وو:

- ملت ته د پخواني کړغيرن رژيم د نسکورېدو مبارکي وايو.

پتي توطيې، بربنډي څېرې _____ رکود او د کودتا هڅه

- د جگړې له شره د هېواد د ژغورنې لپاره د افسرانو د دې عسکري اقدام نه پرته بله لار نه وه، موږ د اقتدار لاس ته راوړو لپاره نه بلکې د جگړې د پای ته رسولو لپاره دا اقدام کړي.

- موږ هغه افسران یو چې د خپل هېواد په استقلال او اسلامي هويت باور لرو او غواړو چې د ملت د خونې منتخب اسلامي حکومت ته اقتدار انتقال شي.

- د ټولو جهادي تنظیمونو مشرانو ته بلنه ورکولو چې په یوه مؤقت بې طرفه حکومت او بیا د همدې حکومت تر نظارت لاندې په انتخاباتو توافق وکړي.

ځینو افسرانو دا نظر وړاندې کولو چې په کار ده د اقدام نه د مخه د ټولو یا ځینو مؤثرو تنظیمونو توافق تر لاسه شي. که څه هم موږ ته معلومه وه چې تنظیمونه لدې کار سره په څو دلائلو توافق نکوي:

الف: ځیني له عبوری حکومت او انتخاباتو سره پدې خاطر مخالفت کوي چې نه یوازې لدې لارې قدرت ته د رسېدو کوم چانس نلري بلکې پدې کار سره له صحنې نه وځي.

ب: ځیني په بهرنیو قوتونو مخصوصاً غرب پوري هومره تړلي دي چې د هر هغه پلان او اقدام به حتماً مخالفت کوي چې د دغو ځواکونو له مداخلې او موافقې نه پرته تر سره کېږي.

له دې سره سره ما د تنظیمونو د مشرانو په یوې غونډې کې دا خبره په مجمل انداز کې وکړه چې ځیني عسکري صاحب منصبان پدې نظر دي او موږ ته ئې احوالونه لېږلي چې که ټول مشران له یوه مؤقت حکومت او انتخاباتو سره موافقه وکړي، دوی د نجیب راپرزولو ته تیار دي. عکس العمل هماغه وو چې موږ ئې اټکل کولو، پدغو مشرانو کې دوو کسانو د کابل رژیم ته اطلاع ورکړه چې پام کوي، حزب اسلامي د کومې کودتا پلان لري او موږ ته ئې په یوې غونډې کې دا او دا ویلي!! موږ فیصله وکړه چې دا کار باید په هر صورت کې تر سره شي.

رکود او د کودتا هڅه _____ پټي توپټې، برېښوي څېرې

پدغه وخت کې، د نجیب او د ده د دفاع وزیر، شهنواز تڼی ترمنځ اختلافات هومره تشدید شوي وو چې د روسانو سفیر او گڼ شمېر لوړ رتبه هیئتونه د دوی په روغې جوړې موفق نشول.

شیوارې ناپډزي، د شوروي اتحاد د خارجه چارو وزیر او ورنټسوف، په کابل کې د دوی ځواکمن سفیر د نجیب ملاتړ کولو او په همدې خاطر مسکو پدې اختلافاتو کې د نجیب مرسته کوله، په خلقیانو مخصوصاً د امین په پلویانو شکمن وو، چې گواکې دوی د روسانو له گټو سره خاصه علاقه نلري او نشنلستي روحیه ورباندې غالبه ده! تاسو ته به حتماً معلومه وي چې د کابل رژیم اصلي ځواک له خلقیانو نه جوړ شوی وو، د خلق د گوند غړي اکثراً د پښتنو له غړیو او نیستمونو کورنیو څخه او د پرچم غړي اکثراً د تاجکو له شتمنو کورنیو څخه راولاړ شوي وو. په جگړې کې اصلي ونډه د خلقیانو وه. خو په واکمني کې د دوی برخه په جگړې کې د دوی د برخې په انډول نه وه.

آصف شور و توانېدو چې لدې وضعیت نه پوره گټه اوچته کړي، د اوږدې جگړې نه د فوځ ستومانه کېدل، د جگړې د مستقبل په هکله بې باوري، د افغاني فوځ له افسرانو سره د روسي مشاورینو له غروره ډک او سپکونکی چلند، دا هغه عوامل وو چې اکثر افسران مخصوصاً هغه افسران چې یا کمونستان نه وو یا له کمونیزم نه بیزاره شوي او غوښتل ئې د ملت غېږې ته راوگرځي، دې ته هڅول چې د دغسې یوه عسکري بدلون بلني ته مثبت ځواب ووايي.

جنرال آصف شور په خپلو وروستیو لیکونو کې ماته اطلاع راکړه چې "د دفاع وزارت په قرارگاه او د شهنواز تڼی په ما حول کې مو کار ډېر مخکې تللی دی، قرارگاه او د ده دفتر، ټول زموږ په کنټرول کې دی، خو دی مو له جریان څخه ندی خبر کړی، د اقدام په وخت کې به د قوتونو د سوق او ادارې کار کاملاً زموږ په لاس کې وي"

دوی غوښتل چې خپل اقدام پداسې وخت کې پیل کړي چې د نجیب او تڼی

پتي توطئي، بربنڊي څېري _____ رکود او د کودتا هڅه

ترمنځ شخړه په مخامخ تصادم بدله شي، خو دا تصميم د دې باعث شو چي اقدام وځنډېږي او نجيب ته له خطر سره د مقابلي لپاره د تياري کولو فرصت په لاس ورشي.

له نجيب سره د وزارت دفاع په مقابل کي د خاد مسلح ځواکونه او د هوايي قواوو په مقابل کي د مزار هوايي ځواکونه ملگري وو، نجيب خپل اقدام مخکي کړ، د خاد د پنځم رياست ځواکونو په واسطه ئې د وزارت دفاع قرارگاه محاصره کړه، عملي تصادم پيل شو، جنرال آصف شور، د قوتونو د سوق او ادارې مهار په لاس کي واخيست، شهنواز تني د دې په ځای چي په خپلي قرارگاه کي پاتې شي، د يوه جيب په سورلي، ځان د بگرام هوايي ميدان ته ورسولو، د بگرام ميدان د نجيب له پلويانو نه تصفيه شوی او عملاً د مخالفو ځواکونو په لاس کي وو، په ارگ ئې مسلسل بمباري پيل کړه، خو د بگرام هوايي ډگر له مزار شريف نه په پرله پسې توگه تر بمباري لاندې ونيولی شو، پدې بمباري کي د جنرال مصطفي لويه ونډه وه، د بگرام هوايي ډگر فلج شو، د جنرال تني ارتباطات له خپلي قرارگاه سره قطع شول، غوښتل ئې د جنرال قادر اکا، د هوايي قواوو قومندان او ځينو نورو ملگرو سره د کوم هليکوپتر په ذريعه د مجاهدينو کومي جبهې ته پناه يوسي، خو وروسته، دی او ملگري ئې په يوه هليکوپتر او يوه ان-۱۲ کي سواره شول او د پاکستان په لوري ئې حرکت وکړ چي هليکوپتر په جمرو د کي او ان-۱۲ د پاره چنار په هوايي ډگر کي راکوز شوه.

جنرال آصف شور، جنرال کبير کارواني او جنرال جعفر سرتپر چي د اقدام لارښوونه ئې کوله، يو په ريشخور کي او نور د وزارت دفاع په قرارگاه کي د جگړي په جريان کي ووژلي شول او پدې ترتيب نجيب د خاد په مرسته په هغه اقدام کي بريالی شو.

مورد تصادم له پيل سره سم، خپل ملاتړ اعلان کړ او له ټولو مجاهدينو نه مو وغوښتل چي د نجيب د حکومت د پرزولو لپاره لدې فرصت نه اعظمي

رکود او د کودتا هڅه _____ پټي توپټې، برېښي څېرې

استفاده وکړي او د هغو ځواکونو مرسته وکړي چې د نجیب په خلاف راپورته شوي..

د تنظیمونو یو مشر له بی بی سی سره په خپلي یوې مرکې کې نه یوازي د دې اقدام مخالفت وکړ بلکه وئې ویل: ان شاء الله د نجیب ځواکونه د برلاسي په حالت کې دي !!

که څه هم نجیب لدې خطرناکې پېښې نه روغ رمت ووتو او په ظاهر کې ئې بریا په برخه شوه، خو په حقیقت کې د ده د زوال ستر عامل همدا اقدام وو. د فوځ زیات شمېر افسران وټنټېدل، په سلگونو بنديان شول، ډېر ووژلې شول، په فوځ او وطن گوند کې بې باوري انتها ته ورسېده، د رژیم اعتبار په داخل او خارج کې سخته څټکه وخوړله، رکود مات شو، د مجاهدينو ضعیفه روحیه لوړه او مړاوی هیلې ئې راژوندی شوي. خو د پاکستان ISI نه غوښتل دا اقدام کامیاب شي، بنایي د نوموړي ادارې د مخالفت دوه اساسي وجهې په گوته کړي شو:

- د اقدام په هکله مخکنی راپور نه درلودل او په ناڅاپي ډول له یوې ستري پېښې سره مخامخ کېدل، دې کار د پاکستان د لوړو مقاماتو په وړاندې، د دې ادارې د هغه وخت د مسئولینو بې کفایتي په گوته کوله، نو ځکه ئې له موږ نه د غچ اخستلو په خاطر د دې اقدام د ناکامولو هڅه وکړه.
- دوی او امریکایان په گډه دې نتیجې ته رسېدلی وو چې پدې ترتیب او د دې اقدام په نتیجه کې د کابل د رژیم نسکورېدل دوی ته گټور کار ندي.

زه باید دا ټکي واضح کړم چې موږ د دې اقدام په وخت کې د قوي نشراتو لپاره د ۵۰ کیلو واته MW ترانسمیتر په بهرکي اخیستی وو او د پاکستان له لاري مو داخل ته انتقالولو، خو آی اس آی د هغه له سپارلونه ډډه وکړه او نږدې یو کال ئې له ځان سره وساتو او له اقدام نه ډېر وروسته ئې موږ ته تسلیم کړ. د اقدام د شنډولو لپاره، ISI شهناز تنی د خپلو ملگرو سره، په هماغه حساسو

پتي توطيې، بربنډي څېرې _____ رکود او د کودتا هڅه

شيبو کي چي جگړه روانه وه، په اسلام آباد کي، په مخفي ځای کي، تر نظارت لاندې وساتو او د ده رابطه ئې له مور سره قطع کړه، چي کله اقدام کاملاً شنډ شو، جگړه پای ته ورسېده او نجيب په اوضاع مسلط شو، هغه ته ئې اجازه ورکړه چي له ما سره وگوري!!

د ځينو حزبيانو مخالفت

په فوځ کي د کار کولو په اړه، د حزب اسلامي اجرائيه شوري ته وقت په وقت، لازم معلومات ورکړي شوي او پدې ارتباط گڼ شمېر تفصيلي غونډي او بحثونه شوي وو، د اقدام په جريان کي د اجرائيه شوري مسلسل غونډي رواني وي، ټول بلااستثناء خوشحاله او له اقدام سره موافق وو او په اتفاق سره يې، پدې اصرار کولو چي حزب بايد له خپلو ټولو امکاناتو نه په استفادې سره د دې اقدام د کاميابولو هڅه وکړي، يو هم داسي نه وو چي له اقدام نه د مخه يا د اقدام په جريان کي ئې څه مخالفت کړي وي، يائي کومه ملاحظه وړاندې کړي وي. خو وروسته مخصوصاً د اقدام د شنډېدو نه پس، ځينو کسانو په ابتدا کي پټ پټ او په خصوصي غونډو کي او وروسته لږ په څرگنده توگه، دلته، هلته پدې هکله تبليغات پيل کړل، مور گمان کولو چي دا به يو عادي او طبيعي بهير وي او د هر اقدام له ناکامي نه وروسته د هغه د عدم افاديت په هکله د راولاړېدونکي ذهنيت په شان به يو طبيعي او د معمول مطابق عکس العمل وي، خو وروسته وروسته متوجه شوو چي خاصي حلقې په جدي توگه لگيا دي او د دې هڅه کوي چي لدې فرصت نه په استفادې سره، په حزب کي اختلافات راولاړ کړي، خو د گوتو په شمېرکسانو نه پرته، هيڅوک د دغو حلقو د هلو ځلو او تبليغاتو تر تاثير لاندې رانغلل.

په حزب اسلامي کي دوه ځله داسي حالات راپيدا شوي چي د سياسي دريځونو په اړه، د رأيي اختلاف، د دې په ځای چي د اکثريت رأي ته د احترام له

رکود او د کودتا هڅه _____ پټي توپنې، برېښي څېرې

لاري حل شوي وي، د غير اصولي اختلاف رنگ ئې غوره کړي، يو ځل د همدې اقدام په اړه او بيا د خليج په جگړې کې د غربي ځواکونو د تېرې غندنه او د عراق د ولس په نسبت د خوا خوږې څرگندونه. پدې مورد کې هم خاصو بهرنيو حلقو د اختلاف راولاړولو هڅه کړې او دا وظيفه ئې هغو مؤسسوته سپارلې چې له افغاني شخصيتونو سره ئې په بېلو بېلو نومونو مالي مرستې کولې. خو هر ځل د مرکزي شوري غونډه دايره شوې او په قاطع اکثريت سره ئې د اصولي موقف ملاتړ کړي او نوي مناسب تصميمونه ئې نيولي.

پتي توطيې، برېښي څېرې _____ نجيب څه وکړل

نجيب څه وکړل

د نوموړي عسکري اقدام د ناکامۍ په نتيجه کي اکثر غير پرچمي پښتانه غړي، په گوند او دولت کي، مخصوصاً له فوځ نه تجريد شول او ځای ئې پرچميانو يا پرچميانو ته وفادارو افرادو ته تخليه شو.

نجيب دې ته اړ کړي شو چي د قومي او ژبنيو اړيکو پر بنسټ په ولس کي پراخ کار پيل او پرهمدې بنياد مسلح قطعات جوړکړي، د دې پرېکړي لاندې لاملونه وو:

- فوځ عملاً ختم شوی وو، د مکلفیت د دوری پر اساس د فوځ جوړول نه ممکن وو او نه مؤثر، د دې په پرتله پر قومي بنياد او د امتيازاتو په مقابل کي د مسلح ټولگيو جوړول مفيد او مؤثر وو.
- دوی پدې مرحلې کي د دعوت لپاره بل مضمون نه درلود، کمونيزم نور په مسکو کي د ختمېدو په حال کي وو، په افغانستان کي خو دوی لا د مخه له

نجیب څه وکړل ————— پټې توطیې، برېښې څېرې

کمونیزم نه خپل برائت اعلان کړي وو او نجیب خو به ویل چې یوازې ډیره ئې نده پرېښې نور نو په مسلماني کې تر ملایانو هم مخکې دئ، دا دی د اسلامي شتونو وزارت ئې جوړکړی او درویشت زره امامانو ته معاش ورکوي...!!

• دوی د مختلفو قومونو د جنگولو او لدې لاري په قدرت کې د پاتې کېدو او یا لږترلږه د قوم تر حمایې او سیوری لاندې د ژوندي پاتې کېدو هیله درلوده. نوموړی قومي قطعات په اوزبکو، پښتنو، هزاره وو او تاجکو کې جوړ شول، پدوی کې تر ټولو مؤثر قوت چې په جگړو کې ئې زیاته ونډه وه د جوزجانیانو او گلم جمانو په نامه د اوزبکو قطعات وو.

په پښتنو کې جوړ شوي قطعات د شمېر له پلوه کم او په جگړو کې د برخې له پلوه ډېر ضعیف او غیر مؤثر وو. چې وجه ئې یا د امکاناتو کموالی او یا پدوی د رژیم بې باوری او یا په جهاد کې د پښتنو زیاته ونډه وه.

په ملي مصالحی زور اچول، یو اړخیز اوربندونه اعلانول، بې طرفانو ته په قدرت کې د فعالی او په زړه پوري برخې ورکولو ډنډوری غږول، د روسي فوځونو په ایستلو کې د نجیب جدي او صمیمانه ونډې ته د خلکو پام رااړول، اسلام ته د وطن د گوند د وفاداری لپاره تبلیغات کول، مجاهدین په نه پخلا کېدونکو او معتدل ډلو وپشل او له پخلا کېدونکو معتدل ډلو سره تماسونو او حتی توافقاتو ته مسلسل گوته نیول، د نجیب د دې مرحلې د تکراری وینا گانو اساسي ټکي وو.

د اسلامي شتونو وزارت

تاریخ دا خبره ثابته کړي چې د دین او مذهب په خلاف د دین د دښمنانو جگړه په پای کې د دین او مذهب تر نامه لاندې ترسره شوې او د هر مذهبي انقلابي پاڅون د مقابلي لپاره، دین خرڅوونکي ملایان او مکار پیران د الله د لاري د مجاهدینو او واقعی علماوو په خلاف استخدام شوي. فرعون د خلکو د

پتي توطيې، بربنډي څېرې _____ نجيب څه وکړل

دين په حامي او له تباهي نه د ټولني په ژغورونکي بدل شوی او موسی د ولس د مذهب د بنمن او د فساد عامل گڼل شوي. د موسی مقابله ته جادو گران راغونډه کړی شوي او فرعون وييلي:

وَقَالَ فِرْعَوْنُ ذَرُونِي أَقْتُلْ مُوسَى وَلْيَدْعُ رَبَّهُ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُبَدِّلَ دِينَكُمْ أَوْ أَنْ يُظْهِرَ فِي الْأَرْضِ الْفَسَادَ *

غافر: ۲۲

او فرعون وويل: ما پرېږدی چي موسی ووژنم، هغه دي خپل رب مرستي ته راوبلی، وېرېږم چي ستاسو دين بدل نکړي او يا په ځمکه کي فساد خور نشي.

د شتون اسلامي په وزارت کي د مولوی عبدالولی او مولوی عبدالعزیز په څېر په سلها وو ملايان استخدامول او (۲۳۰۰۰) امامانو ته معاش ورکول هماغه کار وو چي فرعون د موسی عليه السلام په مقابل کي وکړ او نجيب د واقعي مجاهدينو او مجاهدو علماوو په خلاف. په شتون اسلامي کي تنظيم شوي دين خرڅوونکي ملايان هماغه وو چي د ظاهرشاه په وخت کي به ئې ويل: خدایه! ده ده ملک او سلطنت دائمي کړي ... د داؤد په وخت کي به ئې د هغه جمهوريت سل په سلو کي اسلامي نظام گڼلو، د تره کي په هکله به ئې ويل چي عمری عدالت ئې راووست، د نجيب دسر دعا ئې کوله، استاد رباني ئې د اسلامي دولت هغه رئيس شمېرلو چي د اهل حل او عقد له خوا غوره شوی او اوس د طالبانو مشر ملا محمد عمر، اميرالمؤمنين گنی اود مجاهدينو په خلاف د جگړي فتواگانې ورکوي.

د اسلامي انقلاب خپانده او مواج بهير هومره قوي او جرړی ئې په ملت کي هومره ژوري وې او ولس ئې د آرمانونو او شعارونو په حقانيت او د شخصيتونو په ايمان او تقوی هومره پوه شوی وو چي د شتون اسلامي په وزارت کي د څو

نجیب څه وکړل ————— پټې توطیې، برېښې څېرې

استخدام شوو مزدورانو او بې شخصيته دین خرڅوونکو په تبلیغاتو د هغه مخه نیول او ملت ترې بېلول ممکن نه وو.

د خوست فتحه

د مجاهدینو په لاس د خوست فتحه، د رژیم لپاره دوهم سخت گوزار وو، خوست په څو لحاظه اهمیت درلود:

الف: یو داسې سرحدی ښار وو چې د مجاهدینو لاس ته د هغه په ورتلو سره د جنوب ډېره پراخه ساحه د دولت له کنترول نه ووتله.

ب: د خوست جگړه له رواني لحاظه په یوې داسې جگړې بدله شوې وه چې د کابل رژیم او ټولو پلویانو ئې خپل برخلیک په هغې پورې تړلی گڼلو.

ج: د کمونست رژیم زیات شمېر مهم افسران او د گوند غړي په همدې ساحې پورې مربوط وو. په خپله نجیب، د ده د دفاع مخکنی او وروستی وزیر او ... د همدې ولایت او سپدونکي وو.

د خوست په سقوط سره د رژیم د ملا تیر مات شو. که مجاهدینو د جلال آباد په ځای د روسانو له وتلو سره سم د خوست د نیولو هڅه کړې وی او همداسې د دوی په لاس فتحه شوی وي، نو د کابل رژیم به هیڅکله دومره دوام نه ووکړی.

کابل ته د کارمل راستنېدل

د ۱۳۷۰ کال د سرطان په میاشتي کي په ناڅاپي ډول، له مسکو نه افغانستان ته د بېرک کارمل د ستنېدو خبر خپور شو، ځینو دا گمان کولو چې ښایي مسکو پدې توانېدلی وي چې د نجیب او کارمل ترمنځ اختلاف ختم کړي او له حالاتو سره د مقابلي لپاره د دوی پلویان په یوه صف کي سره ودروي. ځینو نورو گمان کولو چې د سرطان د بیماری په وجه، هغه له خپل ژوند نه مایوسه

پتي توطيې، بربنډي څېرې _____ نجيب څه وکړل

شوی او د همدې لپاره هېواد ته راستون شوی. خو په حقيقت کې د ده د راستنېدو اصلي وجه دا وه چې:

- د نجيب په خلاف په گوند کې مخالفت خپل اعظمي حد ته رسېدلی وو.
- روسانو چې د ۱۹۸۶ کال د مې په مياشتې کې د کومې کودتا يا انقلاب نه پرته، فقط له مسکو نه په کابل کې د روسي قواوو عمومي قومندان ته د يوه سرې هدايت په نتيجه کې، کارمل له ارگ نه د تورو شيشو په موټر کې وايست او تر ډېرو ورځو، هيڅوک، حتی د مرکزي کميټې غړي نه وو خبر چې بېرک چيرته دی!! او د ده په ځای ئې نجيب د واکمنۍ په تخت کښېنولو او ارگ ته له داخلېدو نه وروسته ئې د مرکزي کميټې غړي پدې خبرکړل چې لدې وروسته، نجيب جمهور رئيس او د حزب منشي دی، وجه ئې دا وه چې مسکو گمان کولو بېرک کارمل پدې خاطر ناکام او د مقاومت له مقابلې نه عاجز دی چې د گوند او فوځ پښتانه غړي لده سره مرسته نکوي او د افغانستان ټولنيز جوړښت د دې اجازه نه ورکوي چې د ده په شان کوم کس د هېواد جمهور رئيس وي، په کار ده نجيب راوپاندي کړو او پدې ترتيب د افغاني ټولني اکثريت قانع کړو، خو اوس ټول هغه گوندي غړي او د فوځ افسران، يا شړل شوي او يا بنديان شوي چې د دوی په خاطر کارمل په نجيب بدل شوی وو.

- د دولت، گوند او فوځ ټول حساس پستونه، په مرکز او ولاياتو کې د بېرک د پلويانو په لاس کې وو، دوی غوښتل چې په مناسب وخت کې نجيب له صحنې لري او د گوند اصلي مشر راوپاندي کړي. دا د دوی ډېره مخکنۍ پرېکړه وه.

نبي عظيمي د خپل کتاب په ۱۵۸ مخ کې هغې ته داسې اشاره کوي: "ده (عبدالوکيل) وويل: زه غواړم چې د اردو د مسلحانه قيام په اړه ستاسو او د ۱۴ فرقې د ملگرو لخوا، ملگري بېرک کارمل ته اطلاع ورکړم. څه فکر کوې؟ آيا کولی شې هلته د خپلې فرقې استقلال اعلان کړې او زموږ له غوښتنې سره سم د کابل په لور و خوځېږې؟ خو شېبې مې له ځان سره فکر وکړ دا ځکه چې د لومړي ځل لپاره

نجیب څه وکړل ————— پټې توطیې، برېښې څېرې

می په حزب کې د انشعاب او له خلقیانو سره د عدم روغې جوړې سندره اورېده، د هغې شېبې احساسات هیڅکله نشم هیرولی، خو چاره نه وه، یو تریخ حقیقت وو چې باید قبول کړي مو وی... زموږ ترمنځ رمز او شفر وټاکل شو او پرېکړه مو وکړه چې د تلفون او یا قاصد په لاس باید دا شفر ماته ورسېږي ترڅو خپل کار پیل کړم."

د دوی پلان دا وو چې له اقدام نه د مخه باید د ځینو ډلو او قومندانانو سره داسې خبرې وکړي چې گواکي د دوی اقدام به د دغو ډلو په نفع وي او راتلونکي حکومت به د دوی په مشوره جوړوي، ترڅو د اقدام په وخت کې د دغو ډلو له خوا، نه یوازې مخالفت ونشي بلکې نتایجونه ئې هیلمند وي.

خو د هېواد سیاسي او نظامي وضعیت او یو په بل پسې خاصې پېښې د دې باعث شوې چې د نجیب تر استعفی پورې، د مؤثر اقدام موقع ترلاسه نکړي، جنرال نبي عظیمي د خپل کتاب "اردو و سیاست" په ۵۲۵ مخ کې لیکي: "عبدالوکیل د خارجه چارو وزیر د مخکنیو تماسونو نه وروسته په ۱۳۷۱/۱/۲۷ د داکتر نجیب "چې تر دې نېټې لا جمهور رئیس وو" په مشوره او اجازه پروان ته ولاړ او له مسعود سره ئې ولیدل مسعود د ده دروند استقبال وکړ. پدې وخت کې د وکیل او د اجرائیه بیورو طرحه ورته او د رایو په اتفاق داسې وه:

له مجاهدینو خاصاً مسعود سره د ائتلافي حکومت تشکیلول. که نور له ائتلافي حکومت سره موافق نه وو د گلبدين حکمتیار په خلاف گډه جبهه جوړول او د کابل ښار له شا او خوا نه د هغه ایستل او د قدرت مساویانه وېش"

هغه په ۵۲۶ مخ کې لیکي: "عبدالوکیل له تلویزیون سره د خپلې مرکې له لارې وویل: ټول تنظیمونه حاضر دي چې د کابل له دولت سره ائتلاف وکړي او یو پراخ بنسټه ائتلافي دولت جوړ کړي، لدې کبله د ده په گمان د ملل متحد د پلان د تطبیق ضرورت نشته. هغه وویل: یوازې حکمتیار لاتراوسه له دولت سره د ائتلاف مخالف دی" هغه وروسته په همدې مخ کې لیکي: "مزدک، کاویاني او

پتي توطني، بربندي خبرې _____ نجيب څه وکړل

وکیل راتلونکې ته په امیدواری سره کتل او مسعود ئې قهرمان گڼلو، ما پوښتنه وکړه: څومره په مسعود اعتماد کولی شو؟ کاویاني او مزدک جواب راکړ: مسعود خپل رقیب حکمتیار ته د ماتې ورکولو لپاره هر راز سازش او روغې جوړې ته تیار دی!! او پدې هکله هیڅ تشویش ندی پکار!!"

په ۲۳۰ مخ کې لیکي: پدې وخت کې یوازي لوی درستیز آصف دلاور وو چې د جگړو سوق او اداره ئې په لاس کې وه، نور د رباني او مسعود په شمول په کاریز میر او خیرخانې کې اوسېدل، ویل کېږي چې رباني په شپو ورځو د دکو په یوه ټاکوي کې اوسېدو. شورای نظار بې روحیې وه، یوازي د جنرال دوستم افرادو او سابقه نظامي قطعاتو او چته روحیه درلوده او مقاومت ئې کولو. دلاور وایي: له حکمتیار سره د یوې پرېکندي جگړې لپاره عملیات پیل شول، حکمتیار مقاومت کولو او زموږ د قطعاتو مخکې تگ کم وو خو بلآخره د ده مقاومت مات شو او موږ بری ته نږدې شوو، د ده افرادو د لومړي خط مورچلي پرېښودی، حکمتیار خپله ماته احساس کړه او بیا ئې د اوربند وړاندیز وکړ، دلاور وویل: مجبور شوم له رباني سره وگورم او هغه ته ووايم چې عملیات باید ادامه وکړي ترڅو حکمتیار تسلیم شي خو رباني وویل: لوی درستیز صاحب! زه اختیار نلرم، د بهرنیو دوستانو تر فشار لاندې يم! او پدې ترتیب یو ځل بیا حکمتیار روغ رمت خلاص شو. دلاور وویل: که یوه ورځ نور هم عملیاتو ادامه کړي وی زموږ ځواکونو چهارآسیاب نیولو او د کابل په شا او خوا کې جگړه د تل لپاره پای ته رسېدله"

د بینن سیوان هڅي

له یوې خوا د ملل متحد د سرمَنْشي د خاص استاځي بینن سیوان په ذریعه، د غیرمستقیمو خبروآترو له لاري د مجاهدينو او کابل رژیم ترمنځ د توافق لپاره هڅه کېده، هغه په لومړي سرکي په ائتلافي حکومت ټينگار کولو، خو زموږ د عدم توافق په نتيجه کي، هغه نجیب پدې قانع کړو چي مجاهدين ائتلافي حکومت نه مني باید په غیر ائتلافي مؤقت حکومت توافق وشي، زموږ طرحه دا وه:

- د مخامخ خبروآترو نه پرته دي نجیب د خپلي استعفی له اعلان سره توافق وکړي.

۲- د غیر متنازع فیها شخصیتونو څخه دي یو مؤقت حکومت جوړ شي.

۳- له فوځ او پولیس نه پرته دي ټول مسلح قطعات منحل شي.

۴- د مؤقت حکومت په دوران کي دي د یوه مستقل انتخاباتي کمیسیون په

پتي توطيې، برېښي څېرې _____ د بينن سيوان هڅي

ذريعه په شپږو مياشتو کي انتخابات ترسره شي.

له دې طرحې څخه زموږ اهداف دا وو:

الف: د نجيب له استعفی سره سم کمونستي نظام او د وطن گوند متلاشي کبږي او کمونستانو ته د يوه منظم قوت په توگه پاتې کېدل گرانېږي.

ب: د کمونست رژيم اصلي جنگي ځواک، ملېشي او د خاد قطعات وو، فوځ عملاً ختم شوی وو، د دغو قطعاتو د انحلال په نتيجه کي د کمونستانو وروستي منظم جنگي قوت ختمېږي.

ج - عبوري حکومت ته د قدرت د انتقال په وجه هم د مجاهدينو تر منځ د جگړي احتمال پای ته رسېږي او هم د سازشونو مخنيوی کېږي.

د: په انتخاباتو سره به قوي مرکزي حکومت جوړېږي او په قومونو، مذهبي فرقو او سياسي ډلو د قدرت د وېش نزاع به پای ته رسېږي.

غربي ځواکونو او په دوی پوري تړلو حلقو په ظاهر کي لدې طرحې سره توافق نېدو، خو په پټه ئې له مسکو سره د يوه ائتلافي حکومت د جوړولو هڅه کوله، داسي ائتلافي حکومت چي د بېرک پلويان به ئې د دوی د خونې ډلو سره جوړوي، مسکو او واشنگتن، ايران، پاکستان، سعودي او هند به د دې حکومت ملاتړ کوي او کومه افغاني ډله چي لدې حکومت سره مخالفت وکړي بايد تر شديد فشار لاندې ونيولی شي، د هېواد د تنه او بهر، د داسي ائتلافي جبهې د جوړولو او د سياسي ډلو او گاونډيو هېوادونو د اقتناع لپاره، جدي ليدني کتنې رواني وي، ځينو ډلو په آگاهانه توگه او د بهرنيو هېوادونو د فشار په وجه او ځينو په بې خبري کي لدې بهير سره مرسته او ملگرتيا وکړه.

رېاني ناڅاپه سعودی ته د سفر په نامه بهرته ولاړ او په همدې سفر کي ئې له روسانو سره وليدل او د مسعود معاهدې ئې توثيق کړي، پاکستان ته له راستنېدو وروسته، په يوې گډې جلسې کي يوه پاکستاني مسئول ترې پوښتنه

د بینن سیوان هڅې _____ پټې توپنې، برېښنوي څېرې

وکړه چې "استاده مورځ خبر کړه چې چیرته تللی وې؟" هغه وار خطا شو، شونډې ئې ورپېدی او فقط دومره ئې وویل چې په مورځ شک مه کوئ!"

له روسانو سره د رباني او مسعود توافقات په لاندې خبرو وو:

- د وطن گوند ټول موجود غړي به په خپلو خپلو رسمي دندو کې پاتې کېږي.
- د افغان فوځ د افسرانو روزنه به د پخوا په څېر په روسیه کې ترسره کېږي او د فوځ وسله به روسي وي.
- د افغاني بانک نوټونو د چاپ کار به د مخکنۍ معاهدې سره سم د تل لپاره په مسکو کې ترسره کېږي.
- د اتحاد جماهیر شوروي سرحدات به محترم گڼل کېږي.
- پدې سیمې کې به د مسکو له دوستانو سره د دوستي او له مخالفینو سره د مخالفت سیاست اعمالېږي "یعنی له هند سره دوستي او له پاکستان سره مخالفت"

داسې معلومېږي چې خوارکي بینن سیوان پدې نه وو پوه چې اصلي خبره څه ده او څنگه دی د مجاهدینو د اغفال لپاره استعمالېږي. بینن سیوان ته د امریکا او روسیې لخوا دا وظیفه ورکړې شوې وه چې که مجاهدینو له ائتلافي حکومت سره موافقه ونکړه نو د مؤقت حکومت تر څنگ باید په پټه داسې نظامي شوری جوړه شي چې رئیس به ئې د نجیب د ځواکونو قومندان جنرال نبي عظیمي وي. د جمعیت په شمول ډلو دا طرحه منلې وه، نجیب هم لدې طرحې سره موافقه کړې وه. جنرال نبي عظیمي په خپل کتاب (اردو و سیاست) کې دا خبره په ډاگه کړې.

د مؤقت حکومت په سر اکثره افغاني ډلو موافقه وکړه او د کابینې د غړو لست ئې جوړ او بینن سیوان ته ئې وسپارو. دوو ډلو چې یا له اصل توپنې نه بې خبره وو او یا وظیفه ورکړې شوې وه، لدې طرحې سره مخالفت اعلان کړ، خو د

پتي توطني، بربنډي څېرې _____ د بينن سيوان هڅي

دوى مخالفت ته خاص اهميت ورنکړي شو.

رباني چي له پټ جريان نه واقف وو په ظاهر کي ئې لدې طرحى او د مؤقت حکومت د کابينې د غړو له لست سره خپله موافقه اعلان کړه. د کابينې غړو ته بلنه ورکړي شوه چي له بينن سيوان سره يو ځاى کابل ته د تلو لپاره ځانونه اسلام آباد ته راوړسوي. که څه هم نجيب د خپلو ځينو ملگرو په شمول لدې سره موافقه کړې وه چي قدرت دغه مؤقت حکومت ته انتقال کړي، خو د وطن گوند د مرکزي کميټي، په هغي وروستۍ غونډي کي چي د بينن سيوان په موجوديت کي دائره شوه، پدې هکله جدي مشاجره راولاړه شوه. محمود بريالي، نبي عظيمي، وکيل، آصف دلاور، کاوياني، مزدک او د بېرک نورو پلويانو د بينن سيوان له طرحى سره مخالفت وکړ، جنرال نبي عظيمي په ډېرې تندي لهجي، نجيب تهديد کړ او وئى ويل: غير ائتلافي حکومت ته د قدرت انتقال، د وطن له گوند سره خيانت دى، زموږ موجوديت او ژوند به څوک تضمينوي؟ که موږ په قدرت کي شريک نه وو هيڅ څوک، د ملل متحد په شمول د وطن د گوند د غړو ژوند نشي تضمينولي، د مزار تجربې ونبوده چي ائتلاف هم ممکن دى او هم زموږ په گټه.

د غونډي وضعه هومره متشنجه شوه چي بينن سيوان له نجيب نه وغوښتل چي لده سره يوځاى مجلس ترک کړي، نجيب له غونډي نه ووت، په وضعيت پوه شوى وو، په کابل کي پاتې کېدل ئې ځانته خطرناک گڼل، غوښتل ئې له بينن سيوان سره د ملل متحد په طيارې کي له هېواد نه ووځي، خو د کابل له هوايي ډگر نه راستون کړي شو، چانس ورسره يارى وکړه او پدې وتوانېدو چي د ملل متحد دفتر ته پناه يوسي. د بېرک پلويانو عملاً د قدرت واگي په لاس کي ونيولي، يعقوبى د خاد وزير، د نجيب له محدود شمېر نورو پلويانو سره په قتل ورسېدو، د کابل د ادارې لپاره داسي څلور کسيز هيئت اعلان شو چي جنرال نبي عظيمي، جنرال آصف دلاور، د خاد د وزارت معين يارمحمد او د کورنيو چارو د وزارت معين عظيمي زرمتي ئې غړي وو.

د بینن سیوان هڅې ————— پټې توطیې، برېښې څېرې

په همدې وخت کې په اسلام آباد کې د تنظیمونو د مشرانو او نمایندگانو غونډه وه، زه لادمخه د کابل په لوري خوځېدلی وم، زما په ځای هلال صاحب، پدې غونډه کې برخه اخیستې وه، د غونډې په منع کې رباني ته د خط په ذریعه اطلاع ورکړې شوه چې په کابل کې داسې بدلون راغلي، هغه له غونډې نه ووت، خو شېبې وروسته بېرته غونډې ته راستون شو او وئې ویل: نور نو جلسې ته ضرورت نشته، په کابل کې قدرت مجاهدینو ته په لاس ورغلی او نجیب بندي شوی، په همدې وینا ئې غونډه پرېښوده او د غونډې له ځای نه په منډه ووت، خو یو ساعت وروسته پداسې حال کې بېرته راستون شو چې په څېرې کې ئې د خفگان او شدید تشویش نښې له ورايه څرگندي وې، وجه ئې دا وه چې ده ته ویل شوي وو چې د ده ائتلافي ملگري به قدرت ترلاسه کوي او مخامخ او له کوم ځنډ نه پرته به ئې ده ته سپاری خو د کابل د ادارې لپاره د څلورکسيز هیئت اعلان مشوش کړي وو.

د نجیب استعفی

د نجیب د اقتدار په وروستیو شپو ورځو کې د هېواد حالات داسې وو:

کابل د مجاهدینو تر محاصرې لاندې وو، د روسانو مالي مرستې متوقف او نظامي مرستې ئې محدودې شوې وې، د خوراکي او سوند موادو بیه خپلې لورې پورې ته اوچته شوې وه، رژیم حتی د نظامي پرسونل د معاش له ورکړې نه عاجز وو، د نظامي وسائو لپاره ئې کافي تیل نلرل، اردو عملاً متلاشي شوی وو او ځای ئې د ملیشو هغو ځواکونو ته تخلیه شوی وو چې اجیر جگړه ماران وو او د غارت او تالان لپاره جنگېدل او د جگړو له لارې اکمالېدل، کارئې دا وو چې په مفتوحه سیمو کې تالان گډ کړي او له همدې لارې تغذیه او اکمال شي. د دولت د جنگي پرسونل روحیه ډېره مړاوی او د وطن گوند د ملکي او نظامي غړو په لیکو کې شدید اختلافات راولاړ شوي وو، د حاکم حزب یوې ډلې غوښتل چې

پتي توطيې، بربنډي څېرې _____ د بينن سيوان هڅي

قدرت يوه داسي مؤقت حکومت ته انتقال شي چي د ملل متحد له لاري له مجاهدينو سره د تفاهم په نتيجه کي جوړېږي، بلي ډلي له ځينو جهادي تنظيمونو سره د ائتلافي حکومت په جوړولو ټينگار کولو.

نجيب هم په لومړي سرکي په ائتلافي حکومت اصرار کولو خو کله چي د ائتلافي حکومت په اړه ټولي هڅي ناکامي شوې نو ناچار شو چي مؤقت حکومت ته د قدرت د انتقال له طرحي سره موافقه وکړي. هغه په ۱۳۷۰ / ۱۲ / ۲۸ د چهارشنبې په ورځ دا موافقه اعلان کړه، خو د ببرک پلويانو لکه عبدالوکیل، جنرال نبي عظيمي، محمود بريالی، جنرال آصف دلاور او نورو لدې مفکورې سره مخالفت وکړ او د يوه داسي ائتلافي حکومت په جوړولو ئې ټينگار وکړ چي له جمعيت اسلامي او نورو منځ لارو ډلو سره به ئې جوړوي. په نظامي او ملکي اداراتو کي د چارو واگي عملاً د همدې دوهمي ډلي په واک کي وې، ملېشې هم لدوی سره ملگري وې.

نجيب چي د خپلو مخالفينو په ټکولو او له صحنې نه په لېږي کولو کي ناکام شو، د جنرال دوستم د ترور منصوبه ئې هم شنډه شوه، نو مجبور شو چي د سه شنبې په ورځ ۱۳۷۱ / ۱۱ / ۲۵ خپله استعفی اعلان کړي.

د نجيب په استعفی سره د دولت ټول واک د ببرک د پلويانو په لاس کي پرېوت. دوی د احتمالي پېښو سره د مقابلې په خاطر او د دې لپاره چي د دولت تر تسلط لاندې منطقو مخصوصاً په کابل باندي د دوی سلطه قايم پاتې شي او د نظام د کامل متلاشي کېدو مخنيوی وکړي، د هغو ډلو سرتېري ئې کابل ته را انتقال کړل چي په يوې ائتلافي جبهې کي لدوی سره ملگري شوي وو. کابل ته د دغو سرتېرو د انتقال کار په ۱۳۷۰ / ۱۲ / ۲۵ عملاً پيل شوی وو او اکثره ئې د کابل د جنوبي کمربند په هغو پوستو کي ځای په ځای شوي وو چي د حزب اسلامي د ځواکونو د مخنيوی لپاره احداث شوې وې. په ولاياتو کي ټولو ملکي او نظامي مسئولينو ته ويل شوي وو چي د ائتلافي جبهې ملاتړ وکړي، که په

د بینن سیوان هڅې _____ پټې توطیې، برېښې څېرې

یوازې سر د ښارونو له ساتنې نه عاجز شول نو له خپلو ائتلافي انډیوالانو نه دي مرسته وغواړې. د حزب اسلامي له جبهاتو نه پرته د هرې ډلې افراد له ځان سره ملگري کولی شي. پدې ائتلافي جبهې کې د ببرک له پلویانو سره د دوستم، سید منصور نادري د اسماعلیانو مشر، د وحدت حزب او شورای نظار ملگري وو، په ائتلاف کې د جنگي قوت له لحاظ د شورای نظار ونډه ترټولو کمه وه.

د کمونستانو پلان دا وو چې نظامي ځواک او د ښارونو امنیت او اداره د دوی د ځواکونو په لاس کې پاتې شي او ائتلافي انډیوالان یوازې په ځینو سیاسي او اداري دندو کې مصروف کړي. د ائتلاف د دې خطرناکې توطیې اصلي لوبغاړو د ایران اسلامي جمهوریت ته دا ډاډینه ورکړې وه چې دوی د پاکستان د جدي مخالفت او له ایران سره د کلکې دوستي او ملگرتیا اراده لري.

پتي توطيې، برېښي خبرې _____ د حزب اسلامي طرحه

د حزب اسلامي طرحه

حزب اسلامي غوښتل چې په يوه داسې مؤقت حکومت توافق وشي چې ټولو جهادي ډلو ته د منلو وړ وي او دې حکومت ته په سوله ايز شکل قدرت انتقال او بيا په شپږو مياشتو کې انتخابات ترسره شي او دا هڅه ئې کوله چې ټولي ډلي پدې قانع کړي چې اقتدار ته د رسېدو لپاره د کودتاگانو، سازشونو او له کمونستانو سره د ائتلاف لار غوره نکړي او د کمونستانو ترخې تجربې ونه آزمويي او په مؤقت حکومت کې دي د خاصې برخې لاس ته راوړو هڅه ونکړي بلکې دا دي ومني چې مؤقت حکومت دي لداسې شخصيتونو نه جوړ شي چې ټولو ډلو ته د منلو وړ وي او دا خبره دي د يوه اصل په حيث قبول کړي چې د تنظيمونو برخه او د شخصيتونو وزن او حيثيت دي د انتخاباتو له لارې او د ولس لخوا وټاکل شي، مشران دي تر انتخاباتو انتظار وکړي او د انتخاباتو له لارې دي په حکومت کې داخل شي. موږ پدې باور وو چې يوازي پدې ترتيب د خپل منځي جگړو، کودتاگانو، سازشونو او د بهرنيو په مرسته قدرت ته د رسېدو د ټولو

د حزب اسلامی طرحه _____ پټي توطئې، برېښي څېرې

ناروا هڅو مخنيوی کولی شو. خو هغه کورني او بهرني ځواکونه چې د مجاهدينو په لاس د يوه اسلامي حکومت له جوړېدو نه وېرېدل، پدې هلو ځلو بوخت وو چې لومړی دي له کمونستانو سره يوه ائتلافي اداره جوړه شي، داسې چې واگي به د کمونستانو په لاس کې وي که دا کار میسر نشو نو په يوه داسې حکومت دي توافق وشي چې له غرب پلوه بې طرفانو او منځ لارو نه جوړ شوی وي، حزب اسلامي د دې توطئې د شنډولو لپاره دا طرحه وړاندي کړه:

- نجیب دي استعفی وکړي.
  - جهادي ډلي دي په يوه داسې مؤقت حکومت توافق وکړي چې له غیر متنازع فیها شخصیتونو نه جوړ شوی وي او ټولو ته د منلو وړ وي، دا شخصیتونه کولی شي احزابو ته منسوب وي خو مشروط پدې چې د نورو په خلاف تعصب ونلري، د دوی د سوابقو، اسلام ته د تعهد او له کمونستانو سره د عدم ملګرتیا په اړه هیڅ ډله پدوی اعتراض ونلري.
  - ملېشې چې د کمونست رژیم اصلي جنګي ځواک دی باید منحل شي او د دوی وسلې دي اړدو ته انتقال شي.
  - د کابل ښار امنیت دي د پولیسو ځواک ته وسپارلی شي.
  - قدرت دي په سوله ایز ډول دې حکومت ته انتقال شي.
  - په شپږو میاشتو کې دي عمومي انتخابات تر سره شي.
- له مولوی خالص او استاد سیاف نه پرته ټولو ډلو لدې طرحی سره توافق وکړ، د کابینې د غړو لست جوړ شو، کاپی ئې بینن سیوان د ملل متحد د سرمنشي خاص استاخي ته وسپارلی شوه، نجیب له خپلي استعفی او مؤقت حکومت ته د قدرت له انتقال سره توافق وکړ، د کابینې غړي په اسلام آباد کې راغونډ شول، ترڅو له بینن سیوان سره یو ځای کابل ته ولاړ شي، خو دا پروسه د ببرک پلویانو د کي جی بی په اشاره مختل کړه.

پتي توطيې، برېښي څېرې _____ د حزب اسلامي طرحه

رباني په لومړي سر کي دا طرحه ومنله او د کابينې د غړو لست ئې په ۱۳۷۱/۱/۲۷ نېټې امضاء کړ، خو څو ورځي وروسته او پس له هغه چي د ببرک پلويانو ډاډه کړ چي دوی د نجيب په خلاف د اقدام اراده لري، له خپلي ژمني په شا شو او پدې ئې اصرار پيل کړ چي په مؤقت حکومت کي بايد مشران برخه واخلي، مقصد ئې دا وو چي په کابل کي د ائتلافي جبهې له خوا کودتا کېږي، دوي ته په حکومت کي په زړه پوري برخه ورکول کېږي، پکار ده دا برخه د جهادي تنظيمونو د گډي پرېکړي په نامه ترلاسه کړي نه د ائتلافي جبهې لخوا د کودتا تر نامه لاندې.

پېښې او د کارمليانو لوبه _____ پټې توطيې، برېښې خبرې

پېښې

د شمال پېښې او د بېرک د پلويانو لوبه

په شمال کې د نجیب او د ده د گوندي مخالفینو ترمنځ اختلاف، ورځ په ورځ زیاتېدو، نجیب غوښتل جمعه اخک د دوستم په مقابل کې تقویه کړي، د بېرک پلويانو دا هڅه کوله چې جمعه اخک او د نجیب نور پلويان له مزار نه لېرې کړي او د ټول شمال واگي د دوی په لاس کې پرېوځي، د مزار ستراتیژیک اهمیت هومره وو چې په ټول هېواد د تسلط لپاره باید مزار د دوی په واک کې وي، د دوستم تهدیدونو، له مجاهدینو سره د ده ارتباطاتو او په کابل کې د بېرک د پلويانو ټینګار، نجیب دې ته اړ کړ چې جمعه اخک او د ده ټیم، له مزار نه کابل ته راوغواړي او مزار جنرال دوستم ته پرېږدي. جنرال دوستم پدې قانع شو او له مجاهدینو سره د ده ارتباطات ساړه شول.

د مخالفت په وخت کې هغه تر ټولو د مخه د حزب وحدت له مشر عبدالعلی مزاری سره تماس ونيولو، بیا ئې موږ ته هیئتونه راولېږل او وروسته ئې له مسعود سره خبرې وکړې.

پتي توطيې، بربنډي څېرې _____ پيښي او د کارمليانو لوبه

د هغه پيغامونو ته زموږ ليکلی او شفاهي ځواب دا وو چې نجيب د جگړې په دوام اصرار کوي، د دې پروا نلري چې د ده د اقتدار لپاره به تر کله ويني توتېږي، ترڅو نجيب له اقدار نه لېري نشي او ځای ئې يوه مؤقت حکومت ته تخلیه نشي جگړه به دوام کوي. هغه ځواکونه چې نه غواړي د افغان ولس د وینو په مزید تويولو کي د نجيب ملگرتيا ته دوام ورکړي بايد له دولت نه رابېل شي، له جگړې نه لاس واخلي، د خپل ملت په ځواکي ودرېږي او له مجاهدينو سره ملگري شي، که څوک دا کار وکړي يا ئې ونکړي دا رژيم به حتماً نسکورېږي، د رژيم د بقا ټول امکانات ختم شوي.

له مزار نه د جمعه اخک او د ده د ملگرو له لېري کولو نه وروسته، نجيب خپلي غلطی ته متوجه شو، پس له لنډي مودې ئې هغوی بېرته مزار ته له پوره صلاحيت او امکاناتو سره ولېږل. جنرال دوستم ته د مجاهدينو په گډون د يوه مسلحانه قيام نه پرته بله لار نه وه پاتي، په مزار د حملې لپاره تياری ونيولی شو، په حملې کي د دوستم، منصورنادري او د حزب وحدت د ځواکونو په څنگ کي د جمعيت محدود شمېرکسانو برخه واخستله، مزار د دوی په لاس کي پرېوتو، جمعه اخک له خپلو ځينو ملگرو سره اسير شو، له يوې خوا د وحدت حزب او له بلې خوا جمعيت، بی بی سي ته وويل چې مزار دوی نيولی او جنرال دوستم لدوی سره يوځای شوي، خو په حقيقت کي دواړه له دوستم سره ملگري شوي وو او مزار عملاً د دوستم او د بېرک د پلويانو په لاس کي وو.

له کابل نه جنرال نبي عظيمي د يوه هيئت په سرکي مزار ته ورسېدو د سخی د جنډی د پورته کولو مراسم د نوموړی هيئت په وړاندي تر سره شول او راپور ئې کابل راډيو خپورکړ او پدې ترتيب د مزار د فتحی حقيقت، هرچا ته ښه معلوم شو، مخصوصاً د مزار د نيولو مدعی غولول شوو فاتحينو ته !!

د جبل السراج معاهده

پېښې او د کارمليانو لوبه _____ پټې توطيې، برېښې څېرې

د مزار تجربه، د جنرال نبي عظيمي او د "ملگرو" له نظره کاميابه تجربه وه! د ائتلاف تجربه، داسې ائتلاف چې هر څه ئې دوي ته سپارلي، واکمني، وسائل، په قوم کې اعتبار او په ائتلاف کې جهادي انډيوالانو ته د يوه لوی ښار د نيولو داسې تش په نامه افتخار په لاس ورغلی چې پنځمه ورځ هر څوک د هغه په حقيقت پوه شوي.

دا کاميابه تجربه بايد په کابل کې هم تکرار شي، جنرال نبي عظيمي حق لري چې د مرکزي کميټې په غونډې کې د نجيب د هغه نظر مخالفت وکړي چې ويل ئې "قدرت دي مؤقت حکومت ته انتقال شي" او په ډاډ او اطمینان سره ووايي چې د مزار د تجربې مطابق ائتلافي حکومت د حل لاره ده !!!

د جبل السراج د معاهدې ترشا، اساسي هڅوونکي عامل همدا وو، د دې معاهدې لپاره په جبل السراج کې مسعود، دوستم، د حزب وحدت هيئت او د بېرک د پلويانو هيئت راغونډ شول او په لاندې ټکوئې توافق وکړ:

- د نجيب واکمني پای ته رسول.
- د يوې داسې شل کسيزې شورې تشکيل چې مسعود به ئې رئيس او سيدمنصور نادري به ئې معاون او په ائتلاف کې شامل ډلې به د تساوی په بنياد په هغې کې غړيتوب لري.
- د راتلونکي حکومت صدراعظم به عبدالعلي مزاری، د دفاع وزير به جنرال دوستم او د خارجه چارو وزير به عبدالوکیل وي، د فوځ ټول قطعات به په خپل حال پاتې وي.
- لومړی به په شمال کې ګډې ادارې جوړېږي، وروسته به د کابل لپاره وروستی اقدام کېږي.
- په کابل کې په د شورای نظار او حزب وحدت يو شمېر مسلح کسان د دوستم د قطعاتو تر څنګ او د هغوی په جامه کې ځای په ځای کېږي. د غونډې په

پتي توطي، برنډي خبرې _____ پيښي او د کارمليانو لوبه

پای کي، يو ځل بيا يوه بل ته د دوستي لاسونه او په خپلو ژمنو د ودرېدو
اطمئنان ورکړي شو.

د دې مرحلې د جرياناتو په حقايقو د پوهېدو لپاره ښايي له هغو خبرونه
خبرېدل به ډېر حقايق تاسو ته روښانه کړي چي ۱۳۷۵ کال د سنبلې په مياشت کي
زما او مسعود ترمنځ، زما په موټرکي تر سروبي پوري د سفر په جريان کي شوي:
ما ورته وويل: په يوه وخت، په دوو جبهو کي جگړه، نه موږ ته مفيد ده او نه
ممکن، بايد له يوه طرف سره حتماً روغه جوړه وکړو.

مسعود: دوستم ډېر خود غرضه اوبی اعتباره انسان دی.

ما ورته وويل: له موږ سره ئې تر اوسه په خپلو ژمنو عمل کړي.

مسعود: زه به د يوه جريان په هکله معلومات درکړم ترڅو درته څرگنده شي
چي دوستم څومره بې اعتباره انسان دی: موږ توافق کړي وو چي په شمال کي به
زموږ افراد د ولاياتو په مراکزو کي ځای په ځای کېږي او گډي ادارې به جوړوو،
ما د بدخشان قومندانانو ته وويل چي د جنرال دوستم له قومندان سره، چي نوم
ئې رانه هير شوی، تماس ونيسي.

ما وويل: جنرال همایون فوزي؟

مسعود: هو جنرال فوزي، څوکلې چي زموږ قومندانانو له هغه سره خبره
وکړه، ځواب ئې ورکړ چي ماته تر اوسه پدې هکله خاص هدايت ندی راکړي
شوي، له دوستم سره مي د مخابراتي له لاري خبره وکړه، هغه راته اطمئنان راکړ چي
زه جنرال فوزی ته همدا اوس هدايت ورکوم، خو ما ته د مخابراتي د کشف شبکې
اطلاع راکړه چي دوستم، فوزی ته هدايت ورکړ چي د مسعود قومندانان په
خبروآترو مصروف وساته، خپل استحکامات ونيسه، هيچاته اجازه مه ورکوه چي
فيض آباد ته داخل شي. همدا راز له جمعه اڅک سره د ده د اختلاف د تشديد په
وخت کي ده له موږ سره د گډ کار تعهد وکړ، څوکلې چي نجيب، جمعه اڅک له

پېښې او د کارمليانو لوبه _____ پټې توطيې، برېښې خبرې

مزار نه تبديل کړي، رابطه ئې له مورې سره قطع شوه، بيا د مزار له نيولو نه وروسته هغه يوځل بيا له کابل سره روغه جوړه وکړه او د جنرال نبي عظيمي په مشرۍ له کابل نه هيئت ورغی او د سخی جنده د همدې هيئت په لاس اوچته شوه!!

د همدې سفر د خبرواترو په يوه بل پړاو کې هغه غوښتل د کابل د سقوط په پېښه کې خپل رول توضیح او توجیه کړي، وئې ويل: د نجیب له سقوط نه مخکې مورې ته د فوځ د افسرانو مراجعه دومره زیاته شوه چې ما به له جنرالانو نه پرته له بل چا سره نه کتل!! ماترې پوښتنه وکړه: لکه څوک؟

هغه په خپل ذهن فشار راوړ، له څه ځنډ نه وروسته ئې د جنرال عیسی خان (د لسمې فرقې قومندان) په شمول د دريو جنرالانو نومونه واخستل.

ما ورته وويل: باور وکړه چې د دغو جنرالانو، ډېر د مخه له مورې سره ارتباطات ټينگ او د نجیب تر سقوط پورې ئې له مورې سره تماس درلود، خو مورې پوهېدو چې دوی د ببرک پلویان دي او غواړي د هغه لپاره څه وکړي.. ببرک د همدې لپاره له مسکو نه په ناڅاپي ډول وطن ته راستون شوی وو.

مسعود، نابیره په يوې داسې خبرې اعتراف وکړ چې زه گمان نکوم بل چاته به ئې افشا کړې وي، وئې ويل: په آخر کې زه هم دې خبرې ته متوجه شوی وم، د همدې لپاره په هغې غونډې کې چې جنرال دوستم له گڼ شمېر جنرالانو او ځينو جهادي قومندانانو سره، پداسې حال کې، په پروان کې زما قرارگاه ته راغلي وو چې زه ئې نه ووم خبرکړي، ما ټولو ته وويل: پدې غونډې کې بايد ټول دا خبره په څرگندو الفاظو وکړو چې ببرک يو ملي خائن دی، ټولو سروته کوز واچول، هيچا څه ونه ويل، په پای کې ستاسو يوه قومندان، انجنيرمهدی وويل: آمرصاحب اوس د دې خبرو وخت ندي، ډېر مهم مهم مليتي مسائل په مخ کې لرو، د مليتونو د حقوقو د ټاکلو وخت دی، دا مسئله بايد د هرڅه نه زيات په پام کې ولرو!!

په کابل د حملې گواښ

پتي توطيې، برېښي څېرې _____ پيښي او د کارمليانو لوبه

د جهاد او اسلام په خلاف، د دغي خطر ناکي توطيې له اسرارو څخه له خبرېدو وروسته، د پاکستان غونډي راته عبث او غولونکي برېښېدې، د سپيني شگي له لاري مي د لوگر په لوري حرکت وکړ، دوه کاره مو وکړل:

- ټولو جبهاتو ته مو لارښوونه وکړه چې د ولاياتو د پاتې مراکزو د نيولو لپاره بايد له صالح مجاهدينو سره له تفاهم نه وروسته گډ اقدام وکړي او مجاهدين د ائتلاف په خطر ناکو عزائمو او عواقبو پوه کړي.
- کمونستانو ته مو دا خبره اعلان کړه چې يا به د شور له اوومي نه د مخه له قدرت نه بلاقيد او شرط لاس اخلي او د کابل امنيت به د کابل د شا او خوا مهمو قومندانانو هغي شوري ته سپاري چې لسټ ئې اعلان شوي، يا دي پر کابل د لويي حملې انتظار وکړي.

مخکي له هغه چې ولايتونه، ائتلافي جبهې ته په لاس ورشي د مجاهدينو د عملياتو په نتيجه کي د هېواد په جنوب او شرق کي، گڼ شمېر مراکز د مجاهدينو په لاس فتحه شول، خو متأسفانه په شمال او غرب کي، د مجاهدينو د غفلت په وجه ځيني ولايات د ائتلاف په لمن کي پرېوتل، هرات، غزني، کندهار او ميدان ښار هم پدې جمله کي وو. ننگرهار، لغمان، لوگر، پکتيا، هلمند، فراه، نيمروز، غور، بادغيس، کاپيسا، بغلان، کندز، زابل او ارزگان د مجاهدينو په لاس فتحه شول پکتیکا، خوست، کنړ او تخار لا د مخه فتحه شوي وو.

ښايي د هغه مخابراتي هدايت له متن نه خبرېدل به په حقايقو د لانه پوهېدو په لاره کي له تاسو سره مرسته وکړي چې د بېرک له خوا د ننگرهار د والي افضل لودين په نامه جلال آباد ته مخابره شوی وو: بېرک هغه ته ليکلي وو: "حتماً مقاومت وکړي او مه پرېږدي چې جلال آباد د مجاهدينو په لاس کي پرېوځي، تر دريو ورځو پوري به ۲۰۰۰ جوزجاني سرتېري ستاسو مرستي ته دروسېږي". د مخابراتي دا متن د جلال آباد له فتحې نه وروسته د مجاهدينو لاس ته ورغی.

پېښې او د کارمليانو لوبه _____ پټې توطيې، برېښې څېرې

زموږ څو اکونه د کابل په لوري و خوځېدل اول او دوهم امنيتي کمربندونه ئې له کوم جدي مقاومت سره له مخامخ کېدونه پرته مات کړل او ترقلعه چې پوري ورسېدل، زه پدې وخت کې د لوګرولایت په سرخاب کې وم. سرخاب ته پاکستاني هيئت راوړسېد، له مانه ئې غوښتل چې يو ځل د څو ساعتو لپاره تر پېښور پوري ولاړ شم او د مشرانو په وروستۍ غونډې کې برخه واخلم. غونډې د پېښور په گورنر هاوس کې دائرېدې، د سعودی د استخباراتو مشر ترکي الفيصل او د پاکستان صدر اعظم نواز شريف هم پدې غونډو کې برخه اخسته.

د پاکستان صدر اعظم او ترکي الفيصل څو ځله د مخابراتی له لاري له ما نه وغوښتل چې پېښور ته ورشم، ما ته ئې ويل چې په حکومت کې ستا او ستا د حزب د موقعیت په ارتباط به ټول مشکلات حل شي. خو ما ورته وويل: زه په حکومت کې د حزب د موقعیت په اړه نه کومه خاصه غوښتنه لرم او نه اعتراض، زه د مسئلې اصولی او معقول حل غواړم، په کابل کې د کمونستانو له خوا خطرناکه توطئه روانه ده، د دې توطيې د شنډولو لپاره زما موجودیت د کابل په شا او خوا کې ضروري دی. د حکومت په هکله د بحث لپاره زموږ با صلاحیتته استاخي هلته شته او په غونډو کې برخه اخلي.

پدې وخت کې د سعودی له خوا د مشايخو او علماوو يوه لويه ډله د دې لپاره پېښور ته رااستول شوې وه چې د دوی په ذریعه د داسې يوه حکومت په سر د ټولو تنظیمونو توافق ترلاسه کړي چې:

- تر دوو میاشتو پوري به د هغه ریاست صبغة الله مجددی کوي.
  - وروسته به د څلورو میاشتو لپاره رباني د دولت رئیس وي.
  - مسعود به د دفاع وزیر وي.
  - صدارت به حزب اسلامي ته سپارل کېږي.
- آی اس آی پدې ټینگار کولو چې که مسعود د دفاع وزیر نشي او رباني او

پتي توطيې، برېښي څېرې _____ پېښي او د کارمليانو لوبه

مجددی ته د جمهوري رياست مقام ورنکړي شي بحران نه حل کېږي او په کابل مسلط ځواکونه بل چاته قدرت نه سپاري. وروسته وروسته دا خبره کاملاً په ډاگه شوه چې په اصل کې مسکو او واشنگټن د دې فيصله کړې وه چې په قدرت کې د کمونستانو گډون يوازي لدې لاري تضمين کېدی شي چې جمهوري رياست او دفاع وزارت هغه چا ته وسپارلی شي چې له کمونستانو سره نې ائتلاف کړي او په خپلو پستونو کې د دوی له پاتې کېدو سره موافق وي، دا خبره د يادولو وړ ده چې ځينو خاصو حلقو او د آی اس آی مسئول جنرال جاويد ناصر حکومت ته دا مشوره په مکرر ډول ورکړې وه چې: د پاکستان ملي مصالح دا غوښتنه کوي چې په کابل کې د يوه ځواکمن پښتون مشر په ځای بايد يو غير پښتون مشر د حکومت واگي په لاس کې ولري چې پدې ترتيب به د افغانستان له لوري پاکستان ته د پښتنو تر نامه لاندې د کومي ستونزې د راوړلو لپاره احتمال پای ته ورسېږي.

د کابل له لوري هم يو ځل سليمان لايق د مخاږي له لاري تماس ونيوو او بيا ئې د جنرال رفيع د دفاع سابقه وزير په مشرۍ هيئتونه سر خاب ته راغلل. د سليمان لايق يوه خبره په خاصه توگه د يادولو وړ ده چې لمانه ئې پوښتنه وکړه: تاسو په ائتلاف څه اعتراض لري، پداسي حال کې چې نور ورسره موافق دي او ستونزه يوازي له همدې لاري حل کېدی شي.

جنرال رفيع پدې تاکېد کولو چې په کابل د حملې له گواښ نه منصرف شو او د خبرو له لاري په يوې گډې ادارې توافق وکړو. ما ورته وويل: که غواړئ په کابل حمله ونشي نو تاسو بلاقيد او شرط له قدرت نه لاس واخلي. ده وويل: قدرت چاته انتقال شي؟ تر اوسه خو مجاهدينو په کومي ادارې توافق ندی کړی. ما ورته وويل: تاسو درې خبري اعلان کړئ:

- موږ له قدرت نه لاس اخلو او مجاهدينو ته د قدرت له لېږدولو سره موافق يو.
- که مجاهدين په خپلو منځونو کې په کوم حکومت توافق وکړي قدرت به هماغه حکومت ته انتقالوو.

پېښې او د کارمليانو لوبه _____ پټې توپې، برېښې خبرې

- او که داسې ونشول موږ به د کابل د ادارې واگي هغې شوری ته سپارو چې د کابل د شا او خوا له مؤثرو قومندانانو نه جوړه شوې وي.

پدې صورت کې موږ اطمینان درکولو چې په کابل به حمله نه کېږي.

دی کابل ته ستون شو، خو د کابل واکداران د دې په ځای چې له دغو خبرو سره توافق وکړي له یوې خوا ئې کابل ته له شمال نه د ائتلافي جبهې قوتونه راانتقال کړل او له بلې خوا عبدالوکیل د نجیب د وخت خارجه وزیر، اعلان وکړ چې که حزب اسلامي په کابل حمله وکړي نو غاښ ماتونکی ځواب به ورکړي شي.

جنرال رفیع هم راغی او ماته ئې دوه خبرې، یوه رسمي او یوه شخصي وکړه: رسمي خبره ئې دا وه چې د دولت عالی شوری ستاسو له طرحی سره موافق نده، پدې ټینګار کوي چې باید ګډه اداره جوړه شي، په کابل له حملې نه ډډه وشي او زموږ او ستاسو ترمنځ دي مذاکرات ادامه وکړي.

غیر رسمي خبره ئې دا وه چې ځینې ستاسو له طرحی سره موافق دي خو ځینې مخصوصاً د ببرک پلویان له ائتلافي او ګډ حکومت نه پرته په بل څه نه راضي کېږي، ما په غونډې کې ستا هغه اعتراض هم وړاندي کړ چې: تاسو د شمال د ائتلاف ځواکونه د څه لپاره کابل ته راانتقال کړي؟ آیا د دې خبرې معنا دا نده چې تاسو په زور په قدرت کې د پاتې کېدو اراده لري؟ د غونډې ځینې غړي لدې نه خبر نه وو، ځینو نورو وویل چې دا کار د کومې پرېکړې په اساس ندی شوی او شمېر ئې هم دومره ندی چې د تشویش وړ وي.

بالآخړه د ثور په پنځمې نېټې له مختلفو خواوو ګڼ شمېر مجاهدین کابل ته راکوز شول، ارګ، صدرات، داخله وزارت، خارجه وزارت او ګڼ شمېر نور مهم مراکز د حزب د مجاهدینو لاس ته ورغلل، د دغو مراکزو په نیولو کې د یادوني وړ مقاومت او جګړه نده شوې، که په هماغه ورځ د خواجه رواش هوايي ډګر نیول شوی وی او پدې ترتیب د کابل او مزار ترمنځ هوايي رابطه قطعې شوې وی نو د

پتي توطې، بربنډي څېرې ————— پېښي او د کارمليانو لوبه

شوم ائتلاف توطئه به کاملاً شنډه او د کابل بحران به د تل لپاره ختم شوی وو.

د فتحی زیری

ما په همدې ورځ ۵/۲/۷۱ د ماژدیگر له خوا د مخابری له لاري په پېښور کي، د افغان نیوز ایجنسي په دفتر کي له راغونډ شوو خبرنگارانو سره مرکه وکړه، پدې مطبوعاتي کنفرانس کي زما د وینا بشپړمتن دا وو:

ټول افغان ولس او گرد اسلامي امت ته د اسلامي انقلاب د بريالیتوب مبارکي وایم. دا بری د ټولو جهادي ځواکونو او د افغان ولس د فرد، فرد د نه هېرېدونکو قربانیو محصول دی، د دې عظیم جهاد د بريالیتوب په افتخار کي ټول افغان ولس شریک دی، هغه ولس چي د اسلام لپاره ئې د ټولو ستونزو او کړاوونو په وړاندي په میړانه صبر وکړ او یونیم ملیون شهیدان ئې ورکړل. زموږ ټول ولس په تېره بیا د کابل با ایمانه خلکو، پدې جهاد کي ستره ونډه درلوده، د جهاد په دوران کي د کابل د ښاریانو قرباني که تر نورو ولایاتو زیاته نه وه، کمه په هیڅ صورت کي نه وه.

جگړه پای ته رسېدلی او د جگړي ضرورت منتفی گڼو، ټولو ته بلنه ورکوو چي راځی یوه بل ته د وروری لاسونه ورکړو او د تلپاتې سولي د ټینگښت لپاره په گډه هڅه وکړو.

د کابل اوسېدونکو ته اطمینان ورکوو چي مجاهدین د دوی په خدمت کي دي، هیچا ته به لدوی نه زیان ونه رسېږي او عمومي عفو به د ټولو په هکله مراعات شي.

زموږ په هېواد کي به راتلونکي حکومتونه د خلکو په خوښه، د انتخاباتو او د ولس رأیي ته د رجوع له لاري ټاکل کېږي، تردې وروسته د کودتایي او تحمیلی حکومتونو د واکمني ټول امکانات پای ته رسېدلي.

پېښې او د کارمليانو لوبه _____ پټې توطيې، برېښې څېرې

عجالتاً به د ټولو جهادي تنظيمونو په اتفاق جوړ شوي مؤقت حکومت ته واگي سپارل کېږي او د شپږو مياشتو په منع منع کي به انتخابات تر سره کېږي. هغه توافقات چې پدې اړه د حزب اسلامي د استاڅو او نورو تنظيمونو د مشرانو ترمنځ شوي زموږ له نظره تائيد دي او موږ د هغوی په نسبت التزام کوو. فقط د هغه کميسيون ضرورت منتهی گڼو چې د کابل له سابقه واکدارانو نه مجاهدينو ته د قدرت د انتقال لپاره جوړ شوي، ځکه قدرت عملاً د هغوی له لاسه وتلی او د مجاهدينو په لاس کي دی.

موږ هيڅکله د يوه حزب مطلقه واکمني، هغه هم له قوې نه د استفادې له لاري نه غواړو او نه ئې د خپلو اسلامي اصولو مطابق گڼو.

موږ ټولو ته بلنه ورکوو چې راځی صادقانه تعهد وکړو چې لدې وروسته به زموږ په هېواد کي له يوه لاس نه بل ته د قدرت د انتقال په کار کي، د يوه څاڅکي ويني توښېدو او د پخوانيو ترڅو او خونړيو تجربو تکرار ته اجازه نه ورکوو.

بايد دا و منو چې اسلام د حکومت د جوړولو حق ولس ته ورکړي، يوازي هغه څوک په اسلامي نظام کي د حکومت کولو حق لري چې د ملت اکثريت ورباندي اعتماد وکړي.

له مؤمنو مجاهدينو، د کابل له ښاريانو او د اردو او څارندوی له هغو منسوبينو نه چې د رژيم په نسکورولو کي ئې فعاله ونډه وه ستاينه کوو او لدوی نه غواړو چې يوبل ته لاس ورکړي، په ښارکي کامل امنيت تأمين کړي او پری نزدی چې ماجراغوښتونکي مفسد عناصر د بد نظمي او د ولس د آزار او اذيت سبب شي.

له گاونډيو او دوستو هېوادونو، پاکستان، ايران او سعودي عربستان او ټولو هغو هېوادونو نه چې د جهاد په دوران کي ئې زموږ د ولس د اسلامي مقاومت په يوه بله بڼه ملاتړ کړي مننه کوو..."

پتي توطيې، برېښي څېرې _____ پيښي او د کارمليانو لوبه

جنرال جاويد ناصر د آی اس آی مشر ته د کابل د رژيم د نسکورېدو او ښار ته د مجاهدينو د ننوتو خبر پداسي وخت کي ورسېدو چي د تنظيمونو مشرانو د نواز شريف او ترکي الفیصل په شمول د پېښور په گورنر هاوس کي غونډه درلوده، ماته د يوه افغان مشر (چي نوم اخستل ئې ضرور نه گڼم) يوه عربي ملگري، د دې غونډي په هکله قصه کوله چي: زه هم د دې مشر د افرادو په ډله کي د غونډي ځای ته داخل شوم، نوموړی افغاني مشر، د خپل يوه ملگري او جنرال جاويد ناصر سره، له غونډي نه راووتل او يوه اطاق ته داخل شول، ماته هم موقع په لاس راغله چي دې اطاق ته ننوځم، دغه افغاني مشر، پاکستاني جنرال ته مخ وراړوو او له الحاح نه ډک غږ سره ئې هغه ته وويل: د حکمتيار د اقدام عواقب ډېر وخيم دي، په هر قيمت چي کېدی شي بايد مخه ئې ونيولی شي.

جنرال ورته وويل: تا ته ډاډ درکوم چي په هر صورت کي به دا اقدام شنډوو، حتی که د قوې د استعمال په بيه وي !! افغاني مشر ورته وويل: جنرال صاحب پليز (لطفاً ډاکار وکړي) هغه عرب وويل چي لدې ورځي وروسته ما خپله رابطه د تل لپاره له نوموړی مشر سره قطع کړه.

متأسفانه مجاهدين پدې و نتوانېدل چي د خواجه رواش هوايي ډگر فلج او د کابل مزار تر منځ رابطه قطع کړي، له همدې هوايي ډگر نه په استفادی سره، د جبل السراج ائتلاف و توانېدو چي د هوا له لاري له مزار نه کافي شمېر مسلح ملېشې د ثور په شپږمه شپه کابل ته راوړسوی او په کابل کي جگړه پيل کړي، جگړه د کمونست رژيم لوی درستيز جنرال آصف دلاور، د کابل د گارنيزيون قومندان جنرال نبي عظيمي، د ۰۵۵ فرقي قومندان جنرال بابه جان او د جنرال دوستم معاون جنرال مجيد روزی تر قومندې لاندي، د حزب اسلامي په خلاف پيل شوې وه. پدې جگړي کي اصلي ونډه د کمونست رژيم نه د پاتې قطعاتو وه، د نظار شوری ونډه ډېره ضعیفه وه، ډېر محدود شمېر کسان ئې کابل ته، هغه هم اکثراً د هوا له لاري را انتقال شوي وو، چي ځيني ئې د کابل په جنوب کي او ځيني

پېښې او د کارمليانو لوبه _____ پټې توطيې، برېښې خبرې

ئې له برگو دريشيو سره پدې خاطر د سفارتونو شا او خوا ته ځای په ځای شوي وو چې خبرنگاران او د بهرنيو هېوادونو استاځي ئې وگوري او د جگړې په هکله داسې راپورونه ورکړي چې دا د کمونستانو او مجاهدينو تر منځ نه، بلکه په خپله د مجاهدينو تر منځ ده.

مسعود په جبل السراج کي وو، د ده او کابل تر منځ ټوله لاره د حزب اسلامي د مجاهدينو په لاس کي وه، له يوه پلوه کابل ته له داخلېدو وېرېدو، له بله پلوه مطمئن نه وو چې کمونست جنرالان دي مقاومت وکړي شي، که څه هم ډاکتر عبدالرحمن د جنرالانو د اخلاص په هکله او د مقاومت د امکان په اړه ډاډ ورکاوو خو ده جرأت نشو کولې. دوه اونۍ وروسته چې کله کمونست جنرالان د کابل په اوضاع نسبتاً مسلط شول او د حزب اسلامي ځواکونه له ښار څخه ووتل او صبغۃالله مجددی هم کابل ته راوړسېدو، نو هله مسعود د جنرال مؤمن په ټانکونو کي د هغه د حمايې تر سيوري لاندي په ۱۳۷۱/۲/۱۹ کابل ته د ننوتلو جرأت وکړ، ده تر ټولو زيات په جنرال مؤمن باور او اعتماد درلود.

پدې جگړې کي، د حزب وحدت ونډه تر شوراى نظار، ډېره زياته او مؤثره وه. هم له شمال نه د جنرال دوستم له قطعاتو سره د دوى د راغلو کسانو شمېر تر شوراى نظار نه زيات وو او هم د کابل په اوسېدونکو کي د هزاره وو او پنجشيريانو د شمېر تناسب داسي وو چې د حزب وحدت تله ئې په شوراى نظار درنه کوله.

مورته د کابل په کوڅو کي، کور په کور جگړه هم گرانه وه او هم د ښار د تالا کېدو او وړاندېدو باعث معلومېده، پدې خاطر مو مجاهدينو ته هدايت ورکړ چې له ښار نه ووځي او په څلورو خواوو کي ئې مستقر شي.

په ظاهر کي او په سطحى ليدني سره خو ښايي دا ننوتل او ژر وتل زموږ د ځواکونو ماتې تلقى شي، خو په حقيقت کي په همدې اقدام سره د کمونستانو ټول پلان شنېد کړي شو. د دوى پلان دا وو چې د جهادي تنظيمونو مشران او مؤثر

پتي توطيې، برېښي څېرې _____ پيښي او د کارمليانو لوبه

شخصيتونه پداسي حال کي کابل ته ننوځي چي د کابل او ټولو سترو ښارونو او لويو لارو کنټرول کاملاً د کمونست رژيم نه د پاتې مسلح قطعاتو او خاد په لاس کي وي چي بيا به له دغو بې وزله لاس پښو تر لږو مېلمنو سره هرڅه کول آسانه وي، په کابل کي له راغونډېدو سره سم به له منځه وړل کېږي او قدرت به د تل لپاره د ائتلافي جبهې په واک کي پاتې کېږي. په همدې اړه اميد دی د څو پېښو وضاحت به لوستونکو سره مرسته وکړي چي په حقايقو ښه پوه شي:

۱ - د نجيب له استعفی نه د مخه او د جبل السراج د ائتلاف له جوړېدو وروسته، ماته په غير مترقبه ډول، د يوه هېواد له خوا (چي نوم اخستل ئې اوس ضروري نه گڼم) په پرله پسې توگه بلنه راکول کېده چي د دوی ملک ته سفر وکړم، پوښتنه مو وکړه چي د دعوت هدف څه دی؟ د نوموړی هېواد سفارت په اسلام آباد کي زموږ استاڅو ته وويل چي "زموږ حکومت حاضر دی حکمتيار د افغان ولس د لارښود په حيث استقبال کړي، دی به زموږ د جمهور رئيس خاص مېلمه وي او په هوايي ډگر کي به ئې د جمهور رئيس معاون هرکلی کوي" پداس حال کي چي لدې نه د مخه د نوموړی هېواد په ورځپاڼو کي د حزب اسلامي په خلاف شديد تبليغات کېدل، د لومړی ځل لپاره، داسي بلني، لداسي عجيبو وعدو سره او د نوموړی هېواد په دريځ کي داسي حيرانونکې او ناڅاپي تبديلي، موږ ته ستوالونه او تشويشونه راپيدا کړل، طبيعي وه چي باور ونکړو او سفر ترسره نشي، ډېر وروسته مو معلومات تر لاسه کړل چي په اصل کي د نوموړی هېواد استخباراتي ادارې زموږ د وژلو لپاره خاص پلان جوړ کړي وو ترڅو پدې ترتيب د ائتلافي جبهې د بری او په قدرت کي د تل لپاره د پاتې کېدو يوازنی خنډ او مانع له منځه يوسي.

۲ - سیاف چي د رباني په حکومت کي شريك وو او په کلکه ئې د هغه ملاتړ کولو، کابل ته له ننوتو دوه کاله وروسته، هيئتونو ته ويل چي "په خدای قسم ما په تېرو دوو کلونو کي يوازي دوه شپې په کابل کي تېری کړي، د دې لپاره چي د

پېښې او د کارمليانو لوبه _____ پټې توطيې، برېښې خبرې

کابل ښار امنیت د کمونستانو په لاس کې دی او په ځان وېرېږم " ده د ځان د امنیت په هکله دا تشویش پداسې حالت کې درلود چې په همدې تېرو دوو کلونو کې ده د ائتلاف او کمونستانو په خلاف د یوې خبرې کول هم مناسب نه گڼل او پوره پوره احتیاط ئې کولو. موږ په همدې مودې کې یو ځل د مرکې لپاره خبرنگاران ورو لېږل، هغه ورته وویل چې پدې شرط مرکه کوم چې د ملیشو او کمونستانو په هکله به له مانه تپوس نکوي!

۳ - د جگړې په یوه پړاو کې چې د سولې او روغې جوړې لپاره هڅې پیل شوې وي، مولوی محمدي، مولوی خالص او استاد سیاف بتخاک ته راغلل او د میا محمد آغا په مرکز کې مو غونډه درلوده، د خبرو اترو په جریان کې مولوی محمدي موږ ته وویل: له مجددی سره مې مناقشه وه، هغه ته مې وویل: حزب اسلامي خو له کمونستانو څخه قدرت تر لاسه کړ، تاسو ولې او د کوم شرعی مجوز له مخې له کمونستانو سره ملگري شوی او د حزب اسلامي په خلاف مو جگړه پیل کړه؟ مجددی راته وویل: حزب اسلامي پر کابل راکتونه ویشتل!! په ځواب کې مې ورته وویل: خدای خبر که حزب اسلامي نه وای په کابل کې به کمونستانو له موږ سره څه کړي وو؟! بیا ئې سیاف ته مخ کړ او ورته وئې ویل: ته او خدای دي که به له حکمتیار سره ملگرتیا نه کوي!! ما مولوی صاحب ته وویل: مولوی صاحب! دا خبره باید په ډاگه او ټول ولس ته وکړي، نه یوازي مشرانو ته او په پټو غونډو کې!! مولوی صاحب راته وویل: حکمتیار صاحب! ته ښه پوهېږې چې زه دا خبره په ډاگه نشم کولی!!

حقیقت دادی چې که د حزب اسلامي مقاومت او د دې خطرناکې توطيې په وړاندې په هوشیارتیا سره ودرېدل نه وای، نو په هماغه لومړیو ورځو کې به د کمونستانو پلان عملي کېدو او له مجاهدینو سره به هماغه څه کېدل چې تاجکستاني کمونستانو په دوشنبې کې وکړل، لومړی ئې له مسلمانانو او دیموکراتانو سره ائتلافي حکومت جوړ کړ، بیا ئې دیوه عسکري اقدام له لاري

پتي توطيې، بربنډي څېرې ————— پيښي او د کارمليانو لوبه

ائتلافي حکومت ختم او دوشنبه ئې اشغال کړه او د اسلامي نهضت غړي ئې هجرت ته مجبور کړل.

د امريکا عکس العمل

غربي آژانسونو په کلکه د حزب په خلاف او د ائتلافي جبهې په گټه هومره وسيع او درواغجن تبليغات کول چي د کابل راډيو د تبليغاتو ضرورت ئې منتفی کړي وو او کابل راډيو ته هم هغوی تبليغاتي مواد په لاس ورکول. پدغو تبليغاتو کي په لاندي ټکو ترکيز کېدو:

- بايد وښيي چي جگړه د مجاهدينو ترمنځ روانه ده او کمونستان پدې جگړي کي هيڅ ونډه نلري.

- مسعود او د ده ملگري ئې پداسي حال کي د کابل فاتحين او مدافعين معرفي کول چي: دوی پدې جگړي کي فقط د کمونستانو د جگړي لپاره د يوه پوشش حيثيت درلود، مسعود په خپله له کابل نه ۸۰ کيلومتره لږي په جبل السراج کي وو او کابل ته ئې هم د داخلېدو لار نه درلوده او هم په کابل کي په ځان وېرېدو، خو بی بی سي به ويل چي مسعود د کابل په دروازو کي کابل ته د ننوتلو لپاره تياری نيسي!! دوی په کابل کي دفاع نه، بلکه جگړه او تېری پيل کړي وو، ټوله جگړه په هغو منطقو کي شوې چي د دوی د مخالفينو په لاس کي وي او دوی د هغوی د نيولو هڅه کړي، که جگړه په خيرخانه، کارته پروان او وزير اکبر خان مينه کي روانه وي او دا سيمي وړاني شوې وي نو په رشتيا، دوی مدافعين او مورې تېری کوونکي وو، خو که جگړه د کابل په جنوب او غرب کي په هغو منطقو کي شوې وي چي يا هزاره او يا پښتانه پکي مېشت وو لکه: خوشحال مينه، رحمن مينه، پکتيا کوټ، قلعه چه، چهل ستون، کارته ۳، کارته ۴ او کارته سخي او فقط همدا منطقي په هغو حملو کي وړاني شوې او خلک ئې هجرت ته مجبور شوي چي شوراى نظار او

پېښې او د کارمليانو لوبه _____ پټې توطيې، برېښې خبرې

انډيوالانو ئې په لومړۍ سرکي له حزب اسلامي سره او بيا له حزب وحدت سره درلودې، نو متعرض خوک او مدافع خوک دی؟

غربي آژانسونو، ورځپاڼو او راډيوگانو، د غربي هېوادونو مخصوصاً د امريکا د خارجه وزارت او سناتورانو او کانگرس مينانو، هغه ويناگانې او تبصرې خورولې چې ويل ئې، امريکا به پرې نږدې او يا بايد پرې نږدې چې کابل، د حزب اسلامي په لاس کي پرېوځي.

ما ته د پاکستان د آی اس آی پخوانی مسئول جنرال حميد گل، چې کابل ته د رباني په بلنه راغلی وو، په چهار آسياب کي، د يوې ليدني په دوران کي وويل: امريکا ته مي سفرکړي وو، د ستيت ډيپارټمنټ (خارجه وزارت) او د پنتاگون (دفاع وزارت) له مسئولينو سره مي تفصيلي خبري درلودې، په ټولو ليدنوکتنو کي ماته امريکايي مسئولينو وويل چې موږ حکمتيار پرې نشود چې کابل ته داخل شي او هيڅکله به ئې پرې نږدو چې په کابل حکومت وکړي!!

همدا راز د پاکستان د صوبه سرحد پخوانی گورنر جنرال فضل حق راته وويل: هغه وخت چې بوش لاد ريگن مرستيال وو او پاکستان ته ئې دوره کړې وه، په گورنر هاوس کي ئې د يوې خاصي غونډې په ترڅ کي، ستا (حکمتيار) په باره کي وويل: Eliminate this fanatic يعنی دا متعصب او لجوج (حکمتيار) ختم کړي "بايد له ځان سره پام وکړي"

امريکا په څو دليلونو د حزب اسلامي حکومت نشو زغملاي:

- په اسلامي اصولو د حزب تاگېد.
- د حزب نظم، قوت او په ولس کي قوي نفوذ او ژوري ريښي.
- په اسلامي نړۍ کي د حزب پراخ محبوبيت.
- د افغانستان په داخلي چارو کي د امريکا د لاس وهنو مخالفت.

پتي توطيې، برېښي خبرې _____ پيښي او د کارمليانو لوبه

- په عراق باندي د امريکا د حملې غندنه.
- د امريکا له جمهور رئيس ريگن سره له ملاقات نه زما ډډه.
- له هغه ائتلاف سره د حزب مخالفت چي د واشنگتن او مسکو په اشاره او موافقه جوړ شوی وو.
- د ظاهرخان د راوستلو امريکائي پلان شنډول.

بايد دا ټکي توضيح کړم چي امريکا او پلويانو ئې تل دا هڅه کړي چي د ظاهرخان د بيا مسلط کولو لپاره لار اواره شي، دوی د ظاهرخان په راوستلو سره هغه خاصه طبقه په افغانستان مسلط کول غوښتل چي:

- د دين په نسبت التزام نلري، په غرب پوري تړلي دي، غربي اخلاق او غربي افکار لري.

- د جهاد په دوران کي په اروپا او امريکا کي پاتې شوي، قبله ئې واشنگتن ده او هماغه څه به په افغانستان او منطقي کي کوي چي امريکا ئې غواړي.

دوی پدې کار سره غواړي دنيا ته وښيي چي د افغانستان کشاله نه په کمونيزم حل شوه او نه په اسلام، بلکي په سلطنتي او شاهي نظام حل شوه، لږ تر لږه پدې سره دوی د جهاد د تجربې ناکامول غواړي. همدا راز دوي، پدې کار سره په ايران کي دې ته د ورته تحول راوستلو لپاره لار آاروی، که په افغانستان کي پس لدومره قربانيو، شهادتونو، هجرتونو، د اسلامي نظام په ځاي، زور شاهي نظام راتلاي شي ولې بايد دا تجربه په ايران کي هم پلی نشي.

مگر نگوړئ کله چي د امريکا د غوښتني او اصرار په نتيجه کي، د بي نظيربوتو حکومت، سردار ولې ته بلنه ورکوي چي د پاکستان دوره وکړي، له افغاني خانانو او قبایلي ملکانو سره د ليدني کتني غونډي ورته جوړوي او مزار، کندهار او ننگرهار ته ئې دلپړلو ناکامه هڅه کوي، په همدې وخت کي، په غير مترقبه توگه، د امريکا جمهور رئيس، بل کلنتن، د ايران د پخواني پاچا رضاشاه

پېښې او د کارمليانو لوبه _____ پټې توطيې، برېښې خبرې

ځوي، رضا پهلوي سره گوري، دا جريان نښې چې امريکا د افغانستان او ايران لپاره ورته پروگرام لري، دا ځکه چې غرب پرسته عناصر، پدې دواړو هېوادونو کې، په کوم منظم سياسي حزب کې ندي راغونډ شوي، د دوی لپاره د شاهي کورنۍ د غړو نه پرته بل محور نشته. په افغانستان کې له هرې ډلې سره د امريکا مرستې پدې پوري مشروط وې چې د ظاهرشاه د راوستلو له امريکايي پلان سره توافق وکړي. شوراى نظار، شعلهء جاويد، افغان ملت، ملي جنبش او د طالبانو د جنبش له يوې ډلې سره دوى هلته خواخوږي بنودلې چې د دې پلان په هکله ئې امريکا ثبات ته اطمینان ورکړي.

ځينې کسان داسې گمان کوي چې زه يوازي پدې خاطر د ظاهرخان د پلان سره مخالفت کوم چې د ده په وخت کې په بند محکوم او محبس ته لېږدول شوی وم، خو حقيقت دا دی چې زموږ د هېواد لپاره څومره چې کارمل خطرناک وو همدومره ظاهر خطرناک دی، که کارمل د روسانو د غلامۍ نښه وه، ظاهر د امريکا د غلامۍ نښه ده، له بيدينه وطن خرڅوونکو نه پرته بل څوک لدې پلان سره موافقه نشي کولي.

د گاونډيو دريغ

په پاکستان کې د افغانستان په هکله څو نظره وو:

- ځينو په کابل کې د مجاهدينو يو قوي حکومت، هم له سياسي پلوه او هم له اقتصادي پلوه گټور گڼلو، د مرکزي آسيا نوو بازارونو ته لار موندل او له هند سره په شخړه کې له خپلې شانه مطمئن کېدل ئې په کابل کې له يوه قوي مرکزي حکومت سره مرتبط گڼل.
- ځينو حلقو دا رايه درلوده چې بايد په کابل کې دولتي قدرت يوه ضعيف غيرپښتون مشر ته وسپارلی شي، يو پياوړی پښتون مشر دوي ته د پښتونستان مسئله راولاړولی شي.

پتي توطيې، برېښې څېرې ————— پېښې او د کارمليانو لوبه

- ځيني بيا داسې دي چې مستقل ملي نظر نلري، په ټولو کورنيو او بهرنيو قضايو او کي د امريکا نظر مقدس، محترم او واجب التعميل گڼي او د امريکا له پرېکړې نه د مخالفت تصور هم نشي کولي، دغې حلقې هم پدې خاطر د ائتلاف ملاتړ کولو چي امريکا همدا خوښوي او هم پدې خاطر چي گمان ئې کولو پدې سره د هغو کمونستانو خواخوږي جلبولي شي چي د شوروي اتحاد له زواله وروسته، د بلي پناگاه په لټه کي دي.

په ايران کي يوه حلقه داسي وه چي په کابل کي ئې يو قوي اسلامي حکومت د دې لپاره د ايران په گټه گڼلو چي پدې سره به د ايران مټ پياوړي شي، افغانستان به د امريکا په اډې نه بدلېږي او له ختيځ لوري به ايران ته هيڅکله گواښ نه متوجه کېږي، دوی د افغانستان قضیې ته د مذهبي او ملي تعصب په ځای د اسلامي زاوېې نه کتل.

خو په ايران کي يوه حلقه داسي وه چي په کابل کي ئې يو قوي مرکزي حکومت، هغه هم د سنيانو او پښتنو تر قيادت لاندې، د ايران د ملي گټو لپاره مفيد نه گڼلو، دې ته ئې ترجيح ورکوله چي شيعه، تاجک او نوري پرگنې د پښتنو په خلاف متحد شي او پدې سره يا هغوی ته په واکمني کي په زړه پوري برخه په لاس ورشي او يا لږ ترلږه د يوه ځواکمن حکومت د جوړېدو مخنيوی وشي، د غی ډلې په افغانستان کي د ملي او مذهبي تعصب په اساس، حتی د هغو ډلو ملاتړ کولو چي په غرب پوري کاملاً تړلې دي او تل ئې د امريکا د خوشحالولو لپاره ايران ته بد او رد ويلی!

همدا راز د خليج په جگړي کي د حزب دريځ چي هم ئې پدې منطقي کي د امريکايي فوځونو ځای په ځای کېدل محکومول او هم ئې په عراق حمله غندله له يوې خوا ايران او له بله پلوه سعودی عربستان خوا بدی کړي وو.

ډهلي ته داسي راپورونه ورکړي شوي وو چي گواکي، اکثر کشمېری مجاهدين د حزب له خوا روزل شوي، په کابل کي د حزب اسلامي واکمني او يا په

پېښې او د کارمليانو لوبه _____ پټې توپنې، برېښې خبرې

حکومت کې فعاله او مؤثره ونډه، ډهلي ته داسې برېښېده چې پدې سره به په منطقي کې انډول د ډهلي په ضرر تغيير مومي، پدې سربيره په ائتلاف کې د کمونستانو برخه او په ډهلي کې د کمونست حزب د زيات شمېر غړو او سپدل، د ډهلي واکداران دې ته هڅول چې د کابل له ائتلافي ادارې سره پوره خواخوږي ولري.

ځيني بنايي داسې گمان وکړي چې دا د حزب اسلامي د ناکام بهرني سياست نتيجه وه چې ندى توانېدلى د گاونډيو يا د منطقي له هېوادونو څخه د کوم يوه ملاتړ ترلاسه کړي، خو هغوى بنايي دې ته متوجه نه وي چې دا د ټولو هغو سياسي احزابو گډ مسير دى چې د خپلواکۍ لارې غوره کړې، د خپل هېواد په استقلال او د خپل ولس په آزادۍ او سرلورۍ باور لري او نه غواړي چې د نورو دگټو لپاره د ده ولس قرباني شي. د دې ذهنيت له خاوندانو نه تپوس کوم چې: زموږ په وړاندي له پرتو دريو لارو څخه د کومې يوې غوره کول، گټور اود اسلامي اصولو مطابق وو:

- له امريکايي کمپ سره ملگرتيا، چې د ظاهرشاه له مسلط کولو نه پرته په بل شي نه راضى کېدل.
- د هغه کمپ ملگرتيا چې د مسکو تر مشرتابه لاندې جوړ شوى او له کمونستانو سره د ائتلافي حکومت غوښتونکى وو.
- خپلواکه او مستقل پاتې کېدل اود خپلواکه پاتې کېدو کړاوونه گالل.

بنايي د سطحى رايې خاوندان داسې وگڼي چې دوې لومړنۍ لارې، قدرت ته د رسېدو لندې او آسانه لارې دي، خو د افغانستان د پېښو بهير ثابتته کړه چې دا يو غلط او خطا تصور دى، چا چې دا لار غوره کړي د نورو دگټو لپاره قرباني شوي او په پاى کې له رسوايي او ندامت نه پرته بل څه په لاس ندي ورغلي.

زه له زړه نه پدې خبرې باور لرم چې وروستۍ فتح به د هغه چا په برخه وي

پتي توطي، بر بندي خبرې _____ پيښي او د کارمليانو لوبه

چي دريمه لار ئې غوره کړي. چي نتايج هرڅه وي موږ په همدې دريمي لاري د تلو کلک او پوخ عزم کړي. موږ سل ځله د اسلام د حاکميت او د اسلامي امت د سر لوري لپاره قرباني کېدو ته چمتو يو، هرڅه منلي او زغملی شو، خو له الله نه پرته بل بادار او آقا ته سر نشو ټيټولي، له هر چا سره د خپلي عقيدې په چوکات کي پتمنه ملگرتيا کولی شو، خو د هيچا غلامي نه منو.

له کابل نه وتل _____ پتي توطيې، برېښي خبرې

له کابل نه تر وتلو وروسته

که څه هم زموږ ځواکونه، پدې طمع له کابل نه وتل چي پدې ترتيب به جگړه متوقف شي، خو داسي ونشول، زموږ په مرکزونو د ائتلافي جبهې حملې په مسلسل ډول روانې وې، حملې د کمونست رژيم نه پاتې قطعاتو کولې خو له اسلامي دولت نه د دفاع تر نامه لاندې!! موږ مجاهدينو ته د صبر او زغم توصيه کوله، پدې مرحلې کي موږ ته د صبر او انتظار سياست له هره پلوه غوره او گټور وو، جگړه د کمونستانو په گټه وه، دا ځکه چي پدې ترتيب خلکو ته حقايق ښه څرگندېدل او په ضعيفت د پوهېدو ښه فرصت په لاس ورتلو، مخصوصاً هغو مجاهدينو ته چي کابل ته داخلېدل او په خپلو سترگو ئې ليدل چي د کابل واک په بشپړه توگه د کمونستانو په لاس کي دی او په ائتلاف کي شامل شوي مجاهد ډوله، په حقيقت کي د څو ورځو لپاره د کمونستانو مېلمانې دي، امنيت ئې د هغوی په لاس کي دی، حتی د دوی مشران، د کمونستو جنرالانو له کارت نه پرته د کابل په ښار کي تگ راتگ نشي کولي. راډيو او تلویزيون د هغوی په واک کي،

پتې توطې، بربنډې څېرې _____ له کابل نه وتل

د ارگ په دروازو کې هغوی ولاړ دي، هوايي ډگر دوی اداره کوي، د ښار د منځ او ښار ته د ورتلو راتلو لویو لارو امنیتي پوستې ټولې د کمونستانو په لاس کې! خو له جگړې نه زموږ ځان ساتنه او اجتناب کافي نه وو، کمونستو جنرالانو ته وظیفه ورکړې شوې وه چې حتماً د جگړې اور بل کړي، له یوې خوا حزب وحدت او اتحاد په جگړه اخته کړي او له بلې خوا، له اسلامي دولت نه د دفاع ترنامه لاندې د دولت څو اکوڼه د اتحاد او وحدت په شمول د حزب په خلاف وځنګوي.

پدې مرحلې کې د ائتلافي جبهې شعارونه، چې کله به جنرال مجید روزی او کله مسعود او د ده نورو انقلابیانو تکرارول دا وو: حزب اسلامي به تر سپینې شګې زغلوو، پښتنو دوه نیم سوه کاله حکومت کړي، نه پرېږدو چې بیا په افغانستان حکومت وکړي.

زموږ شعار دا وو: موږ له جمعیت سره هیڅ جگړه نلرو، که جمعیت له کمونستانو نه رابېل شي، له کمونست رژیم نه پاتې قطعات منحل کړي او د دولت له حساسو مناصبو نه کمونستان لېري کړي، موږ د مؤقتې مرحلې حکومت په کامله توګه دوی ته سپارو.

موږ مجاهدینو ته ویل: د کمونستانو هڅونکو بریدونو او حملو ته عکس العمل مه ښيي، صبر وکړي، د مخامخ جگړې په ځای باید هغه کمونست جنرالان ستاسو د حملو هدف وي چې دا جگړه ئې پیل کړې او واګې ئې سل په سلو کې د دوی په لاس کې دي. د دغو جنرالانو په خلاف، ښه ډېر کارونه تر سره شول، ځینې ئې په قتل ورسېدل، ځینې د انفجاراتو په ترڅ کې تپیان شول، په ځینو نورو یو په بل پسې ګڼ شمېر حملې وشوې او له وېرې د هېواد پرېښودو ته اړ شول، جنرال آصف دلاور د همدغې ډلې په جملې کې وو، چې د کور مخي ته، د دفتر او کور ترمنځ او په دفتر کې ئې ورته انفجارات وشول.

د جنرال دوستم د جلبولو هڅې

له کابل نه وتل _____ پتي توطې، برېښې خبرې

صبغة الله مجددي له يوې خوا او رباني له بلې خوا هڅه کوله چې د جنرال دوستم حمايت ترلاسه کړي، دواړه يو په بل پسې له دوستم سره د ملاقات لپاره مزار ته سفر کوي، مجددي ورته د ستر جنرالۍ رتبه منظوروي او په خپلې وينا کې د هغه ښه ډېره ستاينه کوي. مولوي منصور ئې له خالد بن وليد سره تشبیه کوي. رباني ورته وايي چې تر خپل ځويه زيات راباندي گران يې، څو ځله مزار او شبرغان ته د زيارت لپاره ورځي. د دې په ځای چې د تش په نامه جمهور رئيسانو په وړاندي د احترام په ځای کولو لپاره د دوی يو جنرال کابل ته راشي، دوی د هغه په حضور د مشرف کېدو لپاره يو په بل پسې مزار او شبرغان ته ورځي، لدینه هرچا ته جوته کېده چې په کابل کې د دغو مشرانو حيثيت څومره دی او د کمونست رژيم نه پاتې جنرالانو په وړاندي د دوی د حقارت، ضعف او احتياج احساس څومره؟؟

د مجددي او رباني تر منځ د جنرال دوستم د حمايت ترلاسه کولو په سر رقابت ورځ په ورځ زياتېدو، د مجددي د دوه مياشتني رياست په وروستيو شپو ورځو کې دا رقابت خپل اوج ته ورسېدو. له وضعیت نه د رباني انتباه دا وه چې مجددي حتماً په قدرت کې پاتې کېدل غواړي او کمونستان به ئې حمايت کوي، سخت لالهانده او وارخطا وو، سعودی ته ئې سفر وکړ، ترڅو رياض، له مجددي نه ده ته د قدرت په انتقال کې مرسته وکړي، خو د سفر له نتايجو نه زيات ډاډمن نه وو او گمان ئې کولو چې د مجددي مؤقت راوستل اصلاً د دې لپاره وو چې د کمونستانو په مرسته تل په قدرت کې پاتې شي.

مجددي له مسعود نه هم دا هيله درلوده چې پدې کار کې به د ده مرسته کوي. دا ځکه چې د جهاد په دوران کې د امريکايانو ځيني فوق العاده مرستي د ده له لاري مسعود ته رسېدلی وي، خو دا هيله نه يوازې تر سره نشوه بلکې مسعود تهديد کړ چې که قدرت پرې نږدې په زور به دی له ارگ نه وباسو.

رباني او مسعود مسکو او ډهلي ته هيئتونه ولېږل ترڅو لدې لاري

پتي توطني، بربندي خبرې _____ له کابل نه وتل

کمونستان پدې متقاعد کړي چې د قدرت له انتقال سره توافق وکړي، روسي هیتت د کابل او مزار ترمنځ دوره وکړه، جنرال دوستم ئې پدې قانع کړو چې پدې هکله خپله بې طرفی اعلان کړي.

دواړو زموږ لوري ته مخه کړه، غوښتل ئې موږ د یوه په مقابل کې د بل مرسته وکړو، رباني د استاد سیاف په شمول ریشخورو ته راغلل، دواړو پدې ټینګار کولو چې د پېښور د معاهدې مطابق باید قدرت رباني ته انتقال شي. ما ورته وویل: که تاسو دا خبرې ومني چې ملېشې به له کابل نه ایستل کېږي، کمونستان به له حساسو ادارو نه ایستل کېږي او د څلورو میاشتو په پای کې به انتخابات تر سره کېږي، پدې صورت کې زه له مجددی نه رباني ته د قدرت له انتقال سره موافق یم او که دا کار نشي کولی نو ته او مجددی ماته برابر یاست، تاسو پوهېږئ او مجددی.

مجددی پداسې حال کې زموږ د مرستي ترلاسه کول غوښتل چې زموږ په خلاف ئې د کمونستانو د جګړې په کلکه ملاتړ کولو، په شوری او حکومت کې زموږ د غړو د شمولیت سخت مخالف وو او غوښتل ئې کمونستانو او امریکایانو ته وښيي چې د بنسټپالو د ټکولو لپاره تر ټولو غوره کار، په ریاست جمهوري کې د ده پاتې کېدل دي، د خپلې سورلی په طیارې د راکټ حمله ئې هم د حزب کار گڼلو. خو اوس لدې مخالفونو نه نادم وو او په طیارې د حملې خبره ئې بېرته واخستله او هغه ئې د مسعود کار وگڼلو، زموږ له استاڅو سره ئې ډېرې خوږې خوږې خبرې کولې او ویل ئې چې زه په ملګرتیا کې ډېر کلک یم اوس به حکمتیار صاحب ته ثابتې کړم چې څومره مې د ده مخالفت کولو تر دینه به زیات د ده ملاتړ او تائید کوم، موږ ورته وویل: که ته په قدرت کې پاتې کېږې موږ ورباندې اعتراض نلرو او که رباني ته ئې سپاری موږ ئې مخالفت نه کوو. موږ ته اصلي خبره د ملیشو انحلال او د انتخاباتو ترسره کېدل دي. هغه ویل چې زه پدې هکله د حکمتیار صاحب سره مخامخ خبرې کوم. خو د دوستم بې طرفی او د مسعود

له کابل نه وتل _____ پتې توطې، برېښې خبرې

اخطارونو مجددی مجبور کړ چې له قدرت نه لاس واخلي خو اعلان ئې وکړ چې زه
قدرت رباني ته نه، بلکه شوری ته سپارم، غوښتل ئې داسې وښيي چې رباني ته د
قدرت سپارل داسې لویه گناه ده چې دی ترې ځان ساتل غواړي. بالآخره مجددی
له ارگ نه وووت، خپل ځای ئې رباني ته خالی کړ او پېښور ته ولاړ، څو ورځې
وروسته، ده ته سپارل شوی کور هم د شورای نظار غړو محاصره او فرش او ظرف
ئې تالان کړل.

پتي توطيې، برېښي خبرې _____ د رباني واکمني

د رباني واکمني

رباني که څه هم د يوه بين المللي سازش او له کمونستانو سره د ائتلاف له لاري قدرت ترلاسه کړ، خو له مجددی څخه ئې د اقتدار د انتقال غوښتنه د پېښور د معاهدې له مخي کوله، پداسي حال کي چي د پېښور په معاهدې کي ليکل شوي اصلي ټکي دا وو:

- رباني به فقط د څلورو مياشتو لپاره د دولت رئيس وي او دا موده به د يوې ورځي لپاره هم نه اضافه کېږي.
  - پدی موده کي به يوه متفق عليه شوری (داسي شوری چي ټول ورباندي اتفاق وکړي) جوړېږي.
  - د صدارت مقام ته به حزب اسلامي له خپلي خوا صدراعظم معرفي کوي.
  - د دولت له حساسو ادارو نه به کمونستان لېږي کېږي.
- راشئ وگورئ چي د دې معاهدې په هکله رباني څنگه التزام وکړ:

د رباني واكمني _____ پتي توطني، برېښي خبرې

د څلورو مياشتو په ځای ئې څلور کاله څلور مياشتني حکومت وکړ، داسې حکومت چې پدې ۵۲ مياشتو کې داسې يوه مياشت نده تېره شوې چې د هېواد په مرکز يا ولاياتو کې کومه لويه او سخته جگړه نه وي شوې، توپونه، ټانکونه او جهازونه نه وي استعمال شوي او د لسهاوو کسانو وينې نه وې توی شوې، وړې نښتې، د ولسوالۍ يا دوو جبهو په سطحه، که ووايو چې هره ورځ بلاناغه شوې مبالغه موندنه کړې.

ده گمان کولو چې په دغو حملو سره به د کابل په شا او خوا کې د حزب اسلامي مراکز ختم کړي، په اوضاع به مسلط شي، د شورې د جوړولو ضرورت به منتفی شي او بل ته د قدرت د سپارلو غوښتنه به پای ته ورسېږي، خو په جگړو سره ئې څه ترلاسه نکړل، څلور مياشتني پوره شوي، متفق عليه شورې جوړه نشوه، د معاهدې مطابق دا موده بايد د يوې ورځې لپاره نه وې تمدید شوې، ټولو ډلو حتی هغو چې ده ورته هره مياشت د تنظيم په نامه په بوجيو بوجيو پيسې ورکولې، دا مطالبه وکړه چې قدرت دي د مشرانو شورې ته وسپارلی شي، خو هغه دې ته نه وو تيار، پدې ترتيب ئې د معاهدې دا بند هم نقض کړ، نور دې ته اړ شول چې د رباني د ټينگار په وجه د ده موده د ۴۵ ورځو لپاره پدې شرط تمدید کړي چې په همدې مودې کې به په لاندې ډول يوه شورې جوړېږي:

لومړې به د هري ولسوالۍ د مؤثرو قومندانانو او مخورو مشرانو د گډې غونډې له خوا د ولسوالۍ شورې جوړېږي، بيا به همدا شورې، مرکزي شورې ته خپل دوه استاخي معرفي کوي. تنظيمونه به هم محدود شمېر غړي دي شورې ته لېږي، لدې لاري به راتلونکي حکومت جوړېږي. دا د جگړو د ختمولو او په هېواد کې د يوه شورايي نظام د راوستلو ښه فرصت وو. که څه هم پنځه څلويښت ورځې د دې کار لپاره کافي نه وې، خو که رباني او انډيوالانو ئې په اخلاص او صداقت سره، د پرېکړو مطابق، د داسې شوراگانو د جوړولو په کار کې مرسته کړي وي، مشکل حل کېدو، خو هغوی په يوه بله پلمه کار ځنډولو، ورو ورو ټولو تنظيمونو

پتي توطيې، برېښي څېرې _____ د رباني واکمني

ته د رباني عزایم معلوم شول او پدې پوه شول چې هغه لدې پرېکړې نه د غلطی استفادی اراده لري، په پای کې غواړي د خپلي خوښي خو کسان راغونډ کړي او خپل ریاست یو ځل بیا تمديد کړي، د همدې لپاره له (۹) تنظیمونو نه (۷) د یوه مطبوعاتي کنفرانس او یوې گډې اعلاميې په ترڅ کې خپله مقاطعه اعلان کړه، رباني او سیاف یوازي پاتې شول.

رباني ته د تنظیمونو مخالفت مهم نه وو، هغه د ځینو تنظیمونو د افرادو اخستلو په چم ښه بلد وو. له ولایاتو نه ئې د هلیکوپترو په ذریعه د خپلي خوښي کسان راغونډ کړل، د جنرال دوستم ۶۰ کسان ئې غونډي ته راوبلل، سیاف ویل چې زه له دوستم نه په څه کې کم یم، په شوری کې به له شمال نه زما هم ۶۰ کسان منل کېږي. د حرکت انقلاب مشر مولوی محمدنبي اشترک ونکړ او د مقاطعی په پرېکړې ټینګ ودرېدو، خو معاونینو ئې شرکت وکړ. شیخ آصف محسني له شرکت نه ډډه وکړه خو د حرکت په نامه ځیني کسانو برخه واخیسته، مجددی او گیلاني نوموړی غونډه تقلبی او جعلی وگڼله، حزب وحدت په کلکه محکوم کړه، مولوی خالص هم مخالفت وکړ. خو سیاف او رباني تر پایه حتی د غونډي د شروع کېدو نه وروسته، راغلو کسانوته ویل چې مشران راروان دي، یو ساعت وروسته رارسېږي! د مازدیگر په غونډي کې شرکت کوي! نن ونشو سبا راځی!! د سیاف د جنوب او جنوب لوېدیځ له خوا معرفي شوو غړو په غونډي کې له شرکت نه ډډه وکړه، په گډه ئې له سیاف نه وغوښتل چې په غونډي کې به د اتحاد اسلامي غړي برخه نه اخلي، سیاف دوی ټول په مسجد کې پرېښودل او ورته وئې ویل: د نیم ساعت لپاره ځم، بېرته راځم. غونډه دایره شوه، دوه ثلثه رابلل شوي کسان له غونډي ووتل، پداسي حال کې چې په دروازو کې ئې مسلح کسان ودرولی وو او له غونډي نه د وتلو مخنیوی ئې کولو، د پاتې کسانو اکثریت پدې ټینګار کولو چې دا غونډه دي معطل شي، له مشرانو سره دي خبره وشي، لږ ترلږه د مشرانو څو کسان خو باید پدې غونډي کې حاضر وي او کم تر کمه د ریاست لپاره خو د رباني تر څنګ باید کوم بل کاندید موجود وي!!

د رباني واکمني ————— پتي توطې، برېښې خبرې

خو دوی ته وویل شو چې دا آخري ورځ ده، که غونډه وځنډېږي، د راکټي حملې احتمال شته، باید حتماً او همدا نن په همدې وروستۍ غونډې کې رایه واخستلی شي. بیا هم له یوې خوا بلي خوا د مخالفت غږونه اوچت شول، خو د برچې په زور کېښونلی شول، کاغذونه وویشلې شول او بېرته راغونډ شول او اعلان وشو چې استاد رباني د آراوو په اکثریت سره د دوو کلونو لپاره د دولت د رئیس په حیث وټاکل شو.

ماته د دې غونډې ځینو برخه والو وویل: په خدای قسم که په همدې غونډې کې چې د رابلل شوو کسانو دریمې برخې پکې برخه اخیستې وه، که د رباني تر څنګ هرڅوک ودرېدلی وی نو هغه به اکثریت تر لاسه کولو. ځکه د شورای نظار له خوا له غږو سره له اهانت او سپکاوی نه ډک وضعیت، د مشرانو د اشتراک په هکله درواغجنې وعدې، د غونډې شرمناک حالت او د کمونستانو شرکت، ټول کسان حتی متعصب جمعیتیان په کلکه ناراضه کړي وو.

موږ د غونډې په دوران کې هېڅ عکس العمل ونه بسودو، غوښتل مو ټول ولس ته د دې خلکو ماهیت څرګند شي او پدې پوه شي چې څوک د چل، فریب، رشوت، درواغو او هري ناجائزې وسیلې نه په استفادې سره په قدرت کې پاتې کېدل غواړي؟ لدې غونډې نه وروسته، په کابل او ټول هېواد کې د دې شوری په هکله چې رباني او پلویانو ئې د شوری حل و عقد نوم ورکړي وو، ویل کېدل چې، شوری پول نقد او د رباني په هکله دا شعار د فرد فرد په ژبه وو: یا ارګ یا مرګ.

عام ولس تر ټولو زیات په استاد سیاف غصه ول او د اتحاد د شوری او اجرائیه اکثر غړي له همدې غونډې نه وروسته هم له کابل نه ووتل او هم له اتحاد نه.

د استاد فرید صدارت

موږ د صدارت لپاره استاد فرید معرفي کړ، پدې هکله د حزب اجرائیه

پتي توطيې، بربنډي څېرې _____ د رباني واکمني

شوري، کابل ته د مجددی له راتلو نه د مخه خپله پرېکړه اعلان کړه. استاد فرید په قوم تاجک، د کاپيسا د ولايت اوسېدونکی او په هغه ولايت کي د حزب اسلامي د جهاد امير وو، مسعود څو څو ځله مخصوصاً له روسانو سره له اوربند نه وروسته، د ده په هغو سيمو بريدونه کړي وو چي پنجشیر ته څېرمه پرتې وې. خو هرځل ئې ماتې خوړلې وه، ده هم په فکري لحاظ او هم په عملي او جهادي لحاظ د استاد فرید په نسبت د حقارت احساس کولو او د صدر اعظم په حيث د ده منلو ته تيار نه وو، کابل ته د ده له راتلو سره مخالف وو. مور استاد فرید پدې خاطر د صدر اعظم په حيث وټاکو چي پدې سره د کمونستانو هغه خطرناکه توطئه شنډه کړو چي د پښتنو او غير پښتنو تر منځ، قومي او ژبنيو تعصباتو ته لمن وهل او په همدې اساس د جگړو اور بلول وو.

مقابل طرف د جگړو له نتايجو نه له مایوس کېدو وروسته، کابل ته د استاد فرید له ننوتلو سره موافقه وکړه، خوله استاد فرید نه د کابل د ولس او په لاري کي د پروان د خلکو شانداره او بې سابقی استقبال، ائتلافیون سخت وارخطا کړل، په کابل کي د حزب نفوذ په همدې ورځ دوي ته ښه معلوم شو، عقدی ئې تحریک شوې او حسادتونه ئې راوپارېدل، خو په هر صورت، استاد فرید د صدارت مانی کي مستقر شو.

د استاد رباني له خوا د ده څو ځله مېلمستيا او بيا په يوې خاصي غونډي کي ده ته يوه پته وينا ښايي له تاسو سره د رباني په نظرياتو د ښه پوهېدلو مرسته وکړي:

استاد فرید وائي: يو ځل ئې ماته خاصه مېلمستيا وکړه، خوله ما سره د جرير په شمول داسي وروڼه وو چي رباني نه غوښتل د هغوی په وړاندي خپله خبره ماته وکړي، مېلمستيا په عادي او عامو خبرو پای ته ورسېده، دوهم ځل ئې احوال راوېږو چي زما خاص مېلمه يي، ما له ځان سره جرير صاحب ملگری کړ، له دوې نه وروسته ئې راته وويل چي له تا سره څو خاصي خبري لرم، ما جرير له ځان

د رباني واكمني _____ پتي توطني، برېښي خبرې

سره واخيست او د استاد خاص اطاق ته ورغلم، ماته ئې كومه خاصه خبره ونكړه او په عامو خو لنډو خبرو ئې اکتفاء وكړه. دريم ځل ئې بيا احوال راولېږو، د ډوډۍ نه وروسته، لده سره يوازي خاص اطاق ته ولاړم او هغه راته وويل: موږ ته يوه خاصه تاريخي موقع په لاس راغلي، زه جمهور رئيس، ته صدراعظم او مسعود د دفاع وزير دي. لدې تاريخي موقع نه بايد اعظمي استفاده وكړو، محرومو قومونو ته داسي فرصتونه ډېر كم په لاس ورځي، استاد فريد وايي: ما گمان نه كولو چي يو مسلمان، بيا د شرعياتو يو استاد دى، داسي غير اسلامي ذهنيت ولري، ما د احزابو د يووالي او د افغان ولس د ملي وحدت او د كمونستانو په خلاف د گډ موقف په ارتباط له جناب رباني نه د كومي خاصي او مهمي خبري اورېدلو انتظار درلود، هغه ته مي وويل: استاده دا د حل لاره نده، نه اسلام دا د حل لارگنې او نه د هېواد اجتماعي جوړښت داسي دى چي لدې نه موږ ته كومه خاصه گټه ورسېږي.

پتي توطيې، برېښي څېرې _____ لويه گډه حمله

لويه گډه حمله

اټلافيونو د يوې لويې حملې لپاره تياري نيولو، غوښتل ئې د کابل په ختيځ او جنوب کي د حزب مراکز اشغال کړي. د کابل څلور لويې لاري د حزب په واک کي وې، دا د محاصرې حالت بايد ختم کړي، د حملې لپاره له شمال نه کافي شمېر د دوستم، جنرال مؤمن او حزب وحدت مسلح افراد کابل ته رانتقال شول، اصلي حمله بايد په دوو استقامتونو، د بالاحصار نه د چهار آسياب په لوري او له چهل ستون او دارالامان نه د ريشخور په لوري ترسره شي، له هوايي بمبارد نه بايد په پراخه پيمانه استفاده وشي.

موږ يوه ورځ د مخه د دوی د تجمع مراکز تر اور لاندې ونيول، پدې سره که څه هم د دوی د وسيع حملې پروگرام مختل شو، خو د سختي بمبارۍ په وجه او له خوشه ئې بمونو نه په پراخه پيمانه د کار اخستلو په وجه، دوی وتوانېدل له بالاحصار نه د سپاه سنگ په لوري پرمخ ولاړ شي او زموږ ځيني سنگرونه ونيسي، په يوې مرحلې کي زموږ د مجاهدينو روحيه هومره مړاوی او د شپې ورځي مسلسل بمبارۍ هومره ستومانه کړي وو چي د مقاومت له دوام نه مأيوسه شوی وو.

لويه گډه حمله _____ پتي توطيې، بربندي خبرې

د وضعیت د خپرني لپاره مو د شپې لخوا يوه غونډه راوبلله، حاجی صاحب کشمېرخان، انجنير صاحب فيض محمد، خورمن صاحب، ارغندیوال صاحب، ابوبکر صاحب او حاجی صاحب شیریندل په غونډه کې شرکت وکړ، د ټولو رایه دا وه چې لږ په شا کېږو د سقاوی په دشتي کې دفاعی خط جوړوو. په هغې غونډه کې چې ما د دغو ورونو په خبرو کې کومه پرېشاني او د سختې ستړیا او ستوماني کومې نښې لیدلې هېڅکله به مې له یاده ونه وځي. تقریباً درې اونۍ مسلسل د شپې ورځې جگړه وه، زیات شمېر مجاهدين مو شهیدان او ژوبل شوي وو، د شهداوو او ټپیانو د انتقال په وجه د مجاهدينو شمېر کم شوی وو. مور په ولایاتو کې منظم عسکري قطعات نه درلودل چې فوراً ئې لومړی خط ته سوق کړو او ستړی ستومانه مجاهدين تعویض کړو، له ولایاتو نه د داوطلب مجاهدينو راغونډول فرصت غوښتو، مور ناڅاپي لډاسي لوتی جگړې سره مخامخ شوي وو. ما ورونو ته اطمینان ورکړ، غونډه مې ختمه کړه او ورونو ته مې وویل چې ان شاء الله سبا به د حالاتو په رڼا کې مناسب تصمیم نیسو. په خدای باور وکړي چې د جگړې له پیل نه تر همدې شپې پورې زما تر ټولو ډاډمنه شپه چې هم مې په اطمینان او آرام زړه، ډوډۍ خوړلې او هم مې پوره خوب کړي، همدا شپه وه، ما له ځان سره فیصله وکړه چې سبا په خپله لومړی خط ته ځم او تر بری یا شهادت پورې به جنگېږم.

سبا سهار بیا جگړه پیل شوه، خو په ډېر سریع ډول د جگړې تعادل او انډول داسې د مجاهدينو په گټه بدلېدو چې هیچا د هغه تصور نشو کولې، تر لسو بجو پورې مور ټول اشغال شوي سنگرونه بېرته ونيول، ز مور ځواکونه د بالاحصار خولی ته ورسېدل، دښمن ښه ډېر تلفات لیدلې وو، په تینسته وو او سنگرونه ئې یو په بل پسې پرېښودل.

دا جگړه د ننگرهار د سولې د یوه هیئت په منځگړیتوب پای ته ورسېده، د سولې د هیئت پرېکړه چې دواړو خواوو ورباندې امضاء وکړه، د اوربند، د

پتي توطيې، برېښي څېرې _____ لويه گډه حمله

بنديانو د تبادلې، له کابل نه د مليشو د ايستلو او د لويو لارو د خلاصون غوښتنه کوله. مور د معاهدې مطابق جگړه متوقف کړه، بنديان مو خوشي کړل، لويي لاري مو د تل په شان خلاصی پرېښودي، خو مقابل طرف څو کاره وکړل:

• د مليشو د ايستلو په ځای ئې کابل ته د مليشو تازه نفس قوتونه رانتقال کړل.

• د شينډنډ په هوايي ډگر، چي د حزب اسلامي د مجاهدينو په واک کي وو، بمباري پيل کړه، دا بمباري تر دوو مياشتو پوري جاري وه.

د ننگرهار د سولي هټيت چي په خپلي پرېکړي کي ئې په واضح الفاظو ليکلي وو: کوم طرف چي لدې معاهدې نه تخلف وکړي، د ننگرهار قوتونه به د بل طرف په خوا کي، د متخلف په خلاف جنگېږي، خو په عمل کي ئې يوازي د مقابل طرف د سرغړونو په هکله په يوې راډيويي اعلاميې اکتفاء وکړه او هغه ئې له معاهدې نه د متخلف په حيث وغندلو.

د دې حملې نتايج

پدې جگړي کي د ائتلافونو د ماتې څو ستر ستر نتايج وو:

الف: د دوی غرور مات شو، پدې پوه شول چي ترسپيني شگي د مجاهدينو زغلول او د نادرشاه د واکمنۍ په دوران کي په پروان د حملې غچ اخستل، يعني څه؟ لدې ماتې نه وروسته زموږ په سنگرونو د دوی مخکنۍ د توپونومسلسل ډزی متوقف شوي.

ب: د دې جگړي په وجه د دوی ترمنځ اختلافات تشديد شول، که څه هم جنرال دوستم او حزب وحدت لادمخه پدې ناراض وو چي د جبل السراج د معاهدې مطابق دوي ته خپل منل شوي امتيازات ونسپارلی شول، خو پدې سترې جگړي کي د مسعود ضعيف شته والي، هغوی مزید ناراضه کړل، دوی پدې کار د

لویه ګډه حمله _____ پټې توطیې، برېښې څېرې

اعتراض حق درلود چې د دفاع وزیر دي مسعود وي او په جگړې کې تلفات دي د جنرال دوستم قطعات ګالي. د جگړې په دوران کې یوځل دوستم، مسعود ته په مخابراتي کې وویل: نامرد کجاستی؟ ما کشته مي شويم و تو آرام نشسته ای !! نامرده چیرته یې؟ موږ وژل کېږو او ته آرام ناست یې !!

ج: د حزب وحدت او جنرال دوستم په افرادو کې دا ذهنیت راولاړ شو چې ولې باید د نورو د اقتدار لپاره دوی د حزب اسلامي په خلاف وجنگېږي او مرګ ژوبله وزغمي؟ لدې جگړې نه د دوی حاصل څه دی؟ دې ذهنیت د دواړو طرفونو مشرتابه باندې فشار راوړ چې په خپل دریځ کې تجدید نظر وکړي، په حقیقت کې د دې ائتلاف د ړنگېدو سلسله له همدې ماتې نه وروسته پیل شوه او د هم آهنگي شوری په جوړېدو سره د هغه جنازه واخستلې شوه او ټغر ئې ټول شو او پدې ترتیب زموږ هېواد له یوې خطرناکې توطیې نه وژغورلې شو.

د خنجان عملیات

له مزار نه د ځمکې له لارې د ائتلافیونو یو قطار د کابل په لوري پدې نیت راخوځېږي چې په کابل کې د دوی متزلزل موقعیت مستحکم او مړاوی روحیه پیاوړې کړي. پدې لوی قطار د خنجانو په تنګي کې د اتل قومندان، صوفی پاینده محمد مجاهدینو، بریالی عملیات ترسره کړل، قطار ته د سر لوی زیان ورسېدو، ډېر ګاډې ئې له سړک نه لاندې کولې شول، کافي تعداد مړي او ټپیان ئې ورکړل، برید ناڅاپي وو. دا مؤثره حمله د ائتلافیونو په روحیې یوبل سخت ګوزار وو، هم د دوی شعارونو ته ښه په ځای او په وخت ګوزار وو او هم د دوی جنګي عزایمو ته.

صوفی پاینده محمد، تاجک او د شمال اوسېدونکی وو، د ده د مجاهدینو دغه عملیاتو، ټولو ته جوته کړه چې په کابل کې روانه جگړه، د سمتونو او قومونو ترمنځ نه، بلکې د کمونستانو او مجاهدینو ترمنځ ده.

پتي توطيې، بربنډي څېرې _____ لويه گډه حمله

مور له پروان څخه هم د همداسي يوه اقدام هيله درلوده، په پروان، کاپيسا او د کابل په شمال کي د حزب اسلامي تقريبا پنځه ويشت زره مسلح مجاهدين وو، چي په روسي قطارونو د دوی بریدونه بې ساری وو. په جهاد کي د دوی ستره برخه وه او روسانو تر هر چا زیات له همدغو مجاهدينو نه شکایت درلود چي له قلعه مرادبيگ نه تر پل متک پوري د سړک دواړو خواوو ته ئې کلک او نه ماتېدونکي سنگرونه او له نظامي لحاظه دقیق خندقونه درلودل او په روسي قطارونو ئې پر له پسې حملې کولی او د دغو سنگرونو او خندقونو د ختمولو لپاره د روسانو ټولي هلي ځلي ناکامه پاتې شوې وې. خو متأسفانه د خاصو عواملو په وجه دا هيله ترسره نه شوه، لويه وجه ئې دا وه چي ائتلاف وتوانېدو يو شمېر ضعيف النفسه افراد په پيسو واخلي، ځينو نورو بې اعتنايي وکړه او د کابل د لومړنيو پېښو په اړه ئې يا پدې دليل څه ونکړل چي د اکمالاتو لاري ئې بندي وې او يا پدې دليل چي غوښتل ئې د دوی منطقي ته جگړه راانتقال نشي. زه باور لرم چي که په شمالي کي د حزب اسلامي ځينو قومندانانو دا اشتباه نه وی کړې او له لومړۍ ورځي ئې پرېکنده او جدي دريځ غوره کړي وی نو نه يوازي دا چي دوی به له خپلي منطقي څخه نه ایستل کېدل او د ائتلافي ځواکونو په لاس به له سپکاوی سره نه مخامخ کېدل، بلکي د ټول ائتلاف د مقابلې لپاره يوازي د دوی ځواکونه کافي وو، هم به کابل له جگړو نه ژغورل شوی وو او هم به پروان لدې دردناک عاقبت سره نه مخامخ کېدو.

ائتلاف او د سولي هڅي

متأسفانه کمونستانو نه يوازي زموږ هېواد له مادی او اقتصادي لحاظه وران کړ، بلکي له اخلاقي پلوه ئې هم زموږ ټولني ته سخته صدمه ورسوله، هغه افغانان چي خبره ئې خبره وه، دهوکه، درواغ، بې وفايي، په دوستي کي دښمني، ژمني تر پېښو لاندي کول، له معاهدې نه د مقابل طرف د اغفالولو په لار کي کار اخستل ئې نه يوازي گناه گڼله بلکي هغه ئې د خپل عزت النفس او مروت منافی

لویه ګډه حمله _____ پټي توپټې، برېښي څېرې

شمېرله. خو د کمونستانو تسلط پدوی کې دا اوچت د میراني او مروت نښې وټکولې، د اسلامي اخلاقو په ځای کې دوي ته کمونستي اخلاق ورپه برخه کړل، داسې چې دروغ او د هوکه کمال وگڼي، په دوستي کې دښمني، د مقابل طرف غولول، ژمني تر پښو لاندې کول او له معاهدو نه د مقابل طرف د اغفال لپاره کار اخستل د هوشيارتيا او سياست مدارۍ نښه او لازمي غوښتنه وشمېري.

ائتلاف هم چې له کمونستانو او له کمونستانو نه متاثره شوو التقاطي عناصرو نه جوړ شوی وو، د ضعف او ماتې په وخت کې به ټې يوه بل ته عذرکولو، چې د روغې جوړې لپاره راوړاندې شي، خو نه يوازي دا چې له اضطراري حالت نه له وتلو نه وروسته به ټې د سولې د هيئتونو پرېکړې تر پښو لاندې او خپلې ژمني هيری کړي، بلکې د سولې د هلوځلو په جريان کې به يې، داسې شرارتونه کول چې مسلمان خو پرېږده د يوه عادي بامروته افغان له شأن نه ډېر ډېر لېري وي، د مثال په توگه:

د ننگرهار له قومندانانو نه ټې وغوښتل چې منځگړيتوب وکړي، له هغوی سره ټې د مليشو ايستل هم ومنل او د هيئت پرېکړه ټې امضاء کړه، خو کله چې هيئت د همدې پرېکړې د امضاء لپاره له کابل نه زموږ په لوري خوځېدو، ائتلافيونو په هغې غونډې د بمبارۍ پلان جوړ کړ چې ما به د سولې له هيئت سره درلوده، له هيئت سره ټې يوکس په پټه راولېږو، هغه ته ټې مخابره ورکړې وه چې زموږ د غونډې د ځای په هکله معلومات ورکړي، موږ د موسيې خوا ته د تيلو د ذخيرې په نامه، دلشکر ايشار په مرکز کې په يوې څمخې کې له هيئت سره غونډه درلوده، چې ناڅاپي د ائتلافيونو جهازونه راوړسېدل، يو په بل پسې ټې بمونه وورول، دوه بمونه د همدې څمخې شمال او جنوب ته د ۳۰_۴۰ مترو په فاصله راپرېوتل، په همدې ځای کې د هيئت موټري، د دوی ډريوران او امنيتي ملگري ولاړ وو او ښه گڼه گونډه ټې جوړه کړې وه. زموږ څمخه له گردونو داسې ډکه شوه چې يو بل مونه ليدو. خو الحمدلله پدې بمبارۍ کې هيڅوک ژوبل نه شو. يوازي د

پتي توطيې، برېښي خبرې _____ لويه گډه حمله

دوه دريو موټرو شيشې ماتې شوې. د هيئت غړو له رباني نه پوښتنه وکړه چې ولې مو له مور سره داسې معامله وکړه؟ رباني نه دا ويل شوي چې دا کار جنرال دوستم کړي او زه ئې محکوموم او نه دا چې نه يم خبر دا کار چاکري! فقط دومره ئې وويل چې زه سخت متأسف يم! او له تاسو نه هيله کوم چې خپل کار ته ادامه ورکړي!!

بل ځل ئې شيخ آصف محسني د حرکت اسلامي مشر د حرکت له زياتو غړو سره چهار آسياب ته راولېږو، د حرکت يوه قومندان ته ئې "چې اوس له حرکت نه ايستل شوی" وظيفه ورکړې وه چې د غونډې د ځای په هکله به د مخابراتي په ذريعه دوی ته اطلاع ورکوي او چې کله غونډه پای ته ورسېده د غونډې له ځای نه د دوی د خوځېدو سره سم به تماس نيسي، ترڅو د غونډې ځای پدې طمع بمبارد کړي چې زه به هلته، د هيئت له تلو نه وروسته، کم ترکمه د څو شيبو لپاره پاتې وم.

همداسې وشول، له محسني سره مي د غره ډډی ته، د يوې غونډې په سر، په يوه داسې کور کې غونډه وه چې شا او خوا ته ئې کوم بل کور نه وو، چې کله دوی رخصت شول، په هوا کې جهازونه راڅرگند شول او زما د فاميل د اوسېدو په هغه کور ئې بمونه وورول چې د همدې غره په بل اړخ کې د همداسې يوې غونډې په سر ئې موقعيت درلود، د کور شا او خوا ته بمونه راپرېوتل، شيشې ئې ماتې کړې، خو چا ته صدمه ونرسېده، وروسته معلومه شوه چې د راپورچي او راپور اخستونکي ترمنځ د غره د دې يا هغه اړخ په هکله غلط فهمي شوې وه.

همدا راز د پاکستانی علماوو يو لوی هيئت چې گڼ شمېر ډېر مشهور علماء پکې وو، د مولوی صاحب خالص په شمول، د سولي او روغي جوړي لپاره له پاکستان نه راوخوځېدو، رباني ورته اطمنان ورکړي وو چې د روغي جوړي غوښتونکی دی او لدوی سره به پدې هکله صادقانه مرسته کوي، هيئت چهار آسياب ته راغي، له مور نه ئې د کامل واک غوښتنه وکړه، ما ورته وويل: زه يوازي يو شرط لرم او هغه دا چې په افغانستان کې د يوه واقعی اسلامي نظام تأسيس او

لویه ګډه حمله _____ پټي توطیې، برېښې خبرې

د اسلامي شریعت نفاذ تضمین شي او د دولت مشر، د اسلامي اصولوسره سم د ملت په خوښه وټاکل شي او د دولت له حساسو ادارو څخه کمونستان لېري شي، د ځان لپاره هیڅ نه غواړم، تاسو ته په همدې شرط کامل واک درکوم.

هیئت له مور نه خوشحاله رخصت شو، خو کله چې زموږ له ساحی نه وووت او پلخرخي ته نږدې شو، د حربی پوهنتون له غونډیو نه د دوی د ګاډو په کاروان د (زی یو) مسلسل ډزی پیل شوي، په کاروان باندي ئې ډېره بده ورځ راوستله، ټول له ګاډو نه یوې خوا بلي خوا ته کوز شول او په ځمکي ئې پروت وکړ، د څو دقیقو لپاره ډزی رواني وي!! دا ډزی پداسي حال کي وشوې چې هیئت ته له کابل نه اطمینان وکړي شوی وو چې په پلخرخي کي د دوی د استقبال لپاره کافي ترتیبات نیولی شوي!! په همدې ډزو ئې دوی ته ښه راغلاست وویلو.

همداسي یوه معامله د مولوی حقاني د سولي له هیئت سره وشوه: هغوی د دهمزنگ له لاري د پغمان په لوري روان وو چې د دریمي کارتې په ساحه کي د ډزو تر سخت برید لاندي راغلو، چې ځیني موټری او ملګري ئې ولګېدل او په ډېره رسوایي له منطقي نه ووتلو، لدې نه وروسته مولوی صاحب هم په کابل کي اوسېدل پرېښودل او هم ئې د روغي جوړي هڅي متوقف کړي!!

د تنګرهار له یوه هیئت سره، له کابل نه د بېرته ستنېدو په وخت کي د کابل او پلخرخي ترمنځ دې ته ورته معامله وشوه چې په هغي حملې کي هم څو کسان مړه او ژوبل شول.

پتي توطيې، برېښي څېرې _____ مونږ، ائتلاف او پاکستان

مونږ، ائتلاف او پاکستان

پداسي حال کي چي ائتلاف په مجموع کي او رباني او مسعود په خاص طور، د پاکستان د پيروزينو پوروي و، د پاکستان د آی اس آی د فشار په نتيجه کي رباني د جمهور رئيس او مسعود د دفاع وزير په حيث وټاکل شول، نواز شريف په خپله کابل ته د ترکي الفیصل په گډون په ۱۳۷۱/۲/۹ سفر وکړ او د لس مليونه ډالرو چک ئې مجددی ته وسپارو، زموږ د فترونه ئې په پاکستان کي وتړل، ميزونه، څوکۍ او د دفتر سامانونه مو هم داخل ته انتقال کړل، حتی ما خپله کورنۍ هم د جگړي په سختو شرائطو کي د مجبوريت په وجه داخل ته ولېږدوله، د پاکستان حکومت له رباني او کمونستانو نه دا توقع درلوده چي د دوی له ائتلاف نه د ملاتړ په خاطر به له پاکستان سره د دوستي يا لږ ترلږه د دښمني نکولو سياست غوره کړي، خو دې ته نه وو متوجه چي دا ډېره بې ځايه هيله وه، دوی د وضعیت د تشخيص په ارتباط سخته اشتباه کوله، گمان ئې دا وو چي کمونستان به د شوروي اتحاد له ختمېدو وروسته، چي وروستۍ پناه گاه ئې له لاسه ورکړې، د پاکستان لدې احسان نه هومره ممنون وي چي خامخا به له

مونږ، ائتلاف او پاکستان _____ پتي توطيې، برېښې خبرې

پاکستان سره د دوستي لار غوره کوي، ځکه پاکستان د دوی ژوند او په قدرت کې اشتراک تضمین کړ، خو ائتلافیونو له هماغه لومړیو ورځو نه د پاکستان په خلاف له دښمني نه ډک تبلیغات پیل کړل. د پاکستان نه د وارد شوو خوراکی موادو په هکله ټي ویل چي دا مسموم شوي، پاکستانیان به ټي نیول او د سخت تعذیب نه وروسته به ټي بندیانول او د دوی په هکله به ټي دا تبلیغات کول چي دا دی پاکستانی جاسوسان و نیولی شول. په لومړی سرکي دا کارونه یوازي کمونستانو کول، خو پدې لویې جگړې کې د ماتې نه وروسته، رباني په خپله په سختو الفاظو په پاکستان نیوکې وکړې، هغه ټي د افغانستان په کورنیو چارو کې په مداخلت متهم کړ، غوښتل ټي پدې ترتیب خپله ماتې توجیه کړي او مسکو او ډهلي خوشحاله کړي. په اندونیزیا کې د اسلامي هېوادونو د مشرانو په کنفرانس کې د شرکت په خاطر ټي، د تگ راتگ لپاره د ډهلي لار انتخاب کړه او په خپلو مرکو کې ټي په پاکستان نیوکې وکړې. له هند سره دوستي او له پاکستان سره مخالفت، د هغې معاهدې یوه برخه وه چي له روسانو سره ټي امضاء کړې وه د همدې لپاره د کابل او ډهلي ترمنځ روابط په هماغه شکل دوستانه پاتې شول چي د کمونستانو په وخت کې وو. د هند استخباراتي ادارې RAW او د خاد ترمنځ، پخوانۍ ژوري اړیکې نه یوازي په خپل حال پاتې شوې بلکې مزید ټینګې شوې (دراو) د متخصصینو له خوا د خاد د پرسونل روزنه، د معلوماتو تبادله او د پاکستان په خلاف مشترک فعالیتونه د همدې اړیکو اهداف وو. ډهلي له کابل سره د وسائلو د پرزو، مهماتو او دارو درمل په ارتباط مسلسل او پراخي مرستي کولی. ډهلي اعلان کوي چي په دریو کلونو کې ټي یوازي د اندراګاندي له روغتون سره د پنځلس ملیونه ډالره معادل مرسته کړي، د ائتلافي ادارې د ژوبلو قومندانانو او د مهمو شخصیتونو تداوی په ډهلي کې او د RAW په مصرف ترسره کېږي.

له یوه پلوه سره دوستي او له بل پلوه سره دښمني، ورو ورو دې حدته ورسېده چي خاد او راو په پاکستان کې د پېښور د یوه ابتدایي مکتب واړه ماشومان په

پتي توطيې، برېښي څېرې _____ مونږ، ائتلاف او پاکستان

خپل سرويس کي يرغمل نيسي، بيا ئې د پراخو تبليغاتو لپاره تر اسلام آباد پوري انتقالوی او هلته د افغانستان په سفارت کي ساتل کېږي او د څو ميليونه ډالره او تر افغانستان پوري د يرغمل نيونکو د انتقال لپاره د هليکوپتر مطالبه کوي، خو بالآخره د پاکستاني کوماندوگانو د حملې او د يرغمل نيونکو په وژلو دا ډرامه پای ته رسېږي.

همدا راز په کابل کي د پاکستان پر سفارت پداسي وخت کي حمله کوي چي د پاکستان خارجه وزير، سردار آصف احمد علي، د مذاکراتو لپاره کابل ته بلل شوی وو او د کابل د ائتلافي ادارې مېلمه وو!! پدې حملې کي يو نفر په قتل رسېږي، سفير ترهغه په چاقوگانو وهل کېږي چي حمله کوونکي گمان کوي هغه وژل شوی او پورته مقاماتو ته د هغه د وژل کېدو راپور ورکوي، د سفارت نور کارکوونکي هم په چړو او قونداغونو وهل کېږي او په پای کي سفارت ته اور اچول کېږي.

پدې کي هيڅ شک نشته چي دا کارونه د خاد او راو، د گډ پلان له مخي تر سره شوي، چي هدف ئې د پاکستان او افغانستان ترمنځ، روابط تر هغه حده خرابول وو چي د بېرته روغي جوړي ټول امکانات د تل لپاره ختم شي. سادگي به وي که څوک گمان وکړي دا کارونه يوازي کمونستانو کړي او يا تصادفي پېښي وي!! تاسو وليدل چي د کابل د ائتلافي ادارې واکداران دې ته تيار نشول چي دا حمله وغندي!! او يا له پاکستاني ولس نه د دې غير اسلامي، غير اخلاقي او له مروت نه لېري اقدام بخښنه وغواړي.

د افغانستان په ارتباط که څوک د پاکستان د تېرو حکومتونو په غلط سياست د اعتراض حق لري نو هغه يوازي حزب اسلامي دی، داځکه چي:

- پداسي حال کي چي په افغانستان کي اسلامي نهضت او بيا مسلحانه جهاد د حزب اسلامي په لاس پيل شوی وو او پاکستان ته دا خبره جوتې وه چي د مهاجرينو %78 په حزب اسلامي پوري تړلي وو او د جگړي ټول فشار د حزب

مونږ، ائتلاف او پاکستان _____ پتي توطيې، برېښي خبرې

په اوږو وو، پدې هم پوهېدو چې په حزب کې دا استعداد شته چې مقاومت په يوازي توگه مخکې بوځي، خو پاکستان د امريکا تر فشار لاندې په پېښور کې يو په بل پسې گڼ شمېر ډلې د حزب په خلاف جوړې کړې. افغانان ټول پدې پوهېږي چې له حزب اسلامي نه پرته ټولې جهادي ډلې په بهرکې جوړې شوي، د امريکايانو هدف دا وو چې د روسانو په خلاف روان اسلامي مقاومت بايد يوازي د حزب اسلامي په لاس تنظيم او اداره نشي او تر آزادي وروسته په کابل کې يو قوي اسلامي حکومت جوړ نشي، د همدې لپاره ئې پاکستان دې ته اړ کولو چې د متعددو ډلو له جوړېدو سره موافقه وکړي، پاکستان په لومړۍ سرکې لدې سره مخالفت کولو چې د بهرنيو لاس وهنو په نتيجه کې دي متعددې ډلې جوړې شي، خو د امريکا د زيات فشار په وړاندې ئې مقاومت ونشو کړي، موافقه ئې وکړه او پدې ترتيب پېښور په بهر کې د جوړ شوو افغاني ډلو کوربه شو، دا کار ئې پداسې حال کې کړي چې له مور سره ئې کلکه وعده کړې وه چې نه به بهرنيو لاس وهنو ته اجازه ورکوي او نه په پاکستان کې د نورو ډلو جوړېدو ته!!

- افغاني ډلې ئې دې ته مجبوري کړې چې رباني د جمهور رئيس او مسعود د دفاع وزير په حيث ومني.

- د هغه ائتلاف ملاتړ ئې وکړ چې زموږ په خلاف ئې جگړه اعلان کړې وه، د همدې ائتلاف د ملاتړ لپاره ئې مور دې ته مجبور کړو چې په پاکستان کې خپل دفترونه وټرو، خو مور پدې خاطر د پاکستان په خلاف له څه ويلونه ډډه کړې چې:

۱- د دې کار گټه د اسلام د بنسټونو ته رسېده.

۲- پاکستان درې نيم مليونه افغاني مهاجرينو ته پناه ورکړې او د افغان ولس د مقاومت ملاتړ ئې کړي.

پتي توطيې، برېښي څېرې _____ مونږ، ائتلاف او پاکستان

۳ - له بل نه دا توقع کول چې زموږ ستونزې حل کړي او يا د خپلو گټو د تأمين لپاره، يا د خپلو مجبوريتونو په وجه دي داسي څه ونکړي چې زموږ ملي مصالحو ته زيان رسوي، بې ځايه توقع ده، موږ بايد خپلي ستونزې په خپله حل کړو، افغانان په خپله بايد د نورو د لاس آله نشي او خپلي ملي گټي د نورو د گټو لپاره قرباني نکړي. که افغانان د نورو غلامي ته چمتو کېږي، د څو پيسو په مقابل کي ځان، ايمان، وطن او خپله دنيا او عقبې خرڅوي، له بل نه د شکايت په ځای بايد په خپله افغانان ملامت کړو او د دوی د اصلاح او لدې حالت نه د ژغورني هڅه وکړو. د پاکستان په خلاف او د نورو هغو اسلامي هېوادونو په خلاف چې له يوې خوا ئې زموږ د اسلامي مقاومت ملاتړ کړی خو له بلې خوا ئې زموږ د هېواد په ارتباط داسي سياست غوره کړی چې موږ ترې صدمه ليدلې، له څه ويلو نه د اجتناب اصلي وجه همدا وه.

د ائتلافیونو ژمني _____ پتي توطني، برېښلي خبرې

د ائتلافیونو ژمني

د ائتلافیونو به په لومړۍ سرکي زموږ د شرائطو په وړاندي ويل:

- که ملېشي وياسو څوک د دې تضمین کوي چې حزب اسلامي به په کابل حمله نکوي؟
- د حملې په صورت کي به څوک د حملې د دفع کولو تضمین کوي؟
- که ملېشي له کابل نه وايستلی شي په شمال کي مستقل حکومت جوړوي او هېواد د تجزيې له خطر سره مخامخ کېږي!!
- کمونستان پدې دليل له خپلو پستونو څخه نشو لېږي کولی چې: دوي ته عمومي عفوه اعلان شوي، د نجیب د حکومت په پرزولو کي ئې د مجاهدينو مرسته کړي او مجددی دوی په خپلو مناصبو کي ابقا کړي.
- د انتخاباتو په هکله به ئې کله ويل چې: په اسلام کي انتخابات نشته !! کله به ئې ويل: په افغانستان کي د انتخاباتو تر سره کول ممکن ندي.

پتي توطيې، بربنډي څېرې _____ د ائتلافونو ژمني

- زموږ ځواب دا وو:
- تاسو ملېشې وباسئ، کمونستان له حساسو مناصبو نه لېري کړئ، موږ نه يوازي په کابل د عدم حملې هر تضمين چې تاسو و غواړئ درکوو بلکې په مؤقت حکومت کي د حزب اسلامي برخه هم تاسو ته سپارو او تر انتخاباتو پوري ستاسو کامله واکمني منو.
- موږ دې ته تيار يو چې خپل قوتونه له کابل نه په څومره فاصله چې تاسو وغواړئ لېري کړو.
- ملېشې د دې توان نلري چې په شمال کي مستقل حکومت جوړ کړي، که دا کار ئې وکړ، زموږ مجاهدين به ستاسو تر قومندې لاندي د هغوی په خلاف جنگېري.
- دا منو چې دوي ته عمومي عفو شوې خو د عمومي عفوی معنا دا نده چې موږ دوی ته تسليم شو، د دولت حساسي او مهمي ادارې لکه خاد، د فوځ د لوی درستيز مقام، د فرقو قومندانې، راډيو، تلویزيون، د کابل د گارنيزيون قومندانې، د ښار امنيت، دلارو امنيت، هوايي ډگر او ... د دوی په لاس کي وي، مگر زموږ جهاد يوازي له نجيب او يعقوبی سره وو او د دوی له وژلو وروسته زموږ هدف تر سره شوی دی، که څه هم د نجيب حکومت سل په سلو کي په خپل حال پاتې وي؟!
- مليشو خو د نجيب په خلاف هلته اقدام وکړ چې نجيب عملاً خپله استعفی اعلان کړې وه !! اصلاً دوی د نجيب له استعفی سره د مخالفت په وجه او له مجاهدينو سره په يوه ائتلافي حکومت د ټينگار په خاطر دا اقدام وکړ. د پېښور د گورنرهاوس د معاهدې له مخي خو مجددی جمهورر رئيس نه وو ټاکل شوی هغه خو د يوه داسي کميسيون د رئيس په توگه کابل ته لېږل شوی وو چې قدرت به له کمونستانو نه مجاهدينو ته انتقالوی نه د دې لپاره چې کمونستان په قدرت کي

د ائتلافیونو ژمني پټي توطئې، برېښي خبرې

ابقا کړي. لدې نه علاوه، د پېښور معاهده صریحاً حکم کوي چې کمونستان به له حساسو مناصبو څخه لېري کېږي.

• دا تاسو په کوم اسلام او د اسلام په کوم اصل استناد کوي چې د هغې له مخې، انتخابات ناجائز گڼي، خو له کمونستانو سره ائتلافي اداره جوړول، کمونستانو ته تسليمېدل او د کمونستو جنرالانو تر قومندې لاندې د مجاهدينو سره جنگېدل، درته جائز او روا برېښي. پداسې حال کې چې د بشریت په اوږده تاريخ کې د لومړي ځل لپاره د ولس په رأیې د ټولني د مشر انتخاب په اسلام کې تر سره شوي، داسې چې د مشر د ټاکلو ټول مخکني ظالمانه روايات ټي منسوخ کړي او د مشر د ټاکلو صرف يوه لار ټي جايز گڼلې او هغه د ولس په خوښه او له فشار او تهديد نه پرته د څرگند بيعت په نتيجه کې د امير ټاکل، لدې نه د مخه به د ټولني واکمني يا د ميراث په شکل له پلار نه اولاد ته، د حاکمي کورنۍ په چوکات کې انتقالېده، يا به په زور تر لاسه کېده، يا به د ټولني د بېلو بېلو پرگنو د واکمنانو ترمنځ د سازش له لارې له يوه نه بل ته انتقالېده او عام ولس به پدې هکله د څه ويلو او کولو توان او حق نه درلود، اسلام د جاهليت د دور دا اسلوبونه او طريقې لغوه کړي او د مشر او امير د انتخاب حق ټي عامو مسلمانانو ته وسپارو، چې د څرگندي او آزادي غوندې په ترڅ کې به خپل مشر انتخابوي او په خپله خوښه به ورسره بيعت کوي، د جبر او زور واکمني او د خلکو له آزاد انتخاب او بيعت نه پرته د سازشونو واکمني ټي حرام او ناجايز اعلان کړه. آيا د حضرت ابوبکر صديق او حضرت عمر (رض) او مخصوصاً د حضرت عثمان (رض) ټاکنه چې د مدينې له عام ولس نه د يوه هيئت په ذريعه د استفتاء او رأی اخستني له لارې تر سره شوه او همداسې د حضرت علي (رض) انتخاب، د دې لپاره کافي دليل ندی چې د انسانيت په اوږده تاريخ کې د لومړي ځل لپاره د امير او مشر د ټاکني لپاره د ولس رأیې ته په اسلام کې رجوع شوې او د انتخاباتو اساس د مسلمانانو په لاس اينسودل شوی؟!

پتي توطيې، برېښې څېرې _____ د ائتلافونو ژمني

په حقيقت کې مجاهد ډوله ائتلافيون، پدې نه توانېدل چې کمونستانو ته ځواب ورکړي او له کمونست رژيم نه پاتې مسلح قطعات يا منحل کړي، يا ئې له کابل نه وباسي، دوی پدې پوهېدل چې په کابل کې د کمونستانو مېلمان نه دي، د هغوی د خوښي خلاف د څه ويلو او مخصوصاً د دوی د مخالفت توان نلري، هغوی په قدرت کې د شريك کېدو او ائتلاف لار غوره کړې وه او له روسانو سره ئې د همدې خبرې ژمنه کړې وه. دوی له انتخاباتو سره فقط پدې دليل مخالفت کولو چې لدې لارې ئې د قدرت د ترلاسه کولو چانس نه وو.

کله چې ائتلافيون د جگړې له نتايجو نه مأيوس شوي او روغي جوړي ته اړ شوي په ظاهر کې ئې دا شرائط منلی خو په خفا کې ئې په قدرت کې د پاتې کېدو لپاره د ناروا سازشونو لار غوره کړې او د هري معاهدې بند بند ئې نقض کړي. دوی يوازي له مسکو او ډهلي سره په خپلو ژمنو صادقانه عمل کړي.

د ائتلاف په مقابل کي د نورو ډلو دريځ

حرکت انقلاب اسلامي

ائتلاف غوښتل چي د حرکت له مذهبي صبغی او د پښتنو په سيمو کي د حرکت له نفوذ نه د حزب په خلاف اعظمي استفاده وکړي. له حرکت سره ئې هره مياشت پنځه سوه مليونه افغاني مرسته کوله، چي ورو ورو ئې دا مقدار زيات کړ. د حرکت د هر معاون له ډلي سره ئې مستقلي مرستي کولي. د هلمند، پکتيا، غزني او پکتیکا مقيم واليان او د لغمان او وردگ. ميدان مهاجر واليان د حرکت له غړو نه غوره شوي وو. د حرکت د قومندانانو لپاره په مرکز او د جنوب په مختلفو ولاياتو کي قطعات منظور شوي وو چي ځينو ئې د حزب په خلاف په جگړو کي برخه اخستله او ځينو يوازي مرستي ترلاسه کولي او د حزب په خلاف له جگړو ئې ډډه کوله.

د حرکت اکثر غړي د کمونستانو له ملگرتيا او د حزب اسلامي په خلاف له جگړو سره مخالف وو او دا ئې غوښتل چي حرکت له حزب اسلامي سره گډه دريځ غوره کړي، خو رشوت خورو حرکتيانو د دې کار مخالفت کولو، مولوی

پتي توطيې، بربنډي څېرې _____ ائتلاف او نوري ډلي

محمدنبي تر پايه له جنرال دوستم سره له ملاقات نه ډډه وکړه، خو له کمونستانو سره د رباني په ملگرتيا ئې په څرگندو الفاظو له اعتراض نه ځان ساتو.

يو ځل مولوی محمدنبي ته وويل شو چې له استاد سره يو ځای د اسلام آباد په لوري سفر لري، تيار شو، طيارې ته وخوت، د الوتنې په پای کې ناڅاپي گوري چې په يوه ناآشنا هوايي ډگر کې کوز شوي، پوښتنه ئې وکړه چې دا کوم ځای دی، ورته وويل شو چې مولوی صاحب دا د مزار شريف هوايي ميدان دی! استاد مختصر تم کېږي، له جنرال دوستم سره ملاقات لري، اميد دی تاسو هم پدې ملاقات کې برخه واخلي، خو ده له ملاقات نه ډډه وکړه او تر هغه په طيارې کې پاتې شو چې له مزار نه بېرته والوته.

که زه ووايم چې ائتلاف له ټول حرکت انقلاب نه، په همدې پورتنې شکل استفاده کړې، بنايي مبالغه مي نه وي کړې. له ځان سره ئې خوځولو، پرته لدې چې د تلو له هدف او مسير نه ئې خبر کړي.

حرکت انقلاب، فقط هلته له ائتلاف نه وووت چې طالبان چهارآسياب ته راوړسېدل، لدې نه وروسته د حرکت د هماغه غړو مرسته له طالبانو سره پيل شوه چې تر پرونه ئې د رباني ملگرتيا کوله. د حرکت ځيني غړي خو د رباني په حکومت دومره کلک ولاړ وو چې تر متعصبو جمعيتيانو نه هم زيات!! چې کله به رباني د داخل نه د مخلصو جمعيتيانو د فشار او له بهر نه د مخالفو ځواکونو د مسلسل برياوو په وجه استعفی ته اړ کېدو، دوی به د ده د استعفی مخالفت کولو. يو ځل چې د سکاد غنډ او د کابل په غرب او جنوب کې ډبري ساحي، د حزب مجاهدينو ونيولی او د ائتلافيونو وضعيت هومره پرېشانه شو چې هر چا دا گڼله چې نن سبا به دولت سقوط کوي، نو د دولت د عالی شوری اکثر غړو په واضح الفاظو د رباني په استعفی تاکېد کولو او دا ئې د بحران د حل يوازنی لار گڼله، خو د حرکت يوه وزير او د عالی شوری غړي سترجنرال مولوی جليل الله رباني ته مخ کړ او وئې ويل: استاده! حضرت عثمان (رض) حتی په هغه وخت کې

ائتلاف او نوري ډلي _____ پتي توطئي، برېښي څېرې

له استعفی نه ډډه وکړه چې مخالفین د ده د کور په دېوانو راواوښتل، ته څنگه پداسي حال کي استعفی کوي چې ستا او مخالفینو ترمنځ لا غرونه حایل دي!! استاد په ډېر غمجن غږ ورته وویل: کاش ټولو همدا نظر درلودي!!

د ائتلافي دولت په عالی شوری کي د حرکت غړي او د قطعاتو اکثر قومندانان ئي اوس له طالبانو سره ملگري دي.

اتحاد اسلامي

اتحاد اسلامي له لومړۍ ورځي نه تر پایه په ائتلاف کي د رباني او مسعود ملگرتيا کړي خو د اتحاد د ملگرتيا دوه بېل بېل اثرات درلودل: له يوې خوا په ائتلافي حکومت کي د اتحاد غړيتوب د ائتلافيونو ترمنځ د اختلاف عامل وو، د وحدت له حزب سره د اتحاد مسلسل نښتي، له ائتلاف نه د وحدت په وتلو منتج شوې او په شيرخان بندر کي د اتحاد او جنبش جگړه، له ائتلاف نه د جنبش د جلاکېدو باعث شوه. د ائتلاف په بهرني سياست هم د اتحاد غړيتوب خپل اثرات درلودل، په يوې مرحلې کي له ائتلاف نه د ځينو عربانو د ملاتړ لامل وو، خو په همدې مرحلې کي د ايران د خفگان وسيله شو، ايران دا غوښتل چې مسعود د جبل السراج د معاهدې په نسبت التزام وکړي او د وحدت او اتحاد تر منځ په نښتو کي حتماً له وحدت سره مرسته وکړي، خو مسعود به داسي عذرونه وړاندي کول چې ايران ورباندي نه قانع کېدو، خبره دې حد ته ورسېده چې ايران ناراضه شي، پدې ترتيب ائتلاف د څه مودې لپاره يو داسي مؤثر حامي له لاسه ورکړ چې د ائتلاف د تأسيس له لومړۍ ورځي ئې د هغه حمايت کړي. له بلي خوا ائتلاف غوښتل چې له اتحاد نه په لاندي مواردو کي استفاده وکړي:

الف: ملت ته وښيي چې دا ائتلاف د ژبني تعصب په بنياد او د پښتنو په خلاف ندی جوړ شوی او د يوه خاص قوم او مليت سلطه نه غواړي، که داسي وی نو د پښتنو يوې ډلي به د دوی په حکومت کي برخه نه درلوده.

پتي توطيې، برېښي خبرې _____ ائتلاف او نوري ډلي

ب: د ائتلافي رژيم په خلاف د مجاهدينو دگړي جبهې د جوړېدو مخنيوی وکړي، که اتحاد د ائتلاف ملگرتيا نه وی کړي نو نه به مولوی محمدنبي او نه مولوی خالص د ائتلاف په څنگ کي ودرېدلی وو.

ج: په مشرقی او جنوبي ولاياتو کي له حزب اسلامي سره د مجاهدينو د يوځای کېدو مانع شي او دلته د ائتلاف په گټه مسلح قطععات جوړکړي چي د همدې مقصد لپاره استاد سياف يو ځل د مشرقی زون او بيا د جنوبي زون مسئول و ټاکل شو.

د اتحاد تقريباً ټولو غړو دا غوښتل چي اتحاد له ائتلاف نه ووځي او له حزب اسلامي سره گډه جبهه جوړه او گډه دريځ غوره کړي. خو استاد سياف، د رباني او مسعود په څنگ کي پاتې کېدل غوره او مفيد وگڼل او په پوره اخلاص سره ئې حتی د خپلو ډېرو مؤثرو غړو د خفگان او له اتحاد نه د وتلو په قيمت د هغوی ملگرتيا وکړه.

خو ائتلافي انډيوالانو ئې د ده د اخلاص په اندازه د ده سره جفا کړي، د اتحاد په خلاف به ئې تبليغات کول، د اتحاد مجاهدين به ئې په اخلاقي فساد او تالان متهم کول، په هري جگړي کي د خپلي ماتې عامل به ئې اتحاد گڼلو، له ټول کابل نه ئې وايستل، حتی د پغمان پوستې ئې هم له اتحاد نه واخستلی او خپلو افرادو ته ئې وسپارلي. د بگرام له هوايي ډگر نه د اتحاد د افرادو د ايستلو قصه ډېره جالبه ده:

د خواجه رواش د هوايي ډگر له فلجېدو نه وروسته ائتلاف دې ته اړ شو چي له روسيې نه د پيسو او مهماتو د انتقال لپاره د بگرام له هوايي ډگر نه استفاده وکړي، خو هلته دوه ځنډونه په مخي کي وو: د ميدان شا او خوا ته د حزب جبهات او د هوايي ميدان په يوې مهمي برخي کي د اتحاد د مجاهدينو شته والي. دهمدې لپاره، ائتلافي ځواکونو په پروان کاپيسا د لويي حملې او د بگرام د هوايي ډگر د تصفيې پلان جوړکړ، په کومه ورځ چي عمليات تر سره کېدل د

ائتلاف او نوري ډلي _____ پتي توطي، برېښي څېرې

اتحاد اسلامي د بگرام قومندان پغمان کي له استاد سياف سره ملاقات درلود، عمليات تر سره شول، بگرام تصفيه شو، د اتحاد افراد خلع سلاح او له بگرام نه و ايستلی شو. د دې پېښي په هکله استاد سياف ما ته قصه کوله چې سبا ته مسعود د مخابراتي له لاري تماس ونيولو او د بگرام په هکله ئې راته وويل: استاد مبارك باشه، الحمدلله توطئه خنثی شد. اگر اقدام به وخت نمی کردیم دگه قومندانان شما چند ساعت بعد تر بگرام را به حزب اسلامي تسليم مي کردند!!

داکتر عبدالرحمن به په هر مجلس کي ويل چې زموږ د اختلافاتو اصلي عامل استاد سياف دی. د ده په وجه ائتلاف لدې حالت سره مخامخ شو او سياف به ويل: ما استاد رباني ته مکرر ويلي چې ستا پاچايي منم خو د فهميم، قانوني او داکتر عبدالرحمن په شان کسانو پاچايي نشم منلي، لدې نه معلومېږي چې ائتلاف له سياف سره د ده د ټول اخلاص په مقابل کي څه معامله کړي.

ما ته په پېښور کي د نجيب له استعفی نه څه موده دمخه، د يوې غونډي په دوران کي، استاد سياف وويل: تاسو ته يوه مهمه خبره لرم، چې سره گوبنه شوو نو په ټيټ غږ ئې راته وويل: "کي جي بی او سي آی ای په گډه د افغانستان په هکله خطرناکه منصوبه لري چې د مسعود په ذريعه ئې عملي کول غواړي، ما څه بند و بست کړي، تاسو هم خاصه توجه وکړي" ما او هغه تعهد وکړ چې په گډه به د دې توطيې د شنډولو هڅه کوو، خو متأسفانه هغه د دې توطيې په وړاندي زه يوازي پرېښودم او د هماغه ائتلاف ملگرتيا ئې وکړه چې کي جي بی او سي آی ای جوړکړي وو.

د سياف رول له يوه بله پلوه هم ځانگړتيا درلوده: چې کله به رباني له فشارونو او تهديدونو سره مخامخ شو او ټولو ډلو به يوازي پرېښود، نو سياف ته به ئې وويل: زه استعفی ته تياريم، تاسو له نورو سره خبره وکړي، چې قدرت چاته وسپارم، هغه به باور وکړ او له مولوی خالص او مولوی محمدنبي سره به ئې تماس ونيولو، کله يوه او کله بل ته به ئې وويل چې تا راوړاندي کوو! د دولت

پتي توطيې، برېښي څېرې _____ ائتلاف او نوري ډلي

رياست تا ته سپارو! ووايه: نظر دي څه دي؟ او شرايط دي كوم دي؟ هغوی به باور وکړ کابل ته به ولاړل، څه موده به په همدې تگ راتگ کي تېره شوه، دوی به هم هيلمند وو او د ائتلاف په هکله به ئې مخالفت راکم شو، د ائتلاف په خلاف د مشترکي جبهې جوړېدو کار به متوقف شو او فشارونه به تخفيف شول، بيا به هم وعدی هيري شوې او هم تماسونه او تگ راتگ پای ته ورسېدو.

په غرب پوري تړلې کړی

په غرب پوري تړلو ډلو او په غرب کي مېشت د غرب پلويانو، که څه هم کوم مؤثر حزب نه درلود، خو امریکا غوښتل چي دوی د ظاهرشاه په محور راغونډ کړي. دوی د کابل له رواني جگړي نه د ټولو مجاهدينو په خلاف د تبليغاتي وسيلی په حيث استفاده کوله، د مجاهدينو په خلاف به ئې دا شديد او زهرجن تبليغات کول چي دوی د جگړي عامل، د ملک د وړانۍ او د کابل د مظلوم ولس د هجرت باعث شول، د قدرت ليوال دي او د هېواد له ادارې نه عاجز. امریکا غږ او بی بي سي ته وظيفه ورکړی شوې وه چي د دغو څېرو تبليغات په پراخه پيمانه او په مسلسل توگه منعکس کړي، د دوی د تبليغاتو غشي يوازي د مجاهدينو لوري ته خوشي کېدل، د کمونستانو په خلاف به ئې نه يوازي له څه ويلونه ډډه کوله بلکي هغوی به ئې تر مجاهدينو غوره گڼل، هدف دا وو چي په يوې مرحلې کي دوی دواړه د مجاهدينو په خلاف متحد او د يوه بل په څنگ کي ودری.

مائوويستان

په افغانستان کي د سياسي مبارزاتو د پيل کېدونه وروسته، په يوې مرحلې کي د مائوتستون د نظرياتو پلوي کمونست ډله، چي د شعله جاويد په نامه مشهوره شوه، په ځوانانو کي د خلق او پرچم نه زيات پلويان درلودل، دوی له دښمنانو سره د نه پخلا کېدونکې او په قهر او تشدد د مبتني مبارزی شعارونه ورکول. له جوانان مسلمان سره د يوې نښتي نه وروسته دا ډله په گڼ شمېر وړو

ائتلاف او نوري ډلې _____ پتي توپنې، برېښي څېرې

وړو ټولگيو وويشلی شوه. د دوی د مبارزې ډگر، د اهل تشيع ټولنه وه، د دوی ځينو ټولگيو د کمورم ترڅنگ د "ملي ستم" په قومي تعصب مبتني افکار خپل کړل، د جهاد په دوران کې دوي ته د يوه حزب په څېر د هېواد د ننه او په گاونډيو هېوادونو کې د کار کولو مناسب شرائط برابر نشول، خو په پېښو کې ئې پدې شکل خاصه ونډه درلوده:

• ځيني اروپا او امريکا ته وټنستېدل او هلته ئې سياسي او فرهنگي فعاليتونه پيل کړل.

• ځينو د پيپلز پارټي له يوې جناح سره چې يو وخت ئې کمونستي افکار لرل، د تماس په وجه و توانېدل چې د بنځو د انقلابي سازمان (راوا) ترنامه لاندې په پاکستان کې د فعاليت لپاره امکانات ترلاسه کړي.

• ځينو په هغو جهادي ډلو کې ځانته د پښو ځای پيدا کړ چې يا ئې کمونستي ډلې نه پېژندلې او د منظمې سياسي مبارزې تجربه ئې نه درلوده او يا د هر راز خلکو او د هر مزاج او سليقې خاوندانو په راغونډولو ئې باور درلود. دوی په جنوب غرب، فراه، نيمروز او هرات کې د ملي گرا ډلو په لیکو کې منظم شول او په پروان، مزار، تخار او بدخشان کې د شورای نظار په څنگ کې ودرېدل.

• د دوی يو شمېرکسان په هغو غربي خيريې مؤسساتو کې ځای په ځای شول چې په اصل کې د غربي هېوادونو د جاسوسي شبکو خطرناکې ځالی وي. پدغو مؤسساتو کې د شعله جاويد د غړو د پراخ استخدام دوه اساسي وجهې وي: دوی له سي آی ای سره رسماً تعهد کړي وو چې په افغانستان کې به د دوی د پلان مطابق کارکوي، په خپلو نشراتو کې ئې له يوې خوا د ظاهرشاه او له بلې خوا د مسعود ملاتړ کولو او په ټولو جهادي تنظيمونو ئې سختې نيوکې کولې. د دوی اخلاقي او فکري حالت داسې وو چې غربي جاسوسي شبکو ته، د اسلام په خلاف د کارکولو لپاره ئې لدوی نه غوره عناصر جوړ کړي وو. د اخلاقي فساد خورولو او د افغانانو د اسلامي هويت په خلاف هڅو کې دغو د چين له مرستو نه مایوس

پتي توطيې، برېښي څېرې _____ ائتلاف او نوري ډلي

شوو کمونستانو، له دغو شبکو سره، د خيرييه مؤسساتو د کارکوونکو تر نامه لاندې هر راز تعاون کولی شو، که فرانسوی مؤسساتو، د خبريال او نرس په نامه د بنایسته فرانسوی پیغلو په ذریعه د مجاهدينو د بې لاري کولو او د جاسوسي شبکو په لومو کي د تړلو هڅه کوله، د (راوا) غړو په آساني او کم مصرف سره دوی ته همدا کار کولی شو. فرانسوی خبريالو پیغلو چي د ځينو قومندانانو په باب کوم کتابونه ليکلي او پدې کتابونو کي ئې کوم رازونه افشا کړي، د دغو استخباراتي شبکو پلانونه په ښه توگه څرگندوي.

د هېواد په وروستيو پېښو کي د ستم ملي او شعله جاويد مختلفو ډلو د سزا، سزا، کجا ... تر نامه لاندې ډېر خبيث رول ادا کړي، د دې وجه دا وه چي: کي جی بی د خلق او پرچم ډلو ته وظيفه ورکړه چي په افغانستان کي د قوم، ژبي، سمت، اقليت او اکثریت تر نامه لاندې د افغانانو د ملي وحدت ختمولو او د اسلامي روحيې ټکولو لپاره پراخ کار پيل کړي، پدې کار کي نوموړو وړو وړو ډلو پوره تجربه او سابقه درلوده. په شوراى نظار او نورو تنظيمونو کي د دوی له نفوذ نه په استفادى سره کمونستان پدې وتوانېدل چي د قومي او ستمي تعصباتو اور ته لمن ووهی او په يو شمېر بې شعوره تش په نامه مجاهدينو کي همدا تعصبات راولاړ کړي. هغو جاه طلبه عناصرو چي د ټول ملت په سطح د ملي شخصیت په توگه د مطرح کېدو چانس ئې ضعيف وو، د کمونستانو همدا شعارونه بدرگه کړل او د اقليتونو له حقوقو نه د دفاع او د پښتنو په خلاف د يوه گډ محاذ د پرانستلو له بهير سره يوځای شول.

د بېرک په پلويانو کي فرید مزدک، نجم الدين کاوياني، عبدالحميد محتاط او جنرال مؤمن تر ټولو زيات، د داسي جبهې د جوړولو په کار کي فعاله ونډه درلوده. طاهرېدخشي او بحرالدين باعث له ستميانو څخه، مجيد کلکاني او ورور ئې قيوم رهبر له شعله يانو څخه د دې کار مخکښان وو. د دوی له جملې نه ډاکتر عبدالرحمن وتوانېدو چي د شوراى نظار تر نامه لاندې په ائتلافي جبهې

ائتلاف او نوري ډلي _____ پتي توطيې، برېښوي څېرې

کي د مسعود د معاون په حيث ځای ونيسي او له همدې لاري د کمونستانو او مجاهدينو د يو ځای کېدو يوه ډاډ مننه هسته جوړه کړي، دی وتوانېدو چې د شعله جاويد او ستم ملي وړی وړی ډلي چې په بدخشان او د هغه شا او خوا ولاياتو کي مصروفی وې او د پښتنو په خلاف د نورو ملتونو د يووالی شعار ئې ورکاوو، له شوراى نظار سره نږدې کړي، د وطن له حزب سره د مسعود د ارتباطاتو د تنظيم کار هم د ده په غاړه وو، چې د همدې ارتباطاتو لپاره به په مياشتو مياشتو په کابل کي اوسېدو او د کابل او پنجشیر تر منځ به ئې تگ راتگ کاوو. مولوی افضل نورستاني په يوه ليک کي داکتر عبدالرحمن ته د کابل د فاتح خطاب کوي او ليکي: "د نورستان ولس پدې فخر کوي چې کابل ستا په شان د يوه نورستاني په لاس فتحه شو!!" واقعاً چې عبدالرحمن له هغو کسانو څخه وو چې د ائتلاف په جوړولو کي او کابل ته د شوراى نظار په داخلولو کي ئې لويه ونډه وه، هغه تر مسعود نه زيات زړنگ او زيات فعال وو.

پتي توطي، بر بندي خبرې _____ د شينډنډ سقوط

د شينډنډ سقوط

د شينډنډ ستراتيژيک هوايي ډگر چې تر بل هر ميدان نه ئې زياتي جنگي او نظامي باروړونکې الوتکې درلودې، د نجيب د سقوط په وخت کې د حزب اسلامي قومندانانو تصرف کې، د فراه اکثره ولسوالۍ هم د حزب په لاس کې پرېوتې. خو موږ د شينډنډ له هوايي ډگر نه په څو دلائلو سمه استفاده نشو کولی:

- نه ايران له موږ سره د طيارو د تيلو د راوړلو په اړه مرسته کوله نه پاکستان، دواړو هېوادونو د ائتلاف ملاتړ کولو.
- د هوايي ميدان د ټول تخنيکي پرسونل تمويل او له ميدان نه د دفاع په خاطر د کافي مجاهدينو ځای په ځای کول او د هغوی مستمر اکمال موږ ته گران وو.
- له کابل نه ئې فاصله هومره وه چې نه هليکوپټرو تگ راتگ کولی شو او نه جنگي طيارو له خپلي لازمي محمولی سره.

دینډنډه سقوط _____ پتې توطیې، برېښې خبرې

په هرات کې د حزب د مجاهدينو په خلاف د اسمعيل خان له عملياتو نه وروسته، مور غوښتل ځيني الوتکې خوست ته راانتقال کړو، له مولوی جلال الدين حقاني او مولوی نظام الدين حقاني سره مو خبره وکړه، دواړو موافقه وکړه. د دې موافقې نه وروسته مور د خوست هوايي ميدان د الوتکو د کوزېدو لپاره ترميم کړ او د ميدان د تنوير بندوبست مو وکړ، خو په کومه ورځ چې مور د الوتکو د انتقال لپاره تياری نيولو، د مولوی حقاني ورور ابراهيم حقاني، د ميدان په منځ کې ټانک ودرولو او وئې ويل چې: مور نه غواړو خوست ته جنگ راانتقال شي!! زموږ نمايندگانو ورته وويل: طيارې د جنگ لپاره نه بلکې د دې لپاره خوست ته راانتقالوو چې د ضايع کېدو مخنيوی ئې وشي او دا کار له مولوی حقاني سره د مخکنې توافق په اساس کوو، خو هغه په هيڅ دليل نه قانع کېدو. ابراهيم حقاني د همدې خدمت په بدله کې د رباني له خوا د پکتيا د قول اردو قومندان وټاکل شو او په گرديز د طالبانو د ناڅاپي حملې په ورځ محاصره شو او په خورا بد حالت له گرديز نه ووت او اوس دی او مولوی حقاني له طالبانو سره ملگري دي او په لومړۍ خط کې جنگېږي. متأسفانه د ځينو قومندانانو په هکله د هغه خان او نوکر کيسه صدق کوي چې يوه ورځ ئې د خان په خاطر د کچالوستاينه کوله او تر ټولو خوراکو ئې غوره گڼلو او بله ورځ د بادنجان!! خان ورته وويل: دا ته څه کوي چې يوه ورځ کچالو ستايې او بله ورځ بادنجان؟ خپل خان ته ئې په ځواب کې وويل: زه خو د خان نوکر يم نه د بادنجان. دا قومندانان هم کله د سي آي او اس آي په خاطر له مسعود سره ملگري شوي او د هغه نوکرې ئې کړي او کله د طالبانو په څنگ کې ودرېدلی او د هغه چا په خلاف جنگېدلی چې پرون ئې هغه ته د وفاداری تېره په سينه وهله. د داسې دوه مخي سياست انتظار که له هر چا کېدو له درنو پکتياوالو نه ډېر بعيد او لېږي برېښېدو، خو متأسفانه نن په پکتياوالو کې هم داسې کسان گورو.

مور ونشو توانېدی چې د شينډنډه ټولې الوتکې انتقال کړو. په شينډنډه له هوا نه د جنرال دوستم الوتکو مسلسل بمبارد کولو او له ځمکې نه د تورن

پتي توطيې، برېښې څېرې _____ د شينډنډ سقوط

اسماعيل او حزب وحدت ځواکونو په گډه حمله وکړه، له خونړۍ جگړې او ډېر مرگ ژوبلې نه وروسته، ميدان د دوی په لاس کې پرېوتو او زموږ مجاهدين خپلو سابقه جهادي سنگرونو ته وختل، خو د اسماعيل خان او د حزب د مجاهدينو تر منځ جگړې تر هغې ورځې روانې وې چې د شينډنډ ټول سابقه مجاهدين له طالبانو سره د ده په خلاف يوځای شول، فراه، شينډنډ او ورپسې هرات د طالبانو په لاس کې پرېوتل. د هرات د سقوط اصلي عامل هماغه جگړې وې چې تورن اسماعيل د نورو په خلاف پيل کړي وي، ځورېدلی قومندانان مجبور شول د غچ اخستلو لپاره د طالبانو ملگرتيا وکړي او تورن اسماعيل هماغسې له منطقي نه و باسي چې دوی ئې ايستلی وو.

په هرات او شينډنډ د اسماعيل خان له تسلط نه وروسته، هغه دومره مغرور شوی وو چې د ټول جنوب لوېديځ ولاياتو د تصفيې او اشغال اراده وکړي، په غور ئې څو ځله حملې وکړي، وروسته له مسلسل ماتو د چغچران په نيولو قادر شو، خو په اصطلاح له منطقي لا وتلی نه وو چې نوموړی مرکز بېرته مجاهدينو ونيوو. همداسې څو ځله چغچران د ده او د حزب اسلامي مجاهدينو تر منځ لاس په لاس شو.

د بادغيس په لوري ئې بریدونه پيل کړل، د طولاني جگړو نه وروسته د بادغيس د مرکز په نيولو موفق شو. خو بالآخره د هم آهنگي شوری د جوړېدو نه وروسته، د بادغيس ټولو قومندانانو د جمعيت د قومندانانو په شمول، په گډه فيصله وکړه چې د اسماعيل خان ځواکونه به له ټول ولايت نه باسي، مشروط پدې چې د جنبش ځواکونه بادغيس ته داخل نشي، موږ ورسره موافقه وکړه او پدې ترتيب د بادغيس ولايت د اسماعيل خان له تسلط نه آزاد شو.

د فراه او نيمروز په لوري ئې خپل فوځونه وزغلول او له جگړونه وروسته ئې د نوموړو ولاياتو مراکز اشغال کړل. د اسماعيل خان پر له پسې برياوو په خپله جمعيت کې ده ته ډېرې ستونزې راولاړې کړې. د مسعود حسادت او مخالفت

دینډنډو سقوط _____ پټي توطیې، برېښي خبرې

ئې د ده په خلاف تشدید کړې، غوښتل ئې د ده په ضد تورن علاؤالدین تقویه کړې، د دوی ترمنځ د اختلاف او کرکي عمق او حدت، هلته ښه راڅرگند شو چې د هرات د سقوط د عواملو په هکله د مسعود نطق وویل: "اسمعيل خان له پاکستانیانو سره پټي اړیکي درلودې، د هغوی په وینا ئې هرات طالبانو ته تسلیم کړې، هغه د پردیو جاسوس وو، د ډالرو په بدله کي ئې هرات طالبانو ته پرېښود" مسعود له ایرانیانو نه وغوښتل چې اسمعيل خان تر نظارت لاندې ونیسي او کورنۍ تلاشي کړي، ویل کېږي چې هغه د اوږدې مودې لپاره تر نظارت لاندې وو او د اوسېدو ځای ئې تلاشي شو.

له اسمعيل خان سره د جمعیتیانو سلوک، د سختې جفا او له مروت نه لېرې سلوک وو، د بریاوو او د قدرت په وخت کي په راز راز القابو د هغه ستاینه او د ماتې او له قدرت نه د خلع کېدو په وخت کي هغه ته د جاسوس خطاب کول، له شکه پرته لویه جفا وه.

پتي توطيې، بربنډي څېرې _____ د اسلام آباد مذاکرات

د اسلام آباد مذاکرات

د حل او عقد قلابی شوری د ائتلاف ستونزی زیاتي کړي، د ائتلاف په منځ کي ئې مخالفتونه راولاړ کړل او د ائتلاف نه بهر ئې د مخالفینو شمېر زیات او ضدیت ئې تشدید کړ. ائتلاف ته له جگړو نه هم په زړه پوري نتیجه په لاس ورنغله، یو ځل بیا ئې د مذاکراتو او روغې جوړې په نامه، د څه فرصت تر لاسه کول گټور وگڼلو، له جماعت اسلامي او د پاکستان او سعودی له سفیرانو نه ئې وغوښتل چي وساطت وکړي. قاضی حسین احمد د جماعت اسلامي له یوه هیئت سره کابل ته راغی او زیاته موده ئې دلته د دواړو طرفونو ترمنځ تگ راتگ وکړ، ورپسې د نواز شریف د حکومت استاڅو د ټولو افغاني ډلو سره، په اسلام آباد کي د تنظیمونو د مشرانو په سطح د یوې غونډې د رابللو په اړه تفاهم وکړ، ټولو لدې غونډې سره موافقه وکړه.

د ۱۳۷۱ کال د حوت په میاشتي کي، مذاکرات پیل شول، پاکستان غوښتل چي د جنرال دوستم جنبش ته هم پدې مذاکراتو کي د گډون بلنه ورکړي شي،

د اسلام آباد مذاکرات _____ پتي توطيې، برېښي خبرې

جنرال دوستم لادمخه د جنبش ملي اسلامي په نامه بېل حزب اعلان کړي وو او له رباني نه ئې د خپل حزب د رسمیت په هکله لیکلې موافقه تر لاسه کړې وه.

سیاف او مولوی خالص د هغه له گډون سره موافق نه وو، خو لدې سره سره د اسلام آباد نظر دا وو چې که حزب اسلامي توافق وکړي نو هغه ته په مذاکراتو کې د گډون بلنه ورکوو، زموږ ځواب دا وو چې جنرال دوستم د رباني د فوځ یو جنرال دی د هغه مستقل گډون منطقي نه برېښي.

زه پداسې وقت کې د غونډې ځای ته ورسېدم چې نواز شریف او ترکي الفیصل له نورو مشرانو سره خبرې پیل کړې وې، د غونډې له وضعیت نه معلومېده چې دوی دواړه، رباني ته په مهلت ورکولو تاکید کوي خو له اتحاد نه پرته د پاتې تنظیمونو مشران او استاڅي لدې کار سره موافق نه وو. پدې غونډې کې د رباني دوی غوښتني وې:

۱- د دوو کلونو لپاره باید دی د جمهور رئیس په حیث ومنلی شي!!

۲- د دفاع وزارت باید مسعود ته وسپارلی شي!!

هیڅوک دې ته تیار نه وو چې د رباني دا غوښتني ومني. زموږ دریغ دا وو:

- جمهوري ریاست او دفاع وزارت یوه تنظیم ته نشو سپارلي، د هېواد د تېرو خونړیو پېښو یوه وجه همدا وه چې دا دواړه پستونه یوه تنظیم ته وسپارلی شول.
- په مؤقته موده کې دې د انتخاباتو تر سره کېدل تضمین شي.

رباني داسې ښودله چې دی له دغو دواړو خبرو سره توافق کولی شي خو مسعود پدې خبره نشي قانع کولی چې دی به د دفاع وزیر نه وي!! له هغه نه وغوښتلی شو چې یا د مخکنۍ وعدې مطابق، مسعود غونډې ته حاضر کړي او یا دې هغه خپل واک تاسو ته وسپاري. خو رباني د څو ځله مخابراتو او تلفونې تماسونو سره سره پدې موفق نشو چې یا مسعود غونډې ته حاضر کړي او یا ده ته

پتي توطئي، بربندي خبرې _____ د اسلام آباد مذاكرات

وكالت وركړي.

نږدې وه چې غونډه بې نتيجه پاي ته ورسېږي خو موږ نه غوښتل دا غونډه بې نتيجه وي او يو حل بيا د جگړو يو بل دور پيل شي. كه څه هم د خبرو په دوران كې ائتلافونو څو ځايه جگړه پيل كړې وه. موږ دا طرحه وړاندي كړه چې په لاندې خبرو شامل يوې اعلاميې باندي توافق وكړو:

- اوربند.
- د اسراوو تبادلې.
- د مذاكراتو دوام.

نواز شريف او تركي الفصيل پدې ټينگار كولو چې رباني د څه نوري مودې لپاره جمهور رئيس پاتې شي. د دوى د زياد تاكيد او ټينگار په وجه لومړى موږ او بيا نورو دا خبره ومنله چې كېدى شي رباني د ۱۸ مياشتو لپاره د دولت رئيس پاتې شي پدې شرط چې:

۱- د معاهدي مطابق به انتخابات تر سره كېږي.

۲- د جمهور رئيس او صدر اعظم صلاحيتونه به همدا اوس ټاكل كېږي.

بلاخره ټولو خواوو له همدې طرحى سره موافقه وكړه او لاندې اسناد ترتيب او امضاء شول:

د اسلام آباد د معاهدي بشپړ متن

موږ پداسي حال كې چې د الله حكم ته منقاد يو، قرآن او سنت مو لارښود دى، د هغه جهاد درانوى او يادونه كوو چې زموږ مجاهد او زړه وړ ملت د هېواد د ژغورني او خپلواكي لپاره پدې اميد پيل كړي وو چې دا لرغونى جهاد به په هېواد كې ډاډمنه سوله تامين كړي او افغان ولس ته به سعادت او ترقى ورپه برخه كړي او پدې حقيقت باور لرو چې د يوه داسي پراخ بنسټه حكومت جوړول د وخت

د اسلام آباد مذاکرات _____ پتي توطيې، برېښي خبرې

ضرورت دی چې په ټولو جهادي ډلو شامل وي، د يوه داسې حکومت جوړول چې د ټولو پرگنو او مليتونو آرمانونه تمثيل کړي، په آرامه او سوله ايزه توگه د قدرت د انتقال عمليه ميسرکوي. د هېواد يووالي، ملي حاکميت او ځمکنۍ بشپړتيا د ساتني او حفاظت په اړه متعهد يو، د هېواد مجدد اعمار او د مهاجرينو بېرته ستنېدو ته د مساعدو شرائطو برابرولو ته توجه لرو، دا دی د سعودي پاچا خادم الحرمين الشريفين هغي بلني ته مثبت ځواب وايو چې د افغانانو خپل منځی اختلافات دي په سوله ايزه توگه حل شي او د بناغلی نواز شريف د پاکستان د اسلامي جمهوريت صدراعظم او د سعودي او ايران له استاخو نه مننه کوو چې د دې هڅو ملاتړ ئې کړي، دا مطلب اعلانوو چې د افغانانو ترمنځ بېل بېل او په گډه روان مذاکرات د دې لپاره پيل شوي چې د جهاد ثمرات خوندي پاتې شي. موږ په دغو موادو توافق وکړ:

- د ۱۸ مياشتو لپاره د يو مؤقت حکومت تشکيل چې په هغه کي استاد برهان الدين رباني جمهور رئيس او انجنير حکمتيار يا د ده استاخی به د صدراعظم په حيث وظيفه ترسره کوي.
- د معاهدې له امضاء نه وروسته به د دوو اونیو په منځ منځ کي د دې حکومت کابينه، د جمهور رئيس او د تنظيمونو د مشرانو په مشوره جوړېږي.
- پداسي يوې انتخاباتي عمليې توافق وشو چې:
- په ۱۸ مياشتو کي به ترسره کېږي، دا نېټه د ۱۹۹۲ کال د دسمبر د مياشتي له ۲۹ نه پيل کېږي.
- د انتخاباتو کميسيون مکلف دی د معاهدې له امضاء سره سم د ۲-۸ مياشتو په ترڅ کي د يوې لويې قانون جوړونکې شوری لپاره انتخابات ترسره کړي.
- د همدې شوری له خوا به د هېواد اساسي قانون تصويب کېږي او بيا به د اساسي قانون په رڼا کي د جمهور رئيس او پارلمان لپاره د همدې ۱۸

پتي توطيې، برېښي څېرې _____ د اسلام آباد مذاکرات

- مياشتو په بهير کي انتخابات سرته رسي.
- د لاندي اجراءاتو لپاره به يو داسي دفاعي کميسيون جوړېږي چي د هر تنظيم دوه غړي به پکي عضويت لري:
- الف: د ملي اردو جوړول.
- ب: له ټولو ډلو نه درنې وسلې راغونډول او د لزوم په صورت کي هغه د کابل له ښار او نورو ښارونو نه بهرځای په ځای کول ترڅو لدې لاري د ښارونو امنيت تأمين شي.
- ج: د لويو لارو امنيت تأمينول.
- د: د دولت له امکاناتو نه دشخصي قطعاتو او مسلح ډلگيو د اکمال مخنيوی.
- ه: د دې خبري تضمين چي د دولت د وسله والو ځواکونو سوق او اداره به د همدې دفاعي کميسيون په لاس کي وي.
- و: د ټولو هغو اسراوو فوري او بې قيد او شرط آزادول چي د شخړو په جريان کي حکومت يا مختلفو ډلو بنديان کړي.
- ټول هغه شخصي او دولتي تاسيسات، املاک، کورونه او مسکوني مناطق چي د جگړو په دوران کي متحاربو ډلو اشغال کړي بايد اصلي خاوندانوته مسترد شي، بايد ټولي بې ځايه شوي کورنۍ خپلو سيمو ته ستنې شي.
- داسي کميټه به جوړېږي چي د هېواد مالي سيستم او د دولت مالي اجراءات تر نظارت لاندي وساتي او د پيسو چلند د قوانينو مطابق تنظيم کړي.
- د غذايي او سوند موادو وپشلو لپاره به د ټولو تنظيمونو په استاڅو مشتمل کميسيون جوړېږي.
- په اوربند باندي د نظارت لپاره به داسي يو کميسيون جوړېږي چي د ټولو

د اسلام آباد مذاکرات _____ پتي توطي، بربندي خبرې

تنظيمونو استاخي به پکي غړيتوب لري.

وظايف او صلاحيتونه

جمهور رئيس:

د دولت رئيس د ملي يووالي نښه ده چي د دولت چاري به د قرآن او سنت او اسلامي شريعت له غوښتنو سره سم سمبالوي.

صدراعظم به کابینه جوړوي بيا به ئې جمهور رئيس ته د اعلان لپاره او د لوړې د مراسمو اجراء په خاطر وړاندي کوي.

۱- کابینه به د يوه متحد تشکل په څېر د صدراعظم په هدايت وظيف ترسره کوي.

۲- صدر اعظم او کابینه به په ټولو مهمو قضايو او کي د جمهور رئيس سره په منظم او نږدې توگه تفاهم کوي.

۳- جمهور رئيس او صدر اعظم بايد په خپلو منځونو کي د تفاهم له مخي عمل وکړي که چيرته په کومي قضيه کي د رأی اختلاف راولاړ شو د مناقشې له لاري به هغه حل او فصل کوي، که قضيه لاینحل پاتې شوه بايد د کابينې او جمهور رئيس گډي غونډي ته محول شي.

۴- د دولت تگلاري پوري تړلي ټول امور بايد د صدر اعظم تر رياست لاندې د کابينې په غونډو کي فيصله شي. ټول وزيران او معينان په انفرادی او اجتماعي ډول د حکومت د تصاميمو په هکله مسئوليت لري.

۵- د مسلح قواوو قومندانان به له تعامل سره سم د خپل منځي تفاهم له لاري ټاکل کېږي.

د جمهور رئيس صلاحيتونه:

پتي توطيې، بربنډي څېرې _____ د اسلام آباد مذاکرات

۲- جمهور رئیس لاندني وظايف او صلاحیتونه لري:

الف: د جمهوري ریاست د معاون ټاکنه.

ب: د قانون مطابق او د صدراعظم په مشوره د قاضی القضاة او د سترې محکمې د قاضیانو ټاکنه.

ج: د هېواد د مسلح ځواکونو اعلی قومندانې د دې ځواکو د موازینو او اهدافو په رڼا کې.

د: د کابینې او پارلمان په مشوره د جنگ او سولې حالت اعلانول.

ه: له مقرراتو سره سم د پارلمان د غونډو پیل او پای اعلانول.

و: د ملي وحدت استحکام، د خپلواکي او استقلال ساتنه او د افغان ولس د گټو په رڼا کې د هېواد د بې طرفی او اسلامي هویت تمثیل.

ز: د شریعت مطابق او له مقرراتو سره سم د محاکمو د پرېکړو تأیید او لغو.

ح: په بهرنیو هېوادونو کې د افغانستان د سیاسي هیئتونو رئیسان او په بین المللي ټولنو کې د افغانستان دائمی استاخي ټاکل او د نورو هېوادونو د سیاسي هیئتونو د رؤساوو اعتبار لیک منل.

ط: د قوانینو او مقرراتو توشیح او د بین المللي معاهدو امضاء د هېواد له قوانینو سره سم.

ی: جمهور رئیس کولی شي د خپلو صلاحیتونو ځینې برخې خپل معاون یا صدراعظم ته انتقال کړي.

ک: د جمهور رئیس د وفات یا استعفی په صورت کې به د جمهوري ریاست د ندي د جمهور رئیس معاون ته سپارل کېږي چې د نوي جمهور رئیس تر ټاکني به د چارو نیابت کوي.

د اسلام آباد مذاکرات _____ پتي توطيې، برېښي خبرې

ل: د بانک نوټونو د چاپ رسمي اجازه.

م: جمهور رئیس کولی شي چې د کابینې فوق العاده غونډه د هغو حیاتي او مهمو چارو په اړه راوبلی چې د هېواد د ورځیني او عادي اجراءاتو په محدوده کې نه راځي.

د صدراعظم صلاحیتونه:

۷- صدراعظم او کابینه لاندې صلاحیتونه لري:

الف: د هېواد د داخلي او خارجي سیاست وضع او تطبیق د دې معاهدې د نص او روحیې مطابق د قوانینو په رڼا کې.

ب: د وزیرانو او نورو اداري او اجتماعي مؤسساتو د چارو اداره او سنډالول او د دوی ترمنځ تنسیق او یووالی.

ج: له مقرراتو سره سم اداري او اجرائي تصامیم نیول او د هغوی د پلی کولو چاری سنډالول.

د: د قوانینو تسوید او د لوايحو او مقرراتو جوړول.

ه: د دولت د بودجی تنظیم او کنټرول او د هېواد د بیا ودانولو او د یوه ارزښتناک بانکي او مالي سیستم د پلی کولو لپاره مناسب تدابیر نیول.

و: د هېواد اقتصادي، ټولنيز او تعلیمي پروگرامونه برابرول او د دې پروگرامونو د تنفیذ په چارو نظارت کول او یو مرفه، په خپلو پښو ولاړ اسلامي هېواد جوړول.

ز: په نړیواله سطحه د هېواد د گټو او آرمانونو ساتنه او ارتقا او د بهرنیو تعهداتو او نړیوالو پروتوکولونو او معاهداتو څیړنه او لازم سیاسي او اقتصادي تدابیر نیول.

ح: د سولي او امنیت د تأمین او په ټولني کې د اسلامي اخلاقو د تعمیم او د

پتي توطيې، بربنډي څېرې _____ د اسلام آباد مذاكرات
يوه خاص او مستقل ارگان په ذريعه اداراتو كې د عدالت او انصاف د مراعات
لپاره لازم اجراءات كول.

د پورتنیو موادو د تائيد لپاره، لاندي شخصيتونو د ۱۹۹۳ كال د مارچ په
۷ نېټه په اسلام آباد كې د دې معاهدې په پای كې امضاء گانې وكړې.

مولوی محمد یونس خالص، مولوی محمد نبی محمدی، عبد رب
رسول سیاف، سید احمد گیلاني، صبغة الله مجددی، برهان الدین
رباني، محمد آصف محسني، حکمتیار

د اسنادو د امضاء په غونډي كې د ايران هيئت ته هم د گډون بلنه وركړې
شوه. او فيصله وشوه چې د دعا لپاره به لومړی مكې ته ځو، د سعودی پاچا شاه
فهد او د ايران رئيس جمهور هاشمي رفسنجاني به د نواز شريف په شمول د
همدې معاهدې په پای كې د شاهد او ضامن په توگه امضاء كوي. ټول مشران په
گډه له نواز شريف سره يو ځای سعودی ته ولاړو عمره مو ادا كړه، له عمری نه
وروسته نوموړی معاهده په مكه كې له شاه فهد سره د يوې علني غونډي په ترڅ
كې يو ځل بيا امضاء شوه. له هغه ځايه تهران ته راغلو، رفسنجاني د معاهدې په
پای كې د شاهد په حيث امضاء وكړه. د ايران له جمهور رئيس سره د ملاقات نه
وروسته، رباني په تهران كې پاتې شو او د مشهد له لاري هرات ته ولاړ. د هرات
په جامع جومات كې ئې وينا وكړه، خو وينا ئې داسې وه لكه چې اصلاً ئې كومه
معاهده نه وي امضاء كړې، په ډېره تنده لهجه ئې په مورې نيوكي وكړې او له
خلگونه ئې وغوښتل چې "د اسلامي دولت" د مخالفينو په ضد جهاد ته ادامه
وركړي!!

كابل ته له رارسېدو سره سم ئې د داکتر عبدالرحمن په مشری خپل هیئت
مزار ته ولېږو. مورې گمان کولو چې دا هیئت به د جنرال دوستم د اقتناع او د هغه د
تشویشونو رفع کولو لپاره مزار ته لېږل شوی وي. خو جنرال دوستم ما ته د دې
هیئت د مأموریت په هکله وویل: "هیئت د خبرو د پیل سره سم له کابل نه راوړی

د اسلام آباد مذاکرات _____ پتي توطيې، برېښي خبرې

خریځه په میز خوره کړه او د حزب اسلامي په خلاف د عملیاتو د پلان په هکله ئې وویل: په سروبی باید له دریو خواوو عملیات ترسره شي، د نجراډ او ماهی پر له لاري به د جمعیت او شورای نظار ځواکونه او د لته بند له لاري به د جنبش قطعات په سروبی عملیات ترسره کوي... ماو رته وویل: "آبله ورځ خو تاسو له حزب اسلامي سره معاهد امضاء کړه، پر دې معاهدې د امضاء رنگ لاندې وچ شوی او تاسو د عملیاتو پلان جوړ کړي؟! څه شوي او په کومه پلمه دا عملیات پیل کړو، لږ ترلږه څو ورځې خو باید تېری شي ترڅو داسې کومه پلمه تر لاسه کړو چې خپل افراد ورباندې قانع کړو.. ما لدې عملیاتو سره موافقه ونکړه".

د اسلام آباد د موافقاتو په اساس باید له سفر نه د راستنېدو متصل، ټول مشران په جلال آباد کې راغونډ شوي وی او د کابینې په هکله وروستی فیصله شوې وی خو غونډې ته د مشرانو په ځای د دوی استاځي حاضر شول، د جمعیت استاځو په غونډې کې وویل چې موږ ته د کابینې په اړه د څه ویلو واک ندی راکړي شوي، مجبور یو بېرته کابل ته ستانه شو. ټولو تعهد وکړ چې خپل مشران به د غونډې لپاره چهار آسیاب ته حاضر وی.

کمونست جنرالان په کمین کې وو، غونډل ئې دا هڅې ناکامې کړې، شورای نظار ئې وسوسه کړ چې موږ کولی شو سروبی ونیسو، تاسو جنرال دوستم پدې قانع کړي چې د سروبی د نیولو په عملیاتو کې برخه واخلي، خو د شورای نظار هیئت له مزار نه خالی لاس بېرته راوگرځېدو. شورای نظار ته د سروبی یا چهار آسیاب په لوري د جنرال دوستم له مرستې نه پرته عملیات ممکن نه وو، نو ځکه دوی د پروان کاپیسا د تصفیې پلان جوړ کړ، چې په دوو مرحلو کې باید ترسره شي: لومړی باید د حزب په افرادو کې کار وکړي او ضعیف النفسه عناصر په پیسو واخلي، وروسته د همدغو افرادو په مرسته عملیات ترسره شي. لدې عملیاتو نه د مخه د ننگرهار د یوه هیئت د منځگړیتوب په نتیجه کې په جلال آباد کې. د مشرانو په غونډې توافق وشو. د حزب وحدت له مشر نه پرته ټولو پدې

پتي توطيې، برېښي خبرې _____ د اسلام آباد مذاکرات

مذاکراتو کي برخه واخسته.

د ننگرهار له شوری سره مو پدې خبري توافق وکړ چې ترڅو ټولو مشرانو په همدې غونډي کي د کابينې په سر موافقه نه وی کړې باید د غونډي له ځای نه هیچا ته د وتلو اجازه ورنکړي شي. مذاکرات پیل شول، رباني بیا هم د جمهوري ریاست ترڅنګ د دفاع وزرات غوښتلو او تردې په کم شي نه راضي کېدو. مذاکرات طولاني شول، له ورځو نه څېره هفتو ته ورسېده، سیاف غوښتل د محاصري لدې حالت نه په کومه پلمه ووځي، د ننگرهار شوری ته ئې وویل: ما ته اجازه راکړي کابل ته ولاړ شم او انجنیر مسعود له ځان سره راولم، تاسو پوهېږئ چې رباني لده نه پرته تصمیم نشي نیولی!! هغوی د ده تګ د مشرانو په موافقې پوري مربوط کړ، څو ځله ماته راغي، ما موافقه وکړه، خو زړه مي گواهي راکوله چې استاد به بېرته نه راځي، همداسي وشول. لده سره ملګری د ننگرهار هیئت بېرته راستون شو، خو دی په پغمان کي پاتې شو.

د همدې مذاکراتو په دوران کي کمونستو جنرالانو د سابقه پلان مطابق د پروان په لوري عملیات پیل کړل. له درنو جګړو نه وروسته د چهاریکار، بگرام، جبل السراج، د کاپیسا ولایت په مرکز او اطراف کي د حزب د مراکزو په نیولو موفق شول او د نجراب او تګاب په لور ئې مخکي تګ پیل کړ.

زموږ د معلوماتو له مخي پدې جګړي کي د جنرال فقیر او جنرال پهلوان رحیم قطعاتو هم برخه اخیستې وه، که څه هم جنرال دوستم له شرکت نه انکار کولو.

زموږ مجاهدین مجبور شول د دارالامان په لوري عملیات وکړي، چېل ستون او دارالامان د همدې عملیاتو په ترڅ کي فتحه شول. پدې کار سره د سروبی په لوري د دوی مخکي تګ متوقف شو. رباني د پروان او کاپیسا د فتوحاتو په راپورونو هومره مغرور شوی وو چې د روغې جوړي هیئت ته ئې وویل: نور نو مزید خبرو ته ضرورت نشته، سبا بله ورځ به سروبی نیولی کېږي او

د اسلام آباد مذاکرات _____ پتي توطيې، بربندي خبرې

ورپسې به چهار آسياب فتحه کېږي!! خو د دارالامان او چهل ستون په لوري د حزب د مجاهدينو مخکي تگ بېرته ناامیده کړ.

بالآخره د کابينې په سر توافق وشو. د دفاع او کورنيو چارو وزارتونو لپاره گډ کميسيونونه وټاکل شو، چي کفالت به ئې د جمهور رئيس او صدراعظم په غاړه وي، د پاتي وزارتونو لپاره د هر تنظيم نه دوه دوه وزيران واخستلی شول، توافقات د يوې غونډې په ترڅ کي اعلان شول او غونډه پای ته ورسېده. رباني د کابل په ځای د پېښور په لوري وخوځېدو، خو کابل ته له رسېدو وروسته، د دې په ځای چي د معاهدې مطابق د زړې کابينې وزيران رخصت کړي برعکس هغوی ته ئې ترهغه په خپلو دندو کي د پاتي کېدو فرمان صادر کړ چي نوې کابينه د تحليف مراسم تر سره کړي، دا يوه نوې خبره، نوی شرط او د معاهدې د فوري انفاذ په لاره کي ځنډ او ځنډ راپيدا کول وو.

په اصل کي رباني او مسعود خاصتاً کمونستو جنرالانو دا نه غوښتل چي موږ کابل ته ولاړ شو، نه د صدارت تخليه کولو ته چمتو وو او نه زموږ د تگ راتگ له لاري د کمونستانو د پوستو لېږي کولو ته.

تنظيمونو او مخصوصاً د تنظيمونو له خوا معرفي شوو نوو وزيرانو په رباني فشار اچولو چي نوې کابينه بايد خپل کار پيل کړي، پس له اوږدې مودې او څو نښتو رباني دې ته اړ شو چي په قلعه حيدر خان کي د تحليف مراسم ترسره او د نوې کابينې د کار پيل سره موافقه وکړي.

کابينه او ائتلاف

موږ مجبور شوو د کابينې غونډې په چهارآسياب کي دائري کړو، د ائتلافيونو کمونستو انډيوالانو خپل ملگري دې ته هڅول چي دا بهير حتماً مختل کړي، پدې اړه ئې لاندي کارونه وکړل:

- د کابينې هغو غړو ته چي په کابل کي د دوی تر ولگې لاندي سيمو کي

پتي توطي، برنڊي خبرې _____ د اسلام آباد مذاكرات

اوسپدل، د دې اجازه نه وركوله چې د بالاحصار يا چهل ستون له لاري چهار آسياب ته راشي، دوى مجبور وو په صدارت كې راغونډ شي او بيا ټول يوځاى د پل څرخي له لاري چهارآسياب ته راشي، په وار وار د كابينې هيئتونو پدې هكله له رباني او مسعود سره خبري وكړي ترڅو دا دوه لنډي لاري پرانېزي خونتيجه ئې ورنكړه.

- يو ځل ئې د ۱۳۷۲ كال د عقرب د مياشتې په ۱۸ نېټه، پل څرخي ته څېرمه، د كابينې ټول غړي متوقف كړل، د حربي پوهنتون د قومندانې مخي ته ئې څو ساعته لمر ته ودرول، هومره ئې سپك كړل چې ما گمان كولو بيا به دوى د كابينې په غونډو كې برخه وانخلي، خو يا دا چې وزارت ترعزت نه زيات ارزښت درلود او يا دا چې دې ته متوجه شول چې دا د كمونستانو او د دوى مجاهد ډوله التقاطي ملگرو كار دى، بايد پرى نږدې چې هغوى په آساني خپل هدف ترلاسه كړي.

- خاد د كابينې د غونډې په ورځ، د موټرو په تم ځاى كې، پداسې فرصت كې د انفجار پلان جوړكړي وو چې د كابينې د غونډې په پاى كې او د وزيرانو د رخصت كېدو په وخت به ترسره كېږي، انفجار كوونكي ته لازمي روزنه وركړي شوه، انجنير عارف د خاد معاون د دې چاودنې د پروگرام نظارت كولو، انفجاركوونكى له موادو سره د غونډې په ورځ، د انجنير عارف په ملگرتيا او د هغه په موټر كې له بم سره يو ځاى له بالاحصار نه تېر كړي شو او د لوگر د تيلو ټانك سره له موټر نه كوز او د بس په ذريعه د چهارآسياب په لوري راولېږلى شو، موږ له ټول جريان نه خبر وو، پوره ترتيبات مو ورته نيولى وو، انفجار كوونكى د انفجار ځاى ته نږدې ونيولى شو، د تحقيقاتو لپاره د كابينې له منځ نه هيئت وټاكل شو، هيئت د تحقيقاتو راپور او د مجرم اعترافات د كابينې هماغى غونډې ته واوړول. پورتنى خبري د همدې كس د اعترافاتو برخه وه.

د اسلام آباد مذاکرات _____ پتي توطيې، برېښي څېرې

- کابينې د هېواد کلنۍ بودجه تصويب کړه. د معاهدې مطابق به جمهور رئيس يا د تصويب شوي بودجې منظوري ورکوله او يا به ئې خپل ملاحظات په ليکلي توگه کابينې ته لېږل، خو جناب جمهور رئيس نه بودجه منظور کړه او نه ئې خپل ملاحظات کابينې ته وړاندي کړل، برعکس تر پايه ئې د خپلي خوښي سره سم، له روسيې نه په بادر او پرو پيسو کي تصرف کولو.

- کابينې فيصله وکړه چې لدې نه وروسته به افغاني بانک نوټونه، د مسکو په ځاي، په کوم بل داسي هېواد کي چاپ کېږي چې:

الف: د افغانستان په هکله يا استعماري عزائم ونلري يا ئې زموږ په کورنيو چارو کي د لاس وهنو امکانات ضعيف وي.

ب: تر مسکو نه ئې په نازله بيه موږ ته چاپ کړي.

د معاهدې مطابق بايد د کابينې دغه فيصله پرته له کوم ځنډ نه عملي شوي وي، د همدې لپاره د ماليې وزارت، د جرمني او انگلستان له دوو کمپنيو سره خبري وکړي. د آلمان له يوې کمپنۍ سره، د ټولو زرو بانک نوټونو د تعويض او د نوو مصئونو بانک نوټونو د عرضې لپاره د اووه ميليونه ډالره په بدله کي، د ۱۵۰۰ ميليارد افغانيو د چاپ توافق وشو، خو رباني له خپلي خوا د شخصي هيئت په ذريعه، د کابينې د پرېکړي او د معاهدې د حکم خلاف، له مسکو سره د خپلو خصوصي ژمنو مطابق داسي نوي قرارداد امضاء کړ چې د ۷۰۰ ميليارد افغانيو زرو بانک نوټونو د چاپ په مقابل کي به ئې روسانو ته څوارلس ميليونه ډالره سپارل!! افغانستان ته دا قرارداد د آلماني کمپنۍ په پرتله پنځه برابره گران تمامېدو.

- د معاهدې مطابق بايد د پيسو د چاپ قرارداد، د پيسو انتقال او ساتنه او د بودجې مطابق د دولت د اداراتو تمويل، د ماليې وزارت له لاري تر سره شوي وي خو له مسکو سره د شوراى نظار د خصوصي اړيکو په اساس، چاپ شوي

پتي توطيې، برېښي څېرې _____ د اسلام آباد مذاكرات

بانك نوټونه، له مسكو نه مستقيماً بگرام ته لېږدول كېدل او مسعود ته سپارل كېدل، چي بيا به د دوی په خوښه، يو مقدار پنجشير ته، يو مقدار خاد ته، يو مقدار د دفاع وزارت ته او پاتي برخه بانك ته انتقال كېده.

د جنرال دوستم كفالت

رېاني تركيبې ته سفر درلود، تركيبې ته د ده د سفر څو وجوهات وو، تركيبې د امريكا په اشاره د ائتلاف ملاتړ كولو، دوستم ئې دې ته تشويقولو چي له رېاني نه بېل نشي، د رېاني او ايران ترمنځ مناسبات (وحدت سره د خونړيو جگړو په وجه) خړ پر وو، تركانو غوښتل دا مناسبات مزيد كړكېچن شي، د تركيبې لائيك حكومت د افغانستان د داخلي جگړو په اړه هماغه سياست درلود چي امريكائيانو غوره كړي وو: د رېاني د تائيد او تشويق له لاري د جگړو دوام او د يوه اسلامي حكومت د جوړېدو مخنيوی. رېاني له خپل سفر نه مخكې د جنرال دوستم د ليدو لپاره مزار ته ولاړ، دا مزار ته د ده پنځم سفر وو، غوښتل ئې جنرال دوستم ته بلنه وركړي چي د ده په غياب كې د جمهوري رياست د كفالت لپاره كابل ته راشي، جنرال دوستم دا بلنه ومنله، كابل ته راغي، د خواجه رواش هوايي ډگر د ده د افرادو په لاس كې وو، هلته د ده تود هركلی وشو، له هوايي ډگر نه تر ارگ پوري د ده خپلو قطعاتو امنيت نيولی وو، د ارگ يوه دروازه لا د مخه د ده د افرادو په لاس كې وه او په دېوانو ئې د ده عكسونه لگېدلی وو. رېاني په سفر ولاړ او جنرال دوستم د ده د كفيل په حيث په ارگ كې مستقر شو. راډيو او تلويزيون هره ورځ په ارگ كې د ده د ملاقاتونو راپورونه وركول، پدې وخت كې د كابل وضعیت داسې وو: جمهور رئيس چي د دفاع د تش په نامه كميسيون رئيس هم وو خارج ته سفر كړي وو. صدر اعظم چي د داخله چارو د وزارت د تش په نامه كميسيون رياست ئې هم په غاړه وو له ښار نه بهر وو. د تنظيمونو مشران يا له هېواد نه بهر وو يا له كابل نه بهر. مولوی محمدنبي په كابل كې وو خو چي د جنرال دوستم له راتلو خبر شو د مريضی په پلمه پغمان ته ولاړ او هلته له سيف

د اسلام آباد مذاکرات _____ پتي توطيې، بربندي څېرې

سره تر هغه مهلمه وو چې د رباني له راستنېدو نه وروسته، جنرال دوستم له ارگ نه د مزار په لوري وخوځېدو. د دې کار په هکله په سياسي حلقو کې درې تعبیره کېدل:

الف: جنرال دوستم پدې ناراض وو چې ولې د جبل السراج د معاهدې مطابق د دفاع وزارت ورنکړې شو، رباني غوښتل د جمهوري رياست د کفيل په حيث د ده په ټاکلو سره هغه راضي کړي.

ب: رباني د کابل له دفاع نه ډاډه نه وو، په مسعود کې يا اعتماد نه وو او يا کې په هغه کې د کابل د دفاع توان او استعداد نه ليدو، له کابل نه د ډاډمني دفاع په خاطر کې جنرال دوستم کابل ته راوغوښت.

ج: د حزب اسلامي، جنبش او وحدت تر منځ مذاکرات پيل شوي وو، د دې مذاکراتو د مختل کولو لپاره کې دا کار وکړ.

د شورى هم آهنگي تاسيس

په ائتلاف کي خپل منځي اختلافات، د کلکو جگړو تر حده تشديد شول، د وحدت حزب له ائتلاف نه عملاً ووت، هيئت ئې چهارآسياب ته راغي، زموږ او د وحدت ترمنځ مذاکرات پيل شول او په څو مهمو خبرو مو توافق وکړ:

- د يوه بل په خلاف په جگړو کي برخه نه اخستل.
  - د هېواد د بحران د حل لپاره داسي گډه طرحه چي د مؤقت حکومت او انتخاباتو غوښتنه کوي.
  - د هري خوا تر اغېز لاندې سيمو کي به د بلي خوا منسوبين په ډاډ او اطمئنان سره تگ راتگ کولى شي.
  - په قضايو و کي گډ دريغ او د يوه بل ممکنه مرسته.
- دا يو گټور توافق وو چي لاندي نتايج ئې درلودل:
- الف: له هغه ائتلاف نه چي زموږ په خلاف جنگېدو، يوه مهمه ډله رابېله شوه

شورای هماهنگي _____ پتي توطئي، بربندي خبرې

او اوس موږ او هغوی گډه دريغ لرو.

ب: د شيعه، سني او پښتون او غير پښتون ترمنځ د جگړې هغه خطرناکه توطئه شننه شوه چې زموږ د ملي وحدت د ختمولو لپاره د بنمنانو جوړه کړې وه.

ج: د وحدت له وتلو نه وروسته، ائتلاف د خپل شته والی فلسفه له لاسه ورکړه او زوال ئې پيل شو.

د: پدې سره د هم آهنگي شوری د جوړېدو اساس کينډی شو.

د دې توافق نه وروسته د وحدت په خلاف د اتحاد او شورای نظار د هغو سترو عملیاتو په جریان کي موږ د وحدت عملاً مرسته وکړه چې د نوموړی حزب مرکزي دفتر او د افشارو او خوشحال مېني برخي ترې ونيول شوي.

ائتلافیونو غوښتل چې د امریکا او سعودی حمایت ترلاسه کړي، د همدې لپاره ئې د حزب وحدت په خلاف جگړه پيل کړه او د ایران پرضد ئې يو په بل پسې مرکې وکړي، غوښتل ئې داسي وښيي چې دا جگړه د شيعه گانو په خلاف د سنيانو جگړه ده او که غرب يا عرب غواړي په افغانستان کي ایران پلوه حکومت جوړ نشي نو باید د دوی مرسته وکړي!!

د وحدت حزب له جنبش نه دا توقع درلوده چې پدې جگړې کي به حتماً د دوی مرسته کوي، خو داسي ونشول، هغوی فقط څه مهمات ورو لېږل او د وحدت يو شمېر مسلح کسان ئې له مزار نه را انتقال کړل.

همدا راز د شیرخان بندر په سر، په ائتلاف کي بله منازعه راولاړه شوه، د کندز مجاهدينو په شیرخان بندر عملیات تر سره کړل او هغه ئې د جنبش له افرادو نه ونيولو، رباني او مسعود له يوې خوا داسي ښودله چې دا عملیات محکوموی او غواړي شیرخان بندر بېرته جنبش ته وسپاري، خو له بلي خوا ئې دا کار ضروري او مفید گڼلو، ځکه دوی له روسانو سره د مستقیمو ارتباطاتو او له روسیې نه د سړک له لاري د مرستو ترلاسه کولو لپاره، د شیرخان بندر په شان يوه

پتي توطيې، برېښي خبرې _____ شوراى هماهنگي

بندر ته ضرورت درلود. شيرخان بندر له همدې پلوه دواړو طرفونو ته خاص اهميت درلود.

له همدې حادثې نه وروسته، ما له انجنير نسيم مهدي سره د مخابراتي له لاري خبرې وکړي او هغه ته مي وويل: وگوره چې د جنبش چارواکي د خپلو سابقه يارانو په هکله څه نظر لري او د حزب اسلامي په اړه اوس د دوى دريځ څنگه دى؟ انجنير مهدي په فارياب کي د حزب اسلامي د جهاد امير وو، خو اوس له جنبش سره يو ځاى شوى وو، هغه ډېر ژر احوال راکړ چې جنبش له حزب سره د مذاکراتو غوښتونکى دى، ما هم له مذاکراتو سره توافق وکړ، په تاشکند کي زموږ او د دوى هيئتونو سره وليدل، دا زموږ ترمنځ د هيئتونو په سطحه لومړنۍ ليدنه کتنه وه چې په هغې کي د مذاکراتو په دوام، له نورو ډلو سره د خبرو اترو او د گډې جبهې د جوړولو په اړه مقدماتي خبرې وشوي، وروسته، وروسته د بېلا بېلو ليدنو کتنو په نتيجه کي په گډ اقدام، له اقدام نه وروسته د يوه مؤقت حکومت په جوړولو او بيا د انتخاباتو په اجرا توافق وشو. موږ لدې کار سره پدې خاطر توافق وکړ چې:

الف: له رباني مسعود سره د مذاکراتو د دوام له افاديت نه مأيوس شوي وو، موږ ته عملاً ثابته شوه چې دوى د حزب په خلاف له جگړي نه لاس په سر کېدونکي ندي، د دوى په ژمنو او تعهداتو باور نشي کېدى، د افغانستان د بحران اسلامي حل نه مني او د کمونستانو په ملگرتيا او د روسانو په مرسته په هر قيمت په قدرت کي پاتې کېدل غواړي، مجبور وو د حل په نورو لارو فکر وکړو.

ب: پدې سره په ائتلاف کي شامل دوه ډلي زموږ په خلاف له جگړو نه گوښه کېدلى، موږ ته دې خبري خاص اهميت درلود.

ج: همدا راز پدې سره د قومونو د جنگولو توطئه شنېدېده او د افغان ولس په مختلفو پرگنو کي د يوه بل په څنگ کي د وروڼو په حيث د ژوند کولو احساس

شورای هماهنگي _____ پتي توطئي، بر بندي خبرې

راژوندي کېدو.

د: په افغانستان کي د يوه قوي منتخب اسلامي حکومت د جوړولو لاره، فقط همدا وه چي د کابل جگړه مار ائتلافي حکومت ختم شي، خای ئې مؤقت حکومت ته وسپارلی شي او بيا انتخابات ترسره شي.

د عاجل گډ اقدام په هکله تر ټولو زيات، د وحدت حزب ټينگار کولو، دا ځکه چي تر ډېره حده د جگړو تر فشار لاندې وو. دوه ځله د اقدام لپاره خاصه نېټه وټاکلې شوه خو د ځينو عواملو په وجه اقدام وځنډېدو، بالآخره د ۱۳۷۲ کال د جدي په ۱۲ نېټه د گډو عملياتو فيصله وشوه، عمليات پيل شول، په لومړي سرکي اکثر مهم او ستراتيژيک ځايونه ونيولي شول او شورای نظار له ټول کابل نه په تېښته وو. د دې عملياتو د بری امکانات ډېر روښانه او د ماتېاحتمال ئې ډېر ضعيف وو، خو د ځينو خاصو عواملو په وجه، د هغه نتايج د انتظار خلاف وو، دا عوامل په لاندې توگه وو:

- د وحدت حزب پداسي حال کي په عملياتو کي گډون ونکړ چي ترپايه ئې د اقدام په سريع او عاجل پيل کولو اصرار درلود او د عملياتو په ورځ ئې په خپل خاص سمت کي د پلان مطابق د اقدام کولو مکرر ډاډ او اطمئنان ورکولو، د وحدت د تخلف لپاره دوه دلائل په گوته کېدل:

الف: په مخکنيو جگړو کي له حزب وحدت نه د جنبش عدم دفاع.

ب: د ايران سفير د حزب وحدت له مشرتابه نه وغوښتل چي پدې عملياتو کي برخه وانخلي که نه د ايران هر نوع تعاون به له حزب وحدت سره قطع شي.

- جنبش دا نه غوښتل چي د حزب زيات شمېر مجاهدين کابل ته داخل شي او د عملياتو په دوران کي حساس ځايونه تصرف کړي، په کابل کي د جنبش د مېشته قطعاتو قومندانانو د جنبش مشرتابه ته اطمئنان ورکولو چي دوی يوازي کولی شي له کابل نه شورای نظار وباسي.

پتي توطيې، بربنډي څېرې _____ شورای هماهنگي

- د جنبش د قطعاتو ځينو قومندانانو په پټه له شورای نظار سره مرسته وکړه، جنرال رحيم پهلوان يو لدغو قومندانانو څخه وو.
- د کابل له شا او خوا نه د نورو تنظيمونو قومندانانو د جنبش په خلاف جگړي ته راودانگل.

هيچا مخصوصاً د جنبش قومندانانو دا گمان نه کولو چي په کابل کي به له خاص مقاومت سره مخامخ شي، ځکه له يوې خوا شورای نظار دوی په خپلو ټانکونو کي کابل ته رارسولي وو او ټول حساس ځايونه د دوی په لاس کي وو له بلي خوا په څو مخکنيو نښتو کي دوي ته ثابته شوې وه چي شورای نظار د دوی مخي ته نشي ودرېدی. له همدې اقدام نه څه وخت د مخه، د پل محمود خان په ساحه کي د جنبش او شورای نظار تر منځ يوه نښته و شوه چي په نتيجه کي ئي د دفاع وزارت د ماتي په شمول د خواجه رواش تر هوايي ډگر پوري د شورای نظار ټول مراکز د جنبش ځواکونو ونيول، خبره مزید خرابېده خو رباني له دوستم نه بخښنه وغوښته، جگړه ئي د خپلو افرادو غلطی وگڼله او له هغه نه ئي د جگړي د توقف غوښتنه وکړه، سبا د راډيو او تلویزيون له لاري د دې نوې جگړي په هکله وويل شو چي دا يو سوء تفاهم وو... الحمدلله رفع شو... د کابل خلکو ته اطمئنان ورکوو...!!

خو د کابل خلکو به ويل: که سوء تفاهم داسي وي نو معلومه نده چي جگړه به څنگه وي، که د سوء تفاهم په نتيجه کي شورای نظار نيمايي کابل د ارگ او دفاع وزارت په شمول تخليه کوي نو د جگړي په صورت کي به څه کوي!؟

خو په گډو عملياتو کي د پورتنيو لاملونو په وجه، نه يوازي عمليات ناکامه شول بلکي جنبش د کابل په ښار کي خپل ټول سنگرونه له لاسه ورکړل، د هوايي ډگر د سقوط په نتيجه کي د دوی ارتباط له مزار سره هم قطع شو، کافي مرگ ژوبله ئي وزغمله، افراد ئي د بگراميو، هودخيلو او د مرنجان غونډي له لاري زمورډ په لوري راووتل. مورډ د کابل - لوگر پاخه سپک نه په استفادی سره د

شورای هماهنگي _____ پتي توطئي، بربندي خبرې

باروونکو طيارو د کوزېدو لپاره په دريو ورځو کي هوايي ميدان جوړ کړ او له مزار نه تگ راتگ پيل شو، پدې سره د جنبش د افرادو مراوی روحیه څه ناحه راژوندی شوه. جنبش د غچ اخستلو لپاره، په مزار، سمنگان، جوزجان، سرپل او فارياب کي د جمعيت ټول افراد خلع سلاح کړل او په کابل ئې بې ساری بمباري پيل کړه. د جنبش قطعاتو غوښتل چي د سالنگ له لاري، د پروان په لوري مخکي ولاړ شي يا لږ ترلږه د سالنگ له تونل نه تېر شي او اولنگ ته ځان ورسوی چي لدې ځايه په درنو وسلو جبل السراج او د بگرام هوايي ميدان تهديد کړي، خو د شمالي تونل په خوله کي د دوی مخنيوی وشو. د بادغيس له لوري د جنبش په خلاف جگړه پيل شوه او جنرال دوستم دې ته اړ شو چي د جنرال رسول پهلوان قطعات له سالنگ نه د بادغيس په لوري سوق کړي او پدې ترتيب د اسمعيل خان د ځواکونو مخکي تگ متوقف کړي، له همدې سره، د بادغيس په لوري د بالمرغاب سيند د دواړو ترمنځ د جگړي لومړۍ کرښه شوه او د سالنگ په لوري د تونل شمالي خوله لومړی خط شو.

د سالنگ په استقامت د جگړو په دوران کي يو ځلي د رباني د دولت قطعات، د سيد کيان له زوم، جنرال حسام الدين سره د يوه سازش په نتيجه کي پدې وتوانېدل چي ترکيلگي پوري ځان ورسوي، جنرال دوستم سخت وارخطا وو، د وضعيت په هکله ئې ما ته په تلفون کي وويل: "جنرال حسام الدين د دولت قطعاتو ته لار ورکړه، په پلخمري کي و ضعيت ښه ندي، د بغلان قومندانانو ته هدايت ورکړي چي دفاع وکړي، زه موافق يم چي د حملې له دفع کولو نه وروسته د بغلان اداره د حزب قومندانانو ته وسپارلی شي"، ما ورته اطمینان ورکړ، په بغلان کي د حزب قومندانانو، بشيرخان، سيدالرحمن، صوفی پاينده محمد او نهضت يار ته مي وويل چي خپل قوتونه د حملې د دفع کولو لپاره لومړی خط ته ولېږي، د دوی د مجاهدينو په رسېدو سره نه يوازي حمله په شا وتمبېده بلکي مخکي تگ پيل شو، د سرک يوې بلي خوا ته ټولي درې تصفيه شوې او جگړه د تونل شمالي خولې ته ورسېده، پدې سره پلخمري د سقوط له خطر نه وژغورلی

پتي توطيې، بربنډي څېرې _____ شوراى هماهنگي

شو او دوستم له حتمي ماتې نه نجات وموند، خو د بغلان د ادارې په هکله ئې په خپلې وعدې وفا ونکړه، مور هم دا موضوع جدي ونه نيوله.

د جنرال مؤمن مرگ

په ائتلاف کي د جنرال مؤمن لويه ونډه وه، له يوې خوا د حيرتان په شان مهم بندر چي د کمونست رژيم د مهماتو ستره زېرمه هلته وه او د مسکو له خوا ټولي مرستي له همدې لاري افغانستان ته لېږدول کېدې، د ده په لاس کي وو له بلي خوا ده پدې مرحلې کي د پرچميانو لپاره د يوه ډاډمن محور حيثيت درلود، هومره چي بېرک کارمل تر پايه لده سره په حيرتان کي پاتې او بالاخره هملته دفن شو، په کمونستو افسرانو کي تر ټولو زيات لده سره د ملي ستم روحيه وه او غوښتل ئې د همدې روحيې په اساس غيرپښتانه کمونستان او مجاهدين ائتلافي جبهه جوړه او د نورو په ضد و جنگېږي، د همدې لپاره هغه له مسعود سره خاص دوستانه تعلقات درلودل، مسعود د ده په اعتماد او د ده په ټانکونو سور کابل ته داخل شو. د ده مرگ، شوراى نظار ته هومره سخت گوزار وو چي ما ته د مسعود يوه خاص ملگري قصه کوله چي مسعود د ټول شمال په تصفيې او په څو ولاياتو کي د شوراى نظار د ټغر په ټولېدو، هومره نه وو خفه شوى لکه د جنرال مؤمن په مرگ.

جنرال دوستم د جنرال مؤمن له اړخه ډېر مشوش وو، په حيرتانو ئې د ده تسلط ځانته لوى تهديد گڼلو، څو ځله ئې ماته پدې هکله د تلفون له لاري خپل شديد تشويش څرگند کړ، بالاخره ئې ماته وويل چي څه خاصه چاره به کوو، څو ورځي وروسته، جنرال مؤمن د هليکوپتر په يوې پېښي کي په قتل ورسېدو، جنرال دوستم د ده د تدفين شانداره مراسم جوړ کړل او هغه ته ئې د قهرمان لقب ورکړ!! د کابل په جگړو کي د جنرال بابه جان د ۰۵۵ نمبر فرقې ترڅنگ د جنرال مؤمن ۷۰ فرقې لويه برخه وه. دوى د کابل په ښار هومره مسلط وو چي د رباني د

شورای هماهنگي _____ پتي توطئي، بربندي څېرې

لومړنۍ څلورمياشتنۍ دورې په جريان كې د وطن كمونست حزب خپله عمومي كنگره د كابل په ښار كې دائر او محمود بريالۍ ئې د منشي په حيث وټاكلو. كاوياني او فريد مزدك به په مستقله توگه د مسكو او ډهلي دوره كوله او مسعود به په هوايي ډگر كې د راتلو په وخت كې د دوى استقبال كولو. دا دواړه د بېرك د پلويانو په ليكو كې تر ټولو زيات د ستمې روحيې په راوړولو او تبليغ كې مؤثر ول، له مسكو او ډهلي سره د ارتباطاتو په ټينگولو او هلته د مېشت كمونستانو په تنظيم، د ائتلاف په گټه د دوى په كارولو كې ئې مؤثره ونډه درلوده. كه څه هم لدوى سره كوم نظامي ځواك نه وو خو په فكرى لحاظ د كاوياني او مزدك رول تر هرچا زيات او مؤثر وو، په فوځ كې د جنرال مؤمن په شان افسرانو لدوى نه د كمونستي نظرياتو ترڅنگ، د ملي ستم متعصبانه افكار حاصل كړي وو

پتي توطيې، بربنډي څېرې _____ د مسعود واکمني

د مسعود واکمني

له کابل نه د جنرال دوستم د قطعاتو له وتلو نه وروسته، د کابل د ښار په هغې برخې چې د سیند شمال ته پرته ده او له غوربند نه پرته په پروان د مسعود واکمني پیل شوه. هغه لدې نه وروسته په ځان باور راغې، خولې ئې کره په سر کینوده او د مطلق العنان واکمن اکتونه ئې پیل کړل. خو د دې واکمنۍ ساحه ډېره محدوده او موده ئې ډېره لنډه وه، بې ځایه مستي او غرور نه یوازي دې ته وهڅولو چې په یوه وخت کې له حزب اسلامي، حزب وحدت او جنبش سره وځنګړي، بلکې له رباني او تورن اسمعیل سره ئې هم مخالفت پیل او ورو ورو داسې حد ته ورسېدو چې جمعیت عملاً په دوو متخصصو ډلو وویشلی شو. د شورای نظار ځینو غړو ته هم د ده حرکات او تصرفات له زغملو ووتل او مجبور شول پدې کړکېچ کې د رباني خواته ودرېږي، خو له مسکو نه باد راوړی پیسې د ده په نامه بگرام ته راتلې او له ایران او مسکو نه راغلي وسلې او مهمات د ده لاس ته ورتلې. اختلافات دې حد ته ورسېدل چې د روغې جوړې لپاره هیئتونه وټاکل شول، د هیئتونو ډېرو هلوځلو نه وروسته، پدې روغه جوړه وشوه چې

د مسعود واکمني ————— پتي توطيې، برېښوي څېرې

پيسې به د رباني په حکم توزیع کېږي او د وسلو او مهماتو د وېش واک به له مسعود سره وي.

له بلې خوا په جگړو کې د دوی ځواکونه یو په بل پسې له رسوا ماتوسره مخامخ شول، د یوه کال په مودې کې دوی یوازې د غوربند په لوري د پیسو په زور مخکې تګ وکړ او د حزب مجاهدین ټي له هغې ساحې نه وتلو ته اړ کړل خو په مقابل کې د حزب مجاهدینو د کابل په شا او خوا کې د سکاد د غونډې په شمول ډېر حساس او ستراتیژیک ځایونه فتح کړل.

د جمعیت په افرادو کې له حزب سره د روغې جوړې روحیه ورو ورو تقویه کېده، په جگړو کې ناکامي دې روحیې ته مزید قوت بخښلو، خو مسعود به خپلو انډیوالانو او په پیسو اخستل شوو قومندانانو، مخصوصاً کمونسټو جنرالانو ته ویل چې حزب اسلامي په جگړې سره مورې نشي ختمولي، خو د روغې جوړې او په حکومت کې د برخې اخستلو په نتیجه کې حزب اسلامي په اوضاع مسلط کېږي او مور د هغه په وړاندې خپل شته والی نشو ساتلي. د جمعیت فکري حلقو د مسعود دا دریځ داسې توجیه کولو چې هغه حزب اسلامي د خپلې واکمنۍ لپاره تهدید گڼي، په کابل کې مخصوصاً په خپله د جمعیت او شورای نظار په لیکو کې د ده په ضد د ټولو شته مخالفونو سره سره که حزب کابل ته ننوت نو د ده ستوری خامخا تپ کېږي او د ده د بې مهاره تصرفاتو مخنیوی کېږي. که رباني او پلویان ټي نن د ده مخي ته نشي ودرېدی او د څرگند مخالفت جرأت نشي کولي، د حزب اسلامي په راتلو سره به د ده په خلاف گډه قوي جبهه جوړېږي او په جمعیت به د ده تسلط او په کابل کې به د ده د واکمنۍ شپه پای ته رسېږي. پدې مرحلې کې د مسعود له اظهاراتو، مرکو او پیغامونو نه د ده په ذهني کیفیت او مغشوش او مشوش فکري حالت ښه پوهېدی شي: هغه بی نظیرو تو ته په انتخاباتو کې د بری په مناسبت په خپل پیغام کې لیکي: "د پاکستان په انتخاباتو کې ستاسو بریا په بنیاد گرایانو د دیموکراتیکو ځواکونو بریا وه، زه د دې سوبې مبارکي درته

پتي توطني، برېښي څېرې _____ د مسعود واکمني

وايم، اميد دى په افغانستان كې هم ديموكراتيك ځواكونه ستاسو په مرسته په بنيادگرايانو غلبه ترلاسه كړي!!) امريكائيانو ده ته اطمینان ورکړي وو چې د بى نظيربوتو په راتلو سره به ستاسو او اسلام آباد مناسبات زموږ په وساطت بڼه شي، په همدې طمعی هغه دا پيغام لېږلى وو.

له غربي آژانسونو سره ئې د خپلو مرکو په ترڅ كې د حزب په هكله ويل: حزب ترورستانو ته روزنه وركوي، د عربی نړۍ ترورستان ئې له ځان سره ساتلی او د روزني مراكز ئې ورته جوړكړي! په جماعت اسلامي به ئې نيوكي كولى او د ايران په خلاف به ئې ويل چې ايران زموږ په كورنيو چارو كې لاس وهني كوي، له حزب وحدت سره د پيسو او وسلو مرستې كوي او د كابل د جگړو باعث دى. دا تبليغات ئې په داسې حالت كې كول چې د ده او د شورای نظار د غرو په غاړې كې به د ايران د سپاه پاسدارانو نښه، (برگ دستمال) ځوړند وو او دريشي به ئې د هغوى په شان برگي وي او هر څوك به پدې پوهېدو چې دوى د سپاه پاسدارانو تقليد كوي. هم دستمالونه هغوى وركړي او هم برگي دريشي.

په حقيقت كې د حزب اسلامي په خلاف د ځينو ډلو او افرادو د شديد مخالفت وجه دا ده چې گنده خلكو، په فساد كې پرېوتو سپكو انسانانو او په پرديو پوري تړلو حقيرو حلقو ته د هغې ډلې زغمل گران وې چې له پاكو شخصيتونو، لوړو ارواحو او ملت ته د منل شوو څېرو نه جوړه شوې وي.

د دغې ډلې د واکمنۍ په دوران كې چې په كابل او نورو سيمو كې كوم فساد، اختلاس، غارت او ظلم شوى د هېواد په تاريخ كې سابقه نلري. كه بيرحمه غله په يوه مظلوم کلی مسلط شي بڼايي د كليوالو له عزت او ناموس، سر او مال سره به هغسي لوبى كول د خپل غرور او ميرانې منافى وگنې چې د غو بيرحمه او ذليله واکمنانو له مظلومو افغانانو سره كړي. كه ووايو چې ټولو كمونستانو د خپلي څوارلس كلنۍ واکمني په دوران كې په ملي شتمنيو كې هومره خيانت ندی كړي لكه د شورای نظار د واکمنۍ په دوران كې چې هر قومندان او واکمن كړي،

د مسعود واکمني ————— پتي توطني، برېښوي خبرې

مبالغه موندنه کړي. په پاریس، لندن او ډهلي کې شخصي جايدادونه او کورونه اخستل، په داخل کې قصرونه جوړول، شخصي او دولتي ځمکې غصبول، د خلکو لونی په زور نکاح کول، د دفاترو لوازم، فرش، ظرف، ميز، څوکی، غلاکول، د خلکو د کورونو دروازي، کړکۍ او د چت لړگي ایستل، د فساد، عیش، عشرت ریکارډونه قائلول، بدمعاشي، داړه ماري، اخلاقي فساد او د شريفو خلکو په پت او شرف تېری، د دوی ورځيني معمول او عادي کارونه وو، دوی په خپلو رذالتونوسره د گلم جمانو او کمونستانو مخونه ورسپین کړل، خلکو به د مزار وضعیت سل ځله تر کابل نه غوره گڼلو، زموږ د ټولني ټول مفسد او بيدينه عناصر، غله، ملېشې او داړه ماران د دوی په څنگ کې د دولتي قطعاتو تر نامه لاندې راغونډ شول، وسلې ئې ترلاسه کړي، هرې ډلې ته د واکمني مستقلة ساحه وسپارلی شوه او د مظلوم ولس په سر د بیرحمه او قسي القلبه ټولواکانو په څېر مسلط شول. له یوې خوا د قومندانانو اشرافي د عیش او عشرت افسانوی ژوند او د دوی ترمنځ د قصرونو جوړولو، د بنو آسونو، آخرین ماډل موټرو ترلاسه کولو، د ځمکو اخستلو او خارج ته د پیسو په انتقالولو کې بې شرمانه مسابقه او له بلي خوا د عام ولس دردونکي اقتصادي حالت، فقر، لوږه او قيمتي، چي د باد راوړو پیسو د بې دریغه وېش او بازار ته ئې د عرضه کولو په وجه راولاړ شوي وو او ډېرې شريفی او باعزته کورنۍ ئې سوال او گدایي ته اړ کولې، د هر دفتر په خوله کې، د هر قومندان د کور مخي ته او د هر واکمن د ملاقاتونو او دعیش عشرت ځایونو خواته په لسه او سوال کوونکې بنځي او ماشومان هره ورځ راغونډېدل او په حسرت سره به ئې په لوکسو موټرو کې د دوی د تگ راتگ نظاره کوله او د زړه له کومي به ئې په دوی لعنت ویلو، په هر کور کې به د ماخستن د ډوډۍ په وخت د دسترخوان په سر، د بیوزلو خلکو د شیرا لاسونه او چتېدل او د دغو ظالمانو لپاره به ئې الله ته دا سوالونه کول چي د دوی په ماشومانو دي همداسي حالت راشي چي پدغو مظلومانو ئې راوستلی.

تريوه وخته د ارگ وضعیت داسي وو چي د جمهور رئیس په موجودیت کې

پتي توطني، بربندي خبرې _____ د مسعود واکمني

به مسعود ته د گارد تشریفاتې قطعہ وړاندي کېده، دا کار کمونستو افسرانو د خاص مقصد لپاره کولو، د پاکستان د جماعت اسلامي یوه هیئت ما ته قصه کوله چې "د اختر په ورځ، د ارگ په جومات کې د استاد رباني د وینا اورېدو لپاره ناست وو، هغه د اختر د لمانځه خطبه ویله، ناڅاپي بهر کې د موزیک غږ اوچت شو، څو دقیقې ئې دوام وکړ، مور هک پک شو، د جمهور رئیس د خطبې په وخت کې د موزیک دوامداره غږ او د تشریفاتې قطعې وړاندي کېدو حیران کړي وو، د جومات تر درې پورې، د پښو ترپا او د سلامي کېدو غږ، هغې خوا ته ملتفت کړو، که گورو چې مسعود له څو بریتورو جنرالانو سره جومات ته راداخل شو!!"

طبیعی ده چې رباني ته به دا له اهانته او تحقیر نه ډک سلوک د زغملو نه وو، خو په څرگنده ئې د څه کولو او څه ویلو جرأت نه درلود، ورو ورو ئې په ارگ کې خپل نفر ځای په ځای کړل، څه موده وروسته د ارگ وضعیت داسې جوړ شو چې له افسرانو نه نیولی تر ځای باشي پوري ټول د بدخشان او مخصوصاً د یفتل اوسېدونکي وو، مسعود به په هرې غونډې کې پدې وضعیت نیوکې کولی او ویل به ئې چې استاد له یفتلیانو نه پرته په بل چا اعتماد نلري!!

په جگړو کې د شورای نظار د پنجشیری قطعاتو پرله پسې ماتو، دوی دې ته اړ کړل چې له تخار او بدخشان نه ډېر شمېر افراد کابل ته راانتقال کړي، پدې سره رباني ته په کابل کې د خپلو پلویانو د ځای په ځای کولو او د ځان شته کولو موقع په لاس ورغله، هغه د جمهوري ریاست ۳۶۰۰۰ کسيزه گارد منظور کړ، د جگړې په لومړۍ خط کې د گارد کافي شمېر کسان ځای په ځای شول، د دغه تازه نفس افرادو جنګي روحیه، تر پنجشیریانو پدې خاطر قوي او په جگړو کې ئې ونډه او موثریت زیات وو چې د شورای نظار پنجشیری قطعات، د زیات تالان او غارت په نتیجه کې هومره ماړه شوي وو چې نور ئې د جگړو لپاره انګیزه نه درلوده. د رباني پلویان پدې هم وتوانېدل چې د کوهدامن قومندانان د مسعود په خلاف په یوې داسې شوری کې متحد او تنظیم کړي چې اکمال به ئې اکثرأ د

د مسعود واکمني ————— پټي توطښې، برېښلوي څېرې

رباني له خوا په فوق العاده توگه کېدو، دې شوری ته د دهمزنگ لوري ته د جگړې لومړی خط و سپارلی شو، نوموړی شوری اکثراً د اتحاد او جمعیت له جهادي قومندانانو نه جوړه شوې وه، د کمونسټو جنرالانو سره ئې حساسیت درلودو، له شورای نظار نه زیات متنفروو او له حزب اسلامي سره ئې خواخوږي درلوده.

د دې لپاره چې له مسکو نه راتلونکې وسلې او مهمات به د بگرام په هوايي ډگر کې کوزېدل او په بگرام کې د رباني د پلویانو له ځای په ځای کېدو سره مسعود مخالفت کولو، رباني مجبور شو د خاد له لارې په کابل او د کابل په شا او خوا کې، مهمات په پیسو واخلي او له قاچاقی لارو ئې کابل ته انتقال او په ارگ کې ځای په ځای کړي خو د نوموړو مهماتو ټول ډیپوگان، دیوه ستر انفجار په ترڅ کې په یوه وخت یو په بل پسې منفجر شول، د رباني پلویانو پدې انفجار کې د مسعود د پلویانو لاس دخپل گڼلو او هغه ئې پدې کار تورن کولو.

پتي توطيې، برېښي خبرې _____ زما په کور بمباري

زما په کور بمباري

کلکه تبه مي وه، دفتر ته د تلو نه وم، په کورکي پاتې شوم، دوه، درې ځايه مي مخابروي تماسونه درلودل، وروسته د راغلو راپورونو په مطالعي مصروف شوم، د وړي مخابري په ذريعه مي له ورونيو نه چاته وويل چي پورته، زما خواته راشي، خاد، همدا مخابروي تماس کشف کړي وو او د (پورته) له کلمې نه پوه شوي وو چه زه د غره ډډي کور کي يم، له مخکي نه ئي زما په کور د بمباري پلان جوړکړي وو، پنځه طيارې ئي د همدې لپاره تيارې کړې وې، مور ته د طيارو د تيارسي ودرېدو اطلاع راغلې وه خو د بمباري د پلان له څرنگوالي نه دقيقتاً مطلع نه وو، د مطالعي په جريان کي مي د اوراگان په شان غږ، د کور خواته احساس کړ، له کور نه راووتم چي و گورم مرمي په کوم ځاي لگېدلي، په آسمان کي مي طيارې وليدي چي يو په بل پسې له هوا نه ځمکي ته راکتونه توغوي او د کور يوې بلي خواته لگېږي، گڼ شمېر ۵۰۰ کيلوگرامه بمونه ئي واچول، وروسته ئي خوشه ئي بمونه پرېښودل، مور تقريباً ۲۰ کسان هلته راغونډ وو، انضباطان، ډيريوران او نور. د کور خوا ته غونډي ته پورته شوو، يوې خوا بلي خوا ته مو

زما په کور بمباري _____ پتي توطني، برېښي خبري

بمونه ولگېدل، د غونډۍ په سر، د بمبارۍ د تماشا لپاره کښېستلو، وروڼو له لاندې نه محاربوي ماشين راووست ترڅو له منطقي نه ووځو، خو هلته پاتې کېدل مو غوره وگڼل، له کور نه د وتلو په وخت کې يو ځل ستر بم په هماغه ځای ولگېدو چې فقط نيمه دقيقه مخکې هلته ولاړ وو، وروسته مومخې ته بم ولگېدو، په تېرو او دوو کي پټ شوو، زما مخي ته ولاړ، ورور اميرجان په شا باندي د يوې کيلو په اندازه لوټه ولگېده او په اوچت غږ ئې وويل چې انجنير صاحب ولگېدم! ما ورته وويل، "چره نه وه لوټه وه" په خپلي ملا ئې لاس راتبرکي او مطمئن شو، د غره ډډې ته ناست وم او د خاد د ورو مخابرو شبکې مي اورېدلی، زړه مي غوښتل، مسعود ته په مخابري کي ووايم چې دا دی زه له هماغه ځايه خبري کوم چې تاسو ورباندي بمبارۍ کوئ، خپل ټول زور و آزمويئ، زه د خدای په نامه لوږه کوم چې تر پايه به همدلته ناست وم ... خو د دوی د رپيټر مخابره راسره نه وه، بمباري پای ته ورسېده، اميرجان ته مي وويل چې لاندي غږ وکړي او پوښتنه وکړي چې څوک زخمي شوی او که نه، ځواب ئې راکړ چې الحمد لله ټول روغ رمټ دي، هيڅوک ندی زخمي شوی، بې اختياره خدا راغله، ډېره ډېره عجيبه برېښېده چې په يوه څرگند او وور ځای د ۳۲ سترو بمونو، راکټونو او خوبه ئې بمونو له راپرېوتو سره سره دي يوکس هم نه وي زخمي شوی، فقط د کور دوه درې کړکۍ، دروازې او ټولي شيشې ماتې شوې، د کور د احاطې او د يوې خونې ديوار د راکټ په لگېدو نسکور شو او د څو موټرو شيشې ماتې شوې، د زړه په کومي کي مي دا شعور او احساس څپې وهلی چې د بمبارۍ توان او توفيق هم خدای ورکوي او ساتنه هم دی کوي، ډېر ناپوه دی هغه څوک چې له مرگ نه و برېږي، په خدای باور وکړي چې لدې نه هم خپل ايمان ته شرمنده وم چې ولې له کورنه راووتم او د کور په خوا کي غونډي ته پورته شوم.

زه گمان کوم چې زما د وژلو لپاره چې کوم کوششونه شوي، کوم پلانونه جوړ شوي او کوم مصارف شوي، ښايي د ډېرو کمو انسانانو د وژلو لپاره به دومره هڅي شوې وي، زما عقیده دا ده چې که مرگ له الله نه پرته د بل چا په لاس

پتي توطيې، بربنډي څېرې _____ زما په کور بمباري

کي وی زه به تراوسه سل ځله وژل شوی وم. د سردار داؤد د اقتدار له زمانې نه چې د یوې عسکري کودتا په تور زما د نیولو او وژلو فیصله وشوه او زما په غیاب کي زما د اعدام پرېکړه صادره شوه، بیا تر نن پوري د کابل ټولو واکدارانو او د دوی جاسوسي شبکو او کي جی بی او سي آی ای زما د نیولو، وژلو او د ترور بې انتهاء هڅي کړي دي چې زه دلته د څو نمونو یادول غواړم:

د سردار داؤد په وخت کي دوه ځله زما د اوسېدو ځای محاصره شو، یو ځل په کابل کي د څلورمي فرقي د رئیس ارکان جگتورن شیرعلی خان شهید په کور کي او دوهم ځل په فرزی کي د پاچا صاحب میرصفي الله په کور کي. په لومړي ځل زه د شیرعلی خان شهید کورته مازدیگر په داسي حال کي ورغلم چې دی ئې یو ساعت د مخه نیولی وو، نفر خدمت ئې نه وو پوه شوی چې دی بې دريشي پوليسو له ځان سره بیولي، نفر خدمت راته وویل چې هغه له څو کسانو سره ولاړ، زه په کورکي ورته منتظر پاتې شوم، شپه مي هلته تېره کړه، سهار له کورنه ووتلم، که گورم د کور یوې خوا بلي خواته څو کسان څرک کوي، ما ته ځیر شول، خو زما لونگی په سر وه او جیلکه په اوږو، له پوليسانو سره زما د تحصیل د دوری عکس وو، زه ئې ونه پېژندلم، دوی له بهرنه زما راتلو ته منتظر وو، خو زه د کور په منځ کي وم، پدې ترتیب له محاصری نه ووتلم.

په فرزی کي زما د اوسېدو د ځای د محاصری او زما د نیولو پلان جوړ شو، د کوماندو یوه قطعه ئې د همدې منظور لپاره د شپې له خوا، میریچه کوټ او له هغه ځایه د فرزی په لور وځوځوله، د کابل د امنیې قومندان سره له یو شمېر پوليسانو پدې عملیاتو کي برخه درلوده، ما یوه شپه د مخه خوب لیدلی وو چې دا کور محاصره شوی او زه د محاصری له حلقې نه د ختیځ په لوري ووځم، د همدې لپاره مي هغه شپه په بل کور کي تېره کړه، سهار مي لمونځ په تیاره کي وکړ، د پاچا صاحب د کور په لوري راوځوځېدم، توپک او تفنگجه راسره وه، پدې وخت کي کوماندو او مسلح پوليس کور ته داخل شوي او د کور په تفتیش لگیا

زما په کور بمباري _____ پتي توطني، برېښي خبرې

وو، غير مسلح کسان د کور مخي ته د حوض د شا او خوا ونولاندي ولاړ وو، ما گمان وکړ چې دا به د کابل نه راغلي زموږ ملگري وي، چې کله ورنږدې شوم، د ميربچه کوټ د ولسوالۍ د امنيتي قومندان له نورو رابېل شو او په مائي غږ وکړ چې دريش! ما تفنگچه راوايستله او توپک ته مي مرمۍ تېره کړه، هغه ځای په ځای ودرېدو او ماله دېوانه د يوه باغ خوا ته توپ کړل او له محاصري ووتلم، ټول جريان هماغسي وو چې په خوب کي مي ليدلی وو.

دريم ځل له خالد فاروقی سره يوځای له کابل نه د بس په ذريعه پروان ته روان وم، زما د نيولو لپاره په ټول هېواد کي زما عکسونه خواره شوي وو او د ټولو ولاياتو پوليسو ته زما د نيولو امر شوی وو، په کارته پروان کي پوليس زموږ موټر ته راوختل، زما عکس ئې په لاس کي، ټولي سورلي ئې په څير څير له نظره تېری کړي، د هر چا څېره ئې له عکس سره مقايسه کوله، ما د خپلو سترگو حالت کي معمولی تبديلی راوستله او د پزی په سر مي گوته داسي ونيوله چې په قيافی کي تغيير راوړي، پوليس له موټر نه کوز شو، زما ملگري دا گمان کولو چې موږ ئې حتماً پېژندلي يو، خو د نيولو لپاره ترتيبات په بل ځای کي نيول شوي، د دې لپاره پوليس له موټر نه کوز شو، خو موږ سالم خپل هدف ته ورسېدو.

د کمونستانو د اقتدار په دور کي، ډېر زيات گروپونه د کي جی بی په لاس تربيه او له ضروري وسايلو سره پېښور ته زما د وژلو لپاره راولېږل شول، خو ځيني ئې په داخل کي ونيولی شول، ځيني ئې پېښور ته له رارسېدو سره سم د بمونو سره زموږ اطلاعاتو ته په لاس ورغلل، ځيني په خپله راغلل او موږ ته ئې د پلان، وسايلو او خپلو نورو ملگرو په هکله معلومات راکړل او ونيولی شول، فقط محدود شمېر ئې پدې وتوانېدل چې ځيني انفجارات وکړي.

يو ځلي له کورنه د دفتر په لوري چې په فقيرآباد کي وو وخوځېدم، خو د دې په ځای چې دفتر ته ولاړ شم بل ځای ته د يوې غونډې لپاره ولاړم، په همدې وخت

پتي توطيې، بربنډي څېرې _____ زما په کور بمباري

کي د دفتر هغه گاراج ته چي معمولاً به زما موټر پکي ودرېدو، زما د موټر په شان بل موټر داخل شو، لدې سره سم د گاراج خوا ته بل موټر ودرېدو خو انضباطانو ډرېور مجبور کړ چي موټر له هغه ځايه لېرې کړي، مخکي تېر شو، بېرته راوگرځېدو او د سړک بلي ژي ته ئې ودرولو او له موټر نه کوز شو، چي څو شېبې وروسته همدا موټر منفجر شو او يو شمېر کسان ئې مړه او ژوبل کړل.

بيا ئې د همدې دفتر د درې خوا ته په هغه ځای کي چي ډېره گڼه گڼه به وه، يو ستر سمټي بلول چي ډېر باروت پکي تعبيه شوي وو، د سهار په تياره کي له گاډۍ نه کوز اچولی وو، انضباط بې احتياطي کړې وه، گمان ئې کړي وو چي د بلديې کسانو دا بلول راوړي، بلول له باروتو نه ډک وو، دواړو خواوو ته ئې خټه ورکړې وه، ناڅاپي يو کس بلول ته متوجه کېږي، په خټي کي سيم گوري، اطلاعاتو ته خبر ورکوي، هغوی بلول لدې ځايه پورته کوي او د سړک بلي ژي ته ئې په يوې ويالۍ کي اچوی او ورپسې پوليس ته اطلاع ورکوي، پدې وخت کي زه هم دفتر ته راوړسېدم. سيداجان زموږ د حمايې يوه مجاهد، بم له ويالې راوايست، خنثی کړی شو، ساعتې بم وو چي پنځلس دقيقې وروسته په ۹:۴۵ د انفجار لپاره عيار کړي شوی وو.

بيا ئې زما لپاره په قرآن کریم کي بم تعبيه کړي وو خو راوړونکی له بم سره يوځای ونيولی شو.

يو ځل ئې له باروتو ډک موټر، چي د ريموت کنټرول په ذريعه به منفجر کېدو، زما لپاره د کبابيانو په بازار کي ودرولی وو، زه په هغو ورځو کي د مرکزي شوري د غونډو لپاره ورسک ته هره ورځ په همدې لار تلم راتلم، له موږ نه دا غلطی شوې وه چي څو ورځي پرله پسې مو په يوې لاري تگ راتگ وکړ، بازار ئې د دې لپاره انتخاب کړي وو چي د گڼه گڼی په نتيجه کي عادتاً موټری سوکه کېږي او څوک د دې پوښتنه نه کوي چي ولې موټر بې ډرېوره ولاړ دی.

چي کله زما موټر هغه ځای ته ورسېدو، ستر انفجار وشو، خو انفجار

زما په کور بمباري _____ پتي توطني، برېښي خبرې

پداسي وخت کي وشو چي زما موټر، له بم نه څلورپنځه متره تېر شوی وو او راپسې د حمايي موټر له هغه ځايه پنځه متره فاصله درلوده، زما موټر څو سانتي متره له ځمکي نه د فشار په وجه اوچت کړي شو او کلک په ځمکه ولگېدو او ودرېدو، ټولي شيشي ئې ماتې شوي، خو پدې خاطر موټر د بم له چرو نه خوندي پاتې شوي وو چي زموږ د موټر او بم ترمنځ يو سرويس حائل شوی وو. هغه ځايته زموږ له رارسېدو د مخه همدا بس دسړک په ژي کي د موټر بم مخي ته نږدې ودرېدلی وو، چي کله موږ د بس خواته ورسېدو انفجار وشو، چرې ټولي په هغه بس ولگېدې چي زموږ د موټر لپاره سپر شوی وو، په موږ پسې د حمايي موټر په لمبوکي راتاو شو، په موټر کي د ناستو ورونيو سر او مخ معمولی وسوزېدل، څوارلس کسان په پېښه کي مړه او پنځه څلوېښت کسان ژوبل شوو چي ټول بازار ته راغلي بيگناه خلک وو.

ما په ابتدا کي دا گمان کولو چي دا به د نورو انفجاراتو په شان د KGB کار وي خو ډېر وروسته راته معلومه شوه چي دا کار د CIA له خوا د محاذ ملي د يوه قومندان په لاس شوی وو، د انفجار له ځايه لږ آخوا د محاذ ملي دفتر وو.

زما موټر د انفجار په وجه له تلو لوېدلی وو، له موټر نه کوز شوم، د يوه افغان موټر مي مخي ته ودرېدو چي ما له ځان سره واخلي، زه هم موټر ته وختلم، ډرېور مي نه پېژندو، څو متره آخوا د حزب يو موټر راغي، هغه مو ودرولو، له هغه افغان نه مي مننه وکړه او د حزب په موټر کي تر ورسک پوري ولاړم او په غونډي کي مي برخه واخستله، گمان مي کولو چي د غونډي برخه وال به له پېښي خبر وي، يا زما په خبرې کي به د دغي لويي او ناڅاپي پېښي آثار احساس کړي او له ما نه به پوښتنه وکړي خو داسي ونشول، غونډه پيل شوه، وروسته ما په خپله د پېښي په هکله معلومات ورکړل.

د پاکستان پوليس ته د منفجر شوي موټر داسي برخي په لاس ورغلي چي له هغوی نه د موټر او خاوند په هکله معلومات ترلاسه کېدی شو، خو نه پوهېږم چي

پتي توطيې، بربنډي څېرې _____ زما په کور بمباري

ولې پوليسو د تحقيقاتو نتايج له ځان سره وساتل او پدې هکله ئې له څه ويلو نه ډډه وکړه، ډېره موده وروسته ماته داسي معلومه شوه چې انفجار هماغه چا کړی وو چې د پېښې له ځايه د هغه په موټر کې ووتلو، د دې کس د نوم له اخستلو نه پدې خاطر ډډه کوم چې له يوې خوا هغه ژوندی ندى او له بلې خوا د ده خپل اعتراف مي ندى اورېدلی.

خاد د اسلامي دولت ترنامه لاندې هم زما په خلاف خپلو تروريستي هڅو ته ادامه ورکړه چې خو بېلگي ئې دلته يادوم: د اسلام آباد له معاهدې نه وروسته چې کله په سروبي د حملې له نقشې سره جنرال دوستم موافقه ونکړه، خاد د انفجار دوه پلانه ترلاس لاندې ونيول:

۱ - په جلال آباد کې د مشرانو غونډې ته د تلو په ورځ ئې د بني حصار او بگرامي ترمنځ، زما مخي ته د انفجار داسي ترتيبات نيولي وو چې د لاري يوه اړخ ته په يوې داسي ژۍ چې له سرک نه تقريباً يومتر لوړه وه، د توپ ۱۱ سرگلولې داسي تعبیه کړې وې چې تقريباً دېرش متره ساحه ئې د سرک په اوږدو کې احتوا کوله او ټولي به په يوه وخت له لېري منفجر کېدلې، اطلاعاتو جريان کشف کړ، ساحه ئې تصفيه کړه او ټول سامان ئې ترلاسه کړ.

۲ - د پروان يوه کس ته ئې ۲۰۰ ميليونه افغاني ومنلې، يو مقدار ئې په ابتدا کې ورته وسپارلې، هغه ته ئې باروت، روسي ريموت کنټرول او لوازم ورکړل، نوموړي په تعليمي غونډه کې د حزب مرکزي قرارگاه له يوې قطعې سره کارکولو، سامان ئې کم کم له کابل نه راانتقال او په مختلفو ځايو کې پټ کړي وو، مور ته د دې جريان په هکله د شوراى نظار يوه غړي اطلاع راکړه، هغه جهادي سابقه درلوده او د خاد مأمور وو، په پټه چهارآسياب ته راغی او مور ته ئې وويل چې د خاد له معاون انجنير عارف نه مي واورېدل چې فلاني ته مو باروت او ريموت کنټرول ورکړي هرڅه ئې انتقال کړي، کار ته تيار دئ، نن سبا به د حکمتيار موټر د هغه پله په سر منفجرکوي چې دی هره ورځ ورباندي تگ راتگ

زما په کور بمباري _____ پتي توطني، برېښي خبرې

کوي، د دې خبرې په اورېدو سره ډېر پرېشانه شوم، له ځان سره مې وويل چې عجيبه ده زموږ ټول دفاتر په کمونستانو ډک دي، ستر ستر کمونستان په حساسو ادارو کې زغملی شو، خو د حکمتيار په شان جهادي مشر ته پداسې حال کې د ترور منصوبې جوړوو چې آبله ورځ مو په مکه کې له هغه سره د سولې معاهده امضاء کړه او ښکې ئې په سترگو کې رغېدلې او ويل ئې چې له تاسو نه د دې کار په بدله کې هيڅ نه غواړم او قسم کوم چې د تل لپاره به ستاسو صادقانه مرسته کوم. نوموړی کس د ټول راوړي سامان سره ونيول شو او په هرڅه ئې اعتراف وکړ. داسې ډېرې نورې هڅې زما د وژلو لپاره شوې خو د بنمنان ندي توانېدلي چې زما د مرگ ثابتې نېټه رامنځته کړي.

د سولې د هڅو بل دور

ائتلافونو د تل په شان يو ځل بيا د ماتو په وخت کې د روغې جوړې غوښتنه وکړه، خو دا ځل د دوی وضعيت ډېر، ډېر خراب وو د پوهنتون په شمول د کابل ښار ټوله غربي برخه ئې له لاسه ورکړې وه، پدې سمت کې د همزنگ لومړی خط وو، د کابل په ختيځ کې د کابل دريا حائل خط وو، په جنوب کې له بالاحصار نه پرته ټول حاکم نقاط د مرنجان غونډيو په شمول زموږ په لاس کې وو، د تعرضي جنگ توان ئې کاملاً له لاسه ورکړی وو، له شديد داخلي اختلافاتو سره مخامخ ول، د دولت عالي شوری په قاطع اکثريت له رباني نه د استعفی غوښتنه کوله. استاد سياف د پکتيا او غزني له قومندانانو نه و غوښتل چې د مولوی نظام الدين حقاني په مشرۍ د سولې يوه جرگه کابل ته راوېږي، هغوی ته ئې اطمینان ورکړ چې موږ د رباني استعفی غواړو او له غير ائتلافي مؤقت حکومت او انتخاباتو سره موافق يو، رباني او ټولې عالي شوری لدې سره توافق کړې، که رباني دا ځل د دې کار سره موافقه ونکړي زه له کابل نه وځم او د دوی له ملگرتيا نه لاس اخلم، هيئت له رباني سره وليدل، هغه هم په ډېر تآکېد سره، حتی د لوړې

پتي توطيې، برېښي څېرې _____ زما په کور بمباري

په يادولو سره هغوی ته وويل چې زه مؤقت حکومت ته د قدرت له انتقال سره موافق یم، حکمتيار صاحب ته زما له خوا سل په سلو کي اطمینان ورکړي، هغه دي د جمهوري رياست لپاره څو نومونه راولېږي، موږ به يو ترې انتخاب کړو.

موږ د مولوی سلطان عزيز عزيز، استاد شنواری د دعوت او جهاد د پوهنتون رئيس او داکتر فاروق اعظم نومونه ورکړه. څو وروسته نوموړی هیئت د دولتیانو له چلند نه خواهشینی شو او په يوې اعلاميې او راډيويي مرکې سره ئې خپل مأموریت ختم کړ، پدې اعلاميې او مرکې کي ئې ټوله پړه په رباني واچوله او هغه ئې د جگړو د دوام عامل وگڼلو.

ورپسې رباني له جنرال حمیدگل نه د تلفون له لاري وغوښتل چې منځگړیتوب وکړي، هغه ورته وويل: پدې شرط درځم چې ما ته واك راکړي او لدې نه مي ډاډه کړي چې تاسو د قدرت له انتقال سره موافق یاست، هغه ورته اطمینان ورکړ جنرال حمیدگل له ماسره خبره وکړه، ما ورته وويل چې پدې شرط ستاسو له راتلو سره موافق یم چې رباني د استعفی، مؤقت حکومت او انتخاباتو په هکله تاسو ته کامل اطمینان درکړي او ستاسو کار یوازي د مؤقت حکومت د غړو په سر د دواړو خواوو تر منځ توافق ترلاسه کول وي. هغه دا خبره ومنله او کابل ته پداسي حال کي راروان شو چې د بینظیربوتو حکومت د ده له سفر او د سولي له هڅو سره شدیداً مخالفت کولو. که په همدې شپو ورځو کي د طالبانو په نامه حرکت نه وی پیل شوی او د غزني او کابل په لوري نه وی خوځېدلي، یقیناً چې په یوه مؤقت حکومت حتماً توافق کېدو او جگړه پای ته رسېده. د کابل چارواکو ته له استعفی نه پرته بله هیڅ لاره نه وه پاتي، معاهده لیکل شوې وه، موږ له خوا د مؤقت حکومت غړي معرفي شوي وو، د معاهدې د امضاء لپاره هیئتونه په جلال آباد کي راغونډ شوي وو، خو د طالبانو جریان دا بهیر تخریب کړ او د مسئلې د حل په ځای ئې د جگړي نوی جبهه پرانستله.

زما په کور بمباري _____ پتې توطنې، برېښلې خبرې

د طالبانو حرکت

د طالبانو د حرکت د پيدا ايښت په اړه دوه خبري کېدې شي:

الف: دا حرکت په کندهار کې د ناولی او مفسدی ادارې په خلاف یو طبیعي عکس العمل وو، په کندهار کې د ټولني ترټولو مفسد، بد اخلاق، بیرحمه او لاابالی عناصر، د کمونستانو او ملیشو په شمول په یوې ائتلافي ادارې کې چې له کابل نه تمویل کېده راغونډ شوي وو او د کندهار په مسلمان او مجاهد ولس کې بده ورځ راوستې وه، نه د چا سر خوندي وو، نه مال او نه ناموس، هره شېبه د یوه انفجار انتظار کېدو، که هرچا د دې فساد په خلاف غږ اوچت کړي وی عام ولس او صالح مجاهدينو حتماً د هغه ملاتړ کولو. په حرکت انقلاب اسلامي او د مولوی خالص په اسلامي حزب پوري تړلو ځینو قومندانانو په کندهار کې د یوې تبدیلی راوستلو لپاره ملاتړ له، له وضعیت نه د ناراضه قومندانانو په مرسته کې په کندهار کې ځانته مرکز پرانستلو، د رباني او سیاف له قونډانانو او بیا په خپله لدوی سره کې تماسونه ونيول او هغوی ته کې وویل چې زموږ حرکت ستاسو په

د طالبانو حرکت _____ پتي توطني، بربندي خبرې

گټه دی او ستاسو د ملگرتيا لپاره راولاړ شوي يو. هغوی د کافي مقدار پيسو مرسته ورسره وکړه، خپلو قوندانو ته ئې وويل چي د دې حرکت ملاتړ وکړي او له هغه نه د حزب اسلامي په خلاف استفاده وکړي. د همدې لپاره د کندهار په ښار د جگړې نه پرته مسلط شول او په کندهار کي د حزب قومندان حاجي سرکاتب په خلاف ئې جگړه پيل کړه او د هغه مرکز ئې ونيولو. په کندهار له تسلط نه وروسته، د هلمند له داخلي اختلافاتو نه په استفادې سره، هغه ولايت هم پدې شکل د دوی په لاس کي پرېوت چي د باگران د رئيس تر مشرۍ لاندې يوه ډله لدوی سره يوځای شوه او د خپلي حريفۍ ډلې په خلاف ئې د طالبانو تر نامه او حمايې لاندې جگړه پيل کړه، پس له کافي مرگ ژوبلې ئې خپل مخالفين وټکول، له منطقي نه ئې وايستل او د طالبانو ترنامه لاندې ئې خپله واکمني هلته اعلان کړه. د ارزگان او زابل په لوري هم دې ته ورته تبديلي راغله او طالبانو د دغو ولاياتو واگي هم په لاس کي ونيولې، لدې نه وروسته د دوی خوا ته د بهرنيو ځواکونو پاملرنه راو اووښته، پدې حرکت بهرنۍ پانگه اچول او په وسيع پيمانه د دوی تمويل او اکمال پيل شو.

ب: دا حرکت له ابتدا نه د جنرال بابر په لاس جوړ شو، پلان ئې په اسلام آباد کي د انگلستان پخواني سفير ورکړ، امريکائيان او سعودييان د بابر او د انگريزانو د گډو هڅو په نتيجه کي قانع کړي شول چي د دې پروژې سرپرستي او تمويل په غاړه واخلي، انگريزانو چي د دې منطقي د سياست استادان گڼل کېږي، امريکائيانو ته همدا مشوره ورکوله چي "د بنسټ پالو مسلمانانو" په خلاف او د دوی له خطر نه دغرب د گټو د ساتني لپاره بايد له "عنعنوي"، "محافظه کار" "سازش خونونکي" "او معتدل اسلام!" نه گټه واخستلی شي، بابر دا دنده په غاړه واخستله، د آی اس آی او مولوی فضل الرحمن له لاري ئې د کندهار ځيني قومندانان وليدل چي په څو خبرو د دوی ترمنځ توافق وشو:

• د کندهار نيول.

پتي توطئي، بربنڊي خبرې _____ د طالبانو حرکت

- تر تورغونډي پوري ټوله منطقه تصفيه کول او د تجارتي کاروانونو لپاره تر مرکزي آسيا پوري د تلو لار پرانستل.
  - د ولس خلع سلاح کول.
  - د ظاهرشاه له راتلو سره موافقه.
  - هغه کمونست افسران په خپلو لیکو کي تنظيمول چي د سي آی ای لخوا په پاکستان کي تنظيم شوي او ټول جنگي ماشين هغوی ته سپارل. پاکستان څو کارونه په غاړه واخستل:
  - د افرادو روزنه.
  - مالي مرسته، تیل، البسه او غذايي مواد.
  - څو سوه تکړه او باتجربه کمانډو، د دې لپاره چي په هر ځای کي مقاومت وشي، هغوی د شپې په تياره کي سوق شي او مقاومت وټکوي او د مخکي تگ لپاره لار پرانېزي.
  - په جهادي قومندانانو کي د وسيع کار او له طالبانو سره د دوی د يوځای کولو د هڅو ټول مصارف په غاړه اخستل.
- د طالبانو د حرکت په هکله لدې دواړو تحليلونو نه کوم يو په حقايقو ولاړ او کوم يو سطحي او ذهني دی؟ بنایي لاندي ټکي پدې اړه له تاسو سره مرسته وکړي:

۱ - له بی نظير بوتو سره دا وېره راولاړه شوه چي احتمالاً فوځ د دې د حکومت د انحلال په هکله له جمهور رئيس فاروق لغاری سره توافق کوي، د يوه مطبوعاتي کنفرانس په ترڅ کي ئې اعلان وکړ چي که د دې حکومت منحل کړي شي نو هغه به ډېر پټ اسرار افشاء کړي. ځينو دا گمان وکړ چي بنایي لدې خبري نه د بی نظير بوتو مقصد د پاکستان د اتمې بم په هکله هغه اسرار افشاء کول وي

د طالبانو حرکت _____ پتي توطئې، برېښي څېرې

چې د پاکستان فوځ ترې وېره لري، خو بی نظیر بوتو په لندن کې له بی بی سی سره د یوې خاصې تلویزیوني مرکې په ترڅ کې د خبریال د دې سوال په ارتباط چې پاکستان څنگه د طالبانو په شان د یوه ارتجاعی ځواک ملاتړ کوي، داسې وویل: پاکستان پدې کار کې یوازي ندي، پلان د انگریزانو، سرپرستي د امریکا، تمویل د خلیج هېوادونو او د طالبانو روزنه پاکستان په غاړه اخستي.

۲- د یوې گډې جلسې لپاره اسلام آباد ته په هغه وخت کې بلل شوی وم چې د حزب ځواکونه له چهارآسیاب نه سروبی ته په شا شوي وو، خو طالبان و نتوانېدل چې چهارآسیاب د زیاتي مودې لپاره وساتي، د یوې معمولی حملې په نتیجه کې له چهارآسیاب نه ووتل، په نورو سیمو کې هم د دوی وضعیت ښه نه وو، پاکستانیانو غوښتل چې د "جنبش ملي" او "جنبش طالبان" ترمنځ په گډ کار او گډې ادارې توافق وشي، خو جنرال دوستم د هم آهنگي شوری د دريو ډلو: حزب اسلامي، وحدت او جنبش او طالبانو ترمنځ په خبرو اترو، گډ اقدام او گډ حکومت ټینګار کولو، په همدې اړه په اسلام آباد کې د خبرو اترو لپاره بلنه راکړې شوه، په اسلام آباد کې د امریکا سفیر غوښتل له ماسره وگوري، د ملاقات لپاره دفتر ته راغي، د خبرو په جریان کې کابل ته د ایران له لوري د مهماتو او وسلو د مرستو په ارتباط وویل شو چې هره شپه له شپږو تر لسو طیارو مهمات، وساتل، غذائی مواد او تیل له مشهد نه کابل ته رانتقال کېږي، ما ورته وویل: لدینه معلومېږي چې تهران د افغانستان په اړه تر پاکستان او د پاکستان تر ملگرو ډېر فعال دی، سفیر خپلو ملگرو ته وکتل، مسکی شو او داسې ئې وښودله چې لدې نظر سره موافق ندي!! د دې خبرې معنا دا وه چې له طالبانو سره مرسته ترهغه نه ډېره زیاته وه چې ایران له کابل سره کوله. ده په خپلي مسکا سره غوښتل ووايي چې له هغې خوا یوازي مهمات راځي خوله دې خوا مسلح افراد هم لېږل کېږي.

۳- له پاکستان سره د جهاد له امانتونو څخه تقریباً یونیم زر پک اېږي او لوی

پتي توطيې، برېښي څېرې _____ د طالبانو حرکت

گاډې پاتې وو، پدې بهانه ئې هغه له ځان سره وساتل او کابل ته ئې له سپارلو ډډه وکړه چې هلته اختلاف دی، چا ته ئې وسپارو؟ خو له روغې جوړې نه وروسته ئې هم و نسپارل. ما د صدارت په دوران کې څو ځله پدې هکله تا کېد وکړ، خو وروسته معلومه شوه چې د نوموړو موټرو زیاته برخه طالبانو ته سپارل شوي.

۴- پداسې حال کې چې د طالبانو لشکرې لشکرې له پاکستانې مدرسو نه د طالبانو د چارواکو په ذریعه راغونډېدل او د افغانستان په لوري خوځېدل او کافي شمېر پاکستانیان د طالبانو تر نامه لاندې افغانستان ته د جنگ لپاره لېږل کېدل، پاکستانې مربوطه ادارو نه یوازي د دې کار مخنیوی ندی کړې بلکې د طالبانو په غوښتنه ئې مدرسې مؤقتاً او د ضرورت په وخت کې بندولي، ترڅو د نوموړو مدرسو طالبان، افغانستان ته د جگړو لپاره تلو ته وزگار شي، خو د طالبانو مخالف قوندانان او شخصیتونه ئې په یوه بل صورت تهدید کړې چې له پاکستان څخه به د طالبانو په خلاف له هر ډول هڅو نه ډډه کوي، ځینې ئې له پاکستان نه وایستل، ځینې ئې له هوایې میدانونو نه بېرته ولېږل او خپلو کورونو ته ئې له تلو نه منع کړل او ډېر نور ئې دعوت او تشویق کړل، امکانات ئې ورکړل او له طالبانو سره ئې یوځای کړل.

۵ - د پاکستان په پارلمان کې ډېرو غړو او د پاکستان کورني او بهرني سیاسي جریاناتو نه د جنرال میرزا اسلم بیگ په شان مطلع سیاستمدارانو په جنرال بابر تور ولگولو چې هغه د طالبانو لوی درستیز دی. غواړي د "صوبه سند" په شان افغانستان هم د طالبانو په ذریعه فتح کړي. هغه امریکایانو ته اطمینان ورکړي چې طالبان د ظاهرشاه له راتلو سره موافق دي او دوی کولی شي ټول افغانستان ونیسي.

۶ - په جنوب غرب د طالبانو له تسلط نه وروسته له همدې لاري د جنرال بابر تر مشرې لاندې د یوې تجارتي قافلې په شمول، مرکزي آسیا ته د پاکستانې هیئت سفر، یوازي دا خبره په گوته کوله چې جنرال بابر وتوانېدو له چمن نه تر

د طالبانو حرکت _____ پتي توطني، برنډي څېرې

تورغندی پوري تجارتي مهمه لار پرانېزي!! پاکستانی مطبوعاتو دا "بري" د جنرال بابر د يوه شهکار په حيث منعکس کړ، ځينو د "يوه باور په څېر" او ځينو د "اعتراض" په توگه!!

۷ - د کابل د سقوط د عواملو په هکله مسعود او د ده التقاطی انډيوالانو دا تحليلونه وړاندي کول چې موږ له بنسټ پالو سره د يووالی قرباني شوو!! دې ته مو توجه ونکړه چې د بنسټ پالني په خلاف ستر طوفان راولاړ شوی، د بنسټ پالني ضد دې بين المللي طوفان په څپو کي موږ هم پدې يووالی سره لاهو شوو، مسعود وايي: ماته رابن رافل وويل چې کابل ته د حکمتيار له داخلېدو وروسته، امريکا د افغانستان لپاره خپله مصرفی بودجه درې چنده کړه، د رابن رافل دا خبري موږ ثبت کړي او اسناد ئې په لاس کي لرو!!

۸ - د امريکا کانگريس، د ايراني رژيم د تضعيف لپاره شل مليونه ډالر منظور کړل چې لدې څخه يوه برخه د ايران د رژيم ضد ځواکونو ته ورکړي شوه او نوره ئې د جنرال بابر او مولينا فضل الرحمن له لاري طالبانو ته وسپارلی شوه، پاکستانی مطبوعاتو دا خبره افشا کړه چې فضل الرحمن د همدې لپاره تقريباً دوه مياشتي په امريکا کي تېری کړي.

۹ - امريکايي رسمي مقاماتو د طالبانو په هکله لاندي رسمي اظهارات کړي:

- طالبان بنسټ پاله ندي.
- لدوی نه د امريکا گټو ته کوم خطر ندی متوجه.
- دوی د انقلاب په صادرولو باور نلري.
- که څه هم دوی د "بشري حقوقو" ځيني مخالف کارونه کړي خو په مجموع کي دا يو "مثبت حرکت" وو چې په افغانستان کي ئې د سولي د تأمين په اړه مؤثر کارونه کړي دي، "خلک ئې خلع سلاح کړل" دلويو لارو امنيت ئې تأمين کړ او

پتي توطيې، برېښي څېرې _____ د طالبانو حرکت

بنسټ پاله ډلي ئې په شا وتمبولي.

- که طالبان د ظاهرشاه له راتلو سره رسماً توافق اعلان کړي د افغانستان د بحران په حل کولو کې به د تاريخي ونډې افتخار ترلاسه کړي او امريکا به د دوی حکومت په رسميت وپېژني !!
- طالبان پدې پوهېږي چې که له بنسټ پالو سره اتحاد وکړي خپل اعتبار ته زيان رسوي، له بنسټ پالو سره له هر راز يووالي نه ډډه کول د طالبانو د درايت نښه ده !!

۱۰ - جنرال بابر چې د داؤد له زمانې ئې د ظاهرشاه د بېرته راوستلو هڅې کولي، د طالبانو او جنرال دوستم له خوا د اطمئنان تر لاسه کولو نه وروسته، سردار ولي ته بلنه ورکړه چې د ظاهرشاه د راتلو لپاره د لاري آوارولو په خاطر پاکستان ته سفر وکړي، له افغاني او قبایلي مؤثرو شخصیتونو سره ليدني کتني وکړي او د کندهار، مزار او ننگرهار دوره وکړي. د دې دورې لاندې اړخونه د توجه وردې:

الف: جنبش ملي اعلان وکړ چې سردار ولي ته د مزار د دورې بلنه ورکوي. که دا کارشوی وی مور د هم آهنگي شوری منحل کوله، ما جنرال دوستم ته د تلفون له لاري وويل چې لدې کار نه منصرف شي، هغه دا خبره ومنله او دا دوره ترسره نشوه.

ب: پاکستانیانو په اسلام آباد کې زموږ نماینده، حاجی منگل حسین، د سردار ولي د استقبال لپاره هوایي میدان ته ورووست، غوښتل مو د دې غلطی په وجه هغه له حزب نه اخراج کړو، خو د ده د سوابقو په خاطر او پدې دلیل چې پاکستانیانو مجبور کړي وو، یوازي د ده په تبدیلی مو اکتفاء وکړه.

ج: د طالبانو یوې ډلي جنرال بابر ته اطمئنان ورکړي وو چې کندهار ته د سردار ولي د تلو په لاره کې کوم خنډ او مانع نشته، هلته به د ده استقبال کېږي،

د طالبانو حرکت _____ پتي توطني، بربندي خبرې

خو نورو پدي دليل مخالفت وکړ چي:

- پدي سره د طالبانو اعتبار په ملت کي سقوط کوي.
- هغه طالبان د دوی له څنگ نه بېلېږي چي د اسلامي نظام او د شريعت د نفاذ په نامه لدوی سره يوځای شوي او پدي سره دوی خپل مهم جنگي طاقت له لاسه ورکوي، ځکه د لومړی خط تعرضي ټولگي له همدغو طالبانو نه جوړ شوي.
- په پاکستان کي د امريکا پلوي حلقو دا گمان کولو چي له چهارآسياب نه د حزب اسلامي د وتلو نه وروسته اوس د ظاهرشاه د تحمیلولو په لار کي اصلي خنډ له منځه تللي، بل داسي مؤثر ځواک چي د دې پلان مخالفت وکړي نشته، بايد په همدې فرصت کي د هغه د راوستلو جدي او سريع هڅه وشي، د همدې لپاره د پاچا ځوم، سردار ولي ته ئې بلنه ورکړه او پداسي شانداره بڼه کي ئې هغه استقبال کړ چي گواکي د برحال پاچا استاخی وي. د توجه وړ خبره دا ده چي په اسلام آباد کي د دوی له بناغلی مېلمه سره د پاکستانيانو د خبرو اترو په ورځ، بل کلنتون د امريکا جمهور رئيس، په سپيني ماڼۍ کي د ايران مهاجر شهزاده رضا پهلوي خپل حضور ته ومنلو!! د واشنگتن او اسلام آباد دا د يوه وخت او يوه بل ته ورته مذاکراتو دا بنودله چي دواړه د يوه زنځير بېلی بېلی کړی دي او له يوه ځايه تنظيم شوي. په حقيقت کي دواړه مذاکرات سي آی ای تنظيم کړي چي د افغانستان او ايران په هکله د واشنگتن ورته تصميم په گوته کوي. امريکا په دواړو هېوادونو کي د شاهي منحط نظام احياء غواړي او د اسلام په خلاف د شاه پرستانو نه د کار اخستلو اراده لري، دا ځکه چي دوی پدي دواړو هېوادونو کي بل داسي محور نه مومي چي خپل لاس پوځي ورباندي راغونډ کړي او د اسلامي خوځښت په ضد ئې استعمال کړي.
- د طالبانو ځينو نطقانو د ملا عبدالرازق په شمول له غربي. آژانسونو سره د خپلو مرکو په ترڅ کي داسي اظهارات وکړل چي بنودل ئې د طالبانو حرکت د امريکايانو له هغي منصوبې سره موافق دی چي غواړي مخلوع پاچا په

پتي توطي، بربندي څېرې _____ د طالبانو حرکت

افغانستان مسلط کړي. جنرال بابر د بی نظیر بوتو داخله وزیر هم په خپل مطبوعاتي کنفرانس کې وویل: طالبان د ظاهرشاه له راتلو سره موافق دي. د غو څرگندونو د طالبانو په لیکو کې مخلص (خوله اسرارو نه بې خبر) کسان مشوش کړل، طالب چارواکي مجبور شول چې د دغو کسانو د تشویش رفع کولو لپاره په ماته گوډه ژبه او په مجمل او ذوالوجهین الفاظو داسې څرگندونې وکړي چې د افغانانو په زعم د مخلوع پاچا له راتلو سره د طالبانو د عدم توافق معنا ورکړي خو د امریکایانو په نزد کې د پاچا له عودت سره د دوی د موافقې په معنا تعبیر شي!! داسې ئې وویل: ظاهرخان کولی شي هېواد ته د یوه افغان په حیث راستون شي خو د هېواد د مشرتابه په هکله به افغان ولس فیصله کوي!! غربي آژانسونو همدا مبهم اظهارات جدي ونيول او یو په بل پسې ئې داسې تبصرې وکړي چې گواکي پاکستانی چارواکو د طالبانو د ماهیت او اهدافو په هکله غرب ته غیرمؤثق معلومات او غولونکې ډاډینه ورکړې وه!! د امریکا غږ د دې تبصرې سره سم، جنرال بابر یو ځل بیا مطبوعاتي کنفرانس راوغوښت او په هغې کې ئې وویل: د طالبانو په هکله دا خبره صحیح نده چې دوی د مخلوع پاچا له راتلو سره مخالف دي، دوی د دې پلان مخالفت نکوي!! د دغو اظهاراتو نه وروسته د طالبانو په هکله د غربي آژانسونو لهجه بدله او خواخوږي کمه شوه، مثبتې تبصرې ئې محدودې شوې او حتی د طالبانو تر تسلط لاندې سیمو کې د ځینو "بشری حقوقو" د عدم مراعات په هکله اعتراضات پیل شول، خو په ابتداء کې پدې شکل چې که څه هم د طالبانو تر واکمنۍ لاندې سیمو کې څه ناڅه او په یوه بله بڼه بشری حقوق تر پښو لاندې کېږي خو په مجموع کې دوی پدې خاطر د قدر وړ دي چې وتوانېدل عام ولس د هغه فساد، ظلم، شوکو او بې امنیتي نه وژغوري چې د مجاهدینو په دور کې ورسره مخامخ وو او داسې "ډاډمن امنیت" رامنځته کړي چې د افغانستان په اوږده تاریخ کې سابقه نلري!! دا اعتراضات ورو ورو زیاتېدل او د امریکا له غوښتنو سره د طالبانو د یوه ټولگي د زیاتېدونکي مخالفت په تناسب تشدید کېدو، ترهغه چې د امریکا خارجه وزیری البرایت د پاکستان د

د طالبانو حرکت _____ پتي توطئې، برېښي څېرې

سفر په جريان كې د مهاجرينو يوې غونډې ته وويل: د بشري حقوقو په اړه د طالبانو سلوك د كركي وړ دی !!

• د ۱۳۷۲ كال په پيل كې د بادغيس په جبهې كې طالبانو زيات تلفات او ډېره مرگ ژوبله وليده، لومړی خطې مات شو، د بادغيس مركز ته په شاه شول، اكثر وگروپونو له وېرې او واهمې نه د بادغيس مركز هم پرېښود او هرات ته كوز شول د طالبانو يو مسئول (چې پدې جگړو كې ئې فعاله ونډه وه) د سترگو ليدلی حالت داسې بيانوي: زموږ وضعیت ډېر خراب وو، په سلهاوو مړی او زخيمان مو درلودل، د لومړی خط مسئول قومندانان، ملا برادر او ملا عبدالرازق مجبور شول چې مركز ته د دې پرېشان حالت راپور ورکړي، د هرات د امنیه قومندانۍ د مخابراتی له لارې ئې له ملا محمد عمر سره خبرې وکړې او ورته وئې ويل: فشار ډېر زیات دی، مقاومت نشي کېدی ... په ځواب کې ورته وويل شوو: تر دريو ورځو پوري مقاومت وکړي او دښمن مصروف وساتي، له هغه نه وروسته د لومړی خط قطعات راشاته کړي، موږ لدې ځايه خاص قطعات درلېږو، ... درې ورځې وروسته د هرات هوايي ډگر ته ورغلم، ترڅو وگورو چې په جهازونو کې څومره او څنګه قطعات هرات ته رالېږل شوي، هيچا ته د دې اجازه نه ورکول کېده چې ميدان ته داخل شي، خو زما حيثيت داسې وو چې څوک مې مانع نشي، په هوايي ميدان کې مې ډېرکسان داسې وموندل چې په نوو او مخکې تلو وسلو سنبال وو، په پښتو او فارسي نه پوهېدل، په نورو ژبو ئې خبرې کولې، ټول مخامخ او فوراً په تړپالونو پټو موټرو کې د بادغيس په لوري وخوځېدل.. د دې صحنې له ليدلو وروسته د دې حرکت په ماهيت پوه شوم او اوس..."

په حقيقت کې د طالبانو حرکت له لاندي ټولګيو جوړ شوی:

الف: هغه مخلص او مجاهد طالبان چې د اسلام په نامه او د يوه اسلامي حکومت د قائمولو په طمع او د مخکنۍ مفسدي ادارې له شر نه د افغان ولس د ژغورني لپاره لدې حرکت سره يو ځای شوي، د طالبانو اصلي ځواک له همدې

پتي توطيې، بربنډي څېرې _____ د طالبانو حرکت

مخلصو طالبو نه جوړ شوی.

ب: هغه کسان چې له بهرنيو خطرناکو شبکو سره ټينگي او نږدې اړيکي لري او د پردیو په اشاره او د هغوی د گټولپاره کار کوي.

ج: هغه کمونست افسران چې د کابل رژیم له نسکورېدو وروسته، پاکستان ته راکوز شول او هلته د سي آی ای او آی اس آی لخوا تنظيم او له طالبانو سره يو ځای کړي شول، د طالبانو پیلوټان، ټانکستان، توپچی او ټول تخنیکي پرسونل له همدغو افسرانو نه جوړ شوی او د جگړو د سوق او ادارې واگي د دوی په لاس کي او د مجاهدينو په ضد د جگړو سخت لیوال دي، دوی دي چې طالبان د مجاهدينو په خلاف جگړو ته هڅوی.

د: هغه کسان چې د کابل له کمونست رژیم سره ئې ملگرتيا کړي او د همدې ملگرتيا په وجه ئې له مجاهدينو نه صدمه ليدلی او اوس لدوی نه د غچ اخستلو په خاطر د طالبانو په لیکو کي ننوتلی.

ه: د طالبانو بله ډله له هغو افرادو نه جوړه شوې چې د ځينو متعصبو پاکستاني علماوو د لاس نیالگي دي، فکری روزنه ئې د هغوی په لاس ترسره شوې، لکه چې هغوی د څو پیسو او په حکومت کي د څو ذلتناکو چوکيو د لاس ته راوړو لپاره له هري بې ديني او ملحدی ډلي سره يو ځای کېږي خو له اسلامي احزابو سره له ملگرتيا نه ډډه کوي د دوی په غېږ کي روزل شوي طالبان هم له کمونستانو سره ملگرتيا او د مجاهدينو په خلاف جگړه او پدې جگړي کي له کفری ځواکونو نه مرسته غوښتل د ثواب کارگني !!

و- د طالبانو يوه ډله داسي ده چې نوم ئې طالب دی خو د دين له الف، ب نه هم خبرندي، دين او مذهب له قومي او محلي دود دستور او عرف رواج سره خلط کوي، په ولس کي موجود افکار، معتقدات او عنعنات داسي ورته برېښي لکه ديني او مذهبي اساسات، د مذهب له اصلي غوښتنو او د دين له اساساتو نه

د طالبانو حرکت _____ پتي توطني، بربندي خبرې

هومره بې خبره دي لکه عوام، له دين نه ئې يوازي دومره زده کړي چې وکولى شي په جومات کي امامت وکړي، د ماشوم په غور کي آذان وکړي او د بنځي او ميره نکاح وټري، له قرآن، حديث، فقه، اسلامي تاريخ، د خپل هېواد تاريخ، ليک لوست، اسلامي نظام، حکومت په اسلام کي، اسلامي اقتصاد، توحيد، معاد، رسالت، قضا او قدر او غوښتنې ئې او له نورو بنيادي مسائلو نه سخت بې خبره دي، اکثراً قرآن د مصحف له مخي نشي لوستلى، د عادي ليک له ليکلو او لوستلو نه عاجز دي، تر هر چا د مخه او له هر چا نه زيات د هر ديني تحول او بدلون مخالفت کوي او د هري اسلامي مبارزې په خلاف په لومړي صف کي ودرېږي، د دوى د مخالفت وجه نه خاصه مذهبي انگېرنه او نه په کوم دليل او سند ولاړ دريغ وي بلکي اقتصادي عوامل لري، گمان کوي چې په ټولني کي هره مثبته ديني تبديلي، د دوى هغه اقتصادي گټي په خطر کي اچوي چې له دين نه په بې خبري ټولني کي ئې د دين او مذهب په نامه ترلاسه کوي، لدغو منابعو نه د دفاع په خاطر ده چې له هر بيدينه او بې مذهبه ځواک سره يوځاى کېږي او له هر اسلامي ځواک سره نه پخلا کېدونکې دښمني کوي. د اسلامي نظام په هکله د دې ډلي تصورات سخت بې بنياده او د اسلامي عقيدې مغاير او په هغو کيسو او نکلونو ولاړ تصورات دي چې د استبدادى امارتونو زيژنده او د همدې غير اسلامي نظامونو د توجيه او له هغوى نه د دفاع په خاطر در بارى ملایانو وړاندي کړي. دوى پدې باور دي چې د واکمن د سلطې يوه جائزه او شرعى طريقه دا هم کېدى شي چې څوک د "تغليب" او "بالقوة تسلط" له لاري په ولس مسلط شي او بيا له خلکو نه اجبارى بيعت ترلاسه کړي، د دوى له نظره که هغه واکمن چې د زور له لاري مسلط شوى د خپلي خوښي افراد د "اهل الرأى" او "اهل حل او عقد" په نامه راغونډ کړي، د دوى "بيعت" د ټول ولس بيعت وگنى او لدې لاري خپلي واکمنۍ ته شرعى بڼه ورکړي او د "اميرالمؤمنين" عنوان ترلاسه کړي نه يوازي څه مانع نلري! او د اسلام خلاف کوم کار ئې ندی کړى بلکي سل په سلو کي ئې جائز او قانوني کارکړي!!

پتي توطيې، برېښي څېرې _____ د طالبانو حرکت

د دوی په مسلک کي د ټول ولس "معلن او بلا اکراه بیعت" هغه بیعت چي د ابوبکر صدیق (رض) او نورو خلفاوو د انتخاب لپاره ترسره شو او اسلام هغه د امارت لپاره "لازمي شرط" گڼي او له هغه نه پرته د هیچا امارت مسلم او شرعی نه شمېری، نه خاص ځای لري او نه کوم اهمیت. بیعت د دوی په "منطق" کي یوازي "شکلی مراسم" او "تشریفايي عنعنه" ده چي د امیرله ټاکلو نه "وروسته" ترسره کېږي، نه "مخکي".

د طالبانو حرکت یوازي د جگړي د دوام په صورت کي خپل شته والی ساتلی شي هغه هم پدې شرط چي پدې جگړو کي ئې وړیا بریاوی په برخه شي، د جگړي د پای ته رسېدو او یا د طالبانو ضد ځواکونو د یووالی او په یوې متحدې سیاسي، نظامي جبهې کي د دوی د یوځای کېدو په صورت کي نشي کولی خپل شته والی وساتي. که زموږ ولس وگوري چي د طالبانو مخالف جهادي قوتونه په خپلوکي متحد ندي، د بحران د حل لپاره واضح طرحه نلري، د تېرفاسد نظام د اعادي او په افغان ولس د هغه د تېلو هڅه کوي چي کابل ته تر رسېدو وروسته به یو ځل بیا د دوی ترمنځ خونړی جگړي پیل کېږي، تېر ترخه تجارب به تکرارېږي او د ملي شتمنیو د تالان او غارت بازار به گرم کېږي، طبیعي ده چي پدې صورت کي به یا طالبانو ته ترجیح ورکوي یا به د دوی مرسته کوي او یا به لږ تر لږه د دوی د مخالفینو له حمایت نه ډډه کوي او د طالبانو د استبدادی او ظالمانه سلطې ستونزی او کړاوونه به گالی او د یوې مجهولي راتلونکې په امید به شپې ورځي سبا کوي.

خوکه د طالبانو د وړیا بریاوو بهیرمتوقف شي، په څو جبهو کي له جدي ماتو سره مخامخ شي او د دوی مخالفین په یوه ډاډمن محور راغونډ شي او د بحران د حل عادلانه طرحه وړاندي کړي، ملت ته د هېواد د راتلونکې په هکله او د تېرو خونړیو پېښو د نه تکرار ډاډ ورکړي، بې له شکه چي پدې صورت کي به طالبان ډېر ژر او سریع له منځه ځي، دا ځکه چي "دا کم عمره حرکت" د پېښو او د

د طالبانو حرکت _____ پتي توپنې، برېښي څېرې

نورو ډلو د اختلاف زيژنده ده چې د وړيا او مسلسل فتوحاتو په نتيجه كې ئې وده وكړه، نه تنظيمي سابقه لري، نه آزمويل شوي افراد او نه داسي متعهدين چې د دې حرکت په شعارونو، اهدافو او تگلارو له زړه نه ټينگ باور ولري، داسي باور چې په هر صورت او هر راز شرايطو كې به د دې "حرکت" مرام او قيادت ته مخلص او وفادار پاتې كېږي او لدې نه په شاكېدل د خپل ايمان او تعهد منافي وگنې. هغه ډله چې د وړيا فتوحاتو په بستر وده وكړي او غړو ئې د ابتلاءاتو، ستونزو او كړاوونو لوړې ژورې نه وي ليدلې، له ماتو سره د مخامخ كېدو په وخت كې خپل شته والی نشي ساتلی، د جنگي فتوحاتو او برياوو بهير حتماً د پای يوه نقطه لري، د پای دا نقطه به د طالبانو لپاره ډېره خطرناکه ثابتې شي.

طالبان نه په جگړو د ټول هېواد د نيولو او د ټولو مخالفو ځواكونو د خپلو توان لري او نه د هېواد د ادارې او د يوه صالح اسلامي نظام د قائمولو استعداد، فهم، بصيرت، تجربه او روزل شوی، امتحان شوی پرسونل. همدا اوس اوس او په واکمنۍ كې د لنډې مودې پاتې كېدو نه وروسته، د دوی په ليكو كې فساد، رشوت، د ملي شتمنيو تالان، په ولس ظلم او د هغوی په مال او عزت تېری، د ناروا اميتازاتو په لاس ته راوړلو كې ناروا مسابقه، له قدرت او نفوذ نه د خپلوانو په گټه بيدريغه غلطه استفاده په خطرناك ډول پيل شوې او ورځ په ورځ تشديد كېږي.

د طالبانو دا حرکت په اصل كې د هغه ډلې كاپی ده چې د جهاد په دوران كې تر ټولو ډلو ناکامه او وروسته پاتې وه، وسلې ئې خرڅېدلې، مالي امکانات ئې د چارواكو په لاس تالان كېدل، د څو محدودو كسانو ترمنځ وېشل كېدل، د اداري او مالي فساد په وجه د محدود شمېر مجاهدينو له اكمال نه عاجز وه، كمونستانو او بې دينه عناصرو د هغې په ليكو كې ژور نفوذ كړي وو... د طالبانو حرکت په هيڅ صورت كې نشي كولی تردې ډلې غوره ډله جوړه كړي.

پتي توطيې، برېښي خبرې _____ د حزب په ضد د طالبانو جنگ

د حزب اسلامي په ضد د طالبانو جنگ

چې کله طالبان د چمن - سپين بولدک له پولې نه د کندهار په لور واوشتل او په ميوندکي ځای په ځای شول، له همغی ورځي نه د کابل له ائتلافي ادارې، مخصوصاً د جمعيت له قومندانانو سره د دوی له اړیکو نه څرگنده وه چې د طالبانو ډله د ائتلافي دولت سره د ملگرتيا اراده لري او يا لږ تر لږه تر يوې مودې به د ائتلافيونو په څنگ کي له حزب اسلامي سره جنگېږي.

د حزب اسلامي په ليکو کي او له حزب نه بهر ځينو کسانو دا انتظار درلود چې د طالبانو ډله به حتماً او بايد د حزب اسلامي ملگرتيا وکړي که د ټول هېواد په سطحه نه وي لږ تر لږه په کندهار او جنوب لوېديځ حوزی کي خو دا کار بايد وشي، پدې دلائلو:

الف: په کندهار کي د چارو واگي د هغې مفسدی ادارې په واک کي وې چې له کمونستانو، مليشو او پروتوکولی قومندانانو نه جوړه شوې جبهه ورباندي

د حزب په ضد د طالبانو جنگ _____ پتي توطئې، برېښوي څېرې

مسلط وه، نوميالی جهادي قومندانان او صالح شخصيتونه نه يوازي پدې ادارې کې شامل نه وو او په هغې کې ئې هيڅ ونډه نه وه بلکې نوموړی ائتلافي جبهې د دوی د رټلو او شړلو هڅه کوله.

ب: د دې ادارې مرسته او د هغې کامل تمويل د هغه ائتلافي حکومت په غاړه وو چې طالبان ئې سل په سلو کې غير اسلامي گڼي او د هغه په خلاف جنگېدل اسلامي جهاد شمېری.

ج: د دې ائتلافي ادارې د چارواکو له فساد، ظلم او غارت نه او له هغې بې امنيتي نه چې دې ادارې راولاړه کړې وه او له هغو پاتکونو چې پدې ادارې کې شامل قومندانانو د لارو په اوږدو کې قدم په قدم اچولی وو، عام ولس پوزی ته رسېدلی وو، که دوی اسلام غوښتلی او د ولس د ژغورني او د بې امنيتي ختمول ئې هدف وی نو حتماً به ئې د حزب له صالح قومندانانو سره ملگرتيا کړې وه.

طالبانو کندهار ونيولو، د دې مهم ښار د نيولو په دوران کې له کوم خاص مقاومت سره مخامخ نشول، د جمعيت قومندان ملا نقيب الله لدوی سره ملگري شو او خپل ټول وسائل او امکانات ئې دوی ته وسپارل، د ښار له نيولو وروسته ئې د حزب اسلامي د اتل او نوميالی قومندان، حاجی سرکاتب په مرکز له څو خواوو برید وکړ، د ده مرکز ښار ته څېرمه په يوې مهمې سيمې کې پروت وو، له خونړۍ جگړې نه وروسته ئې دا سيمه ونيوله، بی بی سي چې مسلسل ئې د طالبانو په گټه تبليغات کول، د جگړې په جريان کې دا جعلی خبر خپور کړ چې حاجی سرکاتب د يو شمېر مجاهدينو په شمول د طالبانو د برید په ترڅ کې په قتل ورسېدو، غوښتل ئې پدې راپور سره د حاجی سرکاتب د مجاهدينو روحیه مړاوی کړي، پداسې حال کې ئې دا خبر خپور کړ چې کلکه جگړه روانه وه او د طالبانو گڼ شمېر حملې په شا تمبېدلی وې او حاجی سرکاتب له هغه وروسته خپل مرکز پرېښود او د ارزگان له لاري د چهار آسیاب په لوري وخوځېدو چې د مرکز حاکم نقاط د طالبانو په لاس کې پرېوتل. د کابل د ائتلافي ادارې راډيو او تلويزيون

پتي توطني، برېښي خبرې _____ د حزب په ضد د طالبانو جنگ

چي مديريت ئې كاملاً د کمونستانو په لاس کي وو، د طالبانو د برياوو راپورونه ورکول او د حاجي سرکاتب د مرکز نيونه ئې د يوه ستر بری په څېر منعکس کړه، په ائتلافي ادارې پوري ترلي قومندانان ئې هڅول چي د طالبانو له حرکت سره يوځای شي.

رېاني د يوې مرکې په ترڅ کي د طالبانو په هکله وويل: "حرکت طالبان، حرکت خود جوش و مردمی است" گڼ شمېر هيئتونه ئې له بوجيو بوجيو پيسو سره د هرات له لاري کندهار ته ولېږل، په هرات کي د دې هيئتونو تود استقبال وشو، تورن اسمعيل د هرات په جامع جومات کي د خپلي وينا په ترڅ کي له کابل نه د سخيداد فايز په مشرۍ د راغلي هيئت په هکله وويل: دا دی زموږ هيئت کندهار ته درومي ترڅو له طالبانو سره ديو والی وروستی خبري وکړي !!

په کندهار له تسلط نه وروسته، په هلمند کي د جمعيت قومندان، مولوی عبدالواحد، چي د باگران د رئيس په نامه شهرت لري او يوه موده له حزب اسلامي سره هم پاتې شوی، له طالبانو سره يوځای شو. طالبانو ته ئې بلنه ورکړه ترڅو هلمند ته راکوز شي، دی وتوانېدو چي له طالبانو نه دخپلو مخکنيو رقيبانو په ضد استفاده وکړي، مخکي پدې نه توانېدو چي له خپلي منطقي ووځي او د هلمند په نورو برخو کي د رقيبانو مقابله وکړي، خو د طالبانو په مرسته او د يوې خونړۍ جگړي نه وروسته د دې ولايت د مرکز په نيولو موفق شو، د حزب اسلامي مجاهدين چي زياته موده ئې دا ولايت په لاس کي وو او پدې سيمي کي ترټولو ځواکمن او منظم قوت وو، د ولايت له مرکز، لشکرگاه نه وتلو ته اړ شول، کابل راډيو دا ځل تر مخکي نه زيات او په ډېر حدت او شدت سره د طالبانو فتوحات منعکس کړل، د هلمند په لوري د طالبانو فتوحاتو او برياوو له څو لحاظه د کابل ائتلافي ادارې مخصوصاً جمعيت اسلامي ته اهميت درلود:

الف: پدې سره حزب اسلامي په جنوب لوېديځ کي يو مهم مرکز له لاسه ورکړ.

د حزب په ضد د طالبانو جنگ _____ پتي توطئې، برېښوي څېرې

ب: جمعیت ته نږدې قومندانان د طالبانو په پرده کې وتوانېدل پدې سیمې کې خپل رقیبان په شا وتمبوی او د هلمند په راتلونکې کې د فعالی او مؤثری ونډې مجال ترلاسه کړي. له طالبانو سره د باغران د رئیس یو ځای کېدل او د دوی په لیکو کې حساس موقعیت لاس ته راوړل او په لشکر گاه د ده تسلط، د رباني او مسعود له نظره لویه بریا او سوبه گڼل کېده، دا گمان ئې نه کولو چې له حزب نه وروسته به په خپله د دوی په خلاف جنگېږي.

د هلمند له سقوط نه وروسته د طالبانو په لوري د دوی پاملرنه زیاته شوه، یو په بل پسې ئې هیئتونه له کافي مقدار پیسو سره ورو لېږل، د دوی په گټه د کابل د ادارې تبلیغات تشدید شول، د وسلو او مهماتو ور لېږل هم پیل شول.

په زابل او ارزگان کې هم کندهار او هلمند ته ورته پېښې ترسره شوې، په ائتلاف کې د شامل ډلو قومندانان له طالبانو سره یو ځای شول او د حزب اسلامي مجاهدین د خپلو سیمو پرېښودو ته اړ شول، محمد نبي خان د ارزگان قومندان او حمید الله خان د زابل قومندان له خپلو مجاهدینو سره چهار آسیاب ته ولاړل.

د غزني سقوط

د حرکت انقلاب اسلامي قومندان، قاری بابا ترمشری لاندې، د غزني هغو قومندانانو چې د کابل ائتلافي ادارې اکمالول او د ائتلاف له لاري د غزني په مرکز مسلط شوی وو، لدې خبرې سره موافق نه وو چې د کابل او طالبانو ترمنځ په گډې جبهې او له یوه بل سره په مرستي او تعاون کار وشي، برعکس پدې ئې ټینگار کولو چې د طالبانو په خلاف دي د جهادي ډلو گډه جبهه جوړه شي، پدې خبرې د دوی ټینگار هلته زیات شو چې طالبانو لدوی نه وغوښتل: باید طالبانو ته تسلیم شي او خپلي وسلې هغوی ته وسپاري. قاری بابا د مأمور عبدالجبار په لاس حزب اسلامي ته داسې احوال ولېږو چې په هغه کې ئې د گډې جبهې د جوړولو او له غزني نه د دفاع په خاطر د حزب اسلامي د ځواکونو د لېږلو هیله

پتي توطني، بربندي خبرې _____ د حزب په ضد د طالبانو جنگ

خرگنده کړې وه، د همدې مقصد لپاره کابل ته راغی، له ماسره ئې د لیدو غوښتنه وکړه، خو رباني او مسعود هغه ته اجازه ورنکړه چې چهار آسیاب ته راشي، مجبور شو هیئت راولپري او له مور نه وغواړي چې پر غزني باندي د طالبانو د محتمل برید د مخنیوی لپاره کافي شمېر مسلح ځواکونه هغه ولایت ته ولېږو.

غزني ته د قواوو د لېږلو په هکله د حزب په داخل کي د قومندانانو په سطحه او په اجرائیه شوری کي تفصیلي بحثونه وشول، مور نه غوښتل چې خپل مسلح ځواکونه له کابل نه پرته په بل ځای کي مصروف کړو، که څه هم حزب اسلامي دا توان درلود چه په ډېرو شرقی، جنوبي او جنوب شرقی ولایاتو کي د ائتلافي دولت پلویان خلع سلاح او دا ساحی تصفیه کړي، خو مور نه د مخالفینو په خلع سلاح او تصفیې باور درلود، نه موجگړه د حل لاره گڼله، په کابل کي جگړه په مور تحمیل شوې وه او مجبور وو له ځانه دفاع وکړو، نورو ولایاتو ته د جگړو انتقال مو د ائتلافي ادارې په گټه گڼلو، په همدې خاطر مو لدې کارنه ډډه کوله، خو د غزني وضعیت داسي وو چې هلته د ځینو قطعاتو لېږلو ته مجبور شو، پدې دلائلو:

الف: د غزني قومندانانو له مور نه د قواوو د لېږلو غوښتنه وکړه ترڅو په گډه لدې ولایت نه دفاع وکړو.

ب: که غزني پداسي حال کي د طالبانو په گټه سقوط کړی وی چې د حزب اسلامي او د کابل ائتلافي ادارې ترمنځ کومه روغه جوړه نه وه شوې، حزب ته گرانه وه چې په دوو جبهو کي له ځان نه دفاع وکړي، مجبور وو له کابل نه لېږي، د طالبانو مخنیوی وکړي او د غزني د سقوط مانع شي.

ج: د وحدت حزب هم دې نتیجې ته رسېدلی وو چې د کابل په لوري د طالبانو مخکي تگ باید په غزني کي متوقف شي، د همدې لپاره ئې یو شمېر قطعات غزني ته ولېږل.

د حزب په ضد د طالبانو جنگ _____ پتي توطئې، برېښوي څېرې

غزني ته د حزب اسلامي او حزب وحدت د ځواکونو له رسېدو وروسته، د غزني هغه قومندانان چې له کابل نه اکمالېدل له خپلو ژمنو نه په شا شول او د رباني او مسعود په وينا له طالبانو سره ملگري شول او د دوی په ملگرتيا ئې زموږ په ضد جگړه پيل کړه، د جگړو په لومړيو ورځو کي ئې د خپل اټکل خلاف يو شمېر مهم مراکز له لاسه ورکړل، د يونټ په نامه د روسي قواوو مهم مرکز ئې هم له لاسه ووت، د ټول ولايت د فتح کېدو احتمال لحظه په لحظه راڅرگندېدو، که پاتې نقاط هم نيول شوي وي نو د طالبانو راتلونکې حملې په وړاندي له ولايت نه د دفاع کار آسانه کېدو، خو د ځينو خاصو عواملو په وجه دا کار ونشو او زموږ ځواکونه دې ته اړ شول چې له غزني نه په شا شي، هغه عوامل دا دي:

- د کابل ائتلافي ادارې زموږ سنگرونه د طالبانو په گټه تر شديد بمبارد لاندې ونيول.

- پداسي شرايطو کي ئې دا کارو کړ چې له حزب اسلامي سره ئې مذاکرات پيل کړي وو، د روغې جوړې طرحه د وروستۍ موافقې او امضاء لپاره تياره شوې وه، د دواړو خواوو پلاوي د معاهدې د امضاء لپاره په جلال آباد کي راغونډ شوي وو، موږ ته ئې له جلال آباد او کابل نه مسلسل اطمینان راکولو چې:

الف: موږ لدې معاهدې سره موافق يو او هغه امضاء کوو.

ب: له طالبانو سره د مقابلې په دوران کي به هيڅلکه ستاسو په خلاف کوم حرکت ونکړو، (اين نامردی را نخواهيم کرد!!) دا نامردی هيڅلکه نه کوو !!

- طالبانو زيات شمېر تازه نفس قوتونه غزني ته راولېږل او د دولتي قومندانانو په څنگ کي ئې په جگړي لاس پوري کړ.

- زموږ مجاهدين په منطقي کي نابنده وو، د ځای په ځای کېدو او د مناسبو دفاعي تدابيرو نيولو فرصت ئې نه وو ترلاسه کړي.

- د ژمي سخته يخني وه، واورې ورېدلې، د اوسېدو ځايونه مونه درلودل، په

پتي توطيې، بربنډي څېرې _____ د حزب په ضد د طالبانو جنگ

سروازو مورچلو کي دوامداره دفاع گرانه وه.

د غزني له سقوط او دلوگر او ميدانشهر په لوري د حزب د ځواکونو له په شا کېدو نه وروسته مورچلو دوه بديله په مخکي درلودل:

۱- يا بايد لدې دواړو خواوو (طالبانو او کابل ادارې) له يوې سره توافق ته ورسېږو، پداسي حال کي چي يوه هم داسي کوم معقول توافق ته چمتو نه برېښېده چي جگړه د تل لپاره پای ته ورسوي. له طالبانو سره توافق ممکن نه وو، دوی د حزب په خلاف صحنې ته رايستلی شوي وو، داسي گمان ئې کولو چي له حزب سره د توافق په نتیجه کي بهرنی مرستې ورباندي قطع کېږي. د کابل ائتلافي ادارې منافقانه تگلاره غوره کړې وه، له يوې خوا ئې مخامخ له طالبانو سره تماس وو او د دوی مرسته ئې کوله، له بلې خوا امریکائيانو د دوی دواړو ترمنځ وساطت کاوو، امریکائيانو دوی ته اطمینان ورکړي وو چي پرېږدی طالبان ستاسو اصلي حریف (حزب اسلامي) وټکوي، د جنوب تصفيه ستاسو په گټه ده، چي کله طالبان کابل ته ورسېږي، مورچلو منځگړیتوب کوو او ستاسو ترمنځ د معقول توافق شرائط برابروو. له بلې خوا ئې له حزب اسلامي سره خبري آتری پیل کړې وې او داسي ئې بنودله چي د روغي جوړي او د طالبانو په خلاف د گډې جبهې جوړولو غوښتونکی دی.

۲- يا دا چي په دوو جبهو کي د جگړي په ځای، مؤقتاً د جگړي له میدان نه په شا شي، پرېږدی چي طالبان او د کابل اداره له يوه بل سره مخامخ شي، دا مخامخ کېدل به يا د دوی ترمنځ شته يووالی او تنسيق ختموی او يا لږ تر لږه د دوی خپل منځی تفاهم ټولو ته بربنډوی.

وضعیت داسي وو چي د حزب غړي ئې د دوهم بديل انتخاب ته اړ کول او دا احساس ئې پدوی کي راولاړولو چي په دوو جبهو کي جنگېدل هم ورته گران دی او هم بې فايدي، ولې بايد د طالبانو مخه ونيسي او پدې کار سره له کابل نه دفاع وکړي، پداسي حال کي چي د کابل واکداران عملاً له حزب اسلامي سره جنگېږي

د حزب په ضد د طالبانو جنگ _____ پتي توطئې، برېښوي څېرې

او د طالبانو مرسته کوي؟! دا احساس پدې منتج شو چې د غزني له سقوط نه وروسته وردگ او ميدانشهر هم سقوط وکړي که څه هم د دې ولايت په ډېرو برخو مخصوصاً د ميدانشهر په شا او خوا کي سختي جگړي او کلک مقاومت وشو.

د طالبانو د حرکت له ماهيت او د راخوټېدو له اصلي لاملونو نه بې خبره کسانو دا گمان کولو چې د ميدانشهر له سقوط نه وروسته به طالب جگړه ماران حتماً د کابل له ادارې سره ونښلی او له همدې لاري به د مرکز په لوري د مخکي تگ هڅه وکړي، دا ئې هيڅکله په خيال کي نه گرځېده چې د طالبانو جنگيالي به د کابل پولو ته له رسېدو وروسته پداسي حال کي چې د پلازميني له مرکز نه يوازې ۲۰ کيلومتره لېرې وو، پدې پاڅه سرک مخکي تگ متوقف کړي، له حزب اسلامي سره نورو جگړو لپاره دې پنځوس کيلومتره په شا راشي او له سيسي نه دې د لوگر په لوري وخوځېږي!! دوی ته دا کار نه مفيد برېښېدو او نه معقول. دوی نه پوهېدل چې د طالبانو ډله په اصل کي د حزب اسلامي په خلاف جوړه شوې، لومړنۍ مأموريت ئې دا دی چې له حزب سره به جنگېږي او جنوب به له هغو ځواکونو نه تصفيه کوي چې پدې سيمي کي د واشنگتن د طرحو او پلانونو په وړاندي خنډ دی. بې بې سي او امريکا غږ مسلسل او له مخکي نه دا انگېرته کوله چې طالبان به لدې لاري مخکي نه ځي او د کابل له ادارې سره به نښته نکوي، بلکي د لوگر په لوري به خوځېږي او د حزب اسلامي په خلاف به بله لويه حمله ترسره کوي. ځينو دا تبصرې هسي انگېرني گڼلې خو په حقيقت کي لدې لاري دوي ته لارښودنه کېده. دا انگېرته (په حقيقت کي لارښوونه) عملي شوه.

ځيني بيا داسي گمان کوي چې دا خرڅېدل او د استقامت بدلول د دې لپاره ترسره شول چې مسعود په يوه هليکوپتر کي له دوه دريو انضباطانو سره د طالبانو استقبال ته ميدانشهر ته ورغی، د ملا وسله ئې د طالبانو په وړاندي په ځمکه کيښوده او وئې ويل: زه تسليم يم، کابل ستاسو دی، په کومه ورځ چې د کابل جنوب تصفيه کړي او د مزارې او اهل تشيع مشکل حل کړي او کابل د شيعه

پتي توطيې، بربنډي څېرې _____ د حزب په ضد د طالبانو جنگ

گانو له خطر نه وژغوري، کابل تاسوته تسليموم!! گواکي طالب چارواکي د مسعود پدې خبرو وغولېدل، د کابل په لوري له مخکي تگ نه منصرف شول، لومړی د غرب په لوري پنځوس کیلومتره په شا شول او له هغه ځايه د لوگر په لوري وخوځېدل. ساده زړی خلک همدا د طالبانو د نوموړی حیرتناک څرخېدو لامل گڼی خو حقیقت بل څه وو، بی بی سي او امریکا غږ ترې خبر وو او د همدې لپاره ئې په ډېر ډاډ او قاطعیت سره ویل چي لوگر ته به د حزب اسلامي په مرکزونو د حملې لپاره خوځېږي !!

طالب جگړه ماران له میدان شهر نه د لوگر په لوري وخوځېدل، خو ځايه په شېخ آباد او سیسی کي ناڅاپي تر حملې لاندې راغلل، له سختو نښتو سره مخامخ شول، وضعیت ئې ډېر پرېشانه شو، خو پدې وتوانېدل چي له پرېشانه حالت نه ځان وباسي او خواره شوي ځواکونه بېرته راغونډ کړي او په سیسی کي د مؤقت ځنډ او توقف نه وروسته، لومړی د دولتي قومندانانو په مرسته ځیني کسان په پټه د برکي برک په حساسو ځایونو کي مستقر کړي او وروسته خپل قطعات په هغه لوري وخوځوی، بی بی سي عمداً او زموږ د مجاهدينو د روحیې د تضعیف لپاره په درواغو دا خبر خپور کړ چي د لوگر مرکز، پل علم، د طالبانو په لاس کي پرېووت، پداسي حال کي چي طالبان له پل علم نه ډېر لږي او د برکي برک په ولسوالۍ کي له سختو نښتو سره مخامخ وو او هلته جگړه په ډېر شدت سره روانه وه، دوه ورځي وروسته ئې دا خبر تکذیب کړ او د خپل خبريال له خولی ئې وویل چي په برکي برک کي سخته جگړه روانه ده، د لوگر ولایت د حزب اسلامي په لاس کي دی، د حزب بیرغونه په ټول ولایت کي رپېږي او د حزب غږي ئې لیدلی چي توپکونه ئې دېوال ته تکیه کړي او په خپلو منځونو کي په خبرو بوخت وو. کابل راډیو د لوگر د نښتو او جگړو په هکله ویل: د جمعیت، اتحاد، حرکت انقلاب اسلامي او په دولت کي د شامل ډلو قومندانان له طالبانو سره یو ځای او اوږه په اوږه د حزب اسلامي په خلاف جنگېږي او د حزب اسلامي قطارونو ته ځای په ځای کي کمیونونه نیسي او یو په بل پسې بریدونه کوي. دولتي

د حزب په ضد د طالبانو جنگ _____ پتي توطئې، برېښوي څېرې

قومندانان ئې دې ته هڅول چې په ټول توان طاقت د طالبانو مرسته وکړي، خاد ځينو حرفه ئې داړه مارانو ته وظيفه ورکړې وه چې د جگړو په جريان کي د شپې لخوا، پداسي موټرو ډزی وکړي چې يوازي او له خاص امنيتي تدابيرو نه پرته درومي. يوازي په يوې نقطې کي پدې کار وتوانېدل، د شهيد عالم زيب په موټر ئې د بابوس په دشتي کي د شپې په تياره کي ډزی وکړي، په بريد کي هغه په شهادت ورسېدو او موټر ئې وسوځېدو، شهيد عالم زيب د لومړي خط ليدو لپاره هلته تللی وو او يوازي بېرته راستون شوی وو.

زموږ پرېکړه دا وه چې که د برکي برک خط مات شو، د کابل ادارې له طالبانو سره مرستو ته ادامه ورکړه او د جلال آباد مذاکرات بې نتيجې پاتې او تيار شوي اسناد امضاء نشول، بايد چهارآسياب تخليه کړو او سروبی ته کوز شو.

سروبی ته له تلو د مخه مو په جلال آباد کي د حزب پلاوی ته وويل چې بايد معاهده امضاء شي که نه نو مذاکرات قطع کړي. مقابل طرف منافقت کولو، په معاهدې امضاء ته نه وو تيار، د طالبانو مزید مخکي تگ ته په طمع وو.

د وحدت حزب پدې ټينگار کولو چې حزب اسلامي او جنبش دي خپل مراکز د کابل لوېديځ، د وحدت حزب تر سلطې لاندي سيمي ته ولېږدوی. ائتلافونو له هغوی سره هم منافقت کولو، حزب وحدت ته ئې د يوه هيئت په ذريعه اطمئنان ورکړي وو چې نه غواړي د طالبانو د حملې په صورت کي پدوی بريد وکړي، برعکس د طالبانو په خلاف د گډې جبهې غوښتونکی دی. پداسي حال کي چې دوی له طالبانو سره د حزب اسلامي او حزب وحدت په ضد د گډو عملياتو پرېکړه کړې وه.

د حزب وحدت مشر، بناغلی مزاری ته مي وويل: د کابل په لوېديځ کي دفاع گرانه ده، له دواړو خواوو تر بريد لاندي راځو، محاصره کېږو، د اکمالاتو لاري مو بندېږي، ائتلاف او طالبان به په يوه وخت له دوو خواوو په موږ حمله کوي، بايد په لوگر کي دفاع وکړو او کافي شمېر قوتونه هلته ولېږو. خو هغه نه

پتي توطيې، برېښي څېرې _____ د حزب په ضد د طالبانو جنگ

لوگرته د ځواکونو له لېرلو سره موافقه وکړه او نه د کابل له غرب نه وتلو سره.

د دوستم جنبش، د طالبانو له جنبش سره د پاکستانیانو له لاري تفاهمات درلودل، د طالب ضد جگړو کي ئې له برخي اخستلو نه ډډه کوله، د دې په ځای چي لوگرته څوک ولېرې، د کابل له جنوب نه د حزب وحدت لوري ته کده شو، د حزب په خلاف د طالبانو د جگړو له پيل نه د جنبش دريځ داسي وو چي هر چا دا انگېرله چي پاکستانیانو او امریکائیانو دا دواړه جنبشونه په خپلو کي سره جوړ کړي.

ددغو ټولو عواملو په وجه حزب اسلامي دې ته اړ شو چي د برکي د خط له ماتېدو وروسته په ۱۳۷۲/۱۱/۲۵ د روژي په اولسمه، د شپې لخوا د کابل له جنوب نه خپل ځواکونه وباسي او په سروبي کي مستقر شي.

د سروبي په لوري د حرکت په دوران کي د کابل طيارو زموږ په قطار باندي يو په بل پسې بمونه وورول او په څو نقطو کي ئې خوشه ئې بمونه واچول او د تگاب له استقامت نه ئې په سروبي باندي برید وکړ چي په شا وتمبېدو.

د هغي شپې په سبا د ۱۰-۱۱ بجو شا اوخوا کي دولتیان چهارآسياب ته ننوتل او دا خبر ئې هري خواته مخابره کړ چي د حزب اسلامي مرکز د دوی په لاس فتح شو، دا فتحه ئې د خپلي توري نښه او د ځان لويه سوبه او بریا وگڼله او هرچا ته ئې د هغي زيری ورکړ او د کابل په ښار او خپلو نورو مراکز و کي ئې د بې شمېره ډزو په ترڅ کي دا فتحه ولمانځله. خو لمانځنه لا نه وه تکميل شوې، د دوی د خوشحالی شېبې لانوی پوره شوې چي ناڅاپي د طالبانو څو (پک اپي) له څو (زی-يو) سره چهارآسياب ته راوړسېدی او سمدلاسه ئې د دوی په خلع سلاح کولو پيل وکړ او ټول ئې له چهارآسياب نه وايستل او ورپسې د چهار آسياب د سقوط خبر خپور شو، دا خبر د ائتلافیونو په بې ځايه ځوږ او ځوښ او بې مورده مستي باندي د سرو او بو توښېدو په څېر وو او دا تشویش ئې پدوی کي راولاړ کړ چي ښايي په کومي لومي کي نښتی، مبادا د حزب اسلامي غیرمترقبه او ناڅاپي

د حزب په ضد د طالبانو جنگ _____ پتي توطئې، برېښي څېرې

په شاتگ د دې لپاره ترسره شوی وي چې د ائتلافي ادارې او د دوی د نوی دوست (جنبش خود جوش طالبان) ترمنځ موجود يووالی او تنسيق ختم کړي او په خپلو منځونو کې ئې په جگړه بوخت کړي، خو حقيقت داسي نه وو، بلکې دوی په خپلي لومي کې نښتی وو، په خپله د هغې کندي په لور د شپې په تياره کې روان وو چې د بل لپاره ئې کيندلی وه. له چهارآسياب نه د ائتلافيونو سريع وتلو په نتيجه کې د طالبانو او دوی ترمنځ جگړه وځنډېده.

ائتلافيونو د هغې پرېکړې سره سم چې له طالبانو سره ئې په ميدانشهر کې کړې وه، د کابل په غرب باندي پراخ او وحشتناک عمليات پيل کړل. د دې عملياتو حدث او شدت هومره وو چې د کابل مظلومو او سپدونکو دې ته ورته عمليات هيڅکله (حتی د روسانو او کمونستانو لخوا) نه وو ليدلی. په زرهاوو ټنه بم او باروت ئې د کابل د غرب په گڼې مېشته سيمو باندي وورول، په سلهاوو کورونه ئې وران کړل، په زرهاوو بې وزله او بې وسلې کسان ئې په خپلو وينو کې لت پت کړل، خو لدې سره سره د دوی ټول بريدونه په شا وتمبولی شول، نه يوازي دا چې د کومي سيمي په نيولو بريالی نشول بلکې ډېر سنگرونه ئې له لاسه ورکړل. انسان نه پوهېږي په کومو الفاظو دا رذالت او دنائت، دوه مخي او منافقت او بيرحمي او قساوت تعبير کړي. که د وحدت په حزب باندي له دواړو خواوو بريد نه وی شوي، ائتلافيون هيڅکله پدې نتوانېدل چې د دوی سيمي ونيسي او له دهمزنگ نه مخکې ولاړ شي.

طالبانو له حزب وحدت نه وغوښتل چې دوي ته لار ورکړي، هغوی بله چاره نه درلوده، له طالبانو سره توافق ته ورسېدل، طالبانو غوښتل چې د ريشخور او چهل ستون له لاري د دهمزنگ په استقامت مخکې ولاړ شي، د وحدت حزب دا خبره ومنله، طالبان د دهمزنگ په لوري وخوځېدل، د دولتيانو پوستې د خاص مقاومت نه پرته يوه په بل پسې د دوی په لاس کې پرېوتې. طالبان چې پدې وړيا برياوو مست شوی وو په پوره بې باکۍ او بې پروايۍ مخکې تلل، ناڅاپي په

پتي توطني، بربندي خبرې _____ د حزب په ضد د طالبانو جنگ

څلورمې کارتې کي له هغې معاهدې نه د تخلف په وجه چي د وحدت له حزب سره ئې کړې وه، نښته وشوه، چي لمن ئې په ډېره چټکتيا هري خواته خوره شوه او ټوله سيمه ئې ونيوله. په طالبانو له هري خوا او له هري درې، دروازي او دپوا نه ډزی پيل شوې، ډېره مرگ ژوبله ورواوبسته، زيات شمېر ئې اسير شول، پاتې کسان ئې له منطقي نه ووتل، دا د طالبانو لومړې ستره ماتې وه. لدې خونړي پېښي نه وروسته يو ځل بيا د طالبانو او د وحدت حزب ترمنځ خبري آتري پيل شوې، هيئتونه تبادله شول، د مذاکراتو په يوه پړاو کي مزارى د يوه لوړ رتبه هيئت سره چهارآسياب ته ولاړ، معلومه نده چي هغه په کوم اطمئنان او په څه دليل دا کار وکړ؟ ولې له منطقي نه ونه ووت؟ ولې کابل ته نه ولاړ؟ آيا دائي انگېرله چي په طالب اعتماد کېدى شي خو د کابل په ادارې نه؟ د دې پرېکړي لامل چي هرڅه وو هغه په ۱۳۷۳/۱۲/۲۱ د طالبانو سره د مذاکراتو لپاره چهارآسياب ته ولاړ او د طالبانو له خوا په ډېره بې مروتې او نامردۍ ونيولى شو او له خپلو ملگرو سره يوځای د هليکوپتر په ذريعه د کندهار په لوري وخوځولى شو. لدوى سره د طالبانو درې کسه، دوه مسلح او يو غير مسلح انضباط هم ولېرلى شو، چي کله هليکوپتر د غزني ښار ته نژدى شو، د مزارى کسانو پداسي حال کي چي لاسونه ئې تړل شوي وو په مسلح انضباطانو ناڅاپي يرغل وکړ، لدوى نه ئې وسلې واخيستې، پيلوتان ئې تهديد کړل چي همالته په يوې دشتي کي کوز شي، هليکوپتر په ځمکه کښېناست او دوى د خواجه عمرى په لوري حرکت وکړ، ناڅاپي د طالبانو يوه ډله د پک اپ په سورلى له هغه سيمي تېرېده، په هليکوپتر ئې سترگي ولگېدى، راتاو شول، مړى ئې وليدل، له هليکوپتر نه لېري څوک په نظر ورغى، ورغلل او له هغه نه ئې د پېښي په هکله پوښتنه وکړه، هغه ورته وويل: دلته هليکوپتر کوزه شوه، ډزی وشوې او سورلى ئې پدې لوري وخوځېدل، هاغه دي روان دي، پسې ورغلل، ډزی تبادله شوې، ځيني په قتل ورسېدل چي مزارى هم پدې ډله کي وو، ځيني ژوندي په لاس ورغلل چي هغوى ئې وروسته ووژل، د مزارى له نيول کېدو او بيا وژل کېدو نه وروسته د حزب

د حزب په ضد د طالبانو جنگ _____ پتي توطئې، برېښوي څېرې

وحدت د جنگيالو روحیه مړاوی شوه، د ائتلاف ځواکونو د دوی په سیمې له دریو خواوو لوی برید پیل کړ، سیمه ئې ونيوله، د برید په ترڅ کې او د سیمې له نیولو نه وروسته ئې بې شمېره کسان په خپلو وینو کې ورغړول، په هیچا ئې رحم ونکړ، د دې منطقي په مظلومو کسانو ئې هومره ظلمونه کړي چې په اورېدو ئې د انسان وینستان نیغ شي.

د چهارآسیاب مجدد سقوط

له یوې خوا د کابل په غرب کې د طالبانو لومړی لویه ماته او بې شمېره تلفات، د دوی روحیه مړاوی کړه له بله پلوه د ائتلافیونو بریاوو او د کابل په غرب تسلط د دوی مورال اوچت کړ او مستي ئې زیاته کړه او د طالبانو په خلاف ئې برید ته ذهنأ چمتو کړل، شرائط د دوی په گټه وو، په طالبانو ئې له دریو خواوو د ځمکنی او هوایی برید فیصله وکړه، په ۱۳۷۳/۱۲/۲۸ حمله پیل شوه، طالبان د مقاومت په دریځ کې نه وو، د لنډ مقاومت نه وروسته لوگرته په شا شول، له ټول چهارآسیاب، موسیې او د سقاوی له دشتي نه ووتل، که د ائتلاف په ځواکونو کې د مخکي تگ توان وی نو طالبان په لوگر کې هم نشو تم کېدی، خو جگړه متوقف شوه او طالبانو ته فرصت په لاس ورغی چې د سفید سنگ په تنگي کې دفاعی خط جوړکړي، لدې ماتې نه د طالبانو اعتبار ته سخته صدمه ورسېده، په ټول جنوب او جنوب غرب کې دا ذهنیت راولاړ شو چې طالبان د ائتلافي ادارې د مقابلې توان نلري، دا حزب وو چې د دوی مخي ته ودرېدلی وو او څو کاله ئې د دوی د حملو په وړاندي مقاومت وکړ. د دې ماتو څو طبیعي نتایج وو:

۱. د پښتنو په سیمو کې د طالبانو پلویانو له هغوی نه دا غوښتنه پیل کړه چې باید له حزب اسلامي سره روغه جوړه او د ائتلاف په خلاف گډه جبهه جوړه کړي.

پتي توطيې، بربنډي څېرې _____ د حزب په ضد د طالبانو جنگ

۲. تورن اسمعيل ئې دې ته وهڅولو چې د طالبانو په خلاف له هغه استقامت نه عمليات پيل كړي.

۳. د طالبانو بهرني حاميان ئې دې ته متوجه كړل چې طالبان په يوازي سر د ائتلاف په وړاندي مقاومت نشي كولى بايد لدوى سره د نورو ځواكونو د يو ځاى كولو هڅه وشي.

امريكائيانو د تركيې او ازبكيستان له لاري او پاكستان مخامخ په جنرال دوستم كار وكړ او هغه ئې دې ته تيار كړ چې له طالبانو سره مرسته وكړي. د دوى ترمنځ د پاكستانيانو په وساطت خبري پيل شوې، طالبانو او د دوى پاكستاني ملگرو غوښتل چې خبري آترى يوازي له جنبش سره وي له نورو سره ئې د توافق امكانات ضعيف گڼل، خو جنرال دوستم د دوى دواړو ائتلاف كافي نه گڼلو او پدې ئې ټينگار كولو چې حزب اسلامي او حزب وحدت هم پدې مذاكراتو كې شركت وكړي او همدا څلور ځواكونه دي گډه جبهه جوړه كړي. پدې مرحلې كې څو مهمي پېښي رامنځ ته شوې:

الف: د ائتلاف ځواكونو له سروبي نه پرته د كابل ټولي سيمي تصرف كړي، دې فتوحاتو سخت مغرور كړي وو، د سروبي د نيولو لپاره ئې هڅي پيل كړي، ټول توان طاقت ئې دې طرف ته متوجه كړ، گڼ شمېر حملې ئې وكړې، خو ټولي حملې ئې په شا وتمبېدې، د جلال آباد په قومندانانو ئې كار وكړ، ډېرې پيسې ئې وركړي. حاجى قدير ئې دې ته چمتو كړ چې د حزب اسلامي په خلاف اقدام وكړي، په يوې مرحلې كې ئې د جلال آباد له لاري د حزب اسلامي د مجاهدينو د تلو راتلو په وړاندي خنډونه راولاړكړل، خو د دې كار ادامه او په ډاگه د ائتلاف په څنگ كې د حزب په خلاف ودرېدل ئې ځانته گټور ونه گڼل، همدا راز ائتلاف، له حزب نه وتلى ځيني كسان دې ته وهڅول چې د دولت نه د دفاع په خاطر قومي قطعات جوړكړي، د حزب په ليكو كې په ضعيف النفسه قومندانانو كار وكړي ترڅو سروبي، تگاب او لغمان دوى ته تسليم كړي. دې كسانو ته ډېرې پيسې او

د حزب په ضد د طالبانو جنگ _____ پتي توطئې، برېښوي څېرې

وسلې ورکړي شوې خو په څه کولو و نتوانېدل. د سروبي د نيولو هڅې که څه هم د ائتلافي ادارې يوه اړتيا او مجبورييت وو، دوی گمان کولو چې اصلي حريف ئې حزب دی که حزب له صحنې ووځي د طالبانو چاره په آساني سره کولی شي، خو دې کار له يوې خوا طالبانو ته فرصت ورکړ چې ځان بېرته جوړکړي، له بلې خوا ئې په ټولو پښتنو کي جذبات راوپارول او هغوی ئې د ائتلافي ځواکونو د خطرناک مخکي تگ عواقبو ته متوجه کړل او دفاع ته ئې وهڅول.

ب: د هرات ځواکونو د طالبانو په خلاف خپل عمليات تشديد کړل، لومړی خط ئې مات کړ، د فراه او نيمروز ولايتونه ئې ونيول، د لشکرگاه په لوري وځوځېدل، طالبانو لشکرگاه تخلیه کړه، د طالب چارواکو وضعیت ډېر خراب وو. ماته د طالبانو د مرکزي شوری يوه غړي قصه کوله چی: ډېر بد حالت وو، د شوری اکثر غړي دې نتيجې ته رسېدلی وو چې مقاومت ممکن ندی، بايد له حزب اسلامي سره خبره وکړو او له هغوی نه وغواړو چې راوپاندي شي او د دښمن مخه ونيسي، اکثر و خپلي بستري ټولولی او د تښتې په لټه کي وو، خو څو داسي کارونه وشول چې قطعې او حتمي ماته ئې په بریا او فتحی بدله کړه:

لومړی: د جنبش طيارو د تورن اسمعيل په ځواکونو سخته بمباري پيل کړه او د بادغيس له لوري ئې ځمکنی بریدونه شروع کړل.

دوهم: د تورن اسمعيل په ځواکونو کي د هراتيانو، فراری کندهاريانو او هلمنديانو ترمنځ شخړه راولاړه شوه، په يوه بل بې اعتمادده شول.

درېم: طالب چارواکو قومي مشران او سابقه قومندانان او عام خلك راغونډ کړل او هغوی ته ئې وويل: که دفاع ونکړي سر، مال او ناموس مو په خطر کي دي، يوازي ملايان نه بلکه هيڅوک به خوندي پاتې نشي، د قومونو احساسات راوپارېدل، دفاع ته چمتو شول.

د تورن اسمعيل په ځواکونو ځمکنی حمله پيل شوه، د جنبش هوايي

پتي توطني، بربندي خبرې _____ د حزب په ضد د طالبانو جنگ

بريدونو د دوی مرسته کوله، لومړی خط مات شو، په تعرضي گروپونو کې بې نظمي خوره شوه، ټول په تينسته شول، په غربي ولاياتو کې د تورن اسمعيل هغو مخالفانو چې دی ورسره تل او خو خو ځله جنگېدلی وو، د طالبانو ملگرتيا وکړه، ځای په ځای ئې د تورن اسمعيل په قطعاتو حملې پيل کړې، پدوی کې ډېره مرگ ژوبله وشوه، تورن اسمعيل د لومړي خط شاته دفاعی تدابير نه وو نيولي، ډاډه وو چې سبا بله ورځ به هرومرو کندهار ته ننوځي او د لوی کندهار د فاتح لقب به گټي. پدې طمع وو چې طالبان د ده په وړاندي مقاومت نشي کولی، په لنډو ورځو کې به د کندهار دفتحي جشن لمانځی او د ده په غاړه کې به د گلانو هارونه اچول کېږي!! د همدې لپاره د ده خواږه واره قطعات په لومړي خط کې له ماتې نه وروسته په هيڅ ځای کې تم نشول، له فراه، شينډنډ او بالآخره له هرات نه پداسي حالت کې د اسلام قلعه له لاري مشهد ته ووتل چې طالبان لا هرات ته نه وو رارسېدلی.

شينډنډ او هرات د طالبانو په لاس کې پرېوتل، په بادغيس او غورکي هم د دوی بيرغونه اوچت شول. د دې سيمې قومندانانو له تورن اسمعيل نه ډېره بده خاطره درلوده، خو خو ځله ئې د دوی په سيمو لويې حملې کړې وې، داسي ورځي ته سترگي په لاره وو.

د دې سوبې په نتيجه کې پنځه ولايتونه، د تورغندی او اسلام قلعه دوه ستر بندرونه، له ايران او ترکمنستان سره ټول سرحدات د شينډنډ او هرات هوايي ډگرونه، ډېري پيسې او کافي وسايل، طالبانو ته په لاس ورغلل.

ج: د څلورو خواوو (حزب اسلامي، د وحدت حزب، جنبش ملي او طالبان) ترمنځ په اسلام آباد کې د پاکستانيانو په وساطت، مخامخ مذاکرات پيل شول. سعودي او امريکا هم د دې مذاکراتو ملاتړ کولو، د سعودي سفير مذاکره کوونکو استاخو ته مېلمستيا ورکړه او هغوی ته ئې وويل: که تاسو په کوم حکومت توافق وکړ، موږ ئې په رسميت پېژنو!! امريکايانو هم دې ته ورته اشاری

د حزب په ضد د طالبانو جنگ _____ پتي توطئې، برېښې څېرې

کولې. په مذاکراتو کې د بحث محورونه دا وو:

- گډ عمليات.
- د گډ حکومت ترکیب.

طالبانو په لومړۍ سر کې یوازې په گډو عملیاتو ترکیز کولو او ویل ئې چې د کابل له نیولو نه وروسته به د حکومت په هکله خبره کوو، خو دنورو خواوو د ټینگار په نتیجه کې د حکومت په سر خبرو ته تیار شول. پاکستانیانو په څو خبرو ټینگار کولو:

الف: گډ عمليات، خو داسې چې د حزب اسلامي ځواکونه به د کابل په لوري نه، بلکې د تگاب په لوري عمليات کوي!!

ب: په حکومت کې د دفاع وزارت باید جنرال دوستم ته وسپارلی شي.

ج: د مشرقی قوتونه به پدې عملیاتو کې برخه اخلي، حاجی قدیر لدوی سره پدې هکله ژمنه کړې وه.

د حکومت او د وزارتونو د وېش په هکله توافق وشو، نیمايي وزارتونه د جمهوري ریاست په شمول طالبانو ته او پاتې د دفاع وزارت په شمول نورو ته ورکړي شول. پاکستانیانو هڅه کوله چې د دفاع وزارت دوستم ته ورکړي شي.

د مذاکراتو او توافق خبر، په ناڅاپي او غیر رسمي توگه، ورځپاڼو ته ورسېدو، سبا ته ورباندې تبصری وشوې، د طالبانو رسمي نطق دا خبر تکذیب کړ او وئې ویل: موږ نه له چا سره مذاکرات کړي او نه کوم توافق!!

د طالبانو دې درواغجن تکذیب مشوش کړو، د دوی له هیئت او د دوی له پاکستانی انډیوالانو نه مو پدې هکله پوښتنه وکړه، د دوی ځواب مزید مشوش کړو، دوی ته مو وویل: که غواړئ پدې معاهدې عمل وشي، باید هغه رسماً اعلان شي، خو طالبان او د دوی انډیوالان له اعلان سره موافق نه وو او پدې ئې

پتي توطني، بربندي خبرې _____ د حزب په ضد د طالبانو جنگ

تينگار کولو چي له اعلان نه پرته دي گډ عمليات پيل شي. خو داسي چي د حزب اسلامي ځواکونه به کابل ته د ننوتلو نه ډډه کوي، د کابل ښار به يوازي طالبانو ته پرېښودل کېږي!! موږ به د تگاب په استقامت عمليات کوو!! د دې خبرو مقصد واضح وو، دې نتيجه ته ورسېدو چي په دغو مذاکراتو کي اخلاص او صداقت نشته، طالبان ولس ته درواغ وايي او له موږ سره تگي کوي.

ايراني ديپلوماتانو دا انکشافات څارل، د دې معاهدې عواقب ورته خطرناک برېښېدل، د ائتلافي ادارې پرېشانه وضعیت ورته داسي معلومېدو چي يوازي د طالبانو مقابله نشيکولی، د يوې گډې جبهې مقابله خو آخواته پرېږده. د حزب له ځينو کسانو سره ئې تماس ونيولو، يو کس ئې تهران ته وبللو، د کابل استاځي ئې هم تهران ته وغوښت، دوی ئې په ډېره بېره او عجله سره کښېښول، د تفاهم يو قرارداد ئې پدوی امضاء کړ او همدا خبره ئې ورځپاڼو او راډيوگانو ته وايستله.

ځيني کسان داسي گمان کوي چي پدې کار سره د اسلام آباد مذاکرات مختل شول او له طالبانو سره خبري آتري په حساس پړاو کي په ټپه ودرېدی، حال دا چي د اسلام آباد مذاکرات د طالبانو د درواغجنو څرگندونو او د بي نظيربوتو حکومت د چارواکو د غلط سياست په وجه لادمخه مختل شوی وو، موږ د تهران له اعلان نه وروسته هم طالبانو ته وويل: که په خپلو ژمنو او تعهداتو ودرېږئ او د معاهدې اعلان ته تيار وي، موږ تيار يو، زموږ له لوري هيڅ مانع او اشکال نشته، خو هغوی دې ته تيار نشول.

له رباني او مسعود سره مذاكرات _____ پتي توطيې، برېښلوي خپري

له رباني او مسعود سره مذاكرات

د كابل اداره له بدې ورځي سره مخامخ وه، له هره اړخه ئې وضعيت خراب او پرېشانه وو، په سالنگ كې له جنبش سره، په باميان كې د وحدت له حزب سره، د كابل په جنوب او لوېديځ كې له طالبانو سره او په ماهيپر او لته بند كې له حزب اسلامي سره په جگړو بوخت وه. په جنوب شرق، غرب او شمال غرب كې ئې جرړي وتلې وې، له چهارآسياب نه هم د يوې ناڅاپي حملې په نتيجه كې په شا شوي وو، د جمعيت او شوراي نظار ترمنځ اختلافات انتها ته رسېدلي وو، نه يوازي د رباني د پلويانو په ليكو كې د مسعود په خلاف سخته كركه او شديد نفرت ليدل كېدو، بلکې د شوراي نظار په منع كې هم د ده په ضد مخالفتونه په زياتېدو وو، د پرو دي د بې مقصده او بې نتيجه جگړو د دوام عامل او د ټولو ماتو باعث گڼلو، د ده له خام او ماشومانه سياستونو نه ستړي شوي وو. د كابل په ښار كې د امنيت چاري او د جگړو سوق او اداره د فهميم په لاس كې وه، د كابل اصلي واكمن دي وو چي له مسعود نه بېل شوي او له رباني سره ملگري شوي وو. داکتر عبدالرحمن د شوراي نظار معاون هم د رباني خواته تللي وو. له مسعود سره د دوی د اختلاف يوه مسئله دا وه چي دوی له حزب اسلامي سره د تفاهم او روغي

پتي توطني، برېښي څېرې _____ له رېاني او مسعود سره مذاکرات

جوړي غوښتونکي وو، مخصوصاً د طالبانو د زياتېدونکي فشار نه وروسته، خو مسعود لدې نه وېره درلوده چې د حزب اسلامي ځواکونه کابل ته داخل شي، دا کار ئې د ځان لپاره په هغه متزلزل موقعيت کي خطرناک گڼلو، گمان ئې دا وو چې پدې سره له يوې خوا د کابل په منځ کي د ده په خلاف جوړه شوې جبهه تقويه کېږي، له بلې خوا حزب اسلامي ته د مؤثر او رغنده رول ادا کولو فرصت په لاس ورځي. خو د ده له مخالفت سره سره رېاني او د ده ملگرو او د رېاني د دولت عالي شوري دا پرېکړه وکړه چې د ايرانيانو په وساطت له حزب اسلامي سره روغه جوړه وکړي او يوه توافق ته ورسېږي.

د هيئتونو تگ راتگ پيل شو، زه په سپيني شگي کي او سپدم، له هغه ځايه جلال آباد ته ولاړم او هلته مستقر شوم، مذاکرات داسي پراو ته ورسېدل چې بايد د حزب اسلامي له خوا وروستۍ پرېکړه شوې وي، د مرکزي شوري موجود غړي مو د اهل الراي په شمول د بحث لپاره راغونډ کړل، درې ورځي طولاني غونډه وه، تفصيلي بحثونه وشول، د هېواد حالات، د جگړو وضعيت، بهرنۍ مداخلې، د متحاربو ډلو ماهيت، اهداف او بهرنۍ اړيکي ئې په تفصيل سره وڅېړل شوې، په پای کي له ورونيو نه وغوښتل شول چې له لاندي وړانديزونو نه يو غوره کړي او له هغه نه د ملاتړ په خاطر خپل لاسونه اوچت کړي:

- له طالبانو سره توافق.
  - له جمعيت او ملگرو سره ئې موافقه.
  - بي طرفي او مناسب فرصت ته انتظار.
- د غونډي ټولو غړو د رايو په اتفاق سره دا پرېکړه وکړه چې له جمعيت سره په څو خبرو توافق وشي:
- الف: مؤقت حکومت.
- ب: ملي اردو جوړول.

له رښاني او مسعود سره مذاكرات _____ پتي توطيې، بربنډوي څېرې

ج: انتخابات.

د غونډوي ټول غړي دې نتيجې ته رسېدلي وو چې له طالبانو سره نه پدغو اساسي او ضروري ټكو توافق ممكن دى او نه په كومي بلي معقولې طرحې، د همدې لپاره په ټولي غونډوي كې هېچا له طالبانو سره د مذاكراتو پلوي ونكړه. د حزب اسلامي په خلاف د طالبانو مسلسل جگړو، د دوى خصمانه سياستونو، له مذاكراتو نه انكار، په جگړو ټينگار او د نورو ډلو د حذفولو او ختمولو هڅه، دوى همدې قطعې نتيجې ته رسولي وو. د كابل له چارواكو سره د پرله پسې خبرو اترو او د گڼ شمېر پلاوو د تلو راتلو نه وروسته پدغيطرحې توافق وشو:

د معاهدي متن

د گران اسلام د مصالحو په خاطر او د هېواد د رواني حساسي وضعي په پام كې نيولو او د هغو خطرناكو توطئو د شنډولو لپاره چې زموږ ملي يووالى او د هېواد ځمكنى بشپړتيا تهديدوى، د حزب اسلامي او جمعيت اسلامي پلاوو د ۱۳۷۴ كال د حوت په ۱۳ په لاندې موادو توافق وكړ چې د دواړو خواوو د مشرانو له امضاء او رسمي اعلان نه وروسته به نافذ او مرعى الاجرا وي:

۱. افغانستان يو داسي اسلامي هېواد دى چې په هغه كې به د وگړو د ژوند ټول اړخونه د اسلامي شريعت په رڼا كې تنظيم كېږي.

۲. د دې هېواد ټول قوانين او مقررات به له اسلام نه اقتباس كېږي، هېڅ داسي قانون او لايحه به د اعتبار وړ نه گڼل كېږي چې د اسلام له اساساتو سره مغايرت ولري.

۳. پدې هېواد كې به ټولي شخړې او مشاجرات شريعت ته محول كېږي، د شريعت پرېكړه به وروستۍ پرېكړه گڼل كېږي.

۴. د افغانستان اسلامي دولت له هېڅ طرف سره د هېواد د كورنيو او بهرنيو چارو په اړه داسي پرېكړه او معاهده نشي ترسره كولى چې د اسلامي اساساتو

پتي توطيې، برېښي څېرې _____ له ربايي او مسعود سره مذاکرات
مغاير وي.

۵. د افغانستان د اسلامي دولت جمهور رئيس د هېواد مشر او د ملي
يووالی نښه گڼل کېږي چي د هېواد چاری به د اسلامي احکامو سره سم مخکي
بيايي.

۶. د وزيرانو شوری به د افغانستان د اسلامي دولت د يوازي او متحد
اجرايي هيئت په حيث د صدراعظم تر مشرتابه لاندې کار کوي.

۷. د دولت رئيس او صدراعظم به د خپلو صلاحيتونو په محدوده کي د
هېواد چاری په مخ بيايي، په کومي قضیې کي د عدم توافق په صورت کي به
نوموړی قضیه د دولت رئيس، صدراعظم او د کابينې گډې غونډې ته وړاندې
کېږي.

۸. کابينه د تعيين شوو صلاحيتونو په چوکات کي د صدراعظم تر مشرتابه
لاندې په ټولو سياسي، اداري او اجتماعي چارو کي د پرېکړو مرجع ده.

۹. د انتخاباتو د څرنگوالی او کیفیت په هکله به د انتخاباتو مستقل او
باصلاحيته کميسيون وروستی پرېکړه کوي.

۱۰. د مؤقت حکومت په دوران کي به د حکومت تگلاره، د هېواد کلنی
بودجه، اداري لوائح او مقررات د کابينې په غونډو کي تصويب کېږي.

۱۱. د حکومت د تگلاري، د هېواد د کلنی بودجی او د اداري لوايحو او
مقرراتو په اړه د کابينې پرېکړي به د منظوری او توشیح لپاره جمهوري ریاست ته
وړاندې کېږي.

۱۲. د کابينې پرېکړي او د مأمورينو د عزل او نصب هغه وړاندیزونه چي د
جمهوري ریاست منظوری ايجابوی، يوازي تر يوې مياشتي پوري د مجدد بحث
او بيا کتنې لپاره ځنډېدی شي.

له رښاني او مسعود سره مذاكرات _____ پتي توطئې، بربنډي څېرې

۱۳. د بانك نوټونو طبع او مربوطه قرارداد ئې د ماليې وزارت په وړانديز، د كابينې په پرېكړه او د جمهوري رياست له موافقې نه وروسته ترسره كېږي.

۱۴. د ملكي او عسكري لوړ رتبه مأمورينو د عزل او نصب صلاحيت به د جمهور رئيس په واك كې وي چي د مربوطه وزارت په وړانديز او د صدراعظم له تائيد نه وروسته به ترسره كېږي، د دغو مأمورينو د عزل او نصب مراتب به د صدارت د دفتر له لاري د منظوري لپاره جمهوري رياست ته محول كېږي.

د جمهور رئيس صلاحيتونه

۱. د ستري محكمې د قضاتو عزل او نصب، د هېواد د مقرراتو مطابق.

۲. جمهور رئيس د هېواد د مسلح ځواكونو اعلى قومندان گڼل كېږي چي د سولي او جنگ حالت به د كابينې يا اسلامي شوري په مشوره اعلانوي.

۳. د اسلامي شوري د غونډو افتتاح او اختتام.

۴. د ملي يووالي تحكيم، د هېواد د ځمكنې بشپړتيا ساتنه، د هېواد او ولس له گټو نه دفاع، د افغانستان د استقلال، خپلواكي او اسلامي هويت حفاظت.

۵. د شريعت له احكامو سره سم د مجرمينو د اعدام له پرېكړو سره موافقه يا د هغوى لغو.

۶. د دې معاهدې له روحيې سره سم په نورو هېوادونو كې د افغانستان د سياسي استاڅو او په بين المللي ټولنو كې د هېواد د دائمي استاڅو ټاكل او په افغانستان كې د نورو هېوادونو د سياسي استاڅو اعتبار ليك منل.

۷. د دې معاهدې مطابق د لوايحو او مقرراتو توشيح او د بين المللي معاهدو امضاء.

۸. د جمهور رئيس د وفات په صورت كې به د ستري محكمې رئيس، د نوى

پتي توطي، بربندي خبرې _____ له ربايي او مسعود سره مذاکرات

جمهور رئيس تر ټاکل کېدو د جمهوري رياست چاري په مخ بيايي.

۹- جمهور رئيس کولی شي د خپلو صلاحیتونو ځيني برخي نورو قانوني مراجعوته انتقال کړي.

۱۰- د پاتي هغو صلاحیتونو ممارست چي قانون په گوته کړي.

د صدراعظم او کابينې صلاحیتونه

۱- د حکومت د داخلي او خارجي تگلاري تسويد، تصويب او تطبيق، د دې معاهدې مطابق.

۲- د وزارتونو، مستقلو رياستونو او اجتماعي ادارو د چارو اداره، تنظيم او نظارت.

۳- د مقرراتو مطابق اداري او اجرائي تصاميم نيول او د تطبيق چاري نې سنبالول.

۴- د دې معاهدې مطابق د هېواد کلني بودجه تصويبول، د مالي چارو اداره، د هېواد د اقتصادي انکشاف لپاره مناسب تصاميم نيول او له ټولو مالي زېرمو نه پدې اړه سمه استفاده کول او ډاډمن او با اعتباره مالي سيستم ايجادول.

۵- په بين المللي ټولنو کي د هېواد له اوچتو گټو نه دفاع او د ملکونو په سطحه د قراردادونو، موافقو او د اقتصادي او عمرانې توافقاتو مناقشه او تصويب. ټولي هغه موافقې به د صدراعظم له خوا امضاء کېږي چي د موافقې بل طرف حکومت وي.

په حکومت کي د هري ډلي موقعيت

- په مؤقت حکومت کي جمعيت اسلامي ته لاندي ادارې سپارل کېږي: جمهوري رياست، خارجه وزارت، داخله وزارت، لوی درستيزوال.

له رښاني او مسعود سره مذاكرات _____ پتي توطيې، برېښلوي خپري

- حزب اسلامي ته.
- عظمي صدارت، د دفاع وزارت، د ماليې وزارت، د خارجه وزارت معينيت، د داخله وزارت معينيت.
- د دواړو خواوو هر هغه متحد تنظيم ته دوه وزارتونه منل كېږي چي پدې تړون او نوي نظام كي شاملېږي.
- د مؤقت دولت د كار موده له شپږو مياشتو نه تر يوه كاله پوري ده، چي په همدې مودې كي به انتخابات ترسره كېږي. مؤقت دولت مؤظف دي چي د همدې مودې په ترڅ كي، د انتخاباتو د باصلاحيته او مستقل كميسيون په ذريعه د انتخاباتو كار تكميل كړي، پدې كميسيون كي به د دواړو خواوو استاخي او د اعتماد وړ كسان غړيتوب لري.
- كه مؤقت دولت د خاصو معاذيرو په وجه د انتخاباتو په اجرا بريالي نشو نو د دواړو خواوو په توافق به نوي اداره جوړېږي او قدرت به له مؤقت دولت نه هغې ته انتقالېږي.
- د هر ولايت اداره به هغه تنظيم ته سپارل كېږي چي ترنورو په هغه ولايت كي زيات نفوذ لري، نور تنظيمونه به د چارو په سنبالولو كي له هغه سره مرسته كوي.
- اسلامي اردو او د پليسو قطعات به د دواړو خواوو له افرادو نه جوړېږي، د كابل ښار او نورو مهمو ښارونو او د لويو لارو امنيت به د دواړو طرفونو دگډو امنيتي ځواكونو له خوا تامين كېږي.
- اسلامي شوري به جوړېږي ترڅو په عبوري مرحلې كي د هېواد د پارلمان په حيث عمل وكړي. د دې شوري مربوط لوايح به د دواړو خواوو له استاخو نه جوړ كميسيون تصويبوي.

پتي توطي، بربندي خبرې _____ له رباني او مسعود سره مذاکرات

د حکمتيار امضاء   د ربانيامضاء

هيئتونو فيصله وکړه چې دا معاهده به د جمعې په ورځ د ۱۳۷۵ کال د جوزا د مياشتې په ۴ نېټې په ماهيپر کې امضاء کېږي. زه د غونډې ځای ته په خپل وخت ورسېدم، مسعود غوښتل چې له رباني نه مخکې له ماسره وگوري، د ليدني څو برخې د يادونې وړدي:

- غوښتل ئې د دفاع وزارت ده ته وسپارلی شي او د امنيت وزارت په خپل حال پاتې شي او د ده د ډلې په واک کې وي.
- که دا دواړه وزارتونه ده ته ورکړي شي نو دی به خپل صداقت او اخلاص ثابت کړي او د يوه سپاهي په حيث به عمل کوي.
- د خبرو په وخت کې څو ځله ژړه غونۍ شو او په سترگو کې ئې اوبنکي ورغړېدې.
- ويل ئې: ماکه ښه کړي وي که بد خو توانېدلی يم چې له کابل نه دفاع وکړم. ما ورته وويل:
- ویش د هيئتونو له خوا شوی، له دوو برخو نه د يوې انتخاب تاسوته سپارل شوی وو، تاسو د جمهوري رياست برخه انتخاب کړه، که وزارت دفاع غواړئ نو دوهمه برخه غوره کړئ، زموږ له خوا هيڅ مانع نشته، خو د دفاع وزارت او جمهوري رياست يوه تنظيم ته نشو ورکولی.
- د امنيت وزارت انحلال او د يوه اطلاعاتي رياست تر سطحې د هغه محدودول ضروري ده، په همدې خبرې هيئتونو توافق کړي، دا وزارت له يوې خوا په ولس کې ډېر بد نوم لري، له کمونست رژيم نه پاتې اداره ده، ټول پرسونل ئې کمونستان دي، له بلې خوا د همدې ادارې شرارتونو دا جگړې راولاړي کړې.

له رښاني او مسعود سره مذاكرات _____ پټي توپټې، برېښي څېرې

- ما ته ووايه چې تا له كابل نه د چا په مقابل كې دفاع كړي، د كوم خارجي ځواك په مقابل كې؟ راځه اوس د دې خبرو وخت ندي، دفاع كوونكي او جنگ كوونكي معلوم دي!!

- موږ په ماتې كېښتۍ كې درسره سورېږو، له خطرسره د گډې مقابلې لپاره كابل ته درومو، نه د څه امتيازاتو لاس ته راوړو لپاره، كه پدې طرحې قانع نياست حكومت ئې ستاسو، راشئ په گډې جبهې او شپږ مياشتي وروسته انتخاباتو باندي توافق وكړو.

د خبرو په دوران كې څو ځله نفر راغی چې استاد راغلی او منتظر دی، هر ځل د مسعود له خوا په ډېره بې اعتنائی ځواب شو چه صبر وكړئ، زموږ خبري ندي تمامي شوي. د ده ځواب د دوی د وارو د مناسباتو ښه غمازي كوله!!

د معاهدې د امضاء په وخت كې د جگړې له لومړی خط نه مسلسل مخاېره كېده چې د بند غازی په لوري زموږ لومړی خط مات شوی، د طالبانو ځواكونه مخكې راوان دي، قطعات خواره شوي، څوك مقاومت نه كوي. د رښاني او مسعود حالت ډېر زيات پرېشانه وو، داسې معلومېده چې طالب ځواكونه به يو ځل بيا بند غازی او بتخاك نيسي او تر پلخري پوري به رسېږي. مخكې ځل هم طالبانو دا سيمه نيولی وه او جگړه پاڅه سړك ته رسېدلې وه خو ناڅاپي د طالبانو مشهور تعرضي قومندان، ملا مشر، په بتخاك كې د زاړه گمرک په سراي د بمباری په ترڅ كې په قتل ورسېدو، د ده ناڅاپي مرگ د طالبانو لپاره سترگزار وو، په همدې سره د طالبانو د تعرضي ټولگيو روحيه ماته شوه، له جگړې ئې لاس واخست او له سيمي نه په شا شول.

د دې وپروونكو راپورونو په اورېدو سره مسعود ما ته مخ كړ او وئې ويل: زه دقيقه اطلاع لرم ... په خپله طالبانو راته وييلې چې بت خاك ته له رسېدو وروسته موږ په كابل د حملې اراده نلرو، د لته بند له لاري په سروبي حمله كوو... تاسو بايد خپل قوتونه بتخاك ته راوړئ ترڅو د دوی مخنيوی وشي!! ما ورته

پتي توطيې، بربنډي څېرې _____ له رباني او مسعود سره مذاکرات

وويل: که ستا راپور دقيق وي که نه! موږ له کابل نه دفاع کوو، خو د دې امکان ډېر ضعيف دی چې طالبان به د بتخاک له لاري په سروبی حمله کوي، زه دا غوره گنم چې د چکړي او خرد کابل له لاري په طالبانو حمله وشي، پدې سره د دوی اکمالاتي لار قطع کېږي او د لومړي خط گروپونه ئې محاصره کېږي.

په هماغه شپه، د بی بی سي او امریکا غږ له خوا د "ماهیپر معاهده" اعلان شوه، طالبانو گمان نه کولو چې حزب او جمعیت دي په خپلو منځونو کي روغه جوړه وکړي. دوی تل د نورو ډلو له اختلافاتو نه استفاده کړې، کله له یوه سره ملگری شوي بل ئې ټکولی او کله له بل سره یوځای شوي د پروني ملگری د ټکولو لپاره! پدې اعلان سره د دوی روحیه هومره مړاوې شوه چې په سبا ئې د چکړي له خوا د حزب اسلامي د مجاهدینو د یوه معمولی حرکت په نتیجه کي ټوله سیمه پرېښوده، له بندغازی نه ۴۵ کیلومتره په شا شول، له "مس عینک" نه هم ووتل، که پدې ورځ د چهارآسیاب له لوري عملیات شوي وی او د دوی تښتېدونکي قطعات تعقیب شوي وی تر لوگر پوري له ټولي سیمي نه وتل.

کابل ته تگ

د کابل چارواکو ټینگار کولو چې موږ ډېر ژر کابل ته راشو، خو موږ غوښتل چې لومړی د حزب اسلامي کافي شمېر قطعات ځای په ځای شي بیا موږ ولاړ شو. د قطعاتو د ځای په ځای کېدو په هکله مسعود خنډونه راولاړول، د هغو ځایونو له خالی کولو ئې ډډه کوله چې د خبرو اترو په ترڅ کي په نښه شوي وو.

مسعود د دفاع وزارت غوښتو، رباني د خپل جمهوري ریاست لپاره هغه برخه انتخاب کړه چې د دفاع وزارت پکي شامل نه وو، مسعود لدې معاهدې نه ناراضه وو، په خپل هیئت هومره غوصه وو چې د داکتر عبدالرحمن د نیولو حتی ترور فیصله ئې کړې وه، غوښتل ئې دا معاهده تخریب کړي، د رباني پلویانو د ده له شر نه د خلاصېدو لپاره پدې ټینگار کولو چې موږ ژر کابل ته ورشو. ویل ئې

له رباني او مسعود سره مذاكرات _____ پتي توطيې، برنډوي څېرې

چې د قطعاتو د ځای په ځای کېدو مشکل به ورو ورو حل شي.

د ايران گڼ شمېر هيئتونه جلال آباد او بيا لغمان ته راغلل، دوی له يوې خوا د روغې جوړې پلوي کوله خو له بله پلوه پدې ناراضه وو چې د اهل تشيع احزاب په مذاكراتو کې شامل ندي او په حکومت کې په زړه پوري برخه نده ورکړې شوې. حدادی د ايران سفير ما ته په لغمان کې وويل:

- مسعود د دفاع له وزارت نه لاس نه اخلي.
- شيعه احزابو ته اعتنا نده شوې، هغوی د زراعت او امور اجتماعي په شان وزارتونو باندې نه قانع کېږي !!

- ما ورته وويل: پکاره ده د دې معاهدې د مخالفت په ځای ملاتړ وکړي، ځکه ستاسو د هلو ځلو په نتيجه کې ترسره شوې. مسعود قانع کړی چې د دې معاهدې مخالفت ونکړي او دا آخري چانس له لاسه ورنکړي. د اهل تشيع د تنظيمونو قانع کول د رباني کار دی، هغه کولی شي داخله وزارت يا کوم بل کلیدی وزارت ورکړي. که تاسو مرسته وکړي د هغوی مشکل په آساني حل کېږي.

د مسعود له سرغړونو او د ايراني سفير له څرگندونو نه مي احساس کړه چې د دې معاهدې په وړاندې ډېر خنډونه شته او بنايي په کابل کې له ډېرو ستونزو سره مخامخ شو. خو ما بله چاره نه درلوده، په خدای مي توکل وکړ او کابل ته د تلو فيصله مي وکړه. د ۱۳۷۵ کال د سرطان ۶ د چهارشنبې په ورځ، کابل ته زما د تلو او استقبال بندو بست شوی وو، د کابل بنايانو ډېر تود او بی نظيره استقبال وکړ، په زرهاوو کسان د ماهيپر تنگي له خولې نه د بناير ترمنځ پوري د سړک دواړو خواوو ته ولاړ وو، لاسونه ئې خوځول او د تکبير نارۍ ئې وهلې.

پدې ورځ د طالبانو له خوا، د کابل بناير په گڼ مېشتو سيمو او هغو ځايونو چې خلك استقبال ته راوتلی وو ډېرې راکټې وورېدې او ډېره مرگ ژوبله وشوه، له

پتي توطيې، بربنډي څېرې _____ له رباني او مسعود سره مذاکرات
مسئولينو نه مي د ويشتل شوو راکټو د شمېر او د مرگ ژوبلي د اندازي په هلکه
پوښتنه وکړه د دوی له څرگندونو او له وروستيو راپورونو نه راته معلومه شوه
چي:

الف: مرگ ژوبله هومره نه وه چي کابل راډيو او تلويزيون وييلي وو.

ب: په اصل کي طالبان د کابل له لوري د راکټونو ويشتلو ته هڅول شوي وو.

ج: د کابل له څو خاصو ځايونو نه چي د مسعود خاص قطعات پکي مستقر
وو، هم د طالبانو لوري ته راکټونه ويشتل شوي وو (او هغوی ئې عکس العمل ته
هڅولي وو) او هم د کابل په لوري، ترڅو د طالبانو په خلاف حساسيتونه مزید
تحريك کړي. ما هيڅکله گمان نه کولو چي د کابل چارواکي به داسي رذالتونه هم
جائز گڼي او د تبليغاتي اهدافو لپاره به د هغو مظلومو کسانو قرباني کول روا
گڼي چي د دوی په څنگ کي او د دوی تر تسلط لاندې ژوند کوي.

زه په کابل کي درې مياشتي پاتې شوم، د سرطان له ۶ نه د ميزان تر ۴ پوري
او د ميزان په ۵ کابل د طالبانو په لاس کي پرېوت، د دې لنډي مودې مهمي
پېښي دا وې:

۱- ما د حکومت تگلاره په کابينې کي مطرح کړه، د رايو په اتفاق تصويب
شوه، د رباني له نظره تېره شوه، دوه اساسي ملاحظات ئې درلودل، غوښتل ئې د
کشمېر او چچين په اړه څه ونه ويلى شي، ترڅو د ده دوستان، مسکو او ډهلي
ناراضه نشي، ما دا برخي حذف کړې او په عوض کي مي په عامه صيغه چي ده ته
هم د منلو وړ وي څه وليکل، د راډيو او تلويزيون له لاري خپره شوه، سبا ته
مسعود له بي بي سي سره مرکه وکړه او وئى ويل: دا "تگلاره" د حکمتيار شخصي
نظر وو، له مور سره پدې هکله مشوره نده شوې...!! پدې مرکې سره مسعود د
خپل زړه پراسي بهر راوايستې او خلکو ته څرگنده شوه چي دی لدې يووالی
ناراضه دی او د معاهدې ماتول غواړي.

له ربابي او مسعود سره مذاكرات _____ پتي توطيې، برينډوي خپري

دا غوره گڼم چي د تگلاري مڪمل متن ستاسو مخي ته كېږدم:

د تگلاري بشپړ متن

السلام عليكم ورحمة الله وبركاته

الحمد لله وكفى وسلام على عباده الذين اصطفى وبعد:

ان الحكم الا لله امرا لا تعبدوا الا اياه ذلك الدين القيم و لكن اكثر الناس لا يعلمون.

تلك الدار الآخرة نجعلها للذين لا يريدون علوا في الارض ولا فسادا
والعاقبة للمتقين. صدق الله العظيم.

درنو هېواد والو!

د الله د دين سرتېرو سپاهيانو!

ورونو او خویندو!

زموږ گران هېواد، يو ځل بيا د خپل لرغوني تاريخ يو بل حساس پړاو پيل كوي. جگړه ورو ورو خپل ځای د سولي بهيرته پرېږدي، په جگړي د اصرار او ټينگار منطق خپل پلويان له لاسه وركوي او د سولي په كاروان كې ځانته ځای لټوي، لكه څنگه چي پروڼ زموږ مؤمن ملت د جگړي په هغه لوی تاريخي آزمېښت كې، اتلو جنګياليو ته اړ وو، نن د سولي، روغي جوړي او د هېواد د بيا رغوني اتلانو ته ضرورت لري.

د جگړي له كرهېنو نتايجو نه د هېواد ژغورنه او په ملك كې ډاډمن امنيت تأمينول او د سولي په ډگر كې اتلولی، بې له شكه تر جگړي دروند او گران كار دی او تر جگړي زيات همت او شهادت غواړي. ډېر كسان جگړه كولی شي خو د هغو كسانو شمېر ډېر كم دی چي د سولي او خبرواترو له لاري د خپل مقدس جهاد د

پتي توطيې، بربنډي څېرې _____ له ربايي او مسعود سره مذاکرات

اهدافو د ترلاسه کولو دراييت او حوصله مندي ولري.

حقيقت دا دی چې د جگړو په وجه نن زموږ ملت له سترو سترو کړاوونو سره مخامخ دی، که په هېواد کې بې امنيتي ده، لويې لاري خوندي ندي، د شر او فساد ځواکونه د بې وزلو خلکو په سر، مال، پت او عزت د تېرې جرأت کوي، ظالمان زړه ور او مظلومان په خوف او وېره کې دي، فقر، لوږه، قحطی او قيمتي انتهاء ته رسېدلی، د واحد افغانستان د تجزيې لپاره هڅې روانې دي، له بهر نه زموږ په کورنيو چارو کې لاسوهني کېږي، داسې منظمه اسلامي ملي اردو نلرو چې بهرنۍ لاسوهني دفع کړي او د هېواد د کامل يووالی ساتنه وکړي، د بېلو بېلو مستقلو سياسي، اجتماعي او فوځي ځواکونو هغه هڅې شنډې کړي چې غواړي ترخپل تسلط لاندې خپلواکي سيمي ولري، مستقل داخلي او خارجي سياست اعمال کړي، ځانگړي فوځونه ولري او د يوه قوي مرکزي حکومت د جوړېدو مخنيوی وکړي. که مجاهدين ندي توانېدلی سالمه اداره جوړه کړي، اسلامي نظام قائم کړي، اجتماعي عدالت تأمین کړي، د هېواد د بيا ودانولو لپاره اقدام وکړي، مفسد عناصر په خپل ځای کښېنوی، د ولس په زخمونو پتي کېږدي او د دوی دردونه دوا کړي، د دې ټولو مصيبتونو اصلي عامل جگړه ده.

ورونو او خویندو!

لا تراوسه زموږ د يونيم مليون شهداوو لوی آرمان ندی تر سره شوی، زموږ په هېواد کې هغه اسلامي نظام ندی قائم شوی د کوم لپاره چې زموږ بايمانې مجاهدينو د څوارلس کلني نابرابرې جگړې ټولې ستونزې او کړاوونه وگالل او خپل سرونه ئې د الله په لاره کې د همدې آرمان لپاره نذرانه کړل. دا به لويه اشتباه وي چې څوک يوازي هغي ټولني ته اسلامي ټولنه ووايي چې واکداران ئې مسلمان وي او شعارونه ئې اسلامي. په حقيقت کې اسلامي ټولنه هغه ده چې هلته د الله دين حاکم وي، شريعت نافذ او حدود جاري وي، داسې ډاډمن امنيت تأمین شوی وي چې هيڅوک د چا په سر، مال او عزت د تېرې جرأت ونشي کړي، حاکم او

له رباني او مسعود سره مذاكرات _____ پتي توطيې، برېښوي څېرې

محكوم د خدای دين ته منقاد وي او شخړې الله او د هغه رسول ته راجع او د شريعت مطابق حل او فصل شي، واکداران د ولس په خوښه له جبر، زور او تزوير نه پرته د ملت د څرگند بيعت په نتيجه کي وټاکل شي، د قدرت واگي ئې د صالح، متقی او امين او ترټولو د غوره کسانو په لاس کي وي، واکداران د ولس باداران نه بلکي خادمان وي، بيت المال وړيا غنيمت ونشمېرې، بلکي هغه ستر الهی امانت وگنې او په هغه کي ناروا تصرف د ځان يا د خپلي ډلي په گټه حرام وگنې، واکمنان خلک د ځان غلامان ونگنې او د هغوی په سر، مال او عزت د لوبې کولو حق ځانته ورنکړي، هيڅوک د شرعی محکمې د واضح حکم نه پرته تعقيب، زنداني او مجازات نشي، د جرم په مقابل کي يوازي مجرم مؤاخذه شي او مجرم ته يوازي هغه جزا ورکړي شي چي شريعت ورته ټاکلې او شرعي محکمې ئې حکم ورکړي، ملت له واکدارانو نه د ټولو تصرفاتو او کړو وړو په هکله د پوښتني او محاسبې حق ولري او د ولس فرد فرد د دوی په غلطو او ناروا اجراءاتو د اعتراض کولو او د حق څرگندولو له کامي آزادی نه برخمن وي، د استبداد، اختناق او تبعيض ټول مظاهر ختم او د انسانانو ترمنځ د ژبې، رنگ، نسب او اجتماعي حيثيت په وجه تفرق او امتياز حرام وگڼلې شي او ټول وگړي د يوه بل وروڼه او د شريعت په وړاندي برابر وشمېرلې شي.

ورونو خویندو!

په کومي ټولني کي چي د بې وزلي او مظلوم حق تر پښو لاندې شي، د هغه غږ په سينه کي خفه شي، د هغه په سر، مال او عزت تېری وشي، خو د استغاثې لپاره رؤف او زړه سوانده مرجع ونشي موندلی، د زور او د زر خاوندان د فرد او د اجتماع په حقوقو له څرگند تېری سره سره له مواخذې او نيوني نه خوندي او واکمنان له دوی نه وېره ولري او د دوی د ارضا لپاره سياسي، اجتماعي او مالي رشوتونو ورکولو ته اړ وي او چيرته چي د الله دين په کامله توگه او د ژوند په ټولو اړخونو کي حاکم نه وي، الهی عدالت او ډاډمن امنيت نه وي تأمين شوی،

پتي توطيې، بربنډي څېرې _____ له رباني او مسعود سره مذاکرات

که څه هم د داسي ټولني زعما او واکداران ځانته مسلمان ووايي او په خپل شخصي ژوند کي په اسلام عمل وکړي، خو دې ټولني ته په هيڅصورت کي اسلامي ټولنه نشو ويلى.

زما د ايمان او عقيدې ورونيو!

راځي چي د يوې واقعي اسلامي ټولني د جوړولو لپاره ملا وتړو، صادقانه تعهد وکړو چي خپل مظلوم او بې وزلي ولس به له روانو دردونکو ستونزو او کړاوونو څخه ژغورو، جگړه به د تل لپاره پای ته رسوو، تل پاتې ډاډمنه سوله به په خپل جنگ خپلي هېواد کي تامينوو، د شر او فساد د ځواکونو په خلاف به د صالح متقي او مؤمنو قوتونو مستحکم او ټينگ صف جوړوو او د خپل وران ملک د ودانولو لپاره به يوه بل ته د ورورۍ او گډ کار لاس ورکوو، د الله په نامه ژمنه وکړو چي له دې نه وروسته به زموږ رقابت او تنافس، د وسلې په زور د قدرت او امتيازاتو تر لاسه کولو لپاره نه، بلکه خپل درد بدلې ولس ته د خدمت او په هېواد کي د سولي د تامين په لار کي وي.

درنو وطنوالو!

ما غوښتل چي په يوه غير منتخب حکومت کي هيڅکله برخه وانخلم، تل مي وړانديز دا وو چي د ټولو ترمنځ د تفاهم له لاري دي په يوه داسي مؤقت حکومت توافق وشي چي له منل شوو با ايماننه شخصيتونو څخه جوړ شوی وي، مشران په کي برخه وانخلي، د همدې حکومت تر اشراف لاندي، د سولي او امنيت په فضا کي، په همدې مؤقتي مودې کي انتخابات ترسره شي او قدرت يوه منتخب اسلامي حکومت ته انتقال شي او پدې ترتيب زموږ په هېواد کي د مسلحو رقابتونو ځای، مسالمت آميز سياسي رقابتونه ونيسي، د جگړو، کودتاگانو او مسلح انقلابونو سلسه د تل لپاره پای ته ورسېږي. خو لکه څنگه چي خبر ياست د اوږدو خبرو اترو نه وروسته، د جوزا د مياشتي په څلورمي نېټې، پر يوې داسي معاهدې امضاء وشوه چي د هغې په اساس به د مؤقت نظام د دولت

له ربابي او مسعود سره مذاكرات _____ پتي توطيې، برېښي څېرې

رئيس محترم استاد برهان الدين ربابي او د عظمي صدارت دنده به زما په غاړه وي، په مؤقت حكومت كې به ټولو ډلو ته د شركت بلنه وركول كېږي، گډ فوځ او گډ امنيتي ځواك به جوړېږي، پدې مودې كې به د مؤقت حكومت تر نظارت لاندې، د يوه مستقل انتخاباتي هيئت په ذريعه، د سولي او امنيت د تايمين په صورت كې انتخابات ترسره كېږي او كه انتخابات وځنډېدل، نو د مؤقتي مودې په پاى كې به قدرت يوه نوى حكومت ته انتقالېږي. په اصل كې مؤقت حكومت د ضرورت په وجه د منتخب اسلامي حكومت لپاره د مقدمې په حيث منل شوى. مور د راتلونكي منتخب اسلامي دولت لپاره په لاندې ميثاق توافق كړي:

- د افغانستان په اسلامي دولت كې مطلق حاكميت الله لره مختص دى او د قضاياوو د حل او فصل يوازينى او وروستى مرجع د الله (ج) كتاب او د رسول الله (ص) سنت دى.

- په اسلامي افغانستان كې يوازي د هغه چا سلطه او واكمني جايز او قانوني گڼل كېږي چې:

الف: په ما انزل الله حكم و كړي.

ب: د ولس د اكثریت له تائيد نه برخمن وي او د هغې انتخاباتي عمليې له لاري د ملت د اكثریت په رايه انتخاب شوى وي چې اساسي قانون به ئې مشخص كوي، هېڅ فرد او ډله حق نلري د زور له لاري، د وسلې د استعمال او د داخلي او يا بهرني ځواك په اتكاء قدرت ترلاسه او په ولس حكومت و كړي.

- د افغانستان اسلامي دولت به شورايي نظام لري چې منتخب رئيس به ئې د ملي يووالى رمز او د هېواد د اجرائيه قوې رئيس وي.

- د هېواد د مقرراتو او لوايحو وضع، د دولت د بودجې او خط مشى تصويب او د هغه په اجراءاتو نظارت د شورى د غونډي له صلاحيتونو څخه دي.

- په اسلامي دولت كې د ټولو قوانينو، مقرراتو، مناھجو او سياستونو

پتي توطيې، بربنډي څېرې _____ له رباني او مسعود سره مذاکرات

يوازني مرجع اسلامي شريعت دی.

• د افغانستان په اسلامي دولت کي قضائيه قوه کاملاً مستقله ده چي وظيفه ئي د شريعت تنفيذ، د عدالت تأمين او د فرد او اجتماع له حقوقو نه دفاع ده.

• قضائيه قوه حق لري چي د هري هغي فيصلې او قرار ابطال اعلان کړي چي د شريعت مخالف وي او يا د وگړو او اجتماع مسلم حقوق تر پښو لاندې کړي، هر فرد او ډله کولی شي د داسي فيصلو او پرېکړو د ابطال لپاره محاکموته مراجعه وکړي.

• د اسلامي دولت ټول اتباع د هېواد د قوانينو په وړاندې مساوی او يو شانته حيثيت او اعتبار لري او له هر راز تبعيض او امتياز نه پرته له ټولو هغو سياسي او مدني حقوقو او امتيازاتو څخه برخمن دي کوم چي بين المللي اعلاميې او پرېکړي ئي د وگړو او احزابو لپاره لازمي گڼي او اسلامي شريعت ئي تائيدوي.

• د افغانستان په اسلامي دولت کي د هېواد ټولو اتباعو ته هر راز سياسي آزادي، د بيان آزادي او د اجتماعاتو د تدوير او د احزابو او ټولنو د تشکيل د آزادي په شمول، د شريعت په حدودو کي مکفول او مضمون ده، خو هيچا ته به د دې اجازه نه ورکول کېږي چي لدې حق نه په استفادي سره د ملي يووالي د تضعيف او د هېواد د استقلال او خپلواکي د تهديد او د افغاني ټولني اسلامي هويت ته د تاوان رسولو په لار کي ناوړه استفاده وکړي.

• د افغانسان اسلامي دولت او د هېواد مؤمن اتباع په کلکه هڅه کوي ترڅو د اسلامي جهاد اهداف تحقق ومومي او د ملت جهادي روحيه حفظ او هغي ته مزيد ارتقاء ورکړو. د هېواد د استقلال او خپلواکي نه د دفاع په خاطر او د ټولني د ملي يووالي او د اسلامي هويت د ساتني لپاره به د افغاني جامعي فرد فرد مکلف وي چي د عسکري خدمت قانوني دوره تر سره کړي.

• درنو هېوادوالو!

له رښاني او مسعود سره مذاكرات _____ پتي توطيې، برېښوي څېرې

مؤقت حكومت ته چې د نوموړي معاهدې د تطبيق ترڅنگ كوم ستر ستر فوري وظيفې په مخكې دي او پكار ده د خپل لنډ عمر په موده كې ئې تر سره كړي، كولى شم پدې ډول ئې راخلاصه كړم:

د امنيت د تايمين په برخه كې

د جگړې فوري او دائمي خاتمه، په مركز او اطرافو كې د ډاډمن امنيت تايمين، د لارو پرانيستل او د دولتي منظمو ځواكونو له خوا په لارو كې د مصئون تگ راتگ شرايط برابرول. د دې اهدافو د تحقق لپاره غواړو چې:

الف: ټولي ډلي د سولي لدې بهير سره يو ځاى شي، دا معاهده تائيد كړي او په مؤقت حكومت كې عملاً برخه واخلي.

ب: گډه ډاډمنه امنيتي قوه جوړه شي ترڅو د ښارونو او لويو لارو امنيت د همدې قوې په ذريعه تايمين شي.

ج: ښارونه او كلې له وسله والو ډلو څخه تخليه شي.

د: هغو كسانو ته سخته سزا ورکړي شي چې خلك زوروى، وېره او خوف اچوى، شوکي كوي او د بې وزلو خلکو آرام ژوند تهديدوى.

د دفاعي چارو په برخه كې

د هېواد د خپلواكۍ، استقلال، ځمكنۍ بشپړتيا او ملي حاكميت نه د دفاع لپاره مكلف يو چې منظم اسلامي فوځ جوړ كړو. په كار ده ملي فوځ د پخوا په شان د مكلفيت د دورى له لاري جوړ شي او په دې ترتيب د افغان ولس د هر فرد عسكري روزنه وشي او له خپل هېواد نه د دفاع په مقدس كار كې برخه واخلي، خو لدې لاري د فوځ جوړول داسي قوي مركزي حكومت غواړي چې په ټول ملك ئې تسلط قائم وي او د افرادو جلب او احضار ورته ممكن وي، حكومت داسي يوې مرحلې ته تر رسېدو پوري دې ته اړ دى چې محدود فوځ ولري او هغه هم د

پتي توطئي، بربنډي څېرې _____ له رباني او مسعود سره مذاكرات

استخدام له لاري او د مناسبو حقوقو او امتيازاتو په بدله کي، پدې هکله د حکومت پاليسي دا ده چي:

الف: د مرکز په شمول به هر ولايت ته د هغه د موقعيت، نفوس او نظامي اهميت په نظر کي نيولو سره مناسب قطعات منظور شي.

ب: دا قطعات به په هر ولايت کي د همدې ولايت د جهادي شوري په مشوره، د همدې ولايت د افرادو نه جوړېږي، د اولويت حق به هغو مجاهدينو ته ورکول کېږي چي د هېواد د آزادۍ په قيام کي ټي مخلصانه برخه اخيستي ده.

ج: د دفاع وزارت به د نوموړو قطعاتو د اکمال او د پرسونل د روزني دنده په غاړه لري.

د: د ولاياتو ادارې به مکلفي وي چي په لنډه موده کي شرايط داسي برابروي چي د جلب او احضار له لاري د فوځ د جوړېدو امکانات ميسر شي.

ه: فوځ به په سياسي مبارزاتو کي له برخي اخستلو نه ډډه کوي، نظامي افسران به دا حق نلري چي د سياسي ډلو غړيتوب ترلاسه کړي. تېرو ترڅو تجربو دا ثابته کړه چي په سياست کي د فوځ مداخله او په تنظيمي روحيې د فوځ د قطعاتو تشکيل د خونړيو پېښو باعث، د توپ او ټانک په زور په ولس د حکومت کولو او مخالفين مسلحانه مقاومت ته د رابللو وسيله ده.

و: موږ د ولس د بې وسلې کولو طرفدارنه يو، نه غواړو چي وړه وسله له خلکونه راغونډه شي، دې ته ترجيح ورکوو چي د قانوني سند په مقابل کي هر څوک وکولى شي مجاز وسله د ځان سره وساتي، دنورو ملکونو تجربو همدا بنودلې چي د ولس په لاس کي د وړي وسلې شته والی هيڅکله بې امنيتي نه راولاړوي.

په اداري برخه کي

له ربابي او مسعود سره مذاكرات _____ پتي توطيې، برېښوي څېرې

مور ته له كمونستي رژيم نه يوه كړكېچنه، ناسالمه او د هېواد د حالاتو سره نامتناسبه اداره په ميراث پاتې ده، د دې ادارې اصلاح، محدودول او د هېواد له اقتصادي وضعيت سره سم، په هغې كې ژوره تبديلي راوستل، يو اهم او ضروري كار دى، لدې كبله چې د دولت امكانات هومره محدود دي چې حتى د مأمورينو د معاشاتو د اجراء لپاره څه په لاس كې نه لري، مور مجبور يو په محدودو تشكيلاتو اكتفاء وكړو او اضافي غير ضروري تشكيلات حذف كړو او هغو مأمورينو ته چې د تشكيلاتو د تقليل په وجه وزگار پاتې كېږي، د توليدى دندو د ترلاسه كولو شرايط برابر كړو. د مأمورينو معاشات بايد هومره وي چې د دوى ورځيني حياتي ضرورتونه رفع كړي او رشوت او خيانت ته اړ نشي.

كار اهل ته سپارل، د خلكو كارونه له هر راز ځنډ او تاخير نه پرته او د هر راز سفارش او رشوت د اغېزې نه ليرى په سمه توگه او په خپل وخت تر سره كول، د اداري فساد په كلكه مخنيوى او د مفسدو او ځائو مأمورينو شديد مجازات، د سالمې ادارې لومړنى غوښتنې دي.

د يوې معتبرې درنې مقننه قوې احياء او د ملت رايې ته د رجوع له لاري د منتخبې شورى تشكيل او د يوې داسې معتمدي قضائيه قوې جوړول چې د ټولني فرد فرد د هغې پرېكړو ته په درنښت وگوري او د ټولني د ټولو فردي او اجتماعي پېښو په هكله د وروستۍ پرېكړې صلاحيت او جرأت ولري، زموږ د حكومت له مهمو اهدافو څخه دي.

اجازه نه وركوو چې په دولتي محافلو كې بې ځايه مصرفونه وشي، د توجيه وړنده چې عام ولس دي وچه ډوډۍ نشي موندلى خو د واكدارانو په دسترخوان دي رنگ رنگ طعامونه پراته وي. بايد په دولتي محافلو كې داسې ساده گي غوره شي چې د عام ولس د اقتصادي ابتر حالت سره متناسب وي.

په اجتماعي برخه كې

پتي توطيې، برېښي څېرې _____ له ربايي او مسعود سره مذاكرات

اسلام ټول انسانان برابر او د يوه بل وروڼه گڼي او هغه ژبني، قومي او مذهبي تعصبات حرام شمېري چي اجتماعي عدالت تهديد كړي او د رنگ، ژبي او مذهب په اساس د چا انساني حقوق تلف كړي. ټول افغانان او د افغان ولس ټولي پرگني او اقشار، د واحد ملت غړي دي چي اسلامي حكومت به دوى ته په سياسي، اجتماعي او اقتصادي لحاظ يو شانته شرايط برابروي او د هر راز تعصب او تبعيض جرړى به باسي.

په اسلام كې ښځو ته تر بل هر مسلك نه زيات امتيازات او حقوق منل شوي، بايد د ښځو ټول اسلامي حقوق احياء او تضمين شي او د افغانستان په نوى اسلامي ټولني كې خپل اسلامي رول ترلاسه كړي. اميد دى زموږ نوى اساسي قانون د ښځو د اسلامي حقوقو او اجتماعي فعال رول په هكله واضحه فيصله وكړي. موږ غواړو ښځي او نارينه خپل اسلامي هويت او شخصيت وساتي او د پرديو د سپك تقليد پرځاى د يوه مستقل، تاريخ جوړونكي قوم د قهرمانو ځامنو په څېر نړيوالو ته نمونه او د تقليد وړ شخصيتونه وړاندي كړي. حقيقت دا دى چي د ښځي سقوط، د ټولني د سقوط مقدمه ده، كه ښځه د ايمان او علم په گڼي سنبال شوه، په خپلي غېږ كې به د تاريخ ستر ستر قهرمانان روزي.

موږ د اسلام په چوكاټ كې د مذهب په آزادي او د جومات او قضائيه قوې په آزادي باور لرو. همدا راز پداسي حال كې چي د احزابو ترمنځ د شخړو او منازعاتو د سوله ايز حل طرفدارى كوو، په احزابو كې د سالم سياسي رقابت او ولس ته د انساني خدماتو په وړاندي كولو او خپل مرام، تگلاري، سياسي او اجتماعي پروگرام ته د ولس د رابللو او د خير په كار كې له يوه بل سره د تنافس خورا مساعد شرايط برابرول غواړو. د احزابو د سياسي فعاليت د كاملي آزادي طرفدار يو. اسلامي سياسي احزاب كولى شي د قانون سره سم، اخبار، مجلې او نور تبليغاتي وسايل ولري. دوى حق لري چي د حكومت په كړو وړو او تصرفاتو نظارت وكړي او خپل اعتراض او انتقاد ولس ته وړاندي كړي. په هيڅ ډول

له رښاني او مسعود سره مذاكرات _____ پتي توطئې، بربنډوي څېرې

سياسي او نشراتي فعاليت تر هغه بنديز نشي لگېدې چې د چا په عزت او كرامت ئې تېرې نه وي كړې، د رښتيا په ځاى ئې دروغ نه وي خواره كړي او د هېواد د گټو په خلاف او د امنيت د مختل كولو لپاره ئې هڅونې او تحريكات نه وي كړي. هيڅ ډله حق نلري دولتي تبليغاتي وسايل، راډيو او تلويزيون په خپل انحصار كې او د خاصي ډلې په گټه وڅرخوي، دا وسايل په ټول ملت پورې مربوط دي، واكمن او مخالف احزاب له هغه نه د مساوى استفادې حق لري.

يټيمانو او د شهداوو كورنيو ته جدي پاملرنه، د جهاد له معلولينو سره دوامداره مرسته او د مهاجرينو د بېرته راستنېدو او په خپل ټاټوبي كې د دوى اسكان ته خاصه توجه د دولت د لومړنيو دندو څخه دي.

د ښوونې او روزنې په برخه كې

موږ په ټول جدت سره هڅه كوو چې د هېواد د ښوونې او روزنې نظام په سالمې او اسلامي بڼه كې ډېر ژر فعال كړو. تعليمي نصاب اصلاح او زموږ د اسلامي ټولني د نوو مقتضياتو سره سم عيار شي، داسې چې زموږ د تعليمي مؤسساتو نه د ايمان او عقيدې په وسله سمبال مؤمن افسران، داکتران، انجنيران، د خداى نه وېرېدونكي حاکمان او قاضيان او باايمانې فني او مسلکي پرسونل فارغ شي.

حکومت به خپل طويل المدت تعليمي پلان داسې جوړوي چې د هېواد په ټولو ولاياتو كې د ابتدايي او عالي زده كړې مناسب شرايط برابر شي، د هېواد د ننه او بهر د ځوانو زده كوونكو د سالمې فكري روزنې او ښه تنظيم او د دوى له ځوان ځواك او استعداد نه د اسلامي انقلاب د اهدافو د تحقق په لاره كې گټه اخستل او د دوى د فكري ودې لپاره داسې مناسب شرايط برابرول چې زموږ ځوان نسل د راتلونكي اسلامي افغانستان لپاره سالم او مؤمن قيادت او مشرتابه وړاندي كړي، د حکومت د سترو اهدافو څخه دي.

پتي توطيې، برېښي څېرې _____ له رباڼي او مسعود سره مذاکرات

د روغتيا په برخه کي

روغتيا او صحت ته پاملرنه ترهغه په زړه پوري نتيجه نشي ورکولى او د ناروغيو د خپرېدو مخه نشي نيولى ترڅو چي د فقر د معالجي لپاره متوازنه هڅه ونشي. فقر د اخلاقي او اجتماعي مفسدو ترڅنگ د ناروغتيا او رنځ د خپرېدو ستر عامل دى. د روغتونونو او کتنځيو بيا ودانول او د دوا درمل د تسهيلاتو د برابرولو ترڅنگ څنگ، دولت په دې مکلف دى چي د خلکو د اقتصادي ستونزو د حل او د ولس د ژوندانه د سطحې د لوړولو په هکله گامونه واخلي.

د کرهني په برخي کي

د څوارلس کلني جگړي په ترڅ کي د هېواد کرهني، بندونو، نهرونو، کاريزونو او ځنگلونو ته سخته صدمه رسېدلى او په همدې تناسب مالداري زيانمنه شوې، د هېواد دې اړخ ته جدي پاملرنه د حکومت له مهمو دندو څخه ده. متأسفانه تېرو مفسدو حکومتونو د هېواد د اوبو غني زېرمو، وسيع حاصل خيزو دشتو او د حاصل وړ شاړو ځمکو ته هيڅ پاملرنه نده کړي. زموږ د اوبو زياته برخه بهرنيو ملکونو ته درومي، د اوبو د مهارولو او له هغه نه د شاړو ځمکو د آبادولو په برخه کي هيڅ استفاده نده شوې، زموږ هېواد د کرهني په برخه کي د ډېرې کمي توجه په نتيجه کي د افغانستان د موجوده نفوس په پرتله څو چنده نفوس ته غله او ميوه ورکولى شي، د هېواد لومړني ضرورت همدا دى چي د غلې له خوا په خپلو پښو ودرېږي، نه يوازي دا چي له بهرنه د غلې او غوړيو او نورو حيواني محصولاتو له واردولو نه وژغورلى شو، بلکي خپلو گاونډيو هېوادو ته ئې هم صادر کړو. دې هدف ته د رسېدو ټول امکانات شته، په لږ پاملرنه او زحمت سره دا اهداف ترلاسه کېدای شي.

د اقتصاد او تجارت په برخه کي

زموږ هېواد د جگړي او د کمونستانو د تسلط نه د مخه له اقتصادي پلوه د

له رښاني او مسعود سره مذاكرات _____ پتي توطيې، برېښوي څېرې

دنيا تر ټولو وروسته پاتې هېواد وو. د جگړې په نتيجه كې زموږ محدود اقتصادي تاسيسات هم له منځه ولاړل، د بې امنيتي په وجه تجارت كلكه صدمه وليدله، تجارانو او بډايانو خپلي شتمني بهرته انتقال كړي. نن نن زموږ ناداره هېواد له اقتصادي پلوه له سختو ستونزو سره مخامخ دى، د جگړې له پيل نه تر نن پوري دولت د بانك نوټونو د چاپولو له لاري خپل مشكلات حل كړي، پدې سره د افغاني نرخ ورځ په ورځ راتپت شوى او پدې تناسب قيمتونه لوړ تللي، اتلس كاله د مخه د يوې ډوډۍ نرخ (۲) افغاني ووخو او س د هغې بيه تر پنځه سوه افغانيو لوړه شوې، له دې دروونكي حالت نه د هېواد ژغورل دا ايجابوى چي:

الف: د بانك نوټونو د بې دريغه چاپولو نه ډډه او د جعلى نوټونو مخنيوى

وشي.

ب: په ملك كې داسي امنيتي شرايط برابر شي چي افغاني تجاران او بډايان خپلي پانگي هېواد ته راانتقال كړي او بهرني پانگي اچوونكي دې ته تشويق شي چي زموږ په ملك كې سرمايه گوزارى وكړي. موږ د اقتصاد په برخي كې په آزاد بازار باور لرو، دولت په بازار او خصوصي تشبثاتو صرف دومره كنترول لگولى شي چي له ناجايزو او حرامو تصرفاتو، احتكار، سود، جعلكارى، قمار او دوکې نه مخنيوى وشي او پرى نږدې چي په ټولنه كې هغه حرامه راکړه وركړه رايچ شي چي د اسلام د اوچتو اخلاقي معيارونو منافي او بازارته د هغه څه د عرضه كېدو باعث شي چي د انسان صحت او روغتيا ته صدمه رسوى. بايد په شرابو او مخدره موادو كلك بنديز ولگولى شي او ولس ته د مخدره موادو د توليد او تجارت په ځاى د معيشت د تايمين پتمني او حلالى لاري پرانستلى شي. زه خپل مؤمن ولس ته بلنه وركوم چي د مخدره او نشه ئې موادو په خلاف په پراخ جهاد كې له حكومت سره لاس يو كړي.

موږ له بهرنه د پور د ترلاسه كولو له لاري د دولتي پانگي اچولو په ځاى دې ته ترجيح وركوو چي كورني او بهرني پانگه لرونكي دې ته تشويق كړو چي زموږ

پتي توطيې، برېښي څېرې _____ له رېاني او مسعود سره مذاكرات

په هېواد كې په مېشمه او عام المنفعه پروژو كې پانگې واچوي. غواړو چې دولتي تصديو ته يا انتفاعي بڼه وركړو او يا ئې خصوصي سكتور ته انتقال كړو، په تجارت او پانگې اچونې باندې د دولت هر راز انحصار پاي ته ورسېږي او دولتي پانگه اچونه يوازي د ثقيله صنايعو په محدوده كې راخلاصه كړو.

پدې كې شك نشته چې د شوروي اتحاد د زوال او په نويو مستقلو جمهوريتونو د هغه د تقسيم په نتيجه كې زموږ هېواد يو ځل بيا خاص تجارتي او اقتصادي اهميت ترلاسه كړي. كه موږ پدې موفق شو چې ډېر ژر په ملك كې امنيت تامين كړو او د نوو لارو په پرانستلو سره د مركزي آسيا نوي جمهوريتونه د افغانستان له لارې له نوري نړۍ سره وصل شول، زموږ هېواد لدې نه د اقتصادي ودې په لار كې په زړه پوري گټه او چټولې شي.

د نفت، گاز او نورو معدنونو د اكتشاف او استخراج او د صنايعو د تاسيس په ساحه كې پانگې اچولو ته په لومړي درجه كې اهميت وركوو، خو دا لازمه گڼو چې لومړي دي نفت او گاز په نازله بيه د هېواد والو د استفادې لپاره عرضه شي او بيا دي بهرته د صادرو لارې ولټولې شي.

د بهرني سياست په برخه كې

په بهرني سياست كې هم په اسلامي اصولو ولاړ، فعال او مؤثر سياست غوره كول غواړو. له حق نه دفاع، د مظلوم مرسته، د تېرې او تجاوز غندنه، دنړۍ ټول وگړي د يوې ستري كورنۍ غړي گڼل او د ټولو هېوادونو ترمنځ د بنسټ اړيکو ټينگول، له اسلامي ملكونو سره د دوستي او ورورولې ترټولو بڼه روابط ساتل، په نړۍ كې د جگړې، تجاوز او تېرې خاتمه، د سولې او اجتماعي عدالت تامين او ولسونو ته د خپلې عقيدې او ملي مصالحو په رڼا كې د خپل برخليک د ټاكلو او د خپلې خونبې سياسي نظام د غوره كولو حق وركول، د استكباري ځواكونو له خوا په مظلومو بې وزلو ولسونو باندې د پرديو د خونبې د حكومتونو په كلکه غندنه، د نورو په كورنيو چارو كې عدم مداخله او د دوی استقلال، آزادي او

له ربابي او مسعود سره مذاكرات _____ پتي توطئې، برېښوي څېرې

ارضی تمامیت ته په درنښت کتل او د بین المللي ستونزو په سوله ایز حل تآکید کول، زموږ د بهرني سیاست اساسي او اصلي کړنښې جوړوي.

موږ له اسلامي هېوادو مخصوصاً پاکستان، ایران او سعودي عربستان او ټولو هغو ملکونو سره چې زموږ د اسلامي جهاد ملاتړ ئې کړې، زموږ مهاجرینوته ئې پناه ورکړې، زموږ په هېواد کي ئې د جگړې د پای ته رسېدو او د سولې د اعادي په لارکي مرسته کړې، د دوستانه اړیکو لازيات ټینګښت غواړو.

د بین المللي سازمانونو غونډو کي به افغانستان د یوه فعال او مؤثر غړي په حیث د خپل اسلامي رول ادا کولو هڅه کوي، داسي چې بین المللي سازمانونه د سترو ځواکونو د اغېزې نه آزاد او د بین المللي شخړو په آوارولو، د جگړو په پای ته رسولو او د بډای او ناداره ملکونو ترمنځ د ژوري فاصلي په راکمولو کي مؤثر نقش ترسره کړي او دنیا ته د یوه نوی عادلانه نظام په وړاندي کولو مؤفق شي.

متأسفانه نن د نړۍ ټولي جگړې په اسلامي ملکونو کي او د مسلمانانو په خلاف رواني دي، د دې جگړو په ترڅ کي په اروپا، افریقا او آسیا کي مسلمان مری، د مسلمان کور وړانږې، مسلمان هجرت ته مجبورېږي او د هغه په ملک کي د جگړې لمبې او چټي دي. اسلامي هېوادونه د صنعتي ملکونو د وسلو د خرڅلاو او د مصنوعاتو د عرضی په مارکیټ بدل شوی، په اسلامي هېوادونو کي د جگړو، عدم استقرار او سیاسي تشنج ستره وجه همدا ده. لدې دردوونکي حالت نه د امت د ژغورني لپاره موږ د اسلامي نړۍ د مزید یووالی طرفدار یو.

باید په بین المللي پېښو او مخصوصاً هلته چې پر یوه مسلمان هېواد تېری کېږي او د اسلامي امت گټي تهدیدېږي، ټول اسلامي هېوادونه واحد، قاطع او فعال دریغ غوره کړي.

موږ د کشمېر د آزادي د تحریک سياسي او اخلاقی ملاتړ کوو او پدې

پتي توطئي، برېښي څېرې _____ له رښايي او مسعود سره مذاکرات

تأکېد کوو چي د کشمېر ولس ته د خپل برخليک د ټاکلو حق ورکړل شي او په هغه ملک کي دي د بي وزله کشمېريانو په خلاف د تشدد او خشونت سلسله بنده شي.

موږ د فلسطين په آزادي او له ټولو اشغال شوو ځمکو څخه د اسرائیلو په وتلو تأکېد او د فلسطينيانو د روا مقاومت ملاتړ کوو. په تاجکستان کي د کورنۍ جگړي پای ته رسېدل او د برمايي مسلمانانو په خلاف د تشدد او خشونت خاتمه زموږ د بهرني سياست عاجلی غوښتنې دي.

لکه څنگه چي موږ په خپل هېواد کي سوله، ثبات او استقرار غواړو، پدې سيمي او ټولي نړۍ کي د ثبات او امنيت غوښتونکي يو او له هر هغه حرکت سره مخالفت کوو چي د نورو ملکونو سوله او امنيت او سياسي ثبات تهديد کړي.

گرانو هېوادوالو!

زه د افغاني ټولني فرد فرد ته او ټولو هغو ډلو او ځواکونو ته چي پر خپل مظلوم ولس ترحم او عاطفه لري او له خدای نه وېرېږي بلنه ورکوم چي د جگړي د پای ته رسولو او په هېواد کي د تل پاتې سولي د تأمين لپاره لاس يو کړي، د يوې واقعي اسلامي ټولني د جوړولو لپاره ملا وتړي او د څوارلس کلن اسلامي جهاد هغه مقدس اهداف ترسره کړي د کوم لپاره چي زموږ زړه ور ولس يونيم مليون شهيدان ورکړل.

په گران هېواد افغانستان کي د سولي د تأمين او د منتخب اسلامي حکومت د جوړېدو په هيله.

اقول قولی هذا استغفرالله لی و لکم و السلام علیکم و رحمة الله وبرکاته.

- د مسعود انډيوالانو په ټول کابل کي دا افواه خوره کړه چي د حزب اسلامي لخوا معرفي شوي د دفاع وزير د بگرام هوايي ميدان ته د تلو شوق کړي وو خو په نظام قراول کي انضباطانو ودرولو او ورته وئې ويل: دريش: شاگرځ! غوښتل ئې خلکو ته ووايي چي د ده انډيوالان نه دا معاهده مني او نه د دفاع وزير.

له ربابي او مسعود سره مذاكرات _____ پتي توطيې، برېښوي خپري

• له مانه د مخه چي څوك كابل ته تللي وو متأسفانه خلكو ته ئې د ويلو لپاره څه نه درلودل، له ولس سره نشو مخامخ كېدې، د كمونستانو تر تاثير لاندي تللي وو، په ځينو باندي څو كمونستانو داسي لوبې كړي وې چي نور نو د خلكو په وړاندي د اسلام او مسلماني په يادونه شرمېدل، ما دا اراده وكړه چي د هري جمعي لمونځ به د كابل بېلو بېلو جوماتونو ته رسوم، هلته به له خلكو سره يوځای لمونځ كوم، امامت او خطابت به هم په خپله كوم، په مهمو مسائلو به بحث كوم، د خلكو پوښتنو او سوالونو ته به ځواب وايم، زياتره وخت به غونډو، جلسو، وينا گانو، ليدنو او كتنو ته وركوم، له ځوانانو سره تفصيلي غونډي، له مأمورينو سره جلسې، د كابل بنځينه مأمورينو ته ويناگانې، د مختلفو سيمو له قومندانانو، سپين رپرو، مخورو او استاخو سره يوه په بل پسې غونډي. د دې غونډو، لمونځونو، خطبو او ويناگانو راپورونه د راډيو او تلويزيون له لاري خورېدل، په خلكو كي د هغو اغېزې ډېرې څرگندي وې. مسعود او ربابي لدينه سخت وېرېدل، كوشش ئې وكړ چي د راډيو او تلويزيون له لاري د هغوی د انعكاس مخه ونيسي خو د دوی دا هڅه شنه شوه، د مسعود زړه هومره پرسېدلې وو چي آخر ئې د بی بی سي له لاري زما د هغې وينا مخالفت وكړ چي د كورنيو چارو د وزارت په لوی تالار كي مي د دولت مأمورينو ته درلوده او په هغې كي مي وويل: د دولت ټول نارينه او بنځينه مأمورين بايد په كلکه او جدي توگه د اسلامي آدابو مراعات وكړي، هغه مأمور چي د اسلام په نسبت التزام نلري، د اسلامي دولت په اداراتو كي د كارولو حق نلري، بنځي بايد خپل اسلامي هويت وساتي او د دښمنانو تقليد ونكړي، اسلامي حجاب مراعات كړي، په كابل كي بايد كامل امنيت وي، د خلكو سر، مال او عزت بايد خوندي وي، غصب شوي كورونه او املاك بايد خپلو خاوندانو ته مسترد شي، هيڅوك حق نلري د باصلاحيته او شرعي محكمې له حكم نه پرته څوك بندي كړي. شخصي بندي خانې بايد ختمې شي... د دې وينا د ځينو ټكو په هكله بی بی سي حساسه شوه، له مسعود سره ئې مرکه غوښته، خو هغه د لومړی ځل په څېر د خلكو د حساسيت او مخالفت د راپارېدو له وېرې خپل

پتي توطيې، بربنډي څېرې _____ له رباني او مسعود سره مذاکرات

نطاق معرفي کړ چې هغه وويل: دا د حکمتيار شخصي نظرات وو، موږ ورسره موافق نه يو...!!

• د وحدت سره زموږ په وساطت خبري وشوې په اوربند او د اسراوو په تبادلې او په حکومت کي د شاملېدو په سر توافق وشو او پدې ترتيب د باميان په لوري جگړه متوقف شوه.

• له جنبش سره مو خبري وکړي، جنگي اسراء تبادله شول، د کابل - حيرتان لويه لار پرانستلی شوه، پس له څو کلونو د شمال ولس وتوانېدو چې د سالنگ له لاري کابل ته راشي او له کابل نه شمال ته ولاړ شي.

• له وحدت او دوستم سره د مذاکراتو په هکله مو په کاريزميرکي جلسه وه، رباني او سياف هم حاضر وو، زما کوشش دا وو چې مسعود پدې قانع کړم چې په يوه وخت کي په څو استقامتونو جگړه نه گټوره ده او نه ممکن، د خبرو په دوران کي هغه ما ته مخ کړ او وئې ويل: همدرد ته وظيفه ورکړه چې دوستم ترور کړي!! دوستم د ده له منطقي نه جوزجان ته ځي راځي، ډېر په آساني سره د هغه چاره کولی شي!! دا خبره ئې په داسي وخت کي کوله چې هيئت ئې له دوستم سره په مذاکراتو بوخت وو!! ما ورته وويل: موږ هغه خلک نه يو چې د دوستي په جامه کي دښمني کوي، زموږ دوستي او دښمني څرگنده وي. "ماهدلته مسعود ښه وپېژندو! خدای خبر چې د څومره کسانو په هکله به هغه په همدې شکل له نورو نه غوښتي وي چې څه چاره ئې وکړي او څومره کسانو ته به ده د مذاکراتو په وخت کي د ترور منصوبې جوړي کړي وي" له هيڅ افغان نه ما د داسي چلند انتظار نه کولو.

• د مخلوع پاچا نطق وزيری اعلان وکړ چې اعليحضرت غواړي په لنډو راتلونکو ورځو کي وطن ته ستون شي او د خپل ولس خدمت وکړي. دا اعلان پدې خاطر د پاملرني وړ وو چې:

له رښاني او مسعود سره مذاكرات _____ پتي توطيې، برېښوي څېرې

الف: د لومړي ځل لپاره د مخلوع پاچا نطق د دې خبرې د كولو جرأت كوي.

ب: يوه امريكايي هيئت پدغو ورځو كې د افغانستان او پاكستان دوره كړې وه، له طالبانو، دوستم او مسعود سره ئې ليدلې وو، امريكايي هيئت له ستنېدو وروسته په يوه مطبوعاتي كنفرانس كې وويل چې ټولو هغو افغاني مشرانو د ظاهرشاه له ستنېدو او د مؤقت حكومت له رياست سره موافقه كړي كوم چې دوی پدې سفر كې ورسره ليدلې.

ج: جنرال بابر د بي نظير بوتو د حكومت داخله وزير چې له امريكايانو سره ئې ډېره نږدې او زړه دوستي وه هر چا ته ويل چې طالبان د ظاهرشاه لشكر دی.

د: طالبانو ټول غربي او جنوبي ولايات نيولي وو او اوس ئې په كابل د يوه بريد لپاره ځان تيارولو.

ه: په ټولو باخبره حلقو كې دا تبصره كېده چې امريكايانو د طالبانو، دوستم او مسعود نه دا موافقه ترلاسه كړي چې په كابل كې د ظاهرشاه تر مشرۍ لاندې ائتلافي حكومت جوړ شي.

ما د دولت دعالي شوری په غونډې كې له مسعود نه پوښتنه وكړه چې د ظاهر خان نطق په كوم جرأت او اطمئنان دا خبره كوي، څنگه امريكايي هيئت وايي چې ټولو افغاني مشرانو د پاچا په هكله دوی ته اطمئنان وركړي، امريكايي هيئت له تا سره هم ليدلې، پدې هكله څه وايي؟ ده په ماته گوډه ژبه او لالهانده لهجه وويل: له ما نه امريكايي هيئت څو څو ځله د پاچا په هكله پوښتنه وكړه، ما په پای كې ورته وويل چې كه مشران موافقه وكړي زه اعتراض نلرم! د شوری نورو غړو ته مي مخ كړ او ومي ويل: زما وړاندیز دا دی چې د دې تشويشونو د رفع كولو لپاره بايد رسماً د بدنام پاچا په هكله خپل دريځ څرگند كړو او ولس ته اطمئنان وركړو چې موږ د پاچا د بيا مسلط كولو د امريكايي پلان په كلکه مخالفت كوو. د عالی شوری اكلرو غړو د دې وړاندیز ملاتړ وكړ خو د شورای

پتي توطيې، بربنډې څېرې _____ له رباني او مسعود سره مذاکرات

نظار غړو لدې سره مخالفت وکړ، د دوی له مخالفت نه څرگنده وه چې دوی په پټه کي له امریکایانو سره پدې ارتباط ژمنه کړې وه، د دې ژمني په اساس وو چې شورای نظار د رټل شوي پاچا له پلویانو سره په روم، آلمان او ترکیې کي داسي غونډې جوړې کړې چې ریاست ئې د شاه پرستانو په لاس کي وو.

• د شوروي اتحاد له زواله وروسته د افغانستان په اړه د مسکو ستراتیژي دا وه چې پدې هېواد کي باید جگړه دوام وکړي او د سولې او ثبات د قائلېدو او د یوه اسلامي حکومت د جوړېدو مخه ونیسي، د دې لپاره چې د مرکزي آسیا نوی آزاد شوي هېوادونه د افغانستان له لاري له نوري نړۍ سره وصل نشي او د تیلو ستري زېرمې ئې د روسي کمپنیو په واک کي پاتې شي او دې هېوادونو ته د اسلامي پاڅون څپانده بهیر راانتقال نشي، باید په افغانستان کي جگړه دوام وکړي. کي جی بی مسعود د جگړو د ادامې لپاره د یوې ښې وسیلې په حیث انتخاب کړي وو. د نوی حکومت په دوران کي کي جی بی د سابق په څېر مسعود ته پیسې او وسلې لېږلې او پدې سره ئې غوښتل چې له هغه نه د دې حکومت د تضعیف او ړنگولو په لار کي کار واخلي. د شمال د جبهې ځیني نورو حامی هېوادونو هم له حکومت سره د تعامل په ځای د خپلي خوښي ډلو سره مخامخ معامله کوله او پدې سره ئې د حکومت د کمزوری کولو هڅه کوله.

• مسعود او رباني د معاهدې بند بند نقض کړ، رباني دې ته تیار نه وو چې زموږ مأمورین په دولتي اداراتو کي توظیف شي، د دولت د سقوط تر ورځي ئې د خارجه وزارت او داخله وزارت لپاره زموږ معینان قبول نکړل. مسعود نه غوښتل چې زموږ مسلح قطعات د معاهدې مطابق په کابل کي ځای په ځای شي، په ځای شوي مجاهدین ئې په مختلفو پلمو تنگول.

• د کابل له سقوط نه څو اونۍ مخکي ما د کابینې غونډې وځنډولې او په وروستۍ غونډې کي مي وزیرانو ته وویل: تاسو او دا تالار دي شاهد وي چې دا نظام به حتماً او ډېر ژر نسکورېږي، دې نظام د پاتې کېدو ټول مقومات له لاسه

له رښاني او مسعود سره مذاكرات _____ پتي توطئې، بربنډي څېرې

ورکړي، که سقوط ونکړي بايد تعجب وکړو، ما ته وضعیت داسي معلومېږي چې که په کابل حمله وشوه له هغو ۴۵۰ زره کسانو نه چې اوس ئې مسعود اکمالوی ۴۵۰ کسان به هم د کابل دفاع ته چمتو نشي، زه پدې حالت کي د کابينې د غونډو دائرول عبث او بيهوده کارگنم. تاسو په خدای سپارم!!

له څو اونيو وروسته طالبانو د ازری له لاري خپل عمليات پيل کړل، له سختي جگړي نه وروسته ازره د دوی په لاس کي پرېوته، ورپسې جلال آباد د خاص مقاومت نه پرته سقوط وکړ، د جلال آباد په سقوط کي د دې ولايت د مشهورو او نومياليو قومندانانو په شمول د ۷۲ کسانو يو ځائی وژني لويه ونډه درلوده، دوی له طالبانو سره د خبرو آترو په پلمه تورخم ته وغوښتلی شو، تورخم ته نږدې د مرحوم شمالي خپلوانو او مجاهدينو ورته کمين نيولی وو او ټول ئې دسړک په سر يوځائی په قتل ورسول. حاجی عبدالقدير پېښور ته وتښتېدو، د حزب په مجاهدينو کي دا توان وو چې له جلال آباد نه دفاع وکړي. خو مسعود دا نه غوښتل چې د حزب څواکونه فعال شي او د جلال آباد د دفاع قومنده په لاس کي واخلي، هغه د حضرت علی په لاس چې يو غير پښتون او د مولوی خالص د حزب غړی وو د دې کار تر سره کېدل غوښتل، خو دا کار ممکن نه وو. جلال آباد په ۲۱/۱۳۷۵ د طالبانو په لاس کي پرېوت.

له کابل نه چې د جلال آباد د دفاع په خاطر کوم دولتي قطعات لېږل شوي وو د درونتي د بند دوو خواوو ته مستقر شول، د لغمان مجاهدين لا د مخه په درونتي کي ځای په ځای وو، طالبانو په جلال آباد کي د لنډ تم کېدونه وروسته په لومړی خط خپل برید پيل کړ، د ډېرکم مقاومت نه وروسته دولتي قطعات په تينسته شول، د دوی خوا ته لومړی خط مات شو، د لغمان مجاهدين له دوو خواوو نه محاصره شول، ډېره مرگ ژوبله ورواوبسته، په پای کي دا مهمه سيمه د طالبانو په لاس کي پرېوته، ورپسې ئې په دولتي قطعاتو حمله وکړه، د دې حملې په نتيجه کي پدغو قطعاتو کي داسي بدنظمي او گډوډی خوره شوه چې د تينستي په

پتي توطني، بربندي څېرې _____ له ربايي او مسعود سره مذاکرات

وخت کي تانکستانو څو کسان تر چاينونو لاندي کړل، له تنگي ابريشم او له سروبي نه هم ووتل. سروبي ئې پداسي حال کي پرېښود چي د حزب اسلامي مجاهدين د ازري او بادپښ په سنگرونو کي پاتي وو او د سروبي له تخليه کېدو نه خبر نه وو.

دولت خپل جنگي قطعات جلال آباد او سروبي ته لېږلي وو، له ماتو نه وروسته پدوی کي نه د مقاومت شيمه پاتي وه او نه روحیه. پدې ترتيب طالبانو ته د کابل د فتحی لار پرانستلی شوه. د سروبي له نيولو نه وروسته له دوو لارو، لته بند او ماهیپر نه د کابل په لوري وځوځېدل، مسعود خپلو کسانو ته په مخاږی کي ويل چي د ماهیپر تنگی منفجر کړي، پل والوزوی او لاره بنده کړي، هر ځلي هغوی ورته ويل: صیب باروت مي تيار کړل، دا دی مو تر هم تيار شو، همدا اوس ځوځېږي، مطمئن اوسئ لار بندوو، خو تر پايه ئې دا کار ونه کړ. طالبان له دواړو خواوو پل څرخي ته راوړسېدل. په پل څرخي کي محدود شمېرکسانو د څو محدودو ساعتونو لپاره مقاومت وکړ، کابل عملاً تخليه شوی وو، ټول قومندانان او مسئولین وتلی وو، زه په صدارت کي وم، وروڼو د مسئولينو د وتلو اطلاع راکړه، ارگ ته ولاړم، په ارگ کي له څو انضباطانو نه پرته هيڅوک نه وو، راته وويل شول چي استاد په بلنداژونو کي ستاسو انتظار کوي، هلته ورسېدم، گورو چي ټولو بار بستره تړلې او د جبل السراج په لوري د ځوځېدو لپاره تياری نيسي. لدوی سره يوځای په هغه لوري وځوځېدو او پدې ترتيب مظلوم کابل په ۱۳۷۵/۷/۵ د پنجشنبې په ورځ د طالبانو په لاس کي پرېوت او د کابل منحوس ائتلافي حکومت رانسکور شو.

رابن رافیل د امریکا د خارجه وزارت معيني د طالبانو په لاس د کابل د سقوط په اړه وويل: موږ د هغه حکومت په نسکورېدو اوبنکي نه تويوو چي حکمتيار ئې صدراعظم وو. هغې مسعود ته په يوې ليدني کي ويلي وو: له کومي ورځي چي حکمتيار کابل ته ننوت موږ د افغانستان په اړه خپله مصرفي بودجه

له رښاني او مسعود سره مذاكرات _____ پتي توطئې، برېښوي څېرې

درې برابره كړه، مسعود وايي: د دې دا خبره موږ ثبت كړي او كست ئې راسره ده. مس د رابن رافيل په همدې خبري استناد كولو او ويل ئي: د كابل د سقوط اصلي عامل دا وو چې موږ د حكمتيار په شان له يوه داسي بنسټ پال سره روغه جوړه وكړه چې امريكا په هيڅ صورت كې هغه نشو زغملې، د همدې لپاره امريكائيانو له طالبانو سره خپلي مرستي درې برابره كړي او كابل د دوى په لاس كې پرېوت.

نور بيا

د مات وزرو خپل کي

هغه شپه مي هېره نه ده
آسره، تياره اوږده
ټول په ژور خوب وو ويده
هره خوا چوپه چوپتيا
هد پرې شائته فضا

*****

د ژوندو دې هد پرې کي
نه خوځنت شو چا ليدلی
نه ئې خوږ شو اورېدلی
د مات خلي په سر ناست کونگ
وازو سترگو سره وينس وو
خو ساکت او بيخ وهلی

د مات وزرو خپل کي _____ پتي توطي، برينډي څپرې

****

سپينکي فاختي وې غلې
برگ کارغان شور نه لو بدلي
وزر مات د عقابانو
جگ پرواز نه وو لو بدلي

*****

سيلي بيخي د سرې شپې
که هيبت د دې تيارې شپې
د ویدو د خوځولو په خاطر چا
د پرتو د هڅولو په غرض چا
نه پوهېږم چا راوینس کړم؟
نه پوهېږم څنگه وینس شوم؟

****

د ویدو د وینولو
د پرتو د هڅولو
د کاروان د خوځولو
په دې هیله او خاطر مي
خپل وزرونه وځنډل کلك
په وار وار مي په اوچت غږ
په هر چا او په هر لوري
دا نارې کړلې اوچتي:
که په منډه راوینس نشو خوبولو
که خوځښت ته تيار نشو بیخ وهلو

پتي توطئي، برينڊي خبري _____ پتي توطئي، برينڊي خبري

ٽول وزرونه ڪرخت ڪپري
لندي پنبني مو ڪنگل ڪپري
تنگين مرگ را ته ڪمين ڪي
سور صياد را ته مرصاد ڪي

*****

باري ربه!

زما دا هيلي دي شپرازه
زما خوبونه دي رنبتيا ڪرل
زما وزرونه دي پياوڙي
زما غرونه دي رسا ڪرل

*****

چي په چا ڪي خه شيمه وه
په ڪوم زڙه ڪي د الوت چي تلوسه وه
په وزر ڪي ئي چي توان د الوتو وو
چي ئي عزم له تيارو نه د وتو وو
زما په غڙ شو را بیداره
خپل وزر به ئي خنڊلو
د الوت لپاره څرڪ او ناقاره

*****

د تياره سباوون هغه شور او ځوڙ
د الوت لپاره هغه تياري
د يوه بل د هڻولو هغه هڻي
هله هله له هر لوري په جگ غڙ
نه شور ځوڙ د دي سحر د هڻڻو دي

د مات وزرو خپل کي _____ پتي توطي، برينډي خپري

نه داستان د دې سفر د هېرېدو دئ

*****

زه اوچت شومه له ځمکي،
د سرلوړو خپل په ما پسې
ځنډ نه پرته ټول اوچت شوو په هوا کي
هر يو پوه چي اوږد سفر لرو په مخکي
جگو غرو نه او بنسټ لرو په مخکي
خري وربځي مو په لار کي
د رڼا په لوري تگ دئ له تور تم نه
د خپلواک او ډاډه ژوند او تودې هيلي
گران سفر دئ له ټاټوبي د ماتم نه

*****

ما ويل له دغو تورو غرونو آخوا
آد سره شامارد خالي،
جگي څو کي د مغرور غره
سرکوو بل لور ته اوږو
د سفر ياران هک پک شوو
لکه څوک چي خپل وزر کي
نه د لوړ پرواز زور گوري
نه سينه کي د اوږده سفر شور گوري
خو نه کوز شول نه په شا شول
نه له خپل څخه جلا شول

*****

پتي توطئي، برينډي خبرې _____ پتي توطئي، برينډي خبرې

دنگ دنگ غرونه ټول زمونږ تر نظر لاندې

لوړې څو کي ټولې زمونږ تر وزر لاندې

ټولو غرونو نه تېر شوي

مزل پای ته نږدې شوی

سرمنزل راته له لرې ځان ښودلو

زړونه شوق نه درېدللو

رڼې اوښکي د شادۍ مو

په لېمو کي رغېدلې

*****

ناڅاپي له يوې گونډې نه

يوه بوډا، ضعيف، طماع

په پريوتې غږ نارې کړې

د سفر سترو ملگرو!

نور وزر نشو وهلی

نور مزل نشو کولی

په يوې ساه خو اوږد مزل نشو وهلی

مگر ننگورئ چې لاندې په دې خوړ کي

د مرغانو سيل کوز شوی

که له رنگه تور تور برېښي

خو زمونږ له خپله برېښي

*****

اندېښنې ئې را پيدا کړې

دې بلني د ستړيا او کوزېدا

له ضعيف زړه خو ټېدلې دې وينا

د مات وزرو خپل کي _____ پتي توطي، برينډي خپري

مخ مي واراوو ملگرو ته چي پام کړئ
د سفر صبور ملگرو اوچت گام کړئ
نه دا خاي د کوزيدو دئ
نه دا خيل د ملگرتيا
نور نويو وزر وهل دئ تر هدفه
نور نويوه ساه اخستل دئ تر تم خايه
****

د ضعيف په رفاقت کي
د طماع متابعت کي
يو په بل پسې داسي کوز شول
چي ئې نه کتل زما خوا ته،
نه ئې غوږ وو زما وينا ته
نه ئې پام وو د دې ډلي دود دستور ته
چي له خپل امام نه مخکي کوز بدل ئې
حرام کړي دي هر چاته
*****

له ناچاري ورځي زه هم
هلته کوز شوم
پريشانۍ او انديبنې کي
د سپېره ډاگ يوي گونې کي
*****

کله زړه راته ويل چي دا خپل پرېرډه
له درنې کرکي نفرت سره اعلان کړه

پتي توطئي، برينډي خبرې _____ پتي توطئي، برينډي خبرې

بي زاري د نيمي لاري له يارانو
يا پرواز كړه د الله په لور يوازي
يا په لته د بل خپل شه
د ملگرو مضممو وفادارو

*****

زه لانه وم فارغ شوی له دې فکړه
چي ناخپه ډزي پيل شوې
له بني لوري، له کين لوري
له شماله، له جنوبه
له ختيزه، له لوېديزه
له هغو لوريو هم
چي پناه خای به مو گڼلو
خيني پر بوتل په ځمکه
خينو وخورل سرونه
د چا ماتې دواړه پښې شوې
د چا مات شولو وزرونه
خيني والوتل پښې ماتې، وزر مات
سرو مرميو ئې بنکي سوځولې،
د دښمن ناخپه ډزو وپرولي
زه هم والوتم ناچاره
د مات زرو، مات وزرو په دې خپل کي
دا دئ گورئ د هدف په لوري درومو

*****

په دې هيلي چي دا خپل به بيا جوړېږي

د مات وزرو خپل کي _____ پتي توطي، بريندې څېرې

د وفا صفا ياران به بيا غونډه پرې
تش ځايونه به ډکېرې
دا کاروان به روانېرې
هغه ټول به ئې په ليکو کي ودرېرې
چي پياوړي ئې وزرونه
له شوق او مينې ډک ئې تاوده زرونه
*****

بي رحمه گاونډي

گاونډيه خو بي رحمه!
له ميرانې او حياء نه عاري خصمه!
د مظلوم گاونډي په ضد دي
له ظالم سره لاس مل کړي
د خپل قصر له جگ بام دي
زما جونگرې کي اور بل کړي
د دي اور د لگولو اور لگيت دي
زما ناپوه ماشوم په جيب کي واچولو
د تالان لپاره راغلي
په پلمه د اور وژلو

*****

د دي ميني په ويچارو سردرو کي
سوځېدلي ئې کورونه
نسکور شوي د پواونه
د يوه مات څلي په څنگ کي
د يوې وچي وني لاندي
ورانې شوې خونې خوا کي

خو شېبې مي آرام پرېږده
 لږ د غور فرصت راکړه
 يا د کرکي د اظهار لږ مهلت راکړه
 له هغو چي ملک ئې وران کړ
 په خپل ولس کي ئې د وينو سيل روان کړ
 زما د کليو ورانولو په بها ئې
 زما د ورونو د وژلو په قيمت ئې
 د غليم پوره ارمان کړ

*****

لږ مي پرېږده د ستومانه خلکو خوا کي
 چي جگړو خورولي،
 فقر و برې کړولي
 خوریدلي لږ د زړه خواله ته پرېږده
 شړل شوي لږ خپل کور کاله ته پرېږده
 له يوه بل نه ئې د درد پوښتو ته پرېږده
 د زخمونو د علاج پوښتو ته پرېږده
 پلار د زوی د پرهاړو ليدو ته پرېږده

*****

هغه وران هیواد چي تل ئې په لمن کي
 کله گورو طوفانونه له ختيځه
 کله تېزې سيلۍ راشي له لوېديځه
 کله سره سيلونه راشي له ښي لوري
 کله واورو د مرگ چيغې له چپ لوري
 ټول کورونه راويجاړ کړي
 ټولې ځالې کړي راورانې

پتي توطئي، بربندي خبري ————— بي رحمه گاونڊي

لڙ موقع راکڙه چي ووايو په جگ غڙ
لڙ خاموش شيء سرو اورونو
لڙ آرام شيء طوفانونو
ترخو جوږي ورائي خالي
ترخو جوږي ورائي کورونه
ترخو وخنډو له مخ نه تور گردونه

*****

ما تاوده سلام ته پرېږده
د سر لوږي سروې پښو کي
چي ئي سروې تل اوچت
مخ ئي تل د آسمان لور ته
چي ئي نشي طوفانونه لږزولي
نه سيلی ئي شي د ملا تير کږولي
نه سيلاب ئي شي له ځايه خوځولي

*****

د پښو ماتو وزر سوو په دې خېل کي
چي ئي خالي طوفانونو ورائي کږي
سرو اورونو ئي منگولي وريتي کږي
نه د ونو په شاخونو کښېنستي شي
نه وهلي شي وزرونه
نه گامونه اخیستي شي
پرېږده واورو فريادونه يو د بل
پرېږده پاک کړو سره وزرونه يو د بل
د دعا او اسو بليو په څپو
اووم اسمان کي د عرش ور وټکوو

او په چيغو چيغو و غواړو له خدايه
 دا تياره شپه مو سبا كړې
 د دښمن دا سرې لښكري ټول په شا كړې
 زمونږ دا مېنه نور خوندي كړې
 له سيليو له طوفانه
 د دې مېني زيړې مني
 ته تلپاتي پسرلي كړې
 او سمسوره پسرلي ئې
 ته ايمن كړې له خزانه

*****

زما گيله له غليم نشته
 زه كه ژاړم نو د دوست نادودي ژاړم
 آچي غوږ كي ورته وويل غليم پټ:
 كه بنيرازه ژوند دي خوښ وي زما خوا كي
 كه له غچ نه مي ځان غواړې په پناه كي
 د ياغيانو د باغيانو قطار پرېږده
 د سرتېرو، بي پرواوو قمار پرېږده
 د غليم په وينا بېل شو له دوستانو
 په غوږو ئې كړه حلقه د غلامانو
 دښمن خپل ټوپك د ده په اوږه كېښود
 زمونږ په لوري ئې خپل لاس په ماشه كېښود
 دا دئ زمونږ وزرونه پښې ئې كړې راماتي
 وروستي نسل ته ئې تور تاريخ كړ پاتي

*****

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**